

مبرة الآل والأصحاب
سلسلة سير الآل والأصحاب (٧)

Rascvijetali vrt iz životopisa imama Ebu Džafera el-Bakira

tefsir, fikh i predanja

Bedr Muhammed Bakir

Posveta

Svima koji vole Poslanikovu porodicu, časni Ehli-bejt, i njegove plemenite ashabe

Naslov originala
Er-Ravdun-nadiru fi siretil-imami Ebi Džafer el-Bakir
(tefsiruhu we fiqhuhu we merwijjatuhu)

Autor
Bedr Muhammed Bakir

Rascvijetali vrt iz životopisa imama Ebu Džafera el-Bakira
(tefsir, fikh i predanja)

Prijevod
Omer Spahović
Haračić Nedim

Lektura
Abdurrahman Kuduzović

Korektura
Šemsada Džanić

Izdavač originala
Meberretul-ali wel-ashab

Obrada
Selsebila Haračić

Rascvijetali vrt iz životopisa imama Ebu Džafera el-Bakira
(tefsir, fikh i predanja)

Bedr Muhammed Bakir

Sarajevo 2011

POGLAVLJE I

VELIČANSTVENO BIĆE

Ime i nadimak

Ime mu je Muhammed ibn Alija ibn el-Husejn ibn Alija ibn Ebu Talib el-Hašimi el-Kureši – Ebu Džafer El-Bakir. Majka mu je Ummu Abdullah bint el-Husejn ibn Alija ibn Ebu Talib, r.a.[1]

Prozvan je El-Bakir po svom radu i istraživanju na polju nauke, te ogromnom dijapazonu naučnih disciplina kojima se bavio. Autor kapitalnog rječnika *Lisanul-arab* navodi slijedeće: "Muhammed ibn Alija ibn el-Husejn ibn Alija prozvan je El-Bakir, r.a., jer je stjecao znanje, istražujući njegove temelje i korijene, te na osnovu njih ustanovljavao parcijalne odredbe. Kaže se: 'Tebekkare' u nauci, od korijenske riječ '*el-bakr*' što znači: rascjep, otvor, proširenje. Kaže se također *bekartu bakren*, a znači otvorio sam nešto i proširio ga. U hadisu koji prenosi Huzejfe kazano je: 'Šta je onima koji otvaraju (jebkurune) naše kuće...'"[2]

Imam je Kurtubi o Ebu Džaferu izrekao sljedeće stihove:

O ti, koji znanje pronosiš bogobojaznim
Dobrotvoru, koji se odazivaš zahtjevima svim.[3]

U djelima *El-Iršad*, autora El-Mufida, i *Biharu el-envar*, autora El-Medžlisija navodi se da ga je ovim nadimkom prozvao Allahov Poslanik, s.a.v.s., međutim, nije bilo moguće naći vjerodostojan izvor i argument kojima bi takvo nešto potvrdili. Tragom ovih predanja išao je istaknuti šejh Muhammed Asif Muhsini, koji u svom djelu *Mušreatu bihar el-envar* zaključuje da su sva takva predanja apokrifna.

Pohvale uleme

Hafiz Zehebi navodi slijedeće: "On je imam i hafiz, Hašimi, potomak Alije, Medinlija i jedan od poznatih velikana... Posjedovao je znanje i razumijevanje, čast i vjeru, povjerljivost i ugled, po svojoj vrijednosti mogao je biti halifa."[4]

A hafiz Ibn Kesir o njemu je kazao ovako: "Muhammed ibn Alija ibn el-Husejn ibn Alija ibn Ebu Talib el-Kureši el-Hašimi, Ebu Džafer, imao je nadimak El-Bakir, majka mu je bila Ummu Abdullah bint el-Husejn ibn Alija, i bio je jedan od cijenjenih tabiina, visokog ugleda, poznat u islamskom svijetu kao učenjak, praktičar, častan i poštovan."[5] Na drugom mjestu dodaje: "Prozvan je El-Bakir zbog stjecanja znanja i kreativnog

[1] *Tehzibul-kemal*, 26/137.
[2] *Lisanul-areb*, 4/73.
[3] *Sijeru ealamin-nubela*, 4/ 404. (Ove je stihove prevodilac prepjevao.)
[4] *Tezkiretul-huffaz*, 1/124.
[5] *El-Bidajetu ven-nihaja*, 9/339.

razmišljanja (idžtihada), a bio je izuzetnog pamćenja, bogobojazan i strpljiv. Potiče iz Poslanikove loze, odabranog je i visokog porijekla. Znao je dobro opasnost pretjeranog oplakivanja i jadikovanja, a bio je i snažan protivnik raspravama i prepirkama."[1]

Hafiz Ibn Hadžer el-Askalani kaže: "Muhammed ibn Alija ibn el-Husejn ibn Alija ibn Ebu Talib, Ebu Džafer, prozvan El-Bakir; bio je povjerljiv i dobar čovjek."[2]

Inače, ko pručava djela učenjaka sigurno će naći mnoge pohvale i poštovanje iskazano prema imamu El-Bakiru. Štaviše, pohvale mu odaje i šejh Ibn Tejmijja, onaj kojeg pristrasne grupe i pojedinci osuđuju za neprijateljsto prema Alijevim, r.a., potomcima. Svako ko želi može se u navedeno uvjeriti u njegovom kapitalnom djelu *Medžmuu el-fetava*, npr. 19/69, ali i na drugim mjestima.

Na drugoj strani, El-Megali ne priznaje ništa osim savršenost i krajnost članovima Ehli-bejta, pripisujući im bezgrešnost i apsolutno znanje, a onoga koji takvo što negira, potvara za neprijateljstvo i mržnju prema Ehli-bejtu. Zaboravio je Poslanikovu oporuku u kojoj kazuje: "Ne veličajte me kao što su kršćani veličali sina Merjemina, jer ja sam uistinu rob Allahov, nego recite: 'Allahov rob i poslanik!'"[3] Ako je, dakle, zabranjena krajnost i ekstremizam u vjeri kroz pretjerano veličanje najodabranijeg stvorenja Muhammeda, s.a.v.s., kako onda da ne bude zabranjen ekstremizam prema onima koji imaju manje znanja, bogobojaznosti i vrijednosti?! Zaista, kada bi takvi svoju fanatičnost stavili po strani i zadovoljili se izvorima Kur'ana i vjerodostojnog sunneta, uvidjeli bi koliko su se svojim ekstremizmom udaljili od upute Allahovog Poslanika, s.a.v.s., i članova njegove časne porodice, r.a.

Rođenje i djetinjstvo

Rođen je 65. hidžretske godine, po onome što bilježi Ahmed ibn el-Burkijj[4], dakle četiri godine prije nego što će Husejn, r.a., poginuti kao šehid. Navodi se da je sam Ebu Džafer kazao: "Moj dedo Husejn ubijen je kada mi je bilo četiri godine, a ja se toga sjećam kao i iskušenja koje nas je tada snašlo."[5] Ibn Halkan, opet, bilježi slijedeće: "Rođen je u utorak, trećeg sefera

---

[1] Ibid.
[2] *Takribut-tehzib*, 2/114.
[3] Buhari, u poglavlju *Govor vjerovjesnikâ* (3189). Pogledaj: *Hulasetu abekatil-envar*, 3/305.
[4] *Tarihul-islam*, 7/436, i *Tehzibut-tehzib*, 9/312.
[5] *Tarihu -Jakubi*, 2/320.

sefera 57. h. godine, a kada je njegov djed Husejn pao kao šehid, bilo mu je tri godine."[1]

Inače, kuća u kojoj je odrastao odisala je bogobojaznošću, plemenitošću i vjerom, u njoj se njegovalo znanje i ibadet. O tome će još biti govora.

Njegov je otac imam Alija ibn El-Husejn ibn Alija ibn Ebu Talib ibn Abdulmuttalib ibn Hašim el-Hašimi el-Medeni, poznat kao Zejnul-Abidin[2], r.a., a majka mu je Ummu Veled, rođenog imena Sulafa, kćerka perzijskog cara Jezdedžirda. Rečeno je također da joj je bilo ime Gazala.[3] Njena je životna priča posebna, a bilježi je Ebu El-Kasim ez-Zemahšeri u knjizi *Rebiul-ebrar*, gdje navodi da su ashabi, r.a., u doba halife Omera ibn Hattaba, r.a., osvojili zemlje Perzije i stekli mnoge ratne zarobljenike. Među njima su bile i tri kćerke cara Jezderdžida, a halifa je izdao naredbu da se sve zarobljenice prodaju, između njih, i tri princeze. Međutim, Alija ibn Ebu Talib, r.a., reče mu: "S princezama se ne postupa kao s ostalim ratnim zarobljenicama!" Omer, r.a., upita ga: "A kako se postupa s njima?" Alija, r.a., odvrati: "Za njih treba posebno vidjeti koliko vrijede, pa bez obzira koliko to bilo, neka onaj koji ih kupi plati toliko." Nakon toga, Alija, r.a., kupi ih sve tri, pa jednu dodijeli Abdullahu ibn Omeru, drugu svom sinu Husejnu i treću Ebu Bekrovom sinu Muhammedu, koji je bio njegov pastorak.[4] Tako se Abdullahu rodi sin Salim, Husejnu Zejnul-Abidin, a Muhammedu El-Kasim, tri sestrića, majke im princeze, a djed car Jezderdžid.[5] Medinelije su dotada prezirali uzimati za žene zarobljenice koje im porode djecu, ali kada odrastoše Zajnul-Abidin, El-Kasim i Salim, te nadmašiše stanovnike Medine u znanju i vjeri, promijenuše ovaj običaj.[6]

Zejnul-Abidin bio je poznat kao povjerljiv, skroman, pobožan i učen, posjedovao je mnoge vrline koje su hvalili gotovo svi njegovi savremenici. Ibn Sad u poglavlju o njegovoj biografiji bilježi sljedeće: "Bio je povjerljiv, cijenjen, čvrst i iskren vjernik, prenio je mnoge hadise." Ibn Ujejna od Zuhrija navodi da je rekao: "Nisam vidio vrijednijeg Kurejšiju od Alije ibn el-Husejna, s njim je bio njegov otac kada je ubijen, bio je bolestan, pa je ozdravio." Također je rekao: "Nisam nikoga vidio da je bolje razumijevao vjeru, ali on prenosi malo hadisa." A Ibn Vehb prenosi da je Malik kazao: "Niko u porodici Ehli-bejta nije bio kao Alija ibn el-Husejn."

---

[1] *Vefajatul-eajan*, 4/174.
[2] *Tarihul-islam*, 6/431.
[3] *Sijeru ealamin-nubela*, 4/386.
[4] Znači, skrbio ga je i brinuo se o njemu. Ovo je lijep primjer kako je bila čvrsta veza između Ebu Bekra i Alije, r.a.
[5] *Vefajatul-eajan*, 3/267.
[6] Ibid, 3/268.

Dok Hamad ibn Zejd prenosi da je Jahja ibn Seid rekao: ”Slušao sam Aliju ibn el-Husejna, bio je najvredniji Hašimija kojeg sam upoznao.” A zabilježio je i da je Seid ibn El-Musejib rekao: ”Nisam vidio boljeg vjernika od njega.” El-Idžli je, opet, rekao: ”Medinelija i tabiin, bio je poznat kao povjerljiv čovjek.” A Džuvejrija ibn Esma kaže: ”Alija ibn el-Husejn, zbog svoga roda s Allaovim Poslanikom, s.a.v.s., nikada nije primio ni koliko dirhem kao sadaku.”[1]

Imam Alija ibn el-Husejn, r.a., volio je pobožnjake i dobre vjernike, a prve među njima najbolje ljude nakon Poslanika, s.a.v.s. – njegove ashabe, r.a. Posebno je cijenio i uvažavao Ebu Bekra i Omera, a kada je jednom upitan koliko su oni bili bliski Poslaniku, s.a.v.s., pokazao je na njihove mezare kraj Poslanikovog, s.a.v.s., mezara i rekao: ”Bili su mu bliski kao i sada.”[2]

Džafer es-Sadik ibn Muhammed prenosi da je njegov otac rekao: ”Došao je neki čovjek kod moga oca i rekao mu: ’Reci mi nešto o Ebu Bekru.’ Otac mu reče: ’Pitaš o Es-Siddiku (Istinoljubivom)?!’ Ovaj upita: ’Zar ga zoveš Istinoljubivi?!’ A otac odvrati: ’Mati te se odrekla, pa tako ga je nazvao onaj koji je bolji od mene – Allahov Poslanik, s.a.v.s., te muhadžiri i ensarije, a ko ga ne zove Isstinoljubivi, Allah učinio da njemu niko ne vjeruje! Idi, i trudi se da voliš Ebu Bekra i Omera, i čuvaj njihov ugled, jer ako bude drugačije, to će meni tegobu pričinjavati.’”[3] A često je znao reći: ”Tako mi Allaha, Osman, neka mu se Allah smiluje, nepravedno je ubijen.”[4]

Inače, bio je poznat po izuzetno lijepom moralu, blag u odnosu s drugim ljudima. Prenosi se da se jednom nešto sporječkao s Hasanom ibn el-Husejnom[5], a Hasan tada izreče sve što je imao dok Alija ne progovori nijednu riječ. Kada pade noć, Alija ode do Hasana pa mu kaza: ”O amidžiću moj, ako si ti bio u pravu, molim Allaha da mi oprosti; ako si pogriješio, molim Allaha da ti oprosti. Neka je mir na tebe.” Nato mu Hasan priđe i zagrli ga, pa zaplaka sve dok se Alija ne sažali na njega.”[6]

Vrijedio je za izuzetno cijenjena čovjeka, čak više nego pojedine halife. Prenosi se da je Hišam ibn Abdulmelik neposredno prije nego što će postati halifa otišao na hadž, pa kada bi prišao da dotakne Hadžerul-esved, upao bi u gužvu. A Aliji ibn el-Husejnu, kada bi prišao da dotakne Hadžerul-esved, ljudi bi iz poštovanja prema njemu ustupili prolaz. To začudi Hišama

---

[1] *Tehzibut-tehzib*, 7/269.
[2] *Sijeru ealamin-nubela*, 4/395.
[3] Ibid, 7/269.
[4] Ibid, 4/397.
[5] El-Hasan el-Musenna ibnul-Hasen es-Sebet ibn Alija ibn Ebu Talib, r.a., jedan od učenjaka i pobožnjaka iz Ehlil-bejta, preselio na ahiret 97. godine po Hidžri.
[6] *Sijeru ealamin-nubela*, 4/397.

pa upita ko je to, ne znajući o kome se radi, a to bi povod da poznati pjesnik El-Ferezdek napiše stihove:

Svaki pedalj zemlje pozna stope njegove,
I ova Kuća[1] *zna ga i njene svetosti i trgovi.*
Najbolji je od robova svih Božijih,
On je pobožna duša, čistota i znak.
Kad njega plemić vidi, progovori,
Plemenitosti što je u njemu to ti je.
Kao da će Kamen crni njemu prići,
Kada ruku pruži da ga dotakne.
Stid ga krasi kud god gleda i ko ga pogleda,
Pognute glave, dok se ne nasmije, njemu se ne obraća.
To je sin Fatimin, ko to još ne znade,
S djedom njegovim Allah zapečati risale...[2]

Majka i braća

Kao što smo prethodno naveli, majka mu je bila Ummu Abdullah ibn el-Hasan ibn Alija ibn Ebu Talib, r.a. Zapazit ćemo da je njegovo porijeklo s Poslanikom, s.a.v.s., dvostruko: preko oca Husejna i preko majčinog oca Hasana, kojima je Poslanik, s.a.v.s., bio djed. El-Bakir je imao mnogobrojnu braću; u sljedećem se predanju hvali nekima od njih. Naime, zabilježeno je da je Ebul-Džarud Zijad ibn el-Munzir rekao: ”Jednom je Ebu Džafer El-Bakir, alejhis-selam, upitan koji mu je brat najdraži i najbolji, pa je odgovorio: ’Abdullah je moja ruka kojom uzimam’, a Abdullah mu je bio brat po ocu i majci, ’Omer mi je oko kojim gledam, Zejd je jezik kojim govorim, a Husejn je plemić koji zemljom hodi smireno, a kada mu se neznalice obrate, on im selamom uzvraća.’”[3]

Poznato je da imam El-Bakir nije u svojoj porodici bio jedini znalac, pobožnjak i velikan, jer je kuća imama Alija ibn El-Husejna, r.a., Allahovom dobrotom i uputom, koje je ostavio poslanik Muhammed, s.a.v.s., dala mnoge velikane ummeta. Bili su predvodnici muslimana u dobru, i plemići na koje se ugleda. Spomenut ćemo neke od njih.

Zejd ibn Alija ibn el-Husejn

[1] Tj. Kaba.
[2] U slobodnom prepjevu prevodioca.
[3] Šerif el-Murteda, *En-Nasirijat*, str. 64.

Zejd ibn Alija ibn el-Husejn ibn Alija ibn Ebu Talib el-Hašimi el-Alevi el-Medeni, Ebu El-Husejn, brat je Ebu Džafera Muhammeda, Abdullaha, Omera, Alije i El-Husejna, koji je bio sin ropkinje. Prenosio je od svoga oca i od brata Ebu Džafera, te od Urve, a od njega prenose bratić mu Džafer ibn Muhammed, Šuba, Fudajl ibn Merzuk, El-Muttalib ibn Zijad, Seid ibn Husejm el-Hilali, Abdurrahman ibn Ez-Zinad i mnogi drugi. O njemu je Zehebi rekao sljedeće: ”Bio je jedan od učenjaka i dobrih vjernika, napravio je propust, pa je pao kao šehid, ali to je razlog da mu se povećaju deredže na ahiretu.”[1] Zejd, r.a., dobro je poznavao Allahovu knjigu, a ima i svoj tefsir koji je zabilježen od pojedinih prenosilaca, dok je bio u pritvoru kod Hišama ibn Abdulmelika. U njemu je navedeno mnogo argumenata na osnovu arapskog jezika i pozamašan kvonto znanja. Priča se da kada bi on i brat mu Muhammed el-Bakir poveli kakvu diskusiju, oko njih bi se okupili ljudi da zapisuju informacije koje od njih čuju, Allah bio njima zadovoljan.[2] Događaj u kojem je poginuo kao šehid zabilježio je Zehebi: ”Ebul-Jekazan prenosi od Džuvejrija ibn Esme, da je Zejd ibn Alija kao predstavnik iz Medine, otišao Jusufu ibn Omeru es-Sekafiju, namjesniku područja dva Iraka, tzv. El-Hire, a ovaj ga lijepo dočeka i otpremi s darovima. Kada se vratio, u Medini mu dođoše Kufljani i rekoše: ’Jusuf nema ovlasti ni moći, nego, hajdemo zajedno, a mi ćemo ti osvojiti Kufu.’ Tako se oko njih okupi mnogo svijeta, pa krenuše prema Kufi i usput se ulogoriše, ali tu ih napade iračka vojska koja u sukobu ubi Zejda i razape ga na krst. Ostaviše ga tako razapeta četiri dana, a poslije ga skinuše i zapališe, Allahovi smo svi i svi se Njemu vraćamo!”[3]

Postoje mnoga predanja u kojima ga njegovi savremenici hvale, a postoje i predanja u kojima ga pojedinci kude, pristalice iskrivljenih frakcija.

Od Amra ibn el-Kasima prenosi se da je jednom prilikom došao kod Džafera es-Sadika, a kod njega je bilo mnogo svijeta, pa mu je rekao: ”Ima onih koji se odriču tvoga amidže Zejda”, a Es-Sadik mu odvrati: ”Allah se takvih odrekao, bio je, tako mi Allaha, najbolji znalac Allahov knjige i najbolje je razumio vjeru, a uvijek je održavao rodbinske veze. Nije među nama ostao niko poput njega.”[4] Ove Es-Sadikove pohvale najbolji su pokazatelj njegove ljubavi i poštovanja prema amidži Zejdu, a nesumnjivo svjedoče njegov cijenjen položaj koji je zauzimao u porodici Hašimija u svom dobu. Povjesničar Ibn Asakir bilježi nam predanja koje ukazuju na znanje i razumijevanje koje je imao: ”Jednom je prilikom Zejd ibn Alija ušao

---

[1] Imam Ez-Zehebi, *Tarihul-islam*, 8/105.
[2] *Tefsirul-Alusi*, 24/122.
[3] Imam Ez-Zehebi, *Tarihul-islam*, 8/106.
[4] Ibid, 8/106.

kod Hišama ibn Abdulmelika, pa mu ovaj reče: 'O Zejde, čujem da imaš ambicije da postaneš imam, a imam ne može biti onaj koga je porodila ropkinja.' A Zejd mu odvrati: 'O vođo vjernika, ropkinja je rodila Ismaila, sina Ibrahimova, a.s., pa je mogao biti vjerovjesnik, i obećanja je ispunjavao, i Gospodar je njegov njime zadovoljan bio, a vjerovjesništvo je neuporedivo vrednije od imameta.' Hišam mu na to reče: 'Zejde, niko nije posjedovao i vjerovjesništvo i vlast.' A Zejd odvrati: 'Vođo vjernika, Uzvišeni je Allah rekao drugačije, rekao je: 'A Mi smo potomcima Ibrahimovim Knjigu i mudrost dali, i dali smo im veliku vlast!'[1]"[2]

Zejd je volio i cijenio ashabe, a među njima posebno Ebu Bekra i Omera, r.a., odbacujući govor smutljivaca i pristrasnika. Često je govorio: "Ebu Bekr bio je predvodnik zahvalnih, a Allah će velikom nagradom počastiti zahvalne."[3]

Jednom je prilikom Kesir en-Neva upitao Zejda šta misli o Ebu Bekru i Omeru, pa mu je ovako odgovorio: "Brani njihovu čast i odrekni se onih koji se njih odriču!"[4] A Hišam ibn el-Burejd prenosi da je Zejd jednom prilikom rekao: "Ko se odrekne Ebu Bekra, odriče se i Alije."[5] Fudajl ibn Merzuk, opet, prenosi da je Zejd rekao: "Što se mene tiče, da sam bio na Ebu Bekrovom mjestu, presudio bih kao što je i on presudio u Fedeku."[6]

Muhammed ibn Salem prenosi da se određeno vrijeme kod njih skrivao Zejd, pa je jednom spominjao Ebu Bekra i Omera, na šta se neko usprotivi, a Zejd će: "O Muhammede sine Salimov, da si ti bio u njihovom vremenu, šta bi učinio?" "Učinio bih što i Alija", odgovori Muhammed, a Zejd reče: "Onda budi zadovoljan s onim što je učinio Alija!"[7]

I, na kraju, još da kažemo o njegovoj pogibiji, oko čijeg tačnog datuma postoji nekoliko različitih predanja. Ibn Sad bilježi da je Musab ez-Zubejr kazao da je ubijen u mjesecu seferu 126. h.g., i da je tada imao četrdeset i dvije godine, dok Ebu Nuajm navodi da je poginuo na dan Ašure, godine 122. po Hidžri. Isto tako su rekli Hišam el-Kelbi, Lejs ibn Sad, Hejsem ibn Adijj i drugi. Muhammed ibn el-Hasan kaže da je ubijen u ponedjeljak, drugog sefera iste godine, a isto se prenosi i od Jahje ibn Abdullaha ibn Hasana ibn Hasana.[8]

[1] En-Nisa, 54.
[2] *Tarihu Dimešk*, 19/468.
[3] Imam Ez-Zehebi, *Tarihul-islam*, 8/107.
[4] Ibid.
[5] Ibid.
[6] El-Bidajetu ven-nihaja, 5/310.
[7] *Tarihu Dimešk*, 19/463.
[8] Imam Ez-Zehebi, *Tarihul-islam*, 8/108.

Omer ibn Alija ibn el-Husejn

Bio je jedan od velikana među ulemom, a upravljao je raspodjelom sadake koju je ostavio njegov djed i halifa Alija ibn Ebu Talib, r.a., i nikada nije odbijao onoga kome je trebalo udijeliti.[1]

Nadaleko je poznata njegova izjava: "Onaj koji pretjeruje u ljubavi prema nama jeste poput onoga koji pretjeruje u mržnji prema nama, zato, držite nas na mjestu koje nam je Allah dodijelio i ne recite o nama ono što nije pri nama!"[2] Omer je preselio na ahiret u sedamdesetoj godini, r.a.[3]

Ovdje možemo primijetiti da je Zejnul abidin svome sinu nadjenuo ime Omer, i to nedvojbeno ukazuje koliko je Ehli-bejt cijenio ashabe, a posebno njihove prvake Ebu Bekra i Omera, r.a.[4]

Abdullah ibn Alija ibn el-Husejn

Ovaj Zejnul abidinov sin poznat je kao učen, prenosio je hadise, a od njega je zabilježen hadis koji prenosi od svoga oca, a ovaj od svoga djeda Allahovog Poslanika, s.a.v.s., u kojem je rekao: "Škrtac je, i to teški škrtac, onaj pred kim budem spomenut, pa ne donese salavat na mene."[5]

Preselio je na ahiret kada je ima pedeset i dvije godine.[6]

El-Husejn ibn Alija ibn el-Husejn

Poznat je po imenu El-Husejn Mlađi (El-Esgar), a zvali su ga i Ebu Abdullah. Prenosio je predanja od svoga oca Zejnul abidina i tetke mu Fatime, Husejnove kćerke, kao i od svog brata Ebu Džafera el-Bakira. Od njega je, opet, slušao i zapisivao hadise, a među onima koji su od njega prenosili jesu i poznati muhaddisi Tirmizi i, Nesai, koji je rekao da je on bio jedan od povjerljivih prenosilaca.[7]

---

[1] *Lubabul-ensabi vel-elkabi vel-eakab*, 1/26.
[2] Ibid.
[3] Ibid.
[4] U knjigama o povijesti i biografijama pripadnika Ehlil-bejta naći ćemo da su vrlo često svjim potomacima nadijevali imena Ebu Bekr i Omer.
[5] Predanje je prekinuto.
[6] *Lubabul-ensabi vel-elkabi vel-eakab*, 1/26.
[7] *Tehzibut-tehzib*, 2/299.

Preselio je na ahiret 157. hidžretske godine u Medini, a pokopan je u mezarju Bekia.[1]

El-Bakirovi sinovi

El-Bakir je imao pet sinova: Džafera, Abdullaha, Ibrahima, Ubejdullaha i Aliju, od kojih su posljednja dvojica preselili kao djeca.[2] Inače, Džaferova je majka bila Ummu Ferva bint el-Kasim el-Fekih ibn Muhammed ibn Ebu Bekr, a njena je majka bila Esma bint Abdurrahman ibn Ebu Bekr. Sam El-Bakir priča kako se oženio El-Kasimovom kćerkom, tj. Ebu Bekrovom, r.a., unukom: "Rekao mi je Seid ibn El-Musejib da ga obavijestim ako se odlučim ženiti, jer on zna djevojku Kurejševićkog porijekla. Ja se poslije oženih El-Kasimovom kćerkom, a da mu nisam rekao, pa kada za to sazna, reče: 'Plemić je znao s kim će sklopiti brak.'"[3]

Iz ovog berićetnog braka ponikao je divan plod – Džafer es-Sadik ibn Muhammed el-Bakir, r.a., koji je sav u ponosu često govorio da je potomak Ebu Bekra i s očeve i s majčine strane. Kazao bi: "Ja sam Ebu Bekrov dvostruki potomak."[4] A zaista je imao čime se ponositi, jer mu je djed s očeve strane bio Poslanik, s.a.v.s., a djed s majčine strane Ebu Bekr es-Sidik, najbliskiji Poslanikov prijatelj, punac i vjerni pratilac, koji je naslijedio hilafet. Naravno, ove tazbinske veze jasno svjedoče o ljubavi i međusobnom uvažavanju koje je vladalo između Ehli-bejta i ashaba, daleko od klevetanja o njihovoj navodnoj mržnji i preziru jednih prema drugima.

Nije pouzdano kada je preselio na ahiret

[1] *Lubabul-ensabi vel-elkabi vel-eakab*, 1/26.
[2] *El-Jakubi*, 2/321.
[3] *Tarihu Dimešk*, 49/165.
[4] *Umdetut-talib*, str. 195, *Medžemu ridžali-hadis*, imama El-Huveija, 15/49, *Biharul-envar*, 29/651, i *Kešful-gumma*, iamma El-Erbelija, 2/374.

Povjesničari navode različite datume kada je El-Bakir preselio na ahiret. Po nekima, umro je 124. po Hidžri, po nekima, godinu dana poslije, a po drugima dvije ili tri godine poslije, a Ibn Sad navodi da je preselio 118. godine po Hidžri.[1]

Ipak, najprije će biti da je preselio 114. g., a Allah najbolje zna, i to navode mnogi muhaddisi i povijesničari.[2] Posljednje što je izgovorio bilo je sljedeće: "Sva je snaga samo u Allaha!"[3] Preselio je u El-Humejmi[4], a prenesen je u Medinu, gdje je u mezarju Bekia ukopan kraj kabura svoga oca i amidže njegovog oca El-Husejna ibn Alija, u odjeljku u kojem je i Abbasov mezar.[5]

Spomenut ćemo ovdje da Ibn Babevejh el-Komijj bilježi da je El-Bakir otrovan, te sumnjiči da iza toga stoji umevejićki halifa. Očigledno je da El-Komijj ovim predanjima želio raspiriti mržnju prema umevejićkim vladarima i predstaviti ih kao da nisu imali drugi cilj do potamaniti pripadnike Ehli-bejta. Nije nam cilj pravdati umevejićku vladu od određenih nepravednih stavova koje su iskazali prema oponentima njihovog hilafeta između pripadnika Ehli-bejta, ali i drugih, ali je nužno ukazati da se pojedini događaji iz povijesti uvećavaju i nepravedno iskrivljuju. Predstavljaju se kao da je između Ehli-bejta i Umejevića[6] vladalo isključivo neprijateljstvo i međusobna mržnja.[7] Istina je da je bilo niz propusta u umevejićkoj državi, ali

---

[1] *Tehzibut-tehzib*, 9/312.

[2] *El-Vafi fil-vefejat*, 4/77, *Tehzibut-tehzib*, 9/312, *El-Iberu*, 1/25, *El-Ikmalu*, imama Ibn Muakula, 1/173.

[3] *Hil'jetul-evlija*, 3/186.

[4] Selo na periferiji Mekke, poznato po mnoštvu izvora i palmi.

[5] *El-Vafi fil-vefejat*, 4/77.

[6] Bilo je Umejevića koji su žudjeli za vlašću pa stoga nisu marili za krv koju će proliti zbog toga, tako da je bilo mučenja i ubijanja pripadnika Ehli-bejta, ali ništa manje i učenjaka i vođa muslimana iz drugih porodica. Navest ćemo neke od njih: ubili su plemenitog ashaba Enesa ibn Malika, r.a., također odabranog ashaba Husejna ibn Alija, r.a., prvaka mladića Dženneta, potom odabranog ashaba Abdullaha ibn Zubejra ibn Avvama, r.a., sina pomagača Allahovog Poslanika, s.a.v.s., potom imama Zejda ibn Aliju ibn el-Husejna, zatim plemenitog tabiina Seida ibn Džubejra, također Ebul-Bahterija, Abdurrahmana ibn Lejlu, Muslima ibn Jessara el-Medenija i mnoge druge. Dovoljno je sjetiti se koliko je samo muslimanskih učenjaka ubijeno u smutnji oko El-Ešasa. Štaviše, neke su Umejevićke halife ubili rođenu braću, a drugi su pogubili amidžiće samo da sačuvaju vlast. Tako se desilo u doba El-Velida ibn Jezida ibn Abdulmelika i Omera ibn Abdulaziza, r.a. Činjenica je da onoga koji im se nije protivio nisu uznemiravali, svejedno bio iz Ehli-bejta ili ne bio, poput: Alije ibn el-Husejna, njegovog sina El-Bakira, Džafera es-Sadika, El-Hasana ibn el-Hasena ibn Aliju ibn Ebu Taliba, r.a., i njegove sinove itd.

[7] Ove laži kojima se želi iskriviti povijest lahko je pobiti samom činjenicom koju svjedoči povijest o međusobnim tazbinskim vezama koje su potojale između ove dvije porodice. Naime, između pripadnika Hašimija i Umevejića postoji više od trideset tazbinskih veza iz kojih su se rodili zajednički potomci. Dovoljno je spomenuti brak Fatime i Sukjne, kćeri El-Husejna ibn Alije, r.a., s Abdullahom i Zejdom ibn Amrom ibn Osmanom ibn Affanom, r.a.

ali je istovremeno bilo i niz uspjeha, tako su u njihovo vrijeme osvojene mnoge zemlje, proširena je islamska država, ušlo je mnoštvo svijeta u islam itd. Zaista, povijest se mora promatrati bez pristrasnosti i realno, naučno i pravedno bez obzira da li se radilo o onome koga volimo ili ne. Dovoljne su nam riječi Uzvišenog, Koji u Kur'anu kazuje: "O vi koji vjerujete, dužnosti prema Allahu izvršavajte, i pravedno svjedočite! Neka vas mržnja koju prema nekim ljudima nosite nikako ne navede da nepravedni budete! Pravedni budite, to je najbliže bogobojaznosti, i bojte se Allaha, jer Allah dobro zna ono što činite."[1] I također veli: "I kad govorite, krivo ne govorite, pa makar se ticalo i srodnika."[2]

Brižnost glede slijeđenja sunneta

El-Bakir je vodio posebnu brigu o slijeđenju sunneta i klonjenju novotarija i novotara, i u tome je ostao doslijedan sve do posljednjih momenata svoga života. U djelu El-Kafi, autor el-Kulejni bilježi da je Džafer ibn Muhammed, r.a., rekao: "Pozvao me moj otac kada mu se prikučila smrt te mi rekao da mu dovedem svjedoke, a ja mu dovedoh četvericu Kurejšija, među kojima i Nafiju, štićenika Abdullaha ibn Omera. Tada mi reče: 'Piši ono što je oporučio i Jakub sinovima svojim: 'Sinovi moji, Allah je vama vjeru odabrao, i nipošto nemojte umrijeti drukčije nego kao muslimani.'[3] Potom mi je naredio šta da uradim kada preseli na ahiret – da ga zamotam u ćefine od njegovog ogrtača u kojem je klanjao džuma-namaz, da mu povežem imamu[4] oko glave, da mu iskopam mezar običnog oblika i da po površini iznad njega ostavim zemlje koliko četiri prsta, a ostatak zemlje da odbacim. Onda reče svjedocima da odu, a kad iziđoše, rekoh mu: 'Oče moj, nije trebao ovaj da bude svjedok', a on mi uzvrati: 'Sinko, bojim se da te poslije ne nadglasaju i kažu nisam ti tako oporučio, htio sam da ovako imadneš dokaz.'"[5]

U ovoj je oporuci korisno ukazati na nekoliko stvari, između ostalih: ogledanje na vjerovjesnike i dobre vjernike u njihovim postupcima, jer je El-Bakirova oporuka bila oporuka koju je Jakub, a.s., ostavio svojim sinovima, a

---

Više o ovome pogledaj: *En-Nesebu vel-musaherat*, autora Alauddina el-Muderrisa i *El-Esmau vel-musaherat*, autora Ebu Muaza es-Sejjida Ahmeda ibn Ibrahima.

[1] El-Maida, 8.

[2] El-Ena'm, 152.

[3] El-Bekara, 132.

[4] Imama je povoj koji imam kada klanja omota oko glave, a može biti i mahrama koja se prebaci preko glave. (op. prev.)

[5] El-Kulejni, *El-Kafi*, 1/307/8.

koju spominje Kur'an. Također, vidimo bitnost slijeđenja Allahovog Poslanika, s.a.v.s., u sustezanje od isticanja mezara. Kada čovjek ovakog znanja, na samrti, spominje i u oporuci ostavlja da mu se mezar ne ističe iznad zemlje osim koliko četiri prsta, to nesumnjivo ima veliko značenje. Ovo dokazuje i da su turbeta, veliki nišani i bilo kakve građevine na mezaru zabranjene, djela koja udaljuju od Allaha, dž.š. Na njima se poslije prave dovišta, obilazi se oko njih i od umrlih koji su tu ukopani traži se pomoć i opskrba, prinosi im se kurban, donosi cvijeće i čine razne druge novotarije. To nije bio put Ehli-bejta i njihovih predvodnika, kao što vidimo, niti su oni zadovoljni takvim djelima.[1] Jer oni su slijedili Vjerovjesnikovu, s.a.v.s., uputu, a on je rekao: "Allahu moj, ne učini moj kabur kumirom kojeg će ljudi obožavati! Allah se žestoko rasrdio na narod koji je mezare svojih vjerovjesnika učinio bogomoljama."[2] U drugom hadisu koji prenosi Alija ibn Ebu Talib, r.a., rekao je: "Nemojte moj mezar učiniti mjestom za slavu i svetinje, i ne pravite od kaburova mjesta gdje ćete klanjati, a ni od svojih kuća ne pravite mezarja."[3]

El-Bakir je bio doslijedan u slijeđenju sunneta, radilo se o naredbama ili zabranama, pa je zato posebno zabranjivao naricanje, pretjerano plakanje i udaranje po tijelu iz žalosti. Rekao je: "Nema vjernika koji bude pogođen kakvom nedaćom na dunjaluku pa se suzdrži, a da mu Allah ne oprosti grijehe koje je do tada počinio."[4] I rekao je također: "Najgora je ona žalost uz vrisku i jadikovanje, udaranje po licu i prsima i čupanje kose. Ko bude naricao, taj je zapostavio sabur i nije od izdržljivih, a ko se strpi i suzdrži, te Uzvišenom Allahu zahvali, Allah će biti zadovoljan njegovim postupkom i kod Njega mu je osigurana nagrada. Ko ne učini tako, dogodit će mu se ono što mu je suđeno i takav će biti pokuđen, Allah će poništiti njegovu nagradu."[5]

U ovome se primjeru vidi njegovo očito slijeđenje Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kojem je preselio sin Ibrahim, a nije dao da se proglasi žalost, niti je naredio da se nariče. Naprotiv, samo je rekao: "Oči su zasuzile, a srce je tuga obuzela, ali ne govorimo ništa osim ono čime je zadovoljan Gospodar naš. Tako mi Allaha, mi za tobom tugujemo Ibrahime!"[6] A En-Nuri et-Taberisi u djelu *El-Vesail* bilježi hadis u kojem Poslanik, s.a.v.s., kazuje: "Ono što je tuge u srcu ili u očima to je samilost, a ono što je tuge na

---

[1] Pogledaj: Abdullah ibn Džuran el-Hudejr, *Akidetetu alil-bejt*.
[2] Imam Malik, u djelu *El-Muvetta* (376), kao predanje Jahje el-Lejsija. Vidjeti: *Zikruš-šia'ati fi ahkamiš-šeria'*, 1/410.
[3] *Mustedrekul-vesail*, 2/379.
[4] *Biharul-envar*, 79/132.
[5] El-Kulejni, *El-Kafi*, 3/222/1.
[6] Muslim (4279).

jeziku ili što se rukama pokazuje je od šejtana."[1] Allahov je Poslanik, s.a.v.s., svojoj kćerki Fatimi, r.a., prije nego što će on preseliti na ahiret, ostavio u oporuci da se čvrsto drži sunneta i da se kloni djela neznalica. Tako El-Kulejni bilježi da joj je prije smrti Vjerovjesnik, s.a.v.s., oporučio: "Ako ja umrem, nemoj zbog mene ozlijediti lica, ni čupati kose, ne jadikuj i ne pozivaj narikače."[2]

---

[1] *Mustedrekul-vesail*, 2/463.
[2] *El-Kafi*, 5/527/4.

POGLAVLJE II

EL-BAKIROV TEFSIR

Tefsri je, kao što je opće poznato, nauka pomoću koje razumijevamo Allahovu knjigu, objavljenu Njegovom Poslaniku, s.a.v.s., kojom se pojašnjava njeno značenje i donosi njeni propisi i sud.[1] Neki su tefsir definirali kao nauku koja proučava Kur'ani-kerim kako bi shodno ljudskim mogućnostima razumjeli Allahovu volju u onome što je rekao.[2]

Allah, dž.š., obratio se ljudima i džinima jezikom koji oni razumiju, a poslanike je slao da ih pozivaju također jezikom naroda kojem su poslani. S druge strane, Uzvišeni kudi mušrike, koji ne uče i proučavaju Kur'an, objavljen na njihovom jeziku. Uzvišeni kaže: "Objavljujemo je kao Kur'an na arapskom jeziku, da biste razumjeli."[3] I rekao je također: "I, eto, tako Mi Kur'an na arapskom jeziku objavljujemo i u njemu prijetnje ponavljamo da bi se oni grijeha klonili ili da bi ih na poslušnost pobudio."[4] I, također, u drugom ajetu: "U Kur'anu (objavljujemo) na arapskom jeziku, u kome nema nikakve proturječnosti, da bi bogobojazni bili."[5]

Ovu činjenicu Uzvišeni Allah posebno potvrđuje, ukazujući mušricima da je Kur'an objavljen na jeziku koji oni razumiju, te poništavajući njihova moguća pravdanja kada bi Kur'an bio na jeziku kojeg ne razumiju: "A da smo Kur'an učinili na tuđem jeziku, oni bi sigurno rekli: 'Da su mu ajeti razgovijetni! Zar jezik tuđ, a onaj kome se objavljuje Arap?' – Reci: 'On je onima koji vjeruju uputa i lijek. A oni koji ne vjeruju – u ušima njihovim gluhoća je, i slijepi su za njega! Ti kao da se pozivaju iz daleka mjesta.'"[6]

U ovome možemo uvidjeti ništavnost mišljenja nekih batinija koji smatraju da je Allah govorio Svojim stvorenjima nerazumljivim jezikom, jezikom simbola i zagonetki, koji je neshvatljiv, te da je vanjsko značenje Kur'ana različito od unutrašnjeg, suštinskog. Ovakav je stav protivan istini i nepravda prema Allahu, da nas Allah sačuva toga, jer je u suprotnosti s Allahovim riječima: "I sjeti se Dana kada protiv svakog naroda dovedemo po jednog svjedoka, iz njega samog, i tebe dovedemo kao svjedoka protiv ovih! Mi tebi objavljujemo Knjigu kao objašnjenje za sve – kao uputu, i milost, i radosnu vijest za muslimane."[7] Kako je moguće da Knjiga bude pojašnjenje za sve a da sadrži paučinast i neshvatljiv govor koji su u stanju razumjeti samo pojedinci? I kako će Allah uputiti ljude Knjigom, kada bi njegovo razumijevanje bilo ograničeno na samo pojedine ljude? Može neko reći da je Kur'an jasan i razumljiv svim ljudima tako da nema potrebe za tefsirom, a

---

[1] Imam Ez-Zerkeši, *El-Itkan*, 2/462.
[2] *Menhedžul-furkan*, 2/6.
[3] Jususf, 2.
[4] Ta-Ha, 113.
[5] Ez-Zumer, 28.
[6] Fussilet, 44.
[7] En-Nahl, 89.

takvom bi odgovorili da je tefsir potreban najmanje zbog dvije stvari. Prva je činjenica da je Kur'an, svojim sadržajem, odabrana knjiga, preciznih izraza i jezgrovita govora, pa će nekima biti teško razumjeti značenja koja nosi. Tumačenjem se ta značenja ističu i dodatno pojašnjavaju. Druga stvar jeste to što je tefsir potreban i ta potreba leži u postojanju višeznačnosti pojedinih riječi arapskog jezika, pa se tumačenjem dolazi do onog koje je ciljano.

Kur'an je objavljen najriječitijim Arapima, koji su poznavali njegova duboka značenja na osnovnu konciznih izraza, ali je ipak bilo decidnih pojedinosti koje nisu znali osim nakon istraživanja i postavljanja pitanja Poslaniku, s.a.v.s. Tako, npr., nisu znali šta znači riječ "zulum" u kur'anskom ajetu: "Samo oni koji vjeruju i vjerovanje svoje sa zulumom ne miješaju bit će sigurni: oni su na Pravom putu."[1] Kada su čuli ajet, zapitali su ima li iko a da nije prema sebi zulum počinio, pa im je Vjerovjesnik, s.a.v.s., pojasnio šta znači širk, citirajući drugi ajet: "Kad Lukman reče sinu svome, savjetujući ga: 'O sinko moj, ne smatraj druge Allahu ravnim, širk je, zaista, zulum veliki.'"[2]

Naše je vrijeme zasigurno još potrebnije za naukom tefsira, jer se običan narod prilično udaljio od arapskog jezika i bogate semantike koja ga karakterizira.

Najbolji način u tumačenju Kur'ana pojasnio je imam Ibn Kesir, kazavši: "Najispravniji način tumačenja Kur'ana jeste kada ajete tumačimo jedne drugima, jer ono što je u nekima kazano u općem smislu, na drugom je mjestu kazano detaljnije. Nakon toga, značenje ajetâ treba tražiti u sunnetu, jer on pojašnjava i tumači Kur'an."[3] Naravno, za ovo je imao dokaz u samom samom sunnetu, jer je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Zaista mi je dat Kur'an i s njim nešto poput njega..."[4] A ako ne nađemo tumačenje ni u Kur'anu ni u sunnetu, onda ćemo ga potražiti u izjavama ashaba, jer su oni najučeniji ljudi glede Knjige, zbog toga što su lično svjedočili objavu dokaza i povoda zbog kojih su objavljeni neki ajeti, kao i zato što su ih ispravno i kompletno razumijevali, posjedujući znanje i djela, naročito prvaci među ashabima.[5] Ako opet ne nađemo tumačenje ashaba, tražimo ga kod tabiina, poput Mudžahida, Ataa, Seida ibn Džubejra, El-Bakira, Ed-Dahhaka, Katade i drugih.

---

[1] El-En'am, 82.
[2] Lukman, 13.
[3] *Tefsiru Ibn Kesir*, 1/4.
[4] Ahmed (16546).
[5] *Tefsiru Ibn Kesir*, 1/4.

Tumačenje na osnovu razuma i bez prethodnog znanja zabranjeno je, shodno riječima Allahovog Poslanika, s.a.v.s.: ”Ko o Kur’anu bude govorio bez znanja, neka sebi pripremi mjesto u Vatri.”[1]

El-Bakirova metodika u tumačenju Kur’ana

Metod koji je El-Bakir koristio u tefsiru potpuno je identičan načinu koji smo prethodno spomenuli. On je dosljedno preuzeo tefsir od ashaba koje je sreo, kao i od svog oca i tabiina, i ako pogledamo djela koja se bave tefsirom, naći ćemo da su njegove izjave i izjave njegovih prethodnika potpuno saglasne.

Primjeri iz tefsira

Sura El-Bekara

”I kada smo od sinova Israilovih zavjet uzeli da ćete jedino Allahu u ibadetu biti, i roditeljima, i bližnjima, i siročadi, i siromasima, dobročinstvo činiti, a ljudima lijepe riječi govoriti; i namaz obavljati i zekat davati, vi ste se poslije, izuzev nekolicine, izokrenuli i to iznevjerili.”[2] El-Bakir Allahove riječi: ”...a ljudima lijepe riječi govoriti...” tumači da znače: govorite ljudima ono što volite da oni vama govore.”[3]

”Nije dobročinstvo u tome da okrećete lica svoja prema istoku i zapadu, nego su dobročinitelji oni koji vjeruju u Allaha, u drugi svijet, u meleke, u knjige, u vjerovjesnike, te oni koji od imetka, iako im je drag, daju rođacima i siročadi, siromasima i putnicima namjernicima, prosjacima, i za otkup iz ropstva, oni koji namaz obavljaju i zekat daju, i koji obavezu svoju, kada je preuzmu, ispunjavaju, te oni koji su strpljivi u neimaštini i u bolesti, i za vrijeme borbe. To su oni koji su iskreni i oni koji se Allaha boje.”[4] El-Bakir za izraz ”putnici namjernici” kaže da se misli na goste koji svrate kod muslimana.[5]

---

[1] *Sunenut-Tirmizi* (2874). Tirmizi navodi da je hadis vjerodostojan. Šejh Albani ocijenio ga je slabim.
[2] El-Bekara, 83.
[3] *Tefsirun-Nejsaburi*, 1/260.
[4] El-Bekara, 177.
[5] *Tefsiru Ibn Kesir*, 1/214.

O riječima Uzvišenog: ”Hadž je u poznatim mjesecima, pa onaj ko se obaveže u toku njih obaviti hadž ne može imati spolni odnos, ružno što činiti, niti ulaziti u prepirke u toku hadža. A za dobro koje učinite Allah zna. Za put se opskrbite, a najbolja je opskrba bogobojaznost! I Mene se bojte – vi, razumom obdareni!”[1] kazuje sljedeće: ”Šta će pripremiti onaj ko se zaputi prema Kabi, a pri njemu ne budu tri stvari spomenute u ajetu koje će mu zatvoriti put prema zabranama. Blagost je dovoljna protiv srdžbe i treba biti s lijepim društvom muslimana. Navedeno troje (iz ajeta) treba svakom putniku, a posebno onome koji ide na hadž, pa ako ih imadne pri sebi, upotpunit će hadž, u suprotnom neće.”[2]

Imam Taberi navodi predanje u kojem stoji da je El-Bakir sljedeći ajet: ”I nije vam grijeh ako tim ženama na znanje date da ćete ih vi zaprositi, ili ako to u dušama svojim krijete. Allah zna da ćete o njima misliti, ali im potajno ništa ne obećavajte, nego im samo zborite dopušteni govor. I ne odlučujte se na brak prije nego što propisano vrijeme za čekanje ne isteče; i imajte na umu da Allah zna šta je u dušama vašim, pa Ga se pričuvajte, i znajte da Allah prašta i da je blag”[3] protumačio rekavši: ”Sukejna bint Hanzala ibn Abdullah ibn Hanzala rekla je: ’Došao mi je Ebu Džafer Muhammed ibn Alija, dok sam još bila u iddetu[4] i rekao: ’O kćerko Hanzalina, ja sam ti poznat, rod sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., a znaš i veličinu moga djeda Alije, i znaš koliko sam u islamu... ’ Rekla sam mu: ’Allah da ti oprosti Ebu Džafere, zar me prosiš u iddetu, a ti si onaj koji je uzor drugima?!’ ’Zar jesam’, reče mi, ’ja ti samo govorim o svojoj rodbinskoj vezi s Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., i o svom položaju. Jednom je prilikom Allahov Poslanik, s.a.v.s., ušao kod Ummu Selema, a bio joj je umro muž, inače amidžić joj, Ebu Seleme, pa joj je stao govoriti o svom položaju kod Allaha, i to nije bila prosidba.’”[5] El-Begavi je na ovo predanje dopisao komentar: ”Dopušteno je ukazati ili najaviti da će se zaprositi žena koja je u iddetu nakon muževe smrti, a ženi koja je u iddetu nakon rastave nije dopušteno, osim ako je to treća rastava, nakon koje se ne može više vratiti prethodnom mužu, ili ako je rastavljena donošenjem prokletstva (pred kadijom). A one žene čiji je brak sudija razveo (el-fesh), njen prethodni muž ima pravo da je ponovo zaprosi, bilo otvoreno, bilo da joj dadne do znanja da će to učiniti. A da li ovim ženama neko drugi može dati do znanja da će ih zaprositi (nakon iddeta) pitanje je na koje postoje dva različita odgovora.

[1] El-Bekara, 197.
[2] *Tefsiru Hakki*, 1/432.
[3] El-Bekara, 235.
[4] Period od četiri mjeseca i dvadeset dana koji traje nakon što ženi preseli muž ili nakon što se rastavi od muža.
[5] *Tefsirut-Taberi*, 2/704.

Jedni kažu da je dopušteno, kao i onoj koja je rastavljena po treći put, a drugi kažu da je to haram, jer je taj period vraćanja supruge za bivšeg muža, poput žene u običnom iddetu, i nije dopušteno prositi je, niti najavljivati prosidbu."[1]

Sura Alu Imran

"I neka među vama bude grupa ljudi koja na dobro poziva i naređuje dobro i odvraća od zla. To su oni koji su spašeni!"[2] El-Bakir za ovaj ajet kaže da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., proučio: "I neka među vama bude grupa ljudi koja na dobro poziva", pa je rekao: "Pozivati na dobro znači pozivati u slijeđenje Kur'ana i mog sunneta."[3]

Sura En-Nisa

"O vjernici, jedni od drugih na nedopušten način imanja ne prisvajajte, osim trgovinom uz obostrani pristanak, i sami sebe ne ubijajte! Allah je, doista, prema vama milostiv!"[4] U ovom ajetu El-Bakir za riječi "nedopušten način" kaže: "Nedopušten način jeste u suprotnosti sa Šerijatom, poput kamate, kocke, nepravde i bespravnog prisvajanja imetka."[5]

"I Allahu ibadet činite i ništa Mu ne pridružujte, a roditeljima činite dobro, i rođacima, i siročadima, i siromasima, i komšiji bližnjem, i komšiji daljnjem, i drugu pored sebe, i putniku, i onome koji je u vašem posjedu! Allah, doista, ne voli one koji se ohole i hvališu!"[6] El-Bakir kaže: "Putnik je onaj koji putuje iz mjesta u mjesto pa svrati kod nas."[7] Ajet iz iste sure: "A kada namaz završite, Allaha spominjite, i stojeći, i sjedeći, i ležeći. A kada budete sigurni, namaz obavljajte u potpunosti, jer namaz je propisan vjernicima"[8] El-Bakir tumači da "propisan" znači: obavezan.[9]

Sura El-Maida

[1] *Tefsirul-Begavi*, 1/216.
[2] Alu Imran, 104.
[3] *Tefsiru Ibn Kesir*, 1/398.
[4] En-Nisa, 29.
[5] *Tefsirul-Alusi*, 4/29.
[6] En-Nisa, 36.
[7] *Tefsiru Ibn Kesir*, 1/507.
[8] En-Nisa, 103.
[9] *Tefsirut-Taberi*, 5/355.

”Zabranjena vam je strv, i krv, i svinjsko meso, i ona životinja koja je zaklana u nečije drugo, a ne u Allahovo ime, i koja je udavljena i ubijena; i koja je strmoglavljena, i rogom ubodena, ili od zvijeri načeta – osim ako ste je preklali – i koja je na žrtvenicima žrtvovana, i zabranjuje vam se gatanje strjelicama. To je porok! – Danas su nevjernici izgubili svaku nadu da ćete vi otpasti od svoje vjere, zato se ne bojte njih, već se bojte Mene. Danas sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam islam bude vjera. – A onome ko bude primoran, kada hara glad, bez namjere da učini grijeh, Allah će oprostiti i milostiv biti.”[1] Taberi navodi sljedeće: ”Džafer es-Sadik ibn Muhammed prenosi od svoga oca El-Bakira, a on od Alije ibn Ebu Taliba, r.a., da je rekao: ’Ako bude bar malo hodala, ili ako trepne okom, ili ako pomakne repom, onda je konzumiranje njenog mesa dopušteno.’”[2]

”O vi koji vjerujete, kada hoćete namaz obaviti, lica svoja i ruke svoje do iza laktova operite – a glave svoje potarite – i noge svoje do iza članaka. A ako ste džunupi, onda se očistite; a ako ste bolesni ili na putu ili ako ste izvršili prirodnu potrebu ili ako ste se sastajali sa ženama, a ne nađete vode, onda rukama svojim čistu zemlju dotaknite i njima preko lica svojih i ruku svojih prijeđite. Allah vam ne želi pričiniti poteškoće, već vas želi učiniti čistim i blagodat Svoju vam upotpuniti, da biste bili zahvalni.”[3] Taberi Taberi u vezi s ovim ajetom bilježi sljedeće predanje: ”Od El-Kasima ibn el-Fadla el-Haddanija prenosi se da je Ebu Džafer upitao: ’Šta su članci?’ Ljudi pokazaše na noge, a on reče: ’To je već potkoljenica, a članci su ovdje gdje su zglobovi.”[4]

”I ispričaj im vijest o dvojici Ademovih sinova, onako kako je bilo, kad su njih dvojica žrtvu prinijeli, pa kad je od jednog bila primljena a od drugog nije, pa je on rekao: ’Sigurno ću te ubiti!’ – ’Allah prima samo od onih koji su bogobojazni’, reče prvi. ’I kad bi ti pružio ruku svoju prema meni da me ubiješ, ja ne bih pružio svoju prema tebi da te ubijem, jer ja se bojim Allaha, Gospodara svjetova. Ja želim da ti poneseš i moj i svoj grijeh i da budeš stanovnik u Vatri. A ona je kazna za sve zulumćare.’ I duša ga navede da ubije brata svoga, pa ga on ubi i postade jedan od gubitnika. Allah onda posla jednog gavrana da kopa po zemlji da bi mu pokazao kako da zakopa mrtvo tijelo brata svoga. ’Teško meni!’, povika on, ’zar i ja ne mogu, kao ovaj gavran, zakopati mrtvo tijelo brata svoga!’ I pokaja se.”[5] Ibn Kesir o o ovom događaju bilježi predanje koje kazuje El-Bakir: ”Adem, a.s., rekao je Habilu i Kabilu: ’Gospodar mi je moj oporučio da je moj istinski potomak

[1] El-Maida, 3.
[2] *Tefsirut-Taberi,* 6/97.
[3] El-Maida, 6.
[4] *Tefsirut-Taberi,* 6/186.
[5] El-Maida, 27-31.

onaj koji prinese kurban, pa deder prinesite kurban da me obradujete ako vam on bude primljen.' Tako i učiniše. Habil je imao ovce pa prinese najkrupniju i najvredniju što je imao, a Kabil je imao usjeve pa prinese otpatke. Adem se potom s njima dvojicom zaputi i pope na jednu planinu, a imali su sa sobom i kurbane koje ostaviše na planinu i sjedoše. Adem i njih dvojica sjedili su i gledali u kurbane kad Allah posla vatru, pa kada dođe iznad kurbana, vršci vatre se primakoše i uzeše Habilov kurban, a Kabilov ostaviše. Adem shvati da je Kabil izazvao srdžbu na sebe, pa mu reče: 'Teško tebi Kabile, nosi svoj kurban!' A Kabil mu odvrati: 'Ti voliš njega (Habila) pa si klanjao za njegov kurban i molio si za Habila, pa mu se primi kurban, a meni se odbi.' Kabil poslije reče Habilu: 'Ubit ću te, pa ću te se osloboditi, otac je molio za tebe i za tvoj kurban klanjao.' Tako mu je stalno prijetio da će ga ubiti, sve dok se jednom Habil ne zadrža sa ovcama i uđe u noć. Adem je upitao Kabila gdje mu je brat i naredi mu da ga ide tražiti, a Kabil pomisli: 'Noćas ću ga ubiti!' Uzeo je neko željezo i neodlučan krenuo u susret Habilu. Kada ga srete, reče mu: 'O Habile, tvoj je kurban primljen, a moj je odbijen, zaista ću te ubiti!' Habil mu odvrati: 'Žrtvovao sam najvrednije što sam imao, a ti ono što je najlošije, a Allah prima samo ono što je lijepo, zaista Allah prima samo od bogobojaznih.' Kada mu ovo reče, Kabila naljuti, pa podiže željezo i udari ga njime, a Habil će mu: 'Teško tebi Kabile, kako ne misliš na Allaha i ne bojiš Ga se? Kako da te nagradi za tvoja djela?' Kabil ga tu ubi, pa ga uvuče u jednu rupu u zemlji i navuče nešto zemlje po njemu."[1]

"Kradljivcu i kradljivici odsijecite ruke njihove, neka im to bude kazna za ono što su učinili i opomena od Allaha! Allah je Silan i Mudar."[2] El-Bakir, r.a., tumači ajet i kaže da se odsijeca ruka ako ukrade najmanje deset dirhema ili jedan dinar, ili ako ukrade u vrijednosti jednog od dva iznosa.[3]

"Vaši su zaštitnici samo Allah i Poslanik Njegov i vjernici koji ponizno namaz obavljaju i zekat daju."[4] El-Bakir o ajetu kaže da se misli općenito na vjernike, pa mu je rečeno da se ne misli na Aliju, a on je odgovorio: "On je jedan od vjernika."[5]

Sura El-En'am

"On je Taj Koji stvara vinograde, poduprte i nepoduprte, i palme i usjeve različita okusa, i masline i šipke, slične i različite; jedite plodove

---

[1] *Tefisru Ibn Kesir*, 2/44.
[2] El-Maida, 38.
[3] *Tefisru Ibn Kesir*, 2/58.
[4] El-Maida, 55.
[5] *Tefisrul-Begavi*, 2/47.

njihove kad plod dadnu, i podajte na dan žetve i berbe ono na što drugi pravo imaju, i ne rasipajte, jer On ne voli rasipnike.”[1] El-Bakir tumači da treba dati ”ono na što drugi pravo imaju”, izdvojivši koliko jednu šaku (tj. punu šaku graškastog povrća).[2]

Sura El-A‘araf

”Zar vam je čudno što vam pouka od Gospodara vašeg dolazi po čovjeku, jednom od vas, da vas opominje? Sjetite se da vas je On nasljednicima Nuhova naroda učinio i stvorio vas krupnog rasta. I neka su vam zato uvijek na umu Allahove blagodati, da biste uspjeli.”[3] El-Bakir riječi ”stvorio vas krupnog rasta” pojašnjva i kaže: ”Bili su visoki koliko palme, tako da bi čovjek došao do brda pa bi jednom rukom udario i obrušio njegov ogroman dio.”[4]

Sura Et-Tevba

”I proglas od Allaha i Njegova Poslanika ljudima na dan Velikog hadža, da Allah i Njegov Poslanik nemaju ništa s mušricima, pa ako se pokajete – to je za vas bolje, a ako se okrenete, znajte da Allahu nećete umaći. A nevjernicima navijesti patnju nesnosnu.”[5] El-Bakir je o riječima ”Veliki hadž” rekao: ”To je dan klanja kurbana.”[6] Ovaj njegov tefsir lijep je primjer njegovog znanja o sunnetu Allahovog Poslanika, s.a.v.s., jer je, kao što prenosi Ibn Omer, r.a., na hadžu Allahov Poslanik, s.a.v.s., stao između džemreta na dan klanja kurbana i rekao: ”Ovo je dan Velikog hadža.”[7]

Govoreći o ajetu iste sure: ”Oni vam se zaklinju zato da biste bili zadovoljni njima. Ako vi budete zadovoljni njima, Allah sigurno nije zadovoljan ljudima koji su Allahu neposlušni,”[8] El-Bakir, r.a., rekao je: ”Moj ”Moj otac Zejnul abidin, r.a., u povjerenju mi je rekao: ’Ne druži se s petericom, nemoj se s njima upuštati u razgovor niti im budi saputnik na putu. Ne druži se s grešnikom jer će to prijateljstvo prodati za zalogaj hrane ili za manje od toga.’ Rekao sam: ’Oče moj, a šta je manje od toga?’, pa mi

---

[1] El-En‘am, 141.
[2] *Tefsirut-Taberi,* 8/75.
[3] El-A‘araf, 69.
[4] *Tefsirul-Alusi*, 8/156.
[5] Et-Tevba, 3.
[6] *Tefisru Ibn Kesir*, 2/348. Dan Nahra (prinošenja kurbana) jeste prvi dan Kurban-bajrama.
[7] Buhari (1626).
[8] Et-Tevba, 96.

odvrati: ’Da mu se prohtje, ali ga ne dobije... I ne druži se s tvrdicom, jer on ti neće dati ni ono što je najbeznačajnije kod njega. I ne druži se s lažljivcem jer on je poput opsjenara, od tebe udaljuje one koji su ti bliski, a približuje ti one koji su ti daleki. I ne druži se s ahmakom, jer on ti htjedne pomoći, a našteti ti, tako se kaže da je razuman neprijatelj bolji od prijatelja ahmaka. I ne druži se s onim koji kida rodbinske veze jer sam našao da je takav proklet u Allahovoj knjizi na tri mjesta.’”[1]

Sura Hud

Allahove riječi ”...nisi cijenjen...” u kur’anskom ajetu: ”’O Šuajbe’, rekoše oni, ’Mi ne razumijemo mnogo toga što ti govoriš, a vidimo da si ti među nama jadan; da nije roda tvoga, mi bismo te kamenovali, ti kod nas nisi cijenjen’”[2] El-Bakir tumači da znače: ”Da ga izbjegavaju, ne sjede s njim i ne ne provode vrijeme s njim.”[3]

Sura Er-Ra‘d

”I grmljavina veliča i hvali Njega, a i meleki, iz strahopoštovanja prema Njemu; On šalje gromove i udara njima koga hoće – opet oni raspravljaju o Allahu, a On sve može.”[4] El-Bakir iz ovoga ajeta zaključuje: ”Grom pogađa i muslimana i nemuslimana, a ne pogađa onoga koji spominje i veliča Allaha.”[5]

Sura El-Hidžr

”Mi, uistinu, Kur’an objavljujemo i zaista ćemo Mi nad njim bdjeti.”[6] U jednom slabom predanju koje prenosi Džabir el-Džafi navodi se da je El-Bakir rekao da su pripadnici Kur’ana (Zikra) članovi Ehli-bejta, ali se, zbog slabosti, predanje ne prihvata. Pa ipak, ako bismo i prihvatili kao vjerodostojno, ona nije protivna općem značenju ajeta jer je cijeli

[1] *Tefsiru Hakki*, 5/136.
[2] Hud, 91.
[3] *El-Bahrul-muhit*, 5/256.
[4] Er-Ra‘d, 13.
[5] *Tefsirul-Begavi*, 3/11.
[6] El-Hidžr, 9.

muslimanski ummet pripadnik Kur'ana i on je najznaniji od svih prеđašnjih naroda. Tako su i učenjaci iz Ehli-bejta najbolja ulema, kada su na vjerodostojnoj stazi sunneta, poput Alije, Ibn Abbasa, Hasena, Husejna, Muhammeda ibn el-Hanefijje, Alije ibn el-Husejna Zejnul abidina, Alije ibn Abdullaha ibn Abbasa, Ebu Džafera el-Bakira, njegovog sina Džafera i mnogih drugi koji su se držali za Allahovo uže, živjeći na uputi, koji su znali svoja prava i držali se položaja koji im je dao Allah i Poslanik, i kojima su zadovoljne duše vjernika.[1]

Sura El-Isra

"Obavljaj namaz kad Sunce s polovine neba krene, pa do noćne tmine, i namaz u zoru jer namazu u zoru mnogi prisustvuju."[2] El-Bakir kaže da riječi " ...kad Sunce s polovine neba krene" znače kada Sunce, poslije podne, krene prema zapadu.[3]

Sura Jusuf

"Objavljujemo je kao Kur'an na arapskom jeziku, da biste razumjeli."[4] Imam El-Bakir prenosi od svog oca i djedova, neka je Allah svima njima zadovoljan, a oni prenose od Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Prvi koji je progovorio jasnim arapskim jezikom bio je Ismail, a.s., a imao je četrnaest godina." A prenosi od Ibn Abbasa da je rekao: "Ismail, a.s., prvi je ko je progovorio čistim arapskim jezikom." S ovim se misli, kao što kažu ulema i hafizi, na arapski kojim su govorile Kurejšije i na kojem je objavljen Kur'an, a arpaski je jezik inače postojao i prije Ismaila, a.s.[5]

Sura El-Enbija

"A dopušteno nije da se stanovnici bilo kojeg naselja koje smo Mi uništili vrate!"[6] El-Bakir kaže: "Tako je tačno određeno, da se stanovnici naselja koji su kažnjeni nikada ne mogu vratiti na dunjaluk."[7]

---

[1] *Tefisru Ibn Kesir*, 2/591.
[2] El-Isra, 78.
[3] *Tefsiru Ibn Kesir*, 3/57.
[4] Jusuf, 2.
[5] *Tefsirul-Alusi*, 12/172.
[6] El-Enbija, 95.
[7] *Tefsiru Ibn Kesir*, 3/204.

Sura El-Hadždž

”Da bi svjedoci bili koristi svojih i da bi ime Allahovo spominjali u danima poznatim zato što ih je oskrbio životinjama domaćim. Jedite meso njihovo, a nahranite i siromaha ubogog!”[1] El-Bakir tumači da je značenje riječi ”koristi”: čistota od grijeha i oprost.[2]

Sura En-Nur

”Zar ne znaš da Allaha slave i veličaju svi koji su na nebesima i na Zemlji, a i ptice širenjem krila svojih; svi znaju kako će Mu se moliti i kako će ga slaviti i veličati. A Allah dobro zna ono što oni rade.”[3] Ebu Sabit prenosi da je jednom sjedio kod Muhammeda ibn Džafera El-Bakira, r.a., pa ga je, nakon ovog ajeta, upitao: ”Znaš li šta govore ovi vrapci kada izlazi Sunce i nakon što izađe?” Odgovorio mu je da ne zna, a El-Bakir će: ”Zaista oni svoga Gospodara veličaju i mole za opskrbu toga dana.”[4]

Sura El-Furkan

”Oni će biti, za ono što su trpjeli, odajama džennetskim nagrađeni i u njima će pozdravom i blagoslovom biti susretani.”[5] El-Bakir kaže da su ”odaje” sâm Džennet, a nazvan je tako zbog njegovog uzvišenog položaja.[6]

Sura El-Kasas

”I on im je napoji, a onda ode u hladovinu i reče: ’Gospodaru moj, ma kakvu mi hranu dao, zaista mi je potrebna!’”[7] El-Bakir navodi za Musaa da se izrazio rekavši da mu treba ma kakva hrana, a bilo mu je potrebno i koliko je pola hurme.[8]

---

[1] El-Hadž, 28.
[2] *Tefsiru El-Begavi*, 3/283.
[3] En-Nur, 41
[4] *Tefsirur-Razi*, 24/10.
[5] El-Furkan, 75.
[6] *Tefsiru Ibn Kesir*, 3/342.
[7] El-Kasas, 24.
[8] *Tefsiru El-Begavi*, 3/442.

Sura Fatir

”Mi ćemo učiniti da Knjigu poslije naslijede oni Naši robovi koje Mi izaberemo; bit će onih koji će prema sebi nasilje učiniti, bit će onih umjerenih, bit će i onih koji će, Allahovom voljom, svojim dobrim djelima druge nadmašiti – za to će veliku blagodat dobiti.”[1] Zabilježeno je da, komentirajući ovaj ajet, Ebul-Džarud upitao El-Bakira šta znače riječi ”...oni koji će prema sebi nasilje učiniti...”, pa mu je odgovorio: ”To su oni koji će svoja dobra djela pomiješati s hrđavim.”[2]

”Oni će u njemu jaukati: ’Gospodaru naš, izbavi nas, činit ćemo dobra djela, drukčija od onih koja smo činili!’ A zar vas nismo ostavili da živite dovoljno dugo da bi onaj koji je trebao razmisliti imao vremena da razmisli, a već vam je došla opomena? Zato iskusite patnju, zulumćarima nema pomoći!”[3] El-Bakir kaže da se riječima ”opomena” misli na sjede vlasi (koje opominju da se približava smrt).[4]

Sura El-Ahkaf

Zabilježen je el-Bakirov tefsir riječi ”...potomstvo moje Ti učini valjanim...” iz kur’anskog ajeta: ”A čovjeka smo zadužili da roditeljima svojim čini dobro; majka ga njegova tegobno nosi i tegobno ga rađa! A njegovo nošenje i dojenje trideset je mjeseci. Pa kad zrelost svoju dostigne i kad dostigne četrdeset godina, on rekne: ’Gospodaru moj, uputi me da Ti zahvalim na Tvojoj blagodati, koju si darovao meni i mojim roditeljima, i da dobro radim s kojim si zadovoljan Ti, i potomstvo moje Ti učini valjanim! Ja se Tebi, doista, kajem, i ja sam musliman, predan Tebi.’”[5] Rekao je da učiniti učiniti valjanim potomstvo znači da ne dadne šejtanu, ni duši (sklonoj zlu), ni strasti da im naude.[6]

Sura El-Džinn

---

[1] Fatir, 32.
[2] *Tefsiru Ibn Kesir*, 3/432.
[3] Fatir, 37.
[4] *Tefsiru Ibn Kesir*, 3/567.
[5] El-Ahkaf, 15.
[6] *Tefisrul-Kurtubi*, 16/195.

”A On nije – neka uzvišeno bude dostojanstvo Gospodara našeg! – uzeo Sebi ni drûge ni djeteta!”[1] Zabilježeno je da El-Bakir navodi kako su džini u ovom ajetu spomenuli da Allah ima djeda[2], iz svog prijašnjeg neznanja[3], tako da neće biti pitani za to.[4]

Sura Ez-Zarijat

”Noću su samo malo spavali”[5], a u tumačenju ovih riječi El-Bakir kaže: ”Ne idu na spavanje dok ne klanjaju jacija-namaz.”[6] A riječ je o bogobojaznim vjernicima.

Sura Et-Tahrim

”O vi koji vjerujete, sebe i porodice svoje čuvajte od Vatre čije je gorivo ljudi i kamenje, o kojoj se meleki strogi i snažni brinu, koji se onome

---

[1] El-Džinn, 3.

[2] Riječ *džedd* ima dvojako značenje: uzvišenost i djed. (op. prev.)

[3] Kaže se da su ovako protumačili ajet, osim El-Bakira, i njegovi sinovi Es-Sadik i Er-Rebi ibn Enes, ali nisam uspio naći lanac prenosilaca. Međutim, ovo je objašnjenje ocijenjenjeno kao neprihvaćeno, a većina učenjaka smatra da ima drugo značenje. Evo kako imam Taberi, nakon što je naveo različite stavove uleme, tefsiri ajet: ”Riječ *džedd* u ajetu, ima dvostruko značenje: djed – očev ili majčin otac, a nije prihvatljivo da su tako džini rekli jer je njih Allah opisao drugačije, kazavši da su rekli: ’Pa povjerovasmo u Njega i nećemo Gospodaru našem nikog ravnog pripisivati...’ (El-Džinn, 2), a onaj koji za Allaha kaže da ima dijete, ili djeda, ili da je On nečiji otac, taj je bez sumnje mušrik, onaj koji Allahu ravnog pripisuje. Drugo značenje izraza *džedd* jeste veličina koja nekome pripada. Kaže se: ’Taj i taj posjeduje veličinu (džedd) u tome i tome.’ Isto se iskazuje perzijskom riječju el-bakht. Ovo je to značenje, Allahovom odredbom, koje su ciljali džini kada su rekli: ’Neka je uzvišeno dostojanstvo (džeddu) Gospodara našeg’, a mislili su na Allahovo uzvišeno dostojanstvo gledu vlasti, snage i veličine, tako da On nema druga niti sina. Naime, to se može desiti samo onima koji su slabi i nemoćni pred svojom strašću koja ga tjera da ima ženu, a sin je plod te strasti koja je jača od njeg. Zato su džini rekli: ’Pored uzvišenosti našeg Gospodara gledu vlasti, veličine i snage, nemoguće je da On bude slab poput nemoćnih stvorenja, koje strast tjera da sebi traže ženu i sudruga, pa da poslije dobiju sina ili kćer. Uzvišeni nas Allah tako obavještava da su džini odbacili svaku mogućnost pripisivanja Allaha saučesnika i uzimanja žene i sina, riječima: ’Neka je uzvišeno dostojanstvo (džeddu) Gospodara našeg, On nije uzeo ni ženu ni sina!’” *Tefsirut-Taberi*, 29/131. Allahov Poslanik, s.a.v.s., u hadisu koji bilježi imam Muslim uči nas kako ćemo otpočeti namaz: ”Slavljen neka si, Allahu moj, i hvaljen neka si, uzvišeno je Tvoje ime i uzvišena je Tvoja veličina (džedd), nema boga osim Tebe!”

[4] *Tefsirul-Kurtubi*, 19/8.

[5] Ez-Zarijat, 17.

[6] *Tefsiru Ibn Kesir*, 4/250.

što im Allah zapovjedi ne opiru, i koji ono što im se naredi izvršavaju."[1] U vezi s kamenjem, spomenutim u ajetu, El-Bakir kaže da je od sumpora.[2]

Sura El-Beled

Bilježi se da je El-Bakir pitao jednog ensariju o značenju Allahovih riječi: "Mi čovjeka stvaramo odmjereno"[3] pa mu je ovaj odgovorio da to znači uspravna i lijepa oblika, i El-Bakir se složi s njim.[4]

Sura Ed-Duha

"A Gospodar tvoj će tebi sigurno dati, pa ćeš zadovoljan biti"[5] El-Bakir kazuje da ajet znači: Gospodar tvoj će tebi dati, pa ćeš se zauzimati za druge.[6]

---

[1] Et-Tahrim, 6.
[2] *Tefsiru Ibn Kesir*, 1/64.
[3] El-Beled, 4.
[4] *Tefsiru Ibn Kesir*, 4/567.
[5] Ed-Duha, 6.
[6] *Tefsiru Ibn Kesir*, 4/559.

Tefsir koji se lažno pripisuje El-Bakiru

Vidjeli smo u prethodnim redovima primjere tefsira imama El-Bakira, čija je motodika u tumačenju, saglasna uputi Allahovog Poslanika, s.v.a.s., tefsiru njegovih ashaba i onih koji su ih slijedili na Pravom putu. Međutim, ovakav tefsir i tumačenje nije zadovoljilo pojedine pristrasne grupacije i fanatike kojima je iskušano ime Ehli-bejta. Ovakav tefsir ne služi njihovim prohtjevima i zabludjelim motivima kojima muslimanski ummet ciljaju gurnuti u mrak i zabludu, pa su se dali u laži i izmišljanje hadisa koje pripisuju imamima Ehli-bejta, a koje ne prihvata ni zdrav razum, ni normalna narav čovjeka. Pa pošto su takva tumačenja u totalnoj suprotnosti s kur'anskim slovom, konfortiraju se njenim značenjima i porukama, smislili su da običan svijet zavedu navodnim unutarnjom i spoljnom semantikom, ili vidljivim i nevidljivim značenjem Kur'ana. Spoljno tumačenje je za običan svijet, a unutarnje pripisuju samo pripadnicima Ehli-bejta. Tako su izmislili predanje koje prenosi El-Ajaši i El-Fejd el-Kašini, s njima poznatim lancem prenosilaca, od Džabira el-Džafija, da je rekao: "Upitao sam Ebu Džafera o nečemu iz Kur'ana te mi je odgovorio, pa sam ga ponovo pitao, a on mi odgovori drugačijim odgovorom, i ja ga onda upitah: 'Žrtvovao bi se za tebe, prethodno si mi odgovorio drugačije?!' On mi reče: 'O Džabire, Kur'an ima svoje vidljivo i nevidljivo, a ono što je vidljivo ima svoje vanjsko značenje. Džabire, nema ništa da je udaljenije od ljudske pameti od tefsira Kur'ana, jer ima ajeta koji na početku govore o nečemu, a na kraju o nečemu drugom, kontekst im je povezan i može se razumjeti na više načina.'"[1]

Vidimo kako ovdje imamu El-Bakiru pripisuju igranje s Kur'anom, štaviše, očite laži da je rekao kako je tefsir najudaljeniji od pameti, da ima spoljna i unutrašnja značenja, a Uzvišeni Allah jasno kaže: "A Mi smo Kur'an olakšali za pouku, pa ima li ikoga ko bi pouku primio?"[2] I također kaže: "Zar da pored Allaha tražim drugog sudiju, kad vam On objavljuje Knjigu potanko? A oni kojima smo Mi dali knjigu dobro znaju da Kur'an objavljuje Gospodar tvoj s istinom, zato ti ne sumnjaj nikako!"[3] I u drugom ajetu: "A vidjet će oni kojima je dato znanje da je ono što ti se objavljuje od Gospodara tvoga Istina, i da vodi na Put Silnoga i Hvaljenog."[4] Zar da Uzvišeni Allah opisuje Kur'an kako upućuje na Pravi put, a njegovo tumačenje da bude daleko od razuma ljudi?! Pa i samo ovakvo imamovo tumačenje bilo bi kotradiktorno, jer to je očita kleveta i laž.

---

[1] *Tefsirul-Ajjaši*, 1/11, *Tefsirus-Safi*, 1/29.
[2] El-Kamer, 17.
[3] El-En'am, 114.
[4] Sebe, 6.

Inače, ta tzv. unutarnja tumačenja nemaju svojih pravila niti mjerila po kojima bi se izvodila i po kojima bi se rukovodilo, jedino je bitno da se njima ističu i hvale članovi Ehli-bejta, ili da se kude i po zlu opisuju ashabi Allahovog Poslanika, s.a.v.s., naročito Ebu Bekr i Omer, r.a. Ovim su klevetnici predstavili Kur'an kao knjigu hvale i pokude, i kao da se Allah ustručavao imenovati nevjernike, pa ih je opisivao metaforama i simbolima. Uzvišen je Allah i čist od toga.

Naravno, učenjaci i imami Ehli-bejta negiraju ovakva tumačenja, oštro upozoravajući na njih i kudeći ih. Tako je jednom prilikom imamu Džaferu es-Sadiku bilo rečeno kako su čuli za predanje u kojoj je protumačio ajet: "On je Onaj Koji je i na nebesima božanstvo i na Zemlji božanstvo", i rekao da se odnosi na imama. A Es-Sadik, r.a., odvrati: 'Nikako, tako mi Allaha, nikada ne bi s takvima (koji izmišljaju predanja) bio! Oni su gori od jevreja, kršćana, vatropoklonika i idolopoklonika. Tako mi Allaha, niko nikada tako nije unizio Allahovu veličinu... A tako mi Allaha, kada bi ja potvrdio ono što o meni govore Kufljani, u zemlju bih propao, ja sam samo rob, nemam moći ni da spriječim štetu, ni da osiguram korist.'"[1]

Kufljani na koje je Es-Sadik ciljao u navedenom predanju u prvom su redu Džabir el-Džafi i Zurara ibn Eajen i njima slični koji su sebi dopustili insinuacije na Ehli-bejt, izmišljanje hadisa i prenošenje laži kojima su odveli u zabludu mnoge ljude. Allaha je moliti da nas sačuva i oprosti nam.

Na svakom je inače obaveza, ako voli i cijeni pripadnike Ehli-bejta, da negira i spriječava laži koje ljudi iznose na njih i da prenosi njihove istinske stavove i vjerodostojna predanja.

Prije nego što navedemo nekoliko takvih lažnih predanja i izmišljenih tumačenja pripisanih El-Bakiru, ukazajući na nesuvislost i propuste istih, spomenut ćemo najprije El-Bakirovu poznatu izjavu: "Sve što se protivi Allahovoj knjizi, odbacuje se samim Kur'anom i sunnetom"[2], kao i riječi njegovog sina Es-Sadika: "Sve se mjeri s Kur'anom i sunnetom, a svaki hadis koji je u suprotnosti s Allahovom knjigom jeste izmišljen."[3]

Ko na kraju ostane uporan i dosljedan lažnim i izmišljenim tumačenjima, za koje Allah nikakav dokaz nije objavio, odreći ćemo se i njega i njegovih izmišljotina, nadajući se da ga Allah uputi.

Allah je o vjernicima rekao da im Njegova knjiga donosi radost, a o sljedbenicima zablude i raskolnicima rekao je da im se zabluda i nevjerstvo povećavaju, i da On njihova srca odvraća od ajeta. Ove dvije vrste, ova dva različita puta, nikada se neće spojiti u jedan, kao što kaže Uzvišeni: "A kad bude objavljena neka sura, ima ih koji govore: 'Kome je od vas ova sura povećala vjerovanje?' Što se tiče vjernika, njima je povećala vjerovanje i oni

[1] *Ihtijaru marifetir-ridžal*, 2/590.
[2] *El-Fusulul-muhimme fi usuli el-eimma*, 2/366.
[3] El-Kulejni, *El-Kafi*, 1/69.

se raduju. A što se tiče onih čija su srca bolesna, ona im je sumnju na sumnju koju već imaju dodala i oni kao nevjernici umiru. Zar oni ne vide da svake godine jedanput ili dvaput u iskušenje padaju, pa opet, niti se kaju niti se opamećuju. A kad bude objavljena koja sura, samo se zagledaju: 'Da li vas ko vidi?' - i onda se udaljuju. Allah je srca njihova skrenuo, zato što su od onih ljudi koji neće da razumiju."[1]

Uzvišeni je Allah upozorio Svoje robove da o Njemu ne govore ako ne posjeduju znanje. Kazao je: "Reci: 'Gospodar moj zabranjuje razvrat, i javni i tajni, i grijehe, i neopravdano nasilje, i da Allahu smatrate ravnim one za koje On nikakav dokaz objavio nije, i da o Allahu govorite ono što ne znate.'"[2]

I zaista, cijenjeni čitatelju, da li vjerovati ljudima koji lažu i izmišljaju da Kur'an ima unutarnje i vanjsko značenje, ili Allahu, dž.š.?

Svojim bi insinuacijama pripisanim Ehli-bejtu htjeli da ih vole i prihvate svi ljudi, ali ne treba padati na takve prevare, pa makar i godile osjećajima. Allahovoj se knjizi treba vratiti, u njoj je uputa i svjetlo, učeći je i proučavajući, moleći Allaha za uputu, jer ko je Njega molio, nije ostavljen na cjedilu, kao što kaže Uzvišeni: "One koji se budu radi Nas borili, Mi ćemo, sigurno, putevima Našim uputiti, a Allah je, zaista, s onima koji dobra djela čine!"[3] Ko god se vrati Allahovoj knjizi i po njoj mjeri svačiji govor, neće pogriješiti: sve što se slaže s Kur'anom, treba prihvatiti, a što ne slaže, treba odbaciti. Zato je imam Ahmed često znao doviti: "Allahu moj, ko bude na putu prohtjeva i ličnog mišljenja, misleći da je na istini, molim Te uputi ga na istinu, da ne bi nikoga iz ovoga ummeta u zbludu odveo."[4]

Primjeri izmišljenoga unutarnjeg (batin) tefisra

Sljedeća predanja, primijetit ćemo, gotovo bez izuzetka jasno odudaraju od kur'anskog učenja i zadrave pameti, mada se pripisuju imamu El-Bakiru.

1 – Ibn Babevejh el-Komijj u svom djelu *Meanil el-ahbar* od Džafera ibn Muhammeda ibn Imare bilježi slijedeću predaju, koju on prenosi od svog oca, da je jednom bio kod Džafera ibn Muahmmeda el-Bakira, alejhima es-selamu, pa je ušao neki čovjek i upitao o značenju ajeta "Kaf-Ha-Ja-Ajin-Sad", a on mu je odgovorio: "*Kaf"* znači da je Allah dosta za našu šiijsku grupu. "*Ha*" da ih On upućuje. "*Ja*" je da je On njihov zaštitnik.

---

[1] Et-Tevba, 124-127.
[2] El-A'raf, 33.
[3] El-Ankebut, 69.
[4] *Tehzibul-kemal*, 1/464.

”*Ajin*” znači da poznaje one koji su pokorni od nas. A *”Sad”* je Njegovo istinsko obećanje da će dostići deredžu onu koju im je obećao unutarnjim značenjem Kur’ana.”[1]

U jednom drugom, podužem predanju stoji da je neko upitao imama: ”Reci mi, sine Poslanikov, o značenju ajeta: ’Kaf-Ha-Ja-Ajin-Sad’”, a imam El-Bakir mu odgovori: ”To su harfovi koji govore o nevidljivom, Allah ih je otkrio Svome robu Zekerijau, pa ih je, poslije objavio Muhammedu, s.a.v.s. Zekerija je molio Gospodara da ga poduči pet imena, pa ga je Džibril i podučio tim imenima. Tako je Zekerija spominjao Muhammeda, Aliju, Fatimu, El-Hasena i El-Husejna, pa bi mu odagnalo brigu i otklonilo nedaću, ali kada bi spomenuo El-Husejna, gušilo bi ga od plača koji mu nadolazi i osjetio bi neraspoloženje i teret. Jedan je dan rekao: ’Bože moj, šta je sa mnom, kada spomenem prva četiri imena obraduje me da zaboravim sve brige, a kada spomenem El-Husejna, oči mi zasuze i uzdahnem!’ Allah ga nato obavijesti o njegovom slučaju i reče: ’Kaf-Ha-Ja-Ajin-Sad.’ *Kaf* simbolizira Kerbelu. *Ha* je propast potomstva, *Ja* simbolizira Jezida, onoga koji će učiniti nepravdu El-Husejnu. *Ajin* je žeđ , a *Sad* je sabur koji će pokazati.’”[2]

Uistinu, poslije ovakvih riječi čovjek se zapita koji su metodi korišteni kada su se smišljala ovakva tumačenja. Zamislimo da neko dođe i kaže svoje tumačenje: ”*Kaf* simbolizira Kaba el-Ahbara, *Ha* – Hind bint Utbu, *Ja* – Jezida ibn Ebu Sufjana, *Ajin* – Abdullaha ibn Osmana, a *Sad* bi trebao značiti da im pripada Džennet jer su povjerovali.”

2 – U jednom drugom predanju, lažno pripisanom El-Bakiru, stoji da je proučio ajet: ”Tako će biti zato što su ono što izaziva Allahovu srdžbu slijedili, a ono čime je On zadovoljan prezirali; On će djela njihova poništiti”[3] a potom je rekao: ”Prezirali su Aliju, a Allahova je naredba bila da Aliji pripadne vođstvo, tako je naređeno na Bedru, na Hunejnu, ispod palmi na dan Tervije (dva dana prije bajrama) i na dan Arefata. O njemu je objavljeno petnaest ajeta u godini kada je Poslanik, s.a.v.s., spriječen da obavi hadž, u Džuhfi i u Bohmi.”[4]

U ovom se predanju potvaraju ashabi, r.a., da su mrzili Aliju, r.a., i da je njemu trebala pripasti titula halife, te se govori o petnaest ajeta koji to kazuju, ali naravno da takvih ajeta uopće nema. Štaviše, ovaj koji je izmislio ovo predanje laže i na Allaha, dž.š., Koji je rekao za Poslanikove ashabe da traže Allahovo zadovoljstvo i da su samilosni jedni prema drugima: ”Muhammed je Allahov poslanik, a njegovi su sljedbenici strogi prema nevjernicima, a samilosni među sobom; vidiš ih kako ruku’ i sedždu čine,

---

[1] *Meanil-ahbar*, 28.
[2] *Kemalud-dini ve tamamun-ni‘ma*, autora Ibn Babevejha el-Komijja, 461.
[3] Muhammed, 28.
[4] El-Fetal en-Nejsaburi, *Revdatul-vaizin*, 106.

želeći od Allaha obilje i zadovoljstvo – na licima su im znaci, tragovi od padanja licem na tlo. Tako su opisani u Tevratu. A u Indžilu: oni su kao biljka kad izdanak svoj izbaci pa ga onda učvrsti, i on ojača, i ispravi se na svojoj stabljici izazivajući divljenje sijačâ – da bi On s vjernicima najedio nevjernike. A onima koji vjeruju i dobra djela čine Allah obećava oprost i nagradu veliku."[1] Uzvišeni je rekao da ashabi traže Allahovo zadovoljstvo, pa je potom objavio da im je želju ispunio: "Allah je zadovoljan prvim muslimanima, muhadžirima i ensarijama, i svima onima koji ih slijede dobra djela čineći. A i oni su zadovoljni Njime. Za njih je On pripremio džennetske bašče, kroz koje rijeke teku, i oni će vječno i zauvijek u njima boraviti. To je veliki uspjeh."[2] Zdrav razum ne može prihvatiti, nakon što Allah kazuje da je zadovoljan prvim muslimanima, muhadžirima i ensarijama, a Ebu Bekrom i Omerom na njihovom čelu, da El-Bakir kudi ashabe i potvara ih da su mrzili Aliju, r.a.

3 – U predanju koje bilježi El-Hurr el-Amili u djelu *El-Vesail*, preko samo njemu poznatog lanca koji seže do El-Bakira i Es-Sadika, navodi da su o Allahovim riječima: "Mi ćemo učiniti da Knjigu poslije naslijede oni Naši robovi koje Mi izaberemo" rekli: "Ona je posebno za nas (Ehli-bejt), misli se na nas."[3]

Da je ovo predanje izmišljeno, lahko je uvidjeti odmah iz nastavka ajeta, gdje kaže Uzvišeni: "Mi ćemo učiniti da Knjigu poslije naslijede oni Naši robovi koje Mi izaberemo; bit će onih koji će prema sebi nasilje učiniti, bit će onih umjerenih, bit će i onih koji će, Allahovom voljom, svojim dobrim djelima druge nadmašiti – za to će veliku blagodat dobiti."[4] Znači, po ajetu ispada da je među Ehli-bejtom bilo "...onih koji će prema sebi nasilje učiniti...", pa tako odmah dolazi do oprečnosti s onim što oni tvrde.

4 – El-Kadi en-Numani prenosi od Džabira ibn Abdullaha, a on od El-Bakira, da su sjedili zajedno, pa neko prouči ajet: "Svaka će duša...", a nato neki čovjek upita ko su oni koji će na desnoj strani biti, a El-Bakir odgovori: "To su šiije – slijedbenici Alije ibn Ebu Taliba, r.a."[5]

U ovom predanju vidljivo je nekoliko kontradikcija. Prva je to da je dosta da se neko deklarira kao Alijin, r.a., sljedbenik pa mu odmah pripada Džennet, a ne da bude Poslanikov, s.a.v.s., sljedbenik, poput ashaba koji su ga slijedili. Nadalje, po predanju, ashabi su otpadnici i veća je čast biti Alijin nego Poslanikov sljedbenik, što ni u kom slučaju nije prihvatljivo u dini-islamu. Dakle, oni koji izmišljaju ovakva predanja otvoreno napadaju ashabe i majke pravovjernih.

---

[1] El-Feth, 29.
[2] Et-Tevba, 100.
[3] *Šerhul-ahbar*, autora El-Kadija en-Numana el-Magribija, 3/576.
[4] Fatir, 32.
[5] *Vesailuš-šiia'* (33590).

5 – U narednom se predanju navodi tefsir od El-Bakira na ajet: ”Ti si opominjač, a svaki je narod imao onoga koji ga je na Pravi put upućivao”, navodno je rekao: ”Opominjač je Allahov Poslanik, s.a.v.s., a onaj koji upućuje je Alija, a tako mi Allaha, nije namjesništvo otišlo od nas, kod nas je sve do ovog momenta.”[1] U ovom se predanju uputa ne pripisuje Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., nego samo opominjanje, očito insinuirajući ovakva tumačenja pripadnicima Ehli-bejta. Uzvišeni je Allah u ovom ajetu kazao: ”A oni koji ne vjeruju govore: ’Zašto mu Gospodar njegov ne pošalje čudo?’ Tvoje je da opominješ, a svaki je narod imao onoga koji ga je na Pravi put upućivao.”[2] Dakle, iz kompletnog ajeta se vidi da je govor upućen Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., u suprotnom bi, po izmišljenom tefsiru, Alija, r.a., bio također poslanik. Alija, r.a., nesumnjivo je imam i vođa na uputi, ali se nikako ne mogu prihvatiti tumačenja koja su plod očitog fanatizma i pristrasnosti.

6 – Usejd ibn Saleb prenio je od Ummu Hani da je rekla: ”Srela sam Ebu Džafera Muhammeda ibn Aliju el-Bakira, alejhima es-selam, pa sam ga upitala za ajet: ’I kunem se zvijezdama, koje se skrivaju, i koje se kreću i iz vida gube’[3], pa mi je odgovorio: ’Skrivena zvijezda jeste imam koji se skrije od ljudi u svom vremenu kada ljudi od njega neće usvajati znanje, 260. godine, pa će se pojaviti poput zvijezde padalice. Ako tada budeš živjela, blago se tebi!’”[4] Inače, imam El-Bakir preselio je na ahiret 114. hidžretske godine, ali, evo vidimo, govori se da će djelovati do 260. g., pa i poslije toga. Ko bar malo bolje poznaje arapski jezik, zna da je u ajetu ciljano na zvijezde koje se skrivaju, te da se to nikako ne može odnositi na ljude. Moglo bi se u suprotnom tumačiti kako se god kome prohtije, npr. da se ajet odnosi na Isaa, a.s., da je skrivanje, njegovo uzdizanje na nebo, a pokazivanje, ponovni dolazak na zemlju itd.

7 – Od Džabira ibn Jezida el-Džufija prenosi se da je El-Bakir rekao: ”U ajetu: ’Broj mjeseci u Allaha je dvanaest’[5] misli se na vođu pravovjernih i i broj imama koji će doći poslije njega.”[6]

Ovako se prenosilo tumačenje na osnovu prohtjeva, i njemu nema kraja. Slično je govoreno o suri Et-Tin, navodno ajeti: ”Tako mi smokve” odnosi se na Husejna, ”...i masline...” na Hasena, ”...i Sinajske gore...” na vođu pravovjernih Aliju, ”...i grada ovog sigurnog...” Allahovog Poslanika. A

[1] *Kitabul-giba*, autora Muhammeda ibn Ibrahima en-Numanija, 111.
[2] Er-Ra‘d, 7.
[3] Et-Tekvir, 16, 17.
[4] *Kitabul-giba*, autora Muhammeda ibn Ibrahima en-Numanija, 151.
[5] Et-Tevba, 36.
[6] *Menakibu Ali b. Ebi Talib*, autora Ibn Šehra Ašuba, 1/244.

ajet: ”Mi čovjeka stvaramo u skladu najljepšem” znači da je Muhammedu, kada je stvaran, opručeno da Aliji pripada vođstvo.[1]

Ovakvim se izmišljotinama ustvari Ehli-bejtu pripisuje tumačenje Kur'ana na osnovu zagonetki koje treba riješiti, a Uzvišeni Allah nedvosmisleno kazuje: ”U Kur'anu na arapskom jeziku, u kome nema nikakve proturječnosti, da bi bogobojazni bili.”[2]

8 – U istoj knjizi, odakle je i prethodno predanje, navodi se da je neko od El-Bakira prenio tumačenje ajeta: ”Jadno je to zašto su se prodali: da ne vjeruju u ono što Allah objavljuje”[3], gdje stoji da je navodno rekao: ”Što objavljuje Aliji?” Potom je tamačio: ”Kada ih neko upita: 'Šta je to Gospodar vaš objavio?,'” tj. šta je obajvio Aliji, ”...oni odgovaraju: 'Naroda drevnih izmišljotine,'”[4] tj. tako kažu oni koji ne vjeruju u Alijino pravo na vlast i vođstvo. A Džibril ga je tako donio (zatajivši Alijino ime).” Ajet: ”One koji budu tajili jasne dokaze koje smo Mi objavili”[5] znači ajete objavljene o Aliji ibn Ebu Talibu, jer je Džibril ovako donio ovaj ajet (krijući da se odnose na Aliju).”[6]

U ovom slučaju, a sličnih je mnoštvo, one koji su izmišljali tefsir pistrasnost je zaslijepila toliko da su rekli kako je Kur'an iskrivljen, i da je iz ajeta izbačeno ime Alija ibn Ebu Talib, r.a. I pored toga što se Allah obavezao da će očuvati Kur'an od bilo kakve izmjene i devijacije.

9 – U istoj se knjizi nadalje navodi da je Abdullah ibn Ata el-Meliki pitao El-Bakira o značenju ajeta: ”Oni koji ne vjeruju često će žaliti što nisu pokorni bili” pa je rekao: ”Pokorni Aliji.” A Ebu Džafer kaže da je ajet, dalje objavljen Poslaniku, s.a.v.s., glasio: ”A rekoše zulumćari” tj. Muhammedovi sljedbenici, ”...kada vidješe kaznu...” tj. kada vidješe Aliju, ”...da li ima mogućnosti da se povratimo...” tj. da se vratimo i budemo pokorni Aliji, ”...i vidjet ćeš kako se poniženi i klonuli vatri izlažu...” tj. njihove duše koje će biti u vatri, ”...prestravljeni od poniženosti gledat će...” tj. gledat će u Aliju, ”...gledajući kradimice, a oni koji su vjerovali...” u porodicu Ehli-bejt, ”...reći će: 'Doista su stradalnici oni koji na Sudnjem danu i sebe i čeljad svoju upropaste! A zar zulumćari neće biti u neprestanoj patnji!'”[7], tj. zulumćari prema Ehli-bejtu bit će u žestokoj patnji.[8]

Iz navedenog predanja nužno proizlazi da u Kur'anu postoje nedostaci i da je iskrivljen, dakle potvara se Allah da nije očuvao Svoju

---

[1] *Menakibu Ali b. Ebi Talib*, 1/259.
[2] Ez-Zumer, 28.
[3] El-Bekara, 90.
[4] En-Nahl, 24.
[5] El-Bekara, 159.
[6] *Menakibu Ali b. Ebi Talib*, 2/302.
[7] Isprepleteni ajeti iz sura El-Hidžr, 2, i sure Eš-Šura, 44, 45.
[8] *Menakibu Ali b. Ebi Talib*, 3/17.

knjigu, a On kaže: ”Mi, uistinu, Kur’an objavljujemo i zaista ćemo Mi nad njim bdjeti.”[1] I kako to da se Alija, r.a., poredi s kaznom, jer to je mahana i slabost, a Uzvišeni kada hvali Svoga Poslanika, s.a.v.s., kazuje: ”A tebe smo samo kao milost svjetovima poslali.”[2]

10 – Naredno predanje prenosi navodni El-Bakirov tefsir: ”Pojedinci koji su se priklonili vašoj vlasti i vilajetu i drže da je komarac Alija, a mušica koja je sićušnija, da je to Muhammed, s.a.v.s. Takvi su čuli ajet, ali ga nisu dobro razumjeli. Jednom je prilikom Resulullah, s.a.v.s., sjedio sa Alijom, kad neki čovjek reče: ’Što htjedne Allah i što htjedne Muahhmed!’, pa potom ču drugog kako kaže: ’Što htjedne Allah i što htjedne Alija!’ Nato Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: ’Ne pridružujte Allahu ni Muhammeda ni Aliju, nego recite: ’Što htjedne Allah, pa što htjedne Muhammed, pa što htjedne Alija!’ Allahova je volja apsolutna, ništa joj nije ravno, niti je šta može zaustaviti, niti joj se šta može približiti. A Muhammed, Allahov poslanik, nije u Allahovoj vjeri ništa osim mušica koja leti kroz ova prostrana carstva, i nije Alija u Allahovoj vjeri, sa svojom moći, ništa osim komarca u mnoštvu ovih carstava. A Allahovoj blagodati prema Muhammedu i Aliji nije ni blizu blagodat svih ostalih stvorenja, od početka stvaranja do njihovog kraja.’ To je Resulullah, s.a.v.s., rekao o mušici i komarcu, a kaže se u ajetu[3]: ’Doista se Allah ne ustručava za primjer navesti komarca ili nešto sićušnije od njeg.’”[4]

Ne znam može li ovdje ikakav komentar više rasvijetliti ovakvu i slične insinuacije od ovog predanja koje poslanika Muhammeda, s.a.v.s., poredi s mušicom, a Aliju, r.a., s komarcem?! Zar takvo što može reći neko ko voli i poštuje Poslanika, s.a.v.s.?!

11 – Naredno se predanje stavlja u usta El-Bakira i Es-Sadika, da su protumačili ajet: ”I ne moli, pored Allaha, drugog boga! Nema boga osim Njega! Sve će, osim Njegovog Lica propasti! Njemu sud pripada i Njemu ćete se vratiti!”[5] Navodno je od El-Bakira prenio Hamza, a od Es-Sadika Durejs el-Kunejni da su riječi: ”Sve će, osim Njegovog lica propasti!”, riječima: ”Mi smo lice od kojega se Allahu života daje.”[6]

Naravno, ovo predanje otvorena je zabluda i laž, i nije se potrebno osvrtati na njeg. Ali, valja se zapitati kako je moguće da neko unizi Allahovu visinu ovakvim nesuvislim navodima. Allah, dž.š., je odredio da će sve osim Njega propasti, bez izuzetka, svako stvorenje i sve što postoji čeka neizbježan kraj, a tumačiti Njegovo Lice imamima iz Ehli-bejta, koji će po tome ostati vječno živi, potpuna je besmislica. Pored toga što su pripisali osobinu

[1] El-Hidžr, 9.
[2] El-Enbija, 107.
[3] El-Bekara, 26.
[4] *Biharul-envar*, 24/392.
[5] El-Kasas, 88.
[6] *Menakibu Ali b. Ebi Talib*, 3/343.

vječnosti imamima Ehli-bejta, što je odlika samo Allaha, dž.š., još su im pripisali da su ispred Uzvišenog Allaha. Ajet u suri Er-Rahman[1] opisuje Allahovo Lice kao veličanstveno i plemenito, pa ako bismo pretpostavili da su imami metafora za lice, onda bi oni imali božanske atribute. Da nas Allah učuva da Mu pripisujemo što Mu ne dolikuje! Ako bismo, opet, rekli da je u jednom ajetu lice metafora za imame, a u drugom nije, pokazalo bi se da nema nikakvih pravila u tumačenjima osim da zadovolje fanatične ideje i prohtjeve. Tako tzv. unutarnji (batini) tefsir Aliju, r.a., poistovjećuje s izvorom i s komarcem, Aišu, r.a., s kravom i s paukom, faraona i Hamana s Ebu Bekrom, r.a., i Omerom, r.a., imame s neparom (kojim se zaklinje Allah, dž.š.) Hasana sa smokvom, Husejna s maslinom itd. Dakle, nema granica, niti bilo kakvih uzusa.

---

[1] Er-Rahman, 27.

Motivi prihvatanja batinijskog tefsira

1 – Zagovaranje da vlast i vilajet pripadaju samo imamima, te vjerovanje da je oporuka koju ostave imami obavezujuća i da je negiranje imameta nevjerstvo. Štaviše, ko ne prihvati i ne vjeruje da su imami bezgrešni i da njima pripada vlast, ne primaju mu se djela i neće mu koristiti što je vjerovao u Jednog Allaha, niti što je obavljao namaz i post, niti što je imao uzoran moral. Kada su ljudi počeli postavljati logično pitanje: ”Ako imamima pripada tako uzvišeno mjesto koje je iznad ostalih stupova vjere, pa zašto to nije spomenuto u Kur’anu?”, okrenuli su se batinijskom (unutarnjem) tumačenju Kur’ana, došavši dotle da su mu pripisali devijacije i krnjavost.

2 – Allahova pohvala Poslanikovih ashaba u Kur’anu časnom, te mnogi ajeti koji ne daju nikakvu mugućnost da su oni preoteli hilafet od Alije ibn Ebu Taliba, r.a., drugi su razlog izmišljanju batinijskog tefsira, jer su pomoću njeg riješili kako da preokrenu kur’anska značenja koja im ne idu u prilog.

3 – Neznanje, slijepa pristrasnost i, nerijetko, nezajažljivi fanatizam bili su najčešći razlozi izmišljanju hadisa kojima se tumači Kur’an batinijskim tefsirom. Pojedini su bili uvjerenja da ovime pomažu Allahovu vjeru, smatrajući da ”ne lažu na Allahovog Poslanika, već u njegovu korist.” Ovakvi su se povodili geslima: ”Ne koristi razum, i onda vjeruj”; ”Prvo vjeruj, pa onda traži što će to potkrijepiti.” Pa pošto nisu našli nikakve jasne dokaze koji će potkrijepiti njihova uvjerenja, okrenuli su se lažima i izmišljanjima na Ehli-bejt i Allaha, dž.š.

4 – Spomen u Kur’anu onih koji su, po njihovom mišljenju manje vrijedni od imama, poput vjerovjesnikâ, Poslanikovih ashaba, poimenično, poput Zejda, i posredno, poput Ebu Bekra, te priče o pčelama, mravima, stoci, bio je razlog da batinijskim tumačenjem ”unesu” imame i razne zgode o njima.

5 – Razlog je i što više laž nije predstavljala nikakvu prepreku da se postigne ono čemu se teži, tako je ona faktički postala sastavni dio vjere.

6 – Materijalna korist koju dobijaju svojim tumačenjem te njihovo veličanje od običnih ljudi po svoj je prilici jedan od razloga korišetenja ovakvih tumačenja.

7 – Otvoreno neprijateljstvo prema Allahovoj vjeri jeste naredni razlog, jer neprijatelji između jevreja, kršćana, vatropoklonika nisu bili u stanju da oružjem i borbom nadvladaju dini-islam, pa su se okrenuli uništavanju vjere iznutra, između ostalog, jer ubacivanjem izmišljenih i lažnih postulata vjere udaljavaju muslimane od istinske vjere. Čak su uspjeli da kod nekih omraze i omalovaže Kur’an, jer kakva je korist od njega kada

ga niko ne razumije osim imama? I kako da ga se cijeni, kada one koji ga tumače po vanjskom značenju proglasuju zabludjelim?

8 – Kada se ibadet po ovim tumačenjima definira kao ljubav prema imamima, a razvrat, nevjerstvo i griješenje kao otjelovljenje ashaba, onda će se onaj koji voli imame sačuvati Vatre. Naravno, ovakva ljubav uglavnom postane obožavanje, kao što se desilo s kršćanima, koji su svoju ljubav prema Isau, a.s., pretvorili u njegovo obožavanje. Na Sudnjem im danu Isa, a.s., neće moći pomoći, i ostat će prokleti u Allahovoj knjizi jer su izdigli vjerovjesnika do ravni božanstva. Tako je onda isto kada se nekom ko je manje vrijedan od vjerovjesnikâ pripisuju božanska svojstva.

POGLAVLJE III

EL-BAKIROVA PREDANJA HADISA

Od koga je sve Ebu Dža'fer prenosio hadis

Hafiz Ibn Hadžer el-Askalani, kaže: „Hadis je prenosio od svoga oca i djedova, Hasana i Husejna, kao i od djeda njegova oca Alija ibn Ebi Taliba i to kao mursel predanje (koje ne doseže senedom do Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem). Prenosio je i od očevog amidže Muhammeda ibn el-Hanefijje, kao i od djedovog amidžića Abdullaha ibn Dža'fera ibn Ebi taliba. Prenosio je i od Semure ibn Džunduba, Ibn Abbasa, Ibn Omera, Ebu Hurejre, Aiše, Ummu Seleme, Ebu Seida el-Hudrija, Džabira, Enesa, Ibrahima ibn Sa'da ibn Ebi Vekkasa, Seid ibn el-Musejjiba, Ubejdullaha ibn Ebi Rafia, Harmelete štićenice Usame, Attaa ibn Jesara, Jezida ibn Hurmuza, Ebu Murre štićenika Ukajla ibn Ebi Taliba i drugih. A od njega hadis su prenosili njegov sin Dža'fer, kao i Ebu Ishak es-Sebii, El-E'redž, Ez-Zuhri, Amr ibn Dinar, Ebu Džehdam Musa ibn Salim, El-Kasim ibn El-Fadl, El-Evzai, Ibn Džurejdž, El-E'meš, Šejbe ibn Nessah, Abdullah ibn Ebi Bekr ibn Amr ibn Hazm, Abdullah ibn Ata', Bessam es-Sajrefi, Harb ibn Surejdž, Hadždžadž ibn Ertat, Muhammed ibn Seuka, Mekhul ibn Rašid, Ma'mer ibn Jahja ibn Bessam i drugi."[1]

Od Abdullaha ibn Muhammeda ibn Ukajla se prenosi da je rekao: „Ja i Ebu Džafer često smo išli kod Džabira i obilazili ga i od njega pisali predanja na pločama."[2] Ja kažem, činjenica da je imam El-Bakir bio jedan od učenika cijenjenog ashaba Džabir ibn Abdullaha el-Ensarija, radijellahu teala anhu, kao i drugih ashaba i tabiina, radijellahu teala anhum, zaboljelo je sve one koji tvrde da je njegovo znanje bilo ono koje se zove „el-ilmu el-ledunni"[3], i da on ni od koga nije učio osim od svoga oca. Oni čak prenose u nekim potvorenim i lažnim predanjima od El-Bakira i drugih kako je,

---

[1] *Tehzibu et-tehzib*, 9/311-312

[2] *Tarihul-islam*, 7/464

[3] El-Ilmul-ledunni je ono znanje koje Allah podari onome kome hoće bez njegova učinka i truda, te se zbog toga i zove tako, jer riječ **„min ledunni"** znači: od Mene. Veliki islamski učenjak imam Ibnul-Kajjim, rahimehullah, u svome djelu poznatom pod nazivom *Medaridžus-salikin*, kaže: „Mi kažemo: 'Stvarno i pravo znanje jeste ono na koje ukazuju dokazi i argumenti, a ono za što se tvrdi da se posjeduje a na što ne ukazuju nikakvi dokazi niti se ičim može argumentirati, to je sasvim nepozdano i nikako se ne može nazvati znanjem. Dakle, el-ilm el-ledunni je znanje na koje eksplicitno i nedvosmisleno ukazuju nepobitni i vjerodostojni dokazi, a ono što je tipično ljudsko znanje, ono od čovjeka potiče i njemu se vraća. Činjenica je da je tajna ovog znanja *„el-ilm el-ledunni"* naglo izbila poput bujice i ono je postalo jeftino do te mjere da svaka sekta tvrdi da je njihovo znanje *„el-ilm el-ledunni"*. (Ukratko prenešeno).

navodno, Džibril, alejhisselam, silazio i poučavao ga. Prema tome, predanja koja se prenose od El-Bakira, a koja su i kod njih vjerodostojna, pobijaju ovu izmišljotinu. Međutim, oni su i za to pokušali pronaći rješenje i izlaz u mnogim potvorenim predanjima i lažima, od kojih je i jedno poduže u kojem stoji: „Prenosio je direktno od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i to ne navodeći sened, pa je to ljudima bilo jako čudno i optužili su ga da laže. Medinelije su počeli govoriti: 'Nikad nismo vidjeli većeg lažljivca od ovoga, prenosi od onoga koga nikad nije vidio.' Kada je on uvidio šta oni o njemu govore, počeo im je prenositi od Džabir ibn Abdullaha pa su mu to vjerovali." Prenosilac ovoga predanja kaže: „A tako mi Allaha, Džabir je njemu dolazio kako bi učio od njega."[1]

Ja kažem, subhanellah (hvaljen neka je Allah)! Pa zar da Džabir ibn Abdullah koji je živio u vrijeme Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, i bio sa njim i njegovim ashabima, zajedno sa njim ratovao, branio ga i štitio, on u čije vrijeme su bili svi velikani ashabi Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kao što su Ebu Bekr, Omer, Osman, Alij, Hasan, Husejn i dr., radijellahu teala anhum, ne nauči ni od koga od tih velikana nego da dođe i uči od El-Bakira, radijellahu teala anhu, koji niti je vidio ikoga od ovih velikana niti je išta od njih direktno mogao naučiti!! Ovaj lažljivac koji je izmislio ovo predanje smetnuo je s uma da je on baš ovim predanjem atakovao na samog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kao i na najveće velikane među ashabima, radijellahu teala anhum, kako oni nisu dovoljno poveli računa na širenju ove Vjere i znanja pa su ljude ostavili u neznanju. Time je rekao da je ta nebriga bila tolika da je čak Džabir, radijellahu teala anhu, uzoriti ashab kao što su i oni bili, iako je živio u vrijeme četvorice Hulefair-rašidina kada je bio pravi procvat nauke, razvoja i kulture a tako blizu vremena u kojem su svi bili sa Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, i pod njegovom uputom, i da ni od koga od njih ne nauči o vjeri nego da bude potreban dolaziti nekome ko niti je sreo ni vidio Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u svome životu, kako bi od njega učio o vjeri. Ovo lažno predanje je svojevrstan atak i na samog El-Bakira s obzirom da se u njemu govori kako je on lažno prenosio od Džabira da bi mu ljudi vjerovali, a on je daleko iznad toga da bi neki hadis pripisao nekome ko ga nije rekao niti ga on od njega čuo.

Nasuprot ovome, postoji više vjerodostojnih predanja koja ukazuju na činjenicu da je Ebu Dža'fer El-Bakir učio od Džabira ibn Abdullaha, radijellahu teala anhu. Jedno od tih predanja jeste i predanje koje bilježi imam El-Buhari, rahimehullah, u svome Sahihu od Ebu Ishaka, koji kaže:

[1] *El-Haraidžu vel-džeraihu* od Kutbuddina er-Ravendija, 1/280

„Pričao nam je Ebu Dža'fer da je zajedno sa svojim ocem bio kod Džabira ibn Abdullaha, radijellahu teala anhu, a kod njega je bilo još ljudi, pa su ga pitali o gusulu (kupanju poslije džunupluka)..."

Drugo takvo predanje je i ono koje imam Muslim bilježi u Poglavlju o hadždžu a u kojem stoji da je El-Bakir došao Džabiru ibn Abdullahu, radijellahu teala anhu, i zamolio ga da ga pouči kako je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obavio hadždž, i tada mu je rekao: „Ispričaj mi sve o hadždžu Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem,..."

PRVA OBLAST

El-Bakirova predanja u devet hadiskih zbirki (El-Kutubu et-tis'a)[1]

Kada pomno pobrojimo sva predanja koja je prenio imam El-Bakir u svih devet hadiskih zbirki vidjet ćemo da njihov broj iznosi dvije stotine i četrdeset i četiri predanja (244). Ako uporedimo ova predanja sa predanjima šesterice najboljih ljudi poslije Allahovih poslanika, alejhimusselam, a to su oni kojima je još za njihova života obećan Džennet, vidjet ćemo da su predanja imama El-Bakira, radijellahu teala anhu, u devet hadiskih zbirki brojnija nego predanja bilo kojega od njih pojedinačno.

Počnimo s prvim i najvrednijim od deseterice kojima je obećan Džennet, puncem Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, njegovim ministrom i halifom, Ebu Bekrom Es-Siddikom, radijellahu teala anhu, koji u devet hadiskih zbirki prenosi dvije stotine i dvadeset i devet predanja (229). Povjerenik ovoga ummeta Ebu Ubejde Amir ibn El-Džerrah, radijellahu teala anhu, prenosi devedest i četiri predanja (94), Seida ibn Zejd, radijellahu teala anhu, prenosi sedamdeset i šest predanja (76). Ako pobrojimo sva predanja koja prenosi Abdurrahman ibn Auf, radijellahu teala anhu, vidjet ćemo da njihov broj doseže devedeset i devet predanja (99). Talha ibn Ubejdullah, radijellahu teala anhu, prenosi osamdeset i jedno predanje (81), i na kraju, Ez-Zubejr ibn El-Avvam, radijellahu teala anhu, prenosi samo devedest i četiri predanja (94).

Ovo je samo po sebi neosporan i jasan dokaz koji do temelja pobija i ruši neosnovanu tvrdnju onih koji tvrde da Sunnije (Ehlu Sunne) odbacuju i ne prenose baštinu, predanja i hadise od potomaka Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, (Ehli Bejta). Uz to, treba imati na umu činjenicu da ako jedan prenosilac (ravija) prenosi mnogo predanja to u isto vrijeme nije pokazatelj i da je on vrstan poznavatelj fikha i da ta predanja najbolje razumije. Primjera radi, Ebu Hurejre, radijellahu teala anhu, najviše prenosi hadisa od Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, od svih ashaba, pa opet nije on najučeniji među ashabima i ne poznaje propise najbolje među njima. Četvorica prvih halifa, majka pravovjernih Aiša, Ibn Abbas, Ibn

---

[1] U hadiskoj nauci je općeprihvaćeno da su devet hadiskih zbirki (El-Kutubut-tis'a) te koje sadrže najviše hadise i predanja od Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i da su to najvjerodostojnije knjige, a to su sljedeće zbirke hadisa: 1) Sahihul-Buhari, 2) Sahihu Muslim, 3) Sunenut-Tirmizi, 4) Sunenun-Nesai, 5) Sunenu Ebi Davud, 6) Sunenu Ibn Madžeh, 7) Musnedu Ahmed ibn Hanbel, 8) Muvettaul-imami Malik i 9) Sunenud-Darimi.

Mes'ud, Ubej ibn Ka'b i dr., učeniji su i temeljitiji u fikhu od Ebu Hurejre, neka je sa svima njima Allah zadovoljan.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je u jednom hadisu rekao: „Allah dao lijep i udoban život onom čovjeku koji od nas čuje hadis pa ga zapamti i vjerno ga prenese drugome. Zaista ima onih koji prenose fikh onima koji su od njih u fikhu sposobniji i bolji, i zaista ima onih koji nose fikh (pamte dokaze i predanja) a nisu fekihi (nisu u stanju izvući propise iz tih predanja),“[1] što dokazuje gore spomenutu tezu. Ovo se upravo odnosi i na imama El-Bakira kada se on uporedi sa nekim ashabima koji su prenijeli mali broj hadisa, ili kada se uporedi sa nekim učenjacima njegovog vremena koji nisu bili poznati po prenošenju hadisa i predanja, ali su pretekli imama El-Bakira u znanju i vrijednosti.

U daljem tekstu ćemo izložiti predanja koja je prenio imam El-Bakir a koja su zapisana u devet hadiskih zbirki.

O TAHARETU

PRVI HADIS

Muslim bilježi svojim senedom od Muhammeda ibn Alija koji prenosi od svoga oca a ovaj od Ibn Abbasa, radijellahu teala anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, pojeo žilu (ili meso) a zatim je klanjao a nije se abdestio niti je dotakao vodu.“[2]

DRUGI HADIS

Tirmizi bilježi svojim senedom od Sabita ibn Ebi Safijje da je rekao: „Pitao sam Ebu Dža'fera: 'Je li ti Džabir pričao: 'Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi sellem, abdesteći se prao je svoje dijelove tijela nekada po jednom, nekada po dva puta a nekada po tri puta',' pa mi je odgovorio: 'Jeste'.“[3]

---

[1] *Sunen Ebi Davud, Kitabul-ilm,* poglavlje: *Fadlu nešril-ilm*, hadis br. 2582. Tirmizi je u *Kitabul-ilm* u poglavlju: *El-Hassu ala tebligis-sema'*, hadis br. 2580, rekao za ovaj hadis da je hasen

[2] *Sahihu Muslim, Kitabul-hajd, babu: Neshil-vudu' mimma messtin-nar*, br. 532

[3] *Sunenut-Tirmizi, Kitabut-taharet, Babu: Ma džae fil-vudui merreten ve merretejni ve selasen*, hadis br. 43. Sabit ibn Ebi Safijje je slab prenosilac i o njemu će naknadno biti riječi

TREĆI HADIS

Nesai bilježi svojim senedom od Šejbe da mu je Muhammed ibn Alij rekao: „Pričao mi je moj otac Alij da je njegov sin Husejn rekao: 'Moj otac Alij mi je zatražio vode da se abdesti, pa sam mu je donio. Kada se počeo abdestiti oprao je šake tri puta prije nego ih je zamočio u vodu, potom je izaprao usta tri puta pa je izaprao nos tri puta, potom je oprao lice tri puta, pa desnu ruku do iza lakta tri puta, pa i lijevu isto tako, a onda je jedanputa potrao glavu, a onda je oprao desnu nogu do članjka tri puta pa i lijevu isto tako. Nakon toga je ustao i rekao mi: 'Dodaj mi posudu', pa sam mu je dodao a u njoj je bio ostatak vode koji je preostao od njegova abdesta, a on je uze posudu i stojeći popio te vode, što je meni bilo čudno. Kada je primijetio da se čudim rekao mi je: 'Nemoj se čuditi ovome, jer sam vidio tvog djeda, Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve alihi sellem, da radi isto ovo što sam i ja sada uradio, ovako je govorio i stojeći je popio ostatak vode koji je preostao od abdesta'."[1]

ČETVRTI HADIS

Nesai bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca a ovaj od Alija ibn El-Husejna a on od Zejneb bint Ummi Sleme a ona od Ummu Seleme: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, jeo je plećku pa mu je došao Bilal i on je izišao i klanjao a nije se ni dotakao vode".[2]

PETI HADIS

Imam Ahmed bilježi svojim senedom od Muhammeda ibn Alija koji prenosi od svoga oca a on od Alija, da je rekao: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, mi je rekao: 'O Alij, lijepo i temeljito uzmi abdest makar ti bilo i poteško. I nemoj jesti sadaku, nemoj pariti magarca s kobilom i nemoj sjediti sa onima koji pomoću zvijezda gataju i proriču (astrolozi)."[3]

---

u poglavlju o prenosiocima predanja od imama El-Bakira. Slabim ga je ocijenio šejh El-Elbani u djelu *Miškatul-mesabih*.

[1] *Sunenun-Nesai, Kitabut-taharet, Babu: Sifetul-vudu'*, br.94. El-Arnaut ga je ocijenio hasen hadisom u *Musnedu imama Ahmeda*.

[2] *Sunenun-Nesai, Kitabut-taharet, Babu: Terkul-vudu'i mimma gajjeretin-naru*, br.182. Šejh Elbani kaže da je ovo vjerodostojan hadis.

[3] *Musnedul-imami Ahmed ibn Hanbel, Musnedul-ašeretil-mubeššerine*, br. 549. Šuajb el-Arnaut je dodao komentar na ovaj hadis, pa je rekao: „Hadis je hasen li gajrihi, a ovaj sened je slab (daif)", jer je prekinut (munkati'), a to zbog toga što Alij ibn El-Husejn nije sreo svog djeda Alija, radijellahu teala anhu, (tj. rođen je tek nakon Alijeve smrti).

O GUSULU (KUPANJU)

PRVI HADIS

Buhari bilježi svojim senedom sve do Zuhejra koji prenosi od Ebu Ishaka da je rekao: „Pričao nam je Ebu Džafer da je sa svojim ocem bio kod Džabira ibn Abdullaha a kod njega je već bilo nekih ljudi, pa su ga upitali o gusulu.

- Dovoljan ti je jedan sa' (mjera za zapreminu) vode, - odgovorio im je Džabir.
- Meni nije dovoljan, - reče neki čovjek.
- Bio je dovoljan onima koji su bili mnogo kosmatiji nego ti i bolji nego ti, - odgovori mu Džabir. I time nas sve uspokoji (uvjeri).“[1]

DRUGI HADIS

Buhari bilježi svojim senedom od Muhammeda ibn Alija a on prenosi od Džabira ibn Abdullaha, da je rekao: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je tri puta nasipao vodu na glavu.“[2]

TREĆI HADIS

Buhari bilježi svojim snedom od Ebu Dža'fera da je rekao: „Džabir mi je pričao: 'Tvoj amidžić mi je došao i, aludirajući na El-Hasena ibn Muhammeda ibn El-Hanefijju, upitao me:

- Kako se okupati od džunupluka?
- Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je zahvatao vode u šaku i poljevao je po glavi, i to je činio po tri puta, a onda je poljevao vodu po cijelom tijelu, - odgovorih mu ja.
- Ali ja imam jako bujnu kosu, - reče mi El-Hasen.
- Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je imao još bujniju kosu nego ti, - rekoh mu ja opet'.“[3]

---

[1] *Buharijev Sahih, knjiga: Kupanje, poglavlje: Kupanje jednim saom vode od prilike*, br. 244
[2] *Buharijev Sahih, knjiga: Kupanje, poglavlje: Ko nasipa vodu na glavu tri puta*, br. 247
[3] *Buharijev Sahih, knjiga: Kupanje, poglavlje: Ko nasipa vodu na glavu tri puta*, br. 248

ČETVRTI HADIS

Muslim bilježi svojim senedom od Dža'fera koji prenosi od svoga oca a on od Džabira ibn Abdullaha da je rekao: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, kada se kupao od džunupluka na glavu bi poljevao po tri pregršta vode.

- Ja imam jako bujnu kosu, - reče mu El-Hasen ibn Muhammed. A Džabir mu odgovori:
- Bratiću moj, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je imao i bujniju i ljepšu kosu nego ti.“[1]

O HAJZU (MENSTRUACIJI)

HADIS

Ebu Davud bilježi svojim senedom od Ebu Džafera: „Sevda je jedanputa krvarila i nakon menstruacije (imala je istihazu) pa joj je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, naredio, kada joj prođu dani hajza (menstruacije), da se okupa i da nastavi klanjati namaze.“[2]

O NAMAZU

PRVI HADIS

Muslim bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca a ovaj od Ebu Murre, Ukajlijevog štićenika, a on od Ummu Hani' da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, u Godini oslobođenja Mekke klanjao u njenoj kući osam rekata u jednoj košulji koju je podijelio na dva dijela (gorni i donji).[3]

---

[1] *Muslimov Sahih, knjiga: Hajz (menstruacija), poglavlje: Sunnet je nasuti vodu na glavu i niz tijelo po tri puta*, br. 496

[2] *Ebu Davudov Sunen, knjiga: O čistoći*, *poglavlje: Oni koji kažu da žena koja ima istihazu (krvarenje i nakon menstruacije) ne treba klanjati dok joj to traje,* br. 243. Hadis je munkati', a šejh Elbani ga je ocijenio slabim.

[3] *Muslimov Sahih, knjiga: Namaz putnika, poglavlje: Sunnet je klanjati duha namaz i to najmanje dva rekata*, br. 1180

DRUGI HADIS

En-Nesai bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca a ovaj od Džabira: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je u namazu poslije tešehhuda izgovarao sljedeće: ***'Ahsenul-kelami keamullah ve ahsenul-hedji hedju Muhammedin, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem'*** (Najbolji govor je Allahov govor, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem)."[1]

TREĆI HADIS

Imam Ahmed bilježi svojim senedom od Muhammeda ibn Alija Ebu Dža'fera koji prenosi od Usame ibn Zejda da je rekao: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je klanjao u kući."[2]

ČETVRTI HADIS

Imam Ahmed bilježi svojim senedom od Ebu Dža'fera koji prenosi od Usame: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je klanjao u Ka'bi."[3]

PETI HADIS

Imam Ahmed bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca a on od Abdullaha ibn Malika ibn Buhajne: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je izašao da klanja sabah namaz a Ibn El-Kašb je već počeo klanjati, pa ga je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, kucnuo po ramenu i rekao mu: 'O Ibn El-Kašbe, klanjaš li ti to sabah četiri rekata ili ga klanjaš dva puta'?".[4]

---

[1] *Nesaijev Sunen, knjiga: O sehvu, poglavlje: Druga vrsta zikra poslije tešehhuda,* br. 1294. Elbani je rekao da je sened ovog hadisa vjerodostojan.

[2] *Musned Ahmeda ibn Hanbela, Musned Ensarija*, br. 20764. Šuajb El-Arnaut je dodao komentar: „Hadis je vjerodostojan ali je ovaj sened daif (slab)", zbog prekida između El-Bakira i Usame ibn Zejda, radijellahu anhuma.

[3] *Musned Ahmeda ibn Hanbela, Musned Ensarija*, hadis br. 20798. Šejh Šuajb El-Arnaut je dodao komentar: „Sened ovoga hadisa je daif (slab)."

[4] *Musned Ahmeda ibn Hanbela, Musned Ensarija*, hadis br. 21856. Šejh Šuajb El-Arnaut kaže: „Sened ovoga hadisa je vjerodostojan po Muslimovim uslovima."

O NAMASKIM VREMENIMA

PRVI HADIS

En-Nesai bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda ibn Alija ibn El-Husejna koji prenosi od svoga oca da je Džabir ibn Abdillah rekao: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je klanjao sabah namaz kada mu je bilo jasno da je on već nastupio."[1]

DRUGI HADIS

En-Nesai bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca da je Džabir ibn Abdillah rekao: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, se zaputio prema Arefatu. Kada je stigao na Arefat vidio je da su mu, na mjestu zvanom Nemire, razapeli šator (postavili svod) pa je tu odsjeo. Kad je Sunce prevagnulo s polovice neba naredio je pa su mu doveli devu i nastavili su put dok nisu dublje ušli u dolinu. Tada je održao jednu hutbu a nakon nje je Bilal proučio ezan pa potom i ikamet i klanjao je podne namaz, pa je Bilal opet proučio ikamet i klanjao je ikindiju, a između ta dva namaza nije klanjao ništa drugo.".[2]

O DŽUMI NAMAZU

PRVI HADIS

Muslim bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca da je Džabir ibn Abdillah rekao: „Klanjali smo s Allahovim Poslanikom, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, pa bismo se vraćali i odmarali naše deve koje nam nose vodu za zaljevanje". Hasan kaže: „Ja upitah Dža'fera: 'U koje vrijeme je to bilo?", pa mi je odgovorio: „Vrijeme Sunčeva zevala (kada je Sunce na sredini neba)".[3]

---

[1] *Nesaijev Sunen, knjiga: Namaska vremena, poglavlje: Početak sabahskog vremena,* br. 540. Šejh El-Elbani ga je ocijenio vjerodostojnim.

[2] *Nesaijev Sunen, knjiga: Namaska vremena, poglavlje: Spajanje između podne i ikindije namaza na Arefatu,* br. 600. Šejh El-Elbani ga je ocijenio vjerodostojnim.

[3] *Muslimov Sahih, knjiga: O džumi namazu, poglavlje: Klanjanje džume namaza kada je Sunce na sredini neba*, br. 1420

DRUGI HADIS

Muslim bilježi svojim senedom od Drža'fera koji prenosi od svoga oca da je Ibn Ebi Rafi' rekao: „Mervan je ostavio Ebu Hurejru kao zamjenika u Medini i otišao je u Mekku. Ebu Hurejre nam je klanjao džumu, pa je nakon sure El-Džum'a na drugom rekatu proučio ***Iza džaekel-munafikun***. Kada Ebu Hurejre završi s namazom i pođe, ja ga sustigoh i rekoh mu:

- Proučio si dvije sure koje je Alij ibn Ebi Talib učio u Kufi.

- Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, da je učio ove dvije sure u džumi namazu, - odgovori mi Ebu Hurejre.“[1]

TREĆI HADIS

Muslim bilježi svojim senedom od Dža'fera koji prenosi od svoga oca da je upitao Džabira ibn Abdullaha:

- Kada je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, klanjao džumu namaz?
- Klanjao bi namaz pa bismo išli do naših deva da ih odmorimo“, - odgovori Džabir. Abdullah je u hadisu dodao: „kada je Sunce bilo u zevalu“.[2]

ČETVRTI HADIS

Muslim bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca da je Džabir ibn Abdillah rekao: „Kada bi Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, držao govor oči bi mu se zacrvenile, glas bi povisio, bio bi ljut i žestok kao da opominje na vojsku koja dolazi. Govorio bi: „Budite oprezni i jurom i večerom“. Govorio je: „Ja i Kijametski dan smo poslani kao ova dva“, i spajao je kažiprst i srednji prst ruke. Govorio je: „Najbolji govor je Allahova Knjiga, najbolja Uputa je Muhammedova Uputa, a najgore stvari su noviteti (u Vjeri), i sigurno je svaka novotarija očita zabluda“. I govorio je: „Ja sam preči svakom vjerniku od njega samoga. Ko, iza sebe, ostavi neki imetak, to pripada njegovoj

---

[1] *Muslimov Sahih, knjiga: O džumi namazu, poglavlje: Šta treba učiti u džumi namazu*, br. 1451

[2] *Muslimov Sahih, knjiga: O džumi namazu, poglavlje: Klanjanje džume namaza kada je Sunce u zevalu (čim prevagne polovicu neba)*, br. 1421

porodici (nasljednicima), a ko, iza sebe, ostavi dug ili je imao neki gubitak, ja ću se o tome pobrinuti i ja ću za njega to vratiti.“[1]

PETI HADIS

Imam Malik bilježi od Dža’fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je za vrijeme džume namaza održao dvije hutbe i sjeo je između njih.“[2]

Ja kažem: „Ovaj hadis sadrži izuzetno bitne koristi vezane za njegov sened pored onih koje se tiču metna (teksta hadisa), a to su:

1. Činjenica da Malik prihvata predanje od Dža’fera i da ga smatra pouzdanim prenosiocem. Imam Malik je poznat kao izrazito rigorozan po pitanju kriterija za prihvatanje predanja, i ne prenosi osim od pouzdanih prenosilaca.
2. Druga korist je to što je El-Bakir, radijellahu teala anhu, pouzdan i jak prenosilac po kriterijima imama Malika toliko da je prihvatio i ovo mursel predanje koje on prenosi od Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, pa ga je zato i ubilježio u svoj Muvetta’, iako je ovaj sened munkati’ (prekinut) i mnogi učenjaci ga zbog toga ne prihvataju kao pouzdano predanje.

O POSTU

HADIS

Muslim bilježi svojim senedom od Dža’fera koji prenosi od svoga oca da je Džabir ibn Abdillah, radijellahu teala anhuma, rekao: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je pošao prema Mekki one godine kada je Mekka oslobođena a to je bilo u mjesecu ramazanu. Postio je sve dok nije stigao do mjesta zvanog Kuraul-gamim[3], a sa njim su postili i svi ostali. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, zatraži pa mu donijeśe vode u posudu, a on je podiže toliko da su svi ljudi to vidjeli i napi

---

[1] *Muslimov Sahih, knjiga: O džumi namazu, poglavlje: Ne duljiti namaz i hutbu*, br. 1435
[2] *El-Muvetta’ po predanju Jahjaa el-Lejsija, knjiga: Poziv za namaz, poglavlje: Učenje u džumi namazu*, br. 228. Ovaj hadis ima predanja koja ga podupiru u sličnim formama.
[3] Dolina između Mekke i Medine (op.prev.).

se vode iz nje. No i pored toga, rekoše mu da neki ljudi i dalje poste, na što on odgovori: ***'To su neposlušnici (grešnici), to su neposlušnici'***."[1] [2]

O HADŽDŽU

PRVI HADIS

Muslim bilježi svojim senedom u podužem hadisu od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca da je rekao: „Jedanputa dođosmo kod Džabira ibn Abdullaha, pa je pitao o svakome sve dok nije došao i do mene. Ja mu rekoh: 'Ja sam Muhammed ibn Alij ibn Husejn'. On pruži svoju ruku prema mojoj glavi, pa je spusti niže i otkopča mi gornje dugme na košulji pa otkopča i donje i stavi mi svoju šaku na prsa, a ja sam tada već bio odrastao mladić, pa mi reče: 'Dobro mi došao bratiću moj, pitaj šta god želiš'. Pa sam ga pitao što sam htio. On je tada bio slijep. Pošto se već primače namasko vrijeme, on ustade da klanja a bio je umotan nekom tkaninom koja je toliko bila kratka da bi mu kad god bi je prebacio preko ramena ponovo padala. Ogrtač mu je bio okačen na tronožnu vješalicu koja bijaše pored njega, i on nam je tada predvodio namaz. Nakon namaza sam mu rekao: 'Kaži nam kako je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, obavio hadždž'. On pokaza rukom devet puta, pa reče: 'Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, devet godina je bio u Medini i nije obavio hadždž, a onda je desete godine oglašeno ljudima da Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, te godine obavlja hadždž. U Medinu se slilo mnogo svijeta i svi su željeli da obave hadždž s Allahovim Poslanikom, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, i da ih on u njemu predvodi, i svi su željeli da to obave onako kako je on obavio. Tako smo svi pošli na hadždž zajedno sa njim...'."[3]

---

[1] *Muslimov Sahih, knjiga: O postu, poglavlje: Putniku je u ramazanu dozvoljeno postiti ili mrsiti*, br. 1878

[2] Imam El-Ajni je prokomentirao riječi Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem: „To su neposlušnici, to su neposlušnici", da se one odnose na one koji nisu spremni prihvatiti olakšicu koju im daje Allah, subhanehu ve teala. A ako čovjek smatra da je dozvoljeno mrsiti (jesti i piti) ali se osjeća dovoljno jakim da posti i to izdrži to je po meni bolje i meni draže. Imam En-Nevevi smatra da se to odnosi na one kojima post na putovanju škodi i zbog njega trpe teškoće, ili da se radi o tome da im je bilo kategorički naređeno da prekinu post da bi se time pojasnilo da je to dozvoljeno pa oni nisu postupili onako kako im je naređeno i kako im je bila obaveza. Prema tome, ako ovako shvatimo ovo predanje, onda onaj koji posti na putovanju nije neposlušnik i asija ukoliko mu taj post ne škodi zdravlju i zbog toga ne trpi posebne teškoće.

[3] *Muslimov Sahih, knjiga: O hadždžu, poglavlje: Hadždž Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem*, br. 2137

DRUGI HADIS

Muslim bilježi svojim senedom od Džaʼfera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca da je Džabir ibn Abdillah, radijellahu teala anhuma, rekao: „Kada je Esma bint Umejjis bila u nifasu na Zul-Hulejfi, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je rekao Ebu Bekru, radijellahu teala anhu, da joj kaže da se okupa i zanijeti hadždž.“[1]

TREĆI HADIS

Muslim bilježi svojim senedom od Džaʼfera da je rekao: „Pričao mi je otac od Džabira u tome predanju: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je rekao: ʼJa sam ovdje zaklao svoj kurban, mada je cijela Mina mjesto na kome se može klati kurban, pa koljite svoje kurbane gdje god zastanete (odmorite). Ja sam ovdje odsjeo (stao), mada je cijeli Arefat mjesto stajanja. Ja sam stao ovdje a cijelo ovo mjesto na kojem smo se okupili je mjesto stajanja.“[2]

ČETVRTI HADIS

Muslim bilježi svojim senedom od Džaʼfera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca da je Džabir ibn Abdillah, radijellahu teala anhuma, rekao: „Kada je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, došao u Mekku prišao je El-Hadžerul-esvedu i pomilovao ga, a potom je pošao na desno i tri prva kruga je žurno hodao[3] a ostala četiri kruga je hodao običnim hodom.“[4]

PETI HADIS

Muslim bilježi svojim senedom od Džaʼfera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca da je Džabir ibn Abdillah, radijellahu teala anhuma, rekao: „Vidio sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, da je žurno hodao od El-Hadžerul-esveda sve dok nije do njega završio tri kruga.“[5]

---

[1] *Muslimov Sahih, knjiga: O hadždžu, poglavlje: Ihram žene koja je u nifasu, a sunnet je da se okupa prije ihrama (prije nego zanijeti)*, br. 2107

[2] *Muslimov Sahih, knjiga: O hadždžu, poglavlje: Cijeli Arefat je mjesto stajanja*, br. 2138

[3] Takvo hodanje se zove „er-reml“ i to je nešto između sporijeg trčanja i užurbanog hodanja.

[4] *Muslimov Sahih, knjiga: O hadždžu, poglavlje: Cijeli Arefat je mjesto stajanja*, br. 2139

[5] *Muslimov Sahih, knjiga: O hadždžu, poglavlje: Sunnet je praktikovati „reml“ (žurno hodanje) u tavafu i umri*, br. 2215

ŠESTI HADIS

Muslim bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca a on od Džabira ibn Abdullaha, radijellahu teala anhuma: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je užurbano hodao prva tri kruga počinjući i završavajući kod El-Hadžerul-esveda (Crnog kamena)."[1]

SEDMI HADIS

Et-Tirmizi bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca a on od Džabira ibn Abdullaha, radijellahu teala anhuma: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je tri puta obavio hadždž, dva puta prije nego je učinio hidžru i jednom nakon hidžre i uz njega je obavio i umru. Tada je poveo sa sobom šezdeset i tri krupna grla (deve i krave), a Alij je dotjerao ostatak iz Jemena, među kojima je bila i Ebu Džehlova deva koja je na nosu imala nešto poput pšeničnog zrna od srebra pa je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, zaklao. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je naredio da se u jedan lonac stavi po jedan komad mesa od svake deve i kada se to skuhalo popio je te mesne čorbe."[2]

OSMI HADIS

Et-Tirmizi bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca a on od Džabira ibn Abdullaha, radijellahu teala anhuma: „Kada je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, htio obaviti hadždž oglasio je među ljudima pa su se mnogi sakupili. Kada je stigao na mjesto zvano „El-Bejda'" tu je zanijetio i obukao ihrame."[3]

---

[1] *Muslimov Sahih, knjiga: O hadždžu, poglavlje: Sunnet je praktikovati „reml" (žurno hodanje) u tavafu i umri*, br. 2216

[2] *Et-Tirmizijev Sunen, knjiga: O hadždžu, poglavlje: Koliko puta je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, obavio hadždž,* br.743. Ebu Isa et-Tirmizi kaže: „Ovo je garib hadis kojega prenosi Sufjan a poznajemo ga jedino preko Zejd ibn Habbaba. Vidio sam da Abdullah ibn Abdurrahman ovaj hadis bilježi u svojim knjigama od Abdullaha ibn Ebi Zijada. Rekao je: 'Pitao sam Muhammeda o tome pa mu nije bilo poznato da ga prenosi Es-Sevri od Dža'fera a on od njegova oca a ovaj od Džabira koji prenosi od Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem.' I vidio sam da ovaj hadis nije zapamćen (sačuvan). Rekao je: 'Ovaj hadis se prenosi od Es-Sevrija a on od Ebu Ishaka koji prenosi od Mudžahida kao mursel predanje'. El-Buhari ga je ocijenio kao predanje s mahanom (slabo predanje).

[3] *Et-Tirmizijev Sunen, knjiga: O hadždžu, poglavlje: Odakle je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, zanijetio hadždž*, br.746. Ebu Isa je rekao: „Ovaj Džabirov hadis je hasen. A šejh El-Elbani ga je ocijenio vjerodostojnim.

DEVETI HADIS

Et-Tirmizi bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca a on od Džabira, radijellahu teala anhuma, da je rekao: „Kada je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, došao u Mekku ušao je u Mesdžid i pomilovao Crni kamen, a onda je pošao na desnu stranu i prva tri kruga (oko Ka'be) je užurbano hodao (er-reml) a ostala četiri kruga je hodao običnim hodom. Potom je došao mjesto zvano Mekamu Ibrahim i proučio je sljedeći ajet: (وَاتَّخِذُواْ مِن مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى)Tu je klanjao dva rekata tako da je Mekamu Ibrahim bio između njega i Ka'be. Nakon što je klanjao ta dva rekata ponovo je prišao Crnom kamenu i pomilovao ga i izišao je na Safu. Mislim da je tada proučio: (إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِن شَعَآئِرِ اللّهِ).“[1]

DESETI HADIS

Et-Tirmizi bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca a on od Džabira, radijellahu teala anhuma: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je užurbano hodao prva tri kruga (er-reml) počinjući i završavajući kod Crnog kamena, a ostala četiri kruga je hodao običnim hodom.“[2]

JEDANAESTI HADIS

Et-Tirmizi bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca a on od Džabira, radijellahu teala anhuma: „Kada je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, došao u Mekku obavio je sedam krugova tavafa oko Ka'be, i tom prilikom je proučio (وَاتَّخِذُواْ مِن مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى). Klanjao je iza Mekamu Ibrahima a onda je prišao Crnom

---

[1] *Et-Tirmizijev Sunen, knjiga: O hadždžu, poglavlje: Kako se obavlja tavaf*, br.784. Ebu Isa je rekao: „Ovaj Džabirov hadis je hasen-sahih. A u skladu s ovim hadisom je i praksa kod učenjaka. Šejh El-Elbani je za ovaj hadis rekao da je vjerodostojan (sahih).

[2] *Et-Tirmizijev Sunen, knjiga: O hadždžu, poglavlje: Užurbano hodanje se počinje i završava kod Crnog kamena*, br.758. Ebu Isa je rekao: „Ovaj Džabirov hadis je hasen-sahih, a u skladu s ovim hadisom je i praksa kod učenjaka. Šejh El-Elbani je ovaj hadis ocijenio vjerodostojnim.

kamenu i pomilovao ga. Rekao je: ’Počet ćemo s onim s čime je i Allah počeo, pa je počeo od Safe i proučio je: (إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِن شَعَآئِرِ اللّهِ).“[1]

DVANAESTI HADIS

Et-Tirmizi bilježi svojim senedom od Dža’fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca a on od Džabira ibn Abdullaha, radijellahu teala anhuma: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je učio na dva rekata koja je klanjao poslije tavafa suru (قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ) i suru (قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ).“[2]

TRINAESTI HADIS

En-Nesai bilježi svojim senedom od Dža’fera ibn Muhammeda, da je rekao: „Otac mi je pričao: ’Došli smo Džabiru i pitali ga o hadždžu Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, pa nam je pričao da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, rekao: ’Da sam znao da će biti ovako ne bih poveo kurban sa sobom i zanijetio bih umru. Pa ko od vas nije poveo kurban sa sobom neka mu ovo bude umra i neka se oslobodi ihrama. Alij, radijellahu teala anhu, je iz Jemena došao i sa sobom je doveo svoj kurban, a Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je sa sobom doveo svoj kurban iz Medine. Tada se pojavi i Fatima a obukla je obojenu odjeću i podvukla je surmu. Isprovociran time ja požurih da pitam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, o tome i rekoh: ’Allahov Poslaniče, Fatima je obukla obojenu odjeću i podvukla je surmu’? Ona reče: ’To mi je naredio otac, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem’. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, na to reče: ***’Istinu je rekla, istinu je rekla, istinu je rekla. Ja sam joj to naredio’***.“[3]

ČETRNAESTI HADIS

En-Nesai bilježi svojim senedom od Dža’fera ibn Muhammeda, da je rekao: „Otac mi je pričao: ’Došli smo Džabiru ibn Abdullahu i pitali ga o hadždžu Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, pa nam je

---

[1] *Et-Tirmizijev Sunen, knjiga: O hadždžu, poglavlje: Sa’j se počinje od Safe ka Mervi*, br.790. Ebu Isa je rekao: „Ovaj Džabirov hadis je hasen-sahih, a u skladu s ovim hadisom je i praksa kod učenjaka. Šejh El-Elbani je ovaj hadis ocijenio vjerodostojnim.

[2] *Et-Tirmizijev Sunen, knjiga: O hadždžu, poglavlje: Šta se uči na dva rekata koji se klanjaju poslije tavafa*, br.796. Ovaj hadis Ibn Ebi Šejbe prenosi s vjerodostojnim senedom. Šejh El-Elbani je ovaj hadis ocijenio vjerodostojnim.

[3] *En-Nesaijev Sunen, knjiga: O hadždžu, poglavlje: Mekruh je da osoba koja je u ihramima oblaci obojenu odjeću*, br.2664. Hasen Selim Esed je ocijenio ovaj hadis vjerodostojnim u Musnedu Ebu Ja’laa. A i šejh El-Elbani ga je ocijenio vjerodostojnim.

pričao da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, u Medini ostao devet hadždžova (godina), pa je nakon toga oglašeno među ljudima da Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, te godine obavlja hadždž. U Medinu se sjatio ogroman svijet. Svi su htjeli da ih Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, lično predvodi u tim obredima i da sve urade baš onako kako to on čini. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je pošao prema Mekki a od mjeseca Zul-Ka'deta je ostalo još pet dana. Sa njim smo i mi izašli iz Medine'. Džabir priča: 'Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je bio među nama, a njemu se objavljivao Kur'an i on je znao njegov pravi komentar i objašnjenje. I ništa nije uradio a da ga mi nismo slijedili u tome. Tako smo pošli i u namjeri nismo imali apsolutno ništa drugo osim hadždža'."[1]

PETNAESTI HADIS

En-Nesai bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda, da je rekao: „Otac mi je pričao: 'Došli smo Džabiru ibn Abdullahu i pitali ga o hadždžu Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, pa nam je pričao da je Ali došao iz Jemena sa svojim kurbanom a Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je svoj kurban doveo sa sobom iz Medine, pa je upitao Alija:

- Kako si zanijetio?
- Rekao sam: „Allahu moj, nijetim onako kako nijeti i Tvoj Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, i sa sobom imam kurban", - odgovori Ali, radijellahu teala anhu.
- Nemoj se oslobađati ihrama, - reče mu Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem."[2]

ŠESNAESTI HADIS

En-Nesai bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji pripovijeda od svoga oca a on od Džabira kako priča o hadždžu Allahovog

[1] *En-Nesaijev Sunen, knjiga: Obredi hadždža, poglavlje: Izostavljanje bismile prilikom donošenja nijeta za hadžd i umru*, br.2690. Hasen Selim Esed je ocijenio ovaj hadis vjerodostojnim. A i šejh El-Elbani je rekao: Hadis je vjerodostojnim.

[2] *En-Nesaijev Sunen, knjiga: Obredi hadždža, poglavlje: Hadždž bez izgovora nijeta kada muhrim (onaj koji donosi odluku o pristupu hadždžu) već odluči*, br.2693. Šejh El-Elbani je rekao da je ovaj hadis vjerodostojan.

Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, kada je došao na Zul-Hulejfu kalanjao je i šutio sve dok nije došao na mjesto zvano El-Bejda'."[1]

SEDAMNAESTI HADIS

En-Nesai bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji kaže da je čuo svoga oca kako pripovijeda od Džabira da priča da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, poveo svoj kurban sa sobom kada je pošao na hadždž."[2]

OSAMNAESTI HADIS

En-Nesai bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca a on od Džabira da je rekao: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je obavio tavaf oko Ka'be koji se sastojao od sedam krugova. Tri prva kruga užurbano je hodao a posljednja četiri hodao je običnim hodom. Nakon toga je klanjao dva rekata iza Mekamu Ibrahima, i proučio je (وَاتَّخِذُواْ مِن مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى). Podigao je svoj glas kako bi ga ljudi dobro čuli, pa je otišao do Crnog kamena i pomilovao ga. Zatim je rekao: ***'Počet ćemo s onim s čime je Allah počeo'***, pa je počeo od Safe. Popeo se na Safu, okrenuo se prema Ka'bi i izgovorio tri puta: ***'La ilahe illallahu vahdehu la šerike leh, lehul-mulku ve lehul-hamdu juhji ve jumitu ve huve ala kulli šej'in kadir*** (Nema boga osim Allaha Jedinoga Koji sudruga nema. Njemu pripada sva vlast i sva hvala. On daje život i smrt i On je svemoguć) '. Izgovorio je tekbir i zahvalio se Allahu pa je proučio dovu. Potom se spustio niz Safu idući pješice sve dok se nije spustio u dno doline i prešao je i tako je nastavio dok nije stigao do Merve. Popeo se na Mervu, okrenuo se prema Ka'bi i izgovorio: ***'La ilahe illallahu vahdehu la šerike leh, lehul-mulku ve lehul-hamdu ve huve ala kulli šej'in kadir*** (Nema boga osim Allaha Jedinoga Koji sudruga nema. Njemu pripada sva vlast i sva hvala. On je svemoguć) '. To je izgovorio tri puta. Spominjao je Allaha, slavio Ga i zahvaljivao Mu, i tu na Mervi je učio dove koliko je htio. Tako je sve radio dok nije završio cijeli tavaf."[3]

---

[1] *En-Nesaijev Sunen, knjiga: Obredi hadždža, poglavlje: Šta se radi prilikom donošenja nijeta za hadždž*, br.2706. Šejh El-Elbani je rekao da je ovaj hadis vjerodostojan.
[2] *En-Nesaijev Sunen, knjiga: Obredi hadždža, poglavlje: Vođenje kurbana sa sobom*, br.2748. Šejh El-Elbani je rekao da je ovaj hadis vjerodostojan.
[3] *En-Nesaijev Sunen, knjiga: Obredi hadždža, poglavlje: Šta se izgovara između dva rekata tavafa*, br.2912. Šejh El-Elbani je rekao da je ovaj hadis vjerodostojan.

DEVETNAESTI HADIS

En-Nesai bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji kaže: „Otac mi je pričao: 'Došli smo Džabiru ibn Abdullahu i pitali ga o hadždžu Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, pa nam je rekao da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, rekao: 'Cijeli Arefat je mjesto stajanja'.'."[1]

DVADESETI HADIS

En-Nesai bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji kaže: „Otac mi je pričao: 'Došli smo Džabiru ibn Abdullahu pa nam je pričao da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, rekao: 'Cijela Muzdelifa je mjesto stajanja'.'."[2]

DVADESET I PRVI HADIS

En-Nesai bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca da je rekao: „Došli smo Džabiru ibn Abdullahu, a ja mu rekoh: 'Ispričaj mi o hadždžu Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem'. On reče: 'Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je pošao sa Muzdelife prije izlaska Sunca, i uzeo je na svoju jahalicu sa sobom El-Fadla ibn El-Abbasa. Kada je stigao do mjesta zvanog Mahser malo je požurio svoju jahalicu, i pošao je srednjim putem koji vas povede do Velikog džemreta, dok nije došao do džemreta koje se nalazi u blizini drveta. Na to džemre je bacio sedam kamenčića i sa svakim bacanjem je izgovarao tekbir. To su bili mali kamenčići koji se mogu baciti s dva prsta a bacao ih je iz doline."[3]

DVADESET I DRUGI HADIS

En-Nesai bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda ibn Alija ibn Husejna koji prenosi od svoga oca da je rekao: „Došli smo Džabiru ibn Abdullahu, a ja mu rekoh: 'Ispričaj mi o hadždžu Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem'. On mi reče: 'Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je bacio sedam kamenčića na džemre koje se nalazi pored drveta i sa svakim kamenčićem je izgovarao tekbir. To su bili mali

---

[1] *En-Nesaijev Sunen, knjiga: Obredi hadždža, poglavlje: Podizanje ruku kod činjenja dove*, br.2965. Šejh El-Elbani je rekao da je ovaj hadis vjerodostojan.

[2] *En-Nesaijev Sunen, knjiga: Obredi hadždža, poglavlje: Onaj koji ne stigne na sabah namaz sa imamom na Muzdelifi*, br.2995. Šejh El-Elbani je rekao da je ovaj hadis vjerodostojan.

[3] *En-Nesaijev Sunen, knjiga: Obredi hadždža, poglavlje: Požurivanje u dolini Mahser*, br.3004. Šejh El-Elbani je rekao da je ovaj hadis vjerodostojan.

kamenčići koji se mogu baciti s dva prsta a bacao ih je iz doline. Nakon toga je otišao na mjesto klanja kurbana i zaklao je svoj kurban'."[1]

DVADESET I TREĆI HADIS

En-Nesai bilježi svojim senedom od Džaʼfera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca a on od Alija ibn El-Husejna a ovaj od Ibn Abbasa koji prenosi od svoga brata El-Fadla ibn Abbasa da je rekao: „Jahao sam zajedno sa Allahovim Poslanikom, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, na istoj jahalici i neprestano je učio telbiju sve dok nije bacio kamenčiće na Džemretul-akabe (Veliko džemre) na koje je bacio sedam kamenčića i sa svakim kamenčićem je izgovarao tekbir".[2]

DVADESET I ČETVRTI HADIS

Ibn Madžeh bilježi svojim senedom od Ebu Džaʼfera koji prenosi od Ummu Seleme da je rekla: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je rekao: ***'Hadždž je džihad svakog ko je slabašan i nejak'***."[3]

DVADESET I PETI HADIS

Imam Ahmed bilježi svojim senedom od Džaʼfera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca a on od Ibn Abbasa a ovaj od Muavije da je rekao: „Ja sam skratio kosu Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, kod Merve".[4]

DVADESET I ŠESTI HADIS

Imam Ahmed bilježi svojim senedom od Džaʼfera koji prenosi od svoga oca a on od Ibn Abbasa a ovaj od Muavije da je rekao: „Vidio sam

---

[1] *En-Nesaijev Sunen, knjiga: Obredi hadždža, poglavlje: Broj kamenčića koji se bacaju na džemreta*, br.3026. Šejh El-Elbani je rekao da je ovaj hadis vjerodostojan.

[2] *En-Nesaijev Sunen, knjiga: Obredi hadždža, poglavlje: Tekbir se izgovara sa bacanjem svakog kamenčića*, br.3029. Šejh El-Arnaut je u Musnedu rekao za ovaj hadis da je vjerodostojan, kao i El-Eʼzami u Sahihu Ibn Huzejme, a i šejh El-Elbani ga je ocijenio vjerodostojnim.

[3] *Ibn Madžin Sunen, knjiga: Obredi hadždža, poglavlje: Hadždž je džihad ženama*, br. 3893. Sened ovoga hadisa je prekinut između Muhammeda El-Bakira i Ummu Seleme, i El-Arnaut ga je proglasio slabim (daif) u Musnedu br. 25452

[4] *Musned Ahmeda ibn Hanbela, Musned stanovnika Šama*, br. 16280. Šuajb El-Arnaut ga je proglasio vjerodostojnim.

Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, kako skraćuje kosu širokom oštricom strijele“.[1]

DVADESET I SEDMNI HADIS

Imam Malik bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca: „El-Mikdad ibn El-Esved je došao Aliju ibn Ebi Talibu da ga napoji vodom dok je ovaj mljeo brašno, pa mu je rekao: 'Osman ibn Affan ne dozvoljava da se hadždž i umra zajedno obavljaju'. Ali ibn Ebi Talib iziđe istog momenta a na rukama mu je bio trag brašna i prašine, i nikad neću zaboraviti trag brašna i prašine na njegovim podlakticama, i takav dođe Osmanu ibn Affanu pa ga upita:

- Jel tačno da ti ne dozvoljavaš da se hadždž i umra zajedno obavljaju?
- To je moje mišljenje, - odgovori mu Osman.

Ali srdit iziđe napolje i povika: 'Odazivam ti se Gospodaru, odazivam, hadždžom i umrom zajedno'.“[2]

O DUGOVIMA

PRVI HADIS

El-Buhari bilježi svojim senedom od Muhammeda ibn Alija koji prenosi od Džabira ibn Abdullaha, radijellahu anhuma, da je rekao: „Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je rekao: ***'Kada bih se domogao bahrejnskog imetka dao bih ti toliko i toliko i toliko'***. I preseli Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, ali se ne domoga bahrejnskog imetka. A kada se domogasmo bahrejnskog imetka Ebu Bekr naredi da se oglasi među narodom da onaj kome je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, nešto obećao neka dođe i on će mu to namiriti. Ja rekoh: 'Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, mi

[1] *Musned Ahmeda ibn Hanbela, Musned stanovnika Šama*, br. 16281. Šuajb El-Arnaut ga je u komentaru proglasio vjerodostojnim hadisom.
[2] *Muvetta' imama Malika po predanju Jahjaa el-Lejsija, knjiga: Hadždž, poglavlje: Kiran hadždž (obavljanje hadždža i umre zajedno)*, hadis br. 652. Sened ovoga hadisa je munkati' (prekinut).

je rekao tako i tako’. Om mi on mi dade jedan pregršt. Kad sam to izbrojio vidio sam da ima pet stotina, a on mi još reče: ’Uzmi još dva puta toliko’.“[1]

DRUGI HADIS

El-Buhari bilježi svojim senedom od Muhammeda ibn Alija koji prenosi od Džabira ibn Abdullaha, radijellahu anhuma, da je rekao: „Kada je preselio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, Ebu Bekru je došao imetak od El-Alaa ibn El-Hadramija. Ebu Bekr reče: ’Kome je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, ostao dužan ili mu je od ranije nešto obećano neka dođe kod mene’.“ Džabir priča: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, mi je obećao dati ovoliko i ovoliko i ovoliko“. Tri puta je pokazao rukama. Kaže (Džabir): „Pa mi je izbrojio pet stotina u ruke, i još pet stotina i još pet stotina“.[2]

TREĆI HADIS

Ibn Madžeh bilježi svojim senedom od Dža’fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga a on od Abdullaha ibn Dža’fera, da je rekao: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je rekao: ***’Allah je zajedno sa onim koji posudi dug sve dok ga ne vrati, ukoliko ga nije posudio zbog nečega što Allahu nije drago’***.“[3]

O ŽRTVENIM ŽIVOTINJAMA

HADIS

El-Buhari bilježi svojim senedom od Muhammeda ibn Alija koji prenosi od Džabira ibn Abdullaha, radijellahu anhuma, da je rekao: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, na dan Hajbera zabranio je meso domaćih magaraca a dozvolio je konjsko meso“.[4]

---

[1] *El-Buharijev Sahih, knjiga: Hivalat, poglavlje: Ko se obaveže da će vratiti dug za umrlog nema pravo odustati od toga*, br. 2132.

[2] *El-Buharijev Sahih, knjiga: Svjedočenja, poglavlje: Ko naređuje da se ispune obećanja*, br. 2486

[3] *Ibn Madžin Sunen, knjiga: Propisi, poglavlje: Ko posudi dug i namjerava ga vratiti*, br. 2400. Husejn Selim Esed u Musnedu Ebu Ja'laa kaže: „Sened ovoga hadisa je dobar“.

[4] *El-Buharijev Sahih, knjiga: Ratni pohodi, poglavlje: Pohod na Hajber*, br. 3897

O KURBANIMA

PRVI HADIS

Et-Tirmizi bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca a on od Ebu Seida el-Hudrija da je rekao: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je zaklao za kurban rogatog ovna, rasnog mužjaka koji je hranjen i kretao se među gomilom stoke“.[1]

DRUGI HADIS

En-Nesai bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca a on od Džabira ibn Abdullaha da je rekao: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je klao svojom rukuom neke svoje kurbane a neke mu je klao drugi“.[2]

TREĆI HADIS

Ibn Madžeh bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga a on od Džabira ibn Abdullaha: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je naredio da se od svake životinje uzme po jedan komad mesa i da se to zajedno skuha u jednom loncu, pa su to svi jeli i pili su čorbu u kojoj se kuhalo to meso“.[3]

ČETVRTI HADIS

Imam Ahmed bilježi svojim senedom od Džabira koji prenosi od Muhammeda ibn Alija a on od svoga oca a ovaj od Alija, radijellahu anhu, da je rekao: „Neki čovjek je došao Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem,i rekao mu: 'Ja sam se zavjetovao da ću zaklati svoju devu, i ovako i onako'. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, mu reče: ***'Zakolji svoju devu. A ovako i onako je od šejtana'***.“[4]

---

[1] *Et-Tirmizijev Sunen, knjiga: O kurbanima, poglavlje: Kakav kurban je sunnet zaklati,* br.1416. Et-Tirmizi kaže: „Ovo je hasen-sahih-garib hadis. Poznajemo ga samo posredstvom Hafsa ibn Gijasa.

[2] *En-Nesaijev Sunen, knjiga: Žrtve, poglavlje: Da čovjek kolje tuđi kurban*, br.4343. Šejh El-Elbani je rekao da je ovaj hadis vjerodostojan.

[3] *Ibn Madžin Sunen, knjiga: O kurbanima, poglavlje: Jedenje kurbanskog mesa*, br. 3149. El-Arnaut kaže: „Sened ovoga hadisa je vjerodostojan a nalazi se u Sahihu Ibn Hbbana, u knjizi: O hadždžu, u poglavlju: Hadžski kurban, hadis br. 4020“. A šejh El-Elbani je rekao: „Vjerodostojan je“.

[4] *Musned Ahmeda ibn Hanbela, Musned desetorice kojima je obećan Džennet*, br. 650. Šejh Šuajb El-Arnaut je rekao u komentaru ovoga hadisa da mu je sened daif (slab).

PETI HADIS

Imam Ahmed bilježi svojim senedom od Muhammeda ibn Ishaka da je rekao: „Pričali su mi Muhammed ibn Alij ibn Husejn i Ebu Ishak ibn Jesar od Abdullaha ibn Habbaba, štićenika Benu Adijja ibn Nedždžara, od Ebu Seida el-Hudrija, da je rekao: 'Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, nam je zabranio da jedemo meso preko tri dana od kurbana koje zakoljemo. Ja sam otišao na neko putovanje, i kad sam se vratio porodici, nakon kurbanskog bajrama na nekoliko dana, moja žena mi je prinijela xxx u koju je stavila suhoga mesa. Ja upitah:

- Odakle ti ovo suho meso?
- Od naših kurbana, - odgovori mi ona.
- Pa zar nam Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, nije zabranio da jedemo kurbansko meso preko tri dana? – upitah je.
- On je kasnije dopustio ljudima da jedu, - odgovori mi ona.

Ja joj ne povjerovah nego poslah nekoga do svoga brata Katade ibn En-Nu'mana, a on je jedan od učesnika Bedra, da ga upita o tome. On mi posla odgovor: 'Jedi svoju hranu, istinu ti je rekla supruga. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je muslimanima dao olakšicu po tom pitanju'."[1]

O AKIKI

HADIS

Et-Tirmizi bilježi svojim senedom od Muhammeda ibn Alija ibn El-Husejna koji prenosi od Alija ibn Ebi Taliba, da je rekao: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je zaklao jednu ovcu kao kurban za Hasana, i rekao je: ***'O Fatima, obrij mu glavu i u težini njegove kose podijeli sadake u srebru'***. Kad je ona izvagala njegovu kosu težila je jedan dirhem ili nešto manje od dirhema (srebrenjak)."[2]

---

[1] *Musned Ahmeda ibn Hanbela, na početku Musneda Medinelija, radijellahu teala anhum*, br. 15624. Šejh Šuajb El-Arnaut je rekao u komentaru ovoga hadisa: „Sened mu je hasen zbog Muhammeda ibn Ishaka".

[2] *Et-Tirmizijev Sunen, knjiga: O kurbanima, poglavlje: Jedna ovca kao kurban za novorođenče,* br.1439. Ebu Isa kaže: „Ovaj hadis je hasen- garib a sened mu je prekinut. Ebu Dža'fer Muhammed ibn Alij ibn El-Husejn nije sreo Alija ibn Ebi Taliba. A šejh El-Elbani je rekao: „Ovaj hadis je hasen".

O ISKUŠENJIMA

PRVI HADIS

Imam El-Buhari bilježi svojim senedom od Muhammeda ibn Alija da mu je Harmela, Usamin štićenik, pričao da je Amr rekao: „Vidio sam Harmelu, rekao je: 'Usame me je poslao Aliju i rekao mi je: 'On će te sada pitati: 'Zašto je tvoj gazda izostao?'. A ti mu reci: 'On kaže: 'Kada bi ti bio u lavljim čeljustima ja bih volio biti sa tobom u njima, ali ovo je nešto što ranije nisam vidio'.' Ali on mi ništa nije dao. Nakon toga sam otišao Hasanu, Husejnu i Ibn Dža'feru, pa su mi pretovarili jahalicu'."[1]

DRUGI HADIS

Imam Ahmed bilježi svojim senedom od Muhammeda ibn Alija Ebu Dža'fera koji prenosi od Rafija ibn Bišra (ili Busra) es-Sulemija a on od svoga oca da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, rekao: ***„Samo što se nije pojavila vatra od mjesta Hibsu sejl (Brana), koja će se širiti brzinom hoda spore deve. Širit će se danju a mirovat će noću. Jutrom će se pokretati i polaziti. Govorit će se: 'Ljudi bježite, eto vatre'. A vatra će reći: 'Ljudi nemojte govoriti: 'Otišla je vatra', i bježite, jer koga uhvatim pojest ću ga (izgorjet će)'."***.[2]

O SADAKI

HADIS

Muslim svojim senedom bilježi od Ebu Dža'fera Muhammeda ibn Alija koji prenosi od Ibn El-Musejjiba a on od Ibn Abbasa, radijellahu anhu: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je rekao: ***'Onaj koji***

[1] *El-Buharijev Sahih, knjiga: Iskušenja, poglavlje: Šta je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, rekao Hasanu*, br. 6577

[2] *Musned Ahmeda ibn Hanbela, Musned Mekelija*, br. 15103. Šejh Šuajb El-Arnaut je rekao u komentaru ovoga hadisa: „Rafi' ibn Bišr je čovjek koji požuruje stvari. El-Buhari mu je napisao biografiju u svome djelu *Et-Tarihul-kebir*, kao i Ibn Ebi Hatim u *El-Džerhu vet-ta'dil*. Od njega hadis bilježe dvojica (El-Buhari i Muslim). Ibn Hibban ga spominje u djelu *Es-Sikat (Pouzdani prenosioci)*. Otac mu je Bišr a neki kažu Bešir a neki Busr. Uvršten je među ashabe, a njegovu su biografiju tu uvrstili Ebu Amr ibn Abdul-Berr, Ibn El-Esir i Ibn El-Hadžer u djelu *El-Isabe*. Ibn Hibban je kontradiktoran po pitanju njega jer je u svom Sahihu ubilježio hadis od njega i spomenuo ga je u djelu *Es-Sikat*, u odsjeku tabiina, a za njega je rekao da prenosi mursel predanja. Od njega hadis prenosi njegov sin Nafi' ibn Bešir. Griješi onaj koji misli da je on sahabija. Ostali prenosioci iz ovoga seneda su pouzdani i od svih njih prense El-Buhari i Muslim, osim od Abdul-Hamida ibn Dža'fera el-Ensarija koji je okarakterisan kao *muhtelefun fihi hasenul-hadis*".

***traži nazad sadaku koju je dao, je poput psa koji povrati pa se kasnije ponovo vrati i jede svoju bljuvotinu’*.“[1]

O RATNIM POHODIMA (BITKAMA)

PRVI HADIS

Muslim svojim senedom bilježi od Dža’fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca a on od Jezida ibn Hurmuza: „Nedža je pisao Ibni Abbasu pitajući ga o pet stvari koje mu nisu bile dovoljno jasne. Ibn Abbas odgovori: ’Da neće biti da krijem znanje ne bih mu odgovorio na pismo.’ A evo šta je Nedže napisao Ibn Abbasu: ’Kaži mi jesu li i žene ratovale zajedno s Allahovim Poslanikom, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem? Je li i njima davao dio ratnog plijena? Je li ubijao djecu? Kada dijete prestaje biti jetim (siroče)? I kome pripada petina ratnog plijena?’ Ibn Abbas mu odgovori pismom: ’Pitao si me u svom pismu da li su i žene ratovale zajedno s Allahovim Poslanikom, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem? Naravno da jesu, ratovale su sa njim, liječile su ranjenike i sakupljale ratni plijen. A njima nije Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, davao udio u ratnom plijenu. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, nije ubijao djecu i nemoj ni ti djecu ubijati. Pitao si me i kada dijete prestaje biti jetim (siroče)? Vjere mi, muškarcu počinje nicati brada a još uvijek je slab da bi sam mogao nabaviti ili dati od sebe. A ako bude znao za sebe uzeti ono što bi i ljudi za sebe odabrali time prestaje biti siroče. Pitao si me i za petinu, kome pripada? Mi smo govorili da pripada nama, pa nam je naš narod to uskratio’.“[2]

DRUGI HADIS

Et-Tirmizi bilježi svojim senedom od Dža’fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga a on od Jezida ibn Hurmuza: „Nedžda el-Haruri je pisao Ibn Abbasu pitajući ga da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, u pohode i bitke vodio sa sobom i žene? Da li im je davao dio ratnog plijena? Pa mu je Ibn Abbas dgovorio na pismo: ’Pitao si me u svom pismu da li su i žene ratovale zajedno s Allahovim Poslanikom, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem? Naravno da jesu, ratovale su sa njim, liječile su bolesnike i sakupljale

---

[1] *Muslimov Sahih, knjiga: Darodi, poglavlje: Haram je (zabranjeno) je tražiti nazad poklon ili sadaku nakon što se uruči drugome,* br. 3048.

[2] *Muslimov Sahih, knjiga: Džihad i putovanja, poglavlje: Žene koje učestvuju u pohodima i bojevima ne mogu imati komandu i vođstvo (ne mogu biti pretpostavljene muškarcima) i ne dobijaju dio ratnog plijena,* br. 3377.

su ratni plijen. A Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, njima nije davao udio u ratnom plijenu'."[1]

TREĆI HADIS

Imam Malik bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda ibn Alija koji prenosi od svoga oca da je Omer ibn El-Hattab spomenuo vatropoklonike, pa je rekao: „Ne znam kako da postupim s njima?" Abdurrahman ibn Avf mu reče: „Svjedočim da sam čuo Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, kada je rekao: ***'Postupajte sa njima kao sa Ehli Kitabijama (Židovima i kršćanima)'***."[2]

O ZUHDU (odricanje, povučenost)

HADIS

Muslim bilježi svojim senedom od Dža'fera koji prenosi od svoga a on od Džabira ibn Abdullaha: „Jedanputa je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, prošao kroz pijacu spuštajući se niz padinu, a ljudi se sjatiše oko njega ga i opkoliše ga. Prolazeći pored mrtvog jareta sitnih ušiju, sagnu se i uze ga za uho, pa upita:

- ***Koji od vas bi ovo kupio za jedan dirhem?***
- Ne bismo ga uzeli ni džabe, šta da radimo s njim? – odgovoriše ljudi.
- ***A biste li voljeli da je vaš?*** – upita ih opet Allahaov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem.
- Tako mi Allaha i da je živ mahana bi mu bila to što je sitnih ušiju, pa kako još kad je uz to i mrtav, - odgovoriše.
- ***E tako mi Allaha, dunjaluk je kod Allaha manje vrijedan nego što je ovo kod vas,*** - reče im Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem."[3]

---

[1] *Et-Tirmizijev Sunen, knjiga: Putovanja, poglavlje: Kome ima pravo na ratni plijen,* br.1477. Šejh El-Elbani je ocijenio ovaj hadis vjerodostojnim.

[2] *Muvetta' imama Malika po predanju Jahjaa el-Lejsija, knjiga: Zekat, poglavlje: Džizja (danak) Židova, kršćana i vatropoklonika*, hadis br. 544. U senedu ovoga hadisa postoji prekid između El-Bakira i Omera ibn El-Hattaba, radijellahu teala anhu, ali hadis ima druga predanja koja ga podupiru.

[3] *Muslimov Sahih, knjiga: Zuhd (uzdržanost, povučenost) i rekaik (suptilne mudrosti),* br.5257

O DŽENAZAMA

PRVI HADIS

Et-Tirmizi bilježi svojim senedom od Osmana ibn Ferkada da je rekao: „Čuo sam Dža'fera ibn Muhammeda kada mi je pričao od svoga oca da je rekao: 'Ebu Talha je iskopao kabur (lahd) Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, a Šakran, štićenik Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je pod njim postavio kadifu (baršun)'."

Dža'fer priča: „Ubejdullah ibn Ebi Rafi' mi je pričao: 'Čuo sam Šakrana kada je rekao: 'Tako mi Allaha, ja sam prostro katifu ispod Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, u kaburu'.'."[1]

DRUGI HADIS

En-Nesai bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga: „Hasan ibn Alij jedanputa je sjedio dok je pored njih nošena dženaza pa ljudi ustadoše sve dok je ovi ne pronije še. Hasan im reče: 'Jedanputa je nošena dženaza nekog Židova, a Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je sjedio pored puta kuda su je nosili pa pošto nije volio da mu dženaza Židova bude iznad glave ustao je'."[2]

TREĆI HADIS

Imam Ahmed bilježi svojim senedom od Muhammeda ibn Alija koji prenosi od El-Hasana ibn Alija: „Neka dženaza je pronešena pored grupe ljudi među kojima je bio i on, pa oni ustadoše a on nije ustao. On im reče: 'Zašto ste tako postupili? Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je ustao samo zato što mu je zasmetao miris Židova (kojega su nosili)'."[3]

---

[1] *Et-Tirmizijev Sunen, knjiga: Dženaze, poglavlje: Ispod mejta se prostire platno u kaburu,* br.968. Ebu Isa je rekao: „Hadis kojeg prenosi Šakran je hasen-garib". Šejh El-Elbani je ovaj hadis ocijenio vjerodostojnim.

[2] *En-Nesaijev Sunen, knjiga: Dženaze, poglavlje: Dozvoljeno je da se ne ustaje,* br.1901. Šejh El-Elbani je ovaj hadis ocijenio vjerodostojnim, mada mu je sened munkati' (prekinut). Vjerovatno je EL-Elbani ovaj hadis ocijenio vjerodostojnim zbog što postoji dosta predanja koja ga podupiru.

[3] *Musned Ahmeda ibn Hanbela, Musned Ehlul-Bejta*, br. 1628. Šejh Šuajb El-Arnaut je rekao: „Sened ovoga hadisa je slab". U senedu hadisa postoji prekid između El-Bakira i El-Hasana ibn Alija, radijellahu teala anhuma.

ČETVRTI HADIS

Imam Malik bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je okupan u košulji (odjeći)“.[1]

O PROPISIMA

PRVI HADIS

Et-Tirmizi bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca a on od Džabira: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je presudio uz zakletvu i svjedoka“.[2]

DRUGI HADIS

Et-Tirmizi bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je presudio uz zakletvu i prisustvo jednoga svjedoka“. Rekao je: „I Alija je, isto tako, presuđivao dok je bio među vama“.[3]

TREĆI HADIS

Ebu Davud bilježi svojim senedom, i kaže: „Čuo sam Ebu Dža'fera Muhammeda ibn Alija kada priča o Semuri ibn Džundubu da je imao red palmi u palminjaku jednoga Ensarije. Sa tim Ensarijom je bila i njegova supruga. Semure je ponekd obilazio svoje palme što je smetalo tom Ensariji i postajalo mu je sve neugodnije. Ensarija zatraži od Semure da mu proda svoje palme, što on odbi. Ovaj opet zatraži da mu toliko palmi da na drugom mjestu, pa Semure i to odbi. Ensarija ode Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, e sve to mu ispriča. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, upita Semuru da proda te palme, a on odbi i njegovu ponudu. Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, upita da mu daju na drugom mjestu toliko palmi, pa on i to odbi. Poslanik, sallallahu alejhi ve

[1] *Muvetta' imama Malika po predanju Jahjaa el-Lejsija, knjiga: Dženaze, poglavlje: Kupanje mejta*, hadis br. 464. Hadis je munkati' (prekinut). Ibn Abdul-Berr kaže: „Prenosioci Muvettaa ga prenose kao mursel predanje od Seida ibn Ufejra“.

[2] *Et-Tirmizijev Sunen, knjiga: Propisi, poglavlje: Kada se koristi zakletva i svjedok,* br.1264. Postoje i druga predanja koja podupiru ovaj hadis, a šejh El-Elbani je ocijenio ovaj hadis vjerodostojnim.

[3] *Et-Tirmizijev Sunen, knjiga: Propisi, poglavlje: Kada se koristi zakletva i svjedok,* br.1265. Šejh El-Elbani je ocijenio ovaj hadis vjerodostojnim.

alihi ve sellem, reče: ***'Pokloni mu ih a ti ćeš dobiti toliko i toliko'***, i ponudio mu je nešto mnogo kako bi ga nagovorio da pristane na ponudu. Semure i to odbi. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, reče: 'Ti samo otežavaš drugome', i reče onome Ensariji: ***'Idi i iščupaj iz korijena (posijeci) njegove palme'***.“[1]

O OBLAČENJU

PRVI HADIS

Et-Tirmizi bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca: „Hasan i Husejn su nosili pstenove na lijevim rukama“.[2]

DRUGI HADIS

Imam Ahmed bilježi svojim senedom od Musaa ibn Salima ibn Džehdama da mu je Ebu Dža'fer pričao od svoga oca da im je Alij, radijellahu teala anhu, pričao: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, nam je zabranio tri stvari“. Pa ne znam je li to zabranio samo samo njemu ili svim ljudima? Kaže: „Zabranio mi je da budem grub (osor), da se srdim (bjesnim) i da učim Kur'an dok sam na rukuu“.[3]

TREĆI HADIS

En-Nesai bilježi svojim senedom od Muhammeda ibn Alija da je rekao: „Pitao sam Aišu da li je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, koristio mirise, pa mi je rekla: 'Da, koristio je misk i anber'.“[4]

---

[1] *Ebu Davudov Sunen, knjiga: Presude, poglavlje: U presude spada,* br.3152. Ovaj hadis je prekinut (munkati') između El-Bakira i Semure ibn Džunduba, radijellahu teala anhu. Šejh El-Elbani ga je ocijenio salbim (daif).

[2] *Et-Tirmizijev Sunen, knjiga: Oblačenje, poglavlje: Prsten se nosi na desnoj ruci,* br.1665. Et-Tirmizi kaže za ovaj hadis da je hasen-sahih, a šejh El-Elbani ga je ocijenio kao sahih meukuf.

[3] *Musned Ahmeda ibn Hanbela, Musned desetorice kojima je obećan Džennet*, br.567. Šejh Šuajb El-Arnaut je rekao: „Hadis je hasen li gajrihi, ali ovaj sened je slab“, a to zbog prekida u sebi.

[4] *En-Nesaijev Sunen, knjiga: Ukras, poglavlje: Anber*, br. 5027. Šejh El-Elbani je ocijenio ovaj hadis slabim. U senedu je Abdullah ibn Ata' el-Mekki za kojega je Ibn Hadžer rekao: „Saduk, griješi u prenošenju i koristi tedlis (ljude od kojih prenosi naziva imenima po kojima nisu poznati kako bi prikrio njihov loš rejting, op.prev)“, kao i Bekr el-Muzellik za kojega je Ibn Hadžer rekao: „Saduk fihi lin“.

O REKAIKU (suptilnoj mudrosti)

PRVI HADIS

Et-Tirmizi bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca a on od Džabira ibn Abdullaha, radijellahu teala anhu, da je rekao: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je rekao: ***'Moj šefaat će pripadati počiniocima velikih grijeha iz moga ummeta'***. Muhammed ibn Ali je rekao: 'Džabir mi je rekao: 'O Muhammede, a oni koji ne čine velike grijehe, šta oni imaju sa šefaatom'."[1]

O MENAKIBU (vrijednostima)

PRVI HADIS

Et-Tirmizi bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca Muhammeda ibn Alija a on od svoga oca Alija ibn El-Husejna a on od svoga oca od njegova djeda Alija ibn Ebi Taliba: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je uzeo za ruke Hasana i Husejna, i rekao je: ***'Ko voli mene i voli ovu dvojicu i njhovog oca i njihovu majku, bit će sa mnom na mojem stepenu na Sudnjem danu'***."[2]

DRUGI HADIS

Et-Tirmizi bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca a on od Džabira ibn Abdullaha, radijellahu teala anhu, da je rekao: „Vidio sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, na hadždžu na dan Arefata, bio je na svojoj devi po imenu El-Kasva' i držao je govor. Tada sam ga čuo kada govori: ***'O ljudi, ostavio sam vam nešto što ako budete prihvatili nećete zalutati; Allahovu Knjigu i moju porodicu'***."[3]

---

[1] *Et-Tirmizijev Sunen, knjiga: Svojstvo Kijametskog dana, poglavlje: Rekaik i vere'(suptilne mudrosti i opreznost),* br. 2360. Ebu Isa kaže: „Ovaj hadis je hasen-garib u ovoj formi. Jedinstveno je predanje od Dža'fera ibn Muhammeda.

[2] *Et-Tirmizijev Sunen, knjiga: Vrijednosti, poglavlje: Vrijednosti Alija ibn Ebi Taliba,* br. 3666. Et-Tirmizi, rahmetullahi alejhi, je rekao: „Ovaj hadis je hasen-garib".

[3] *Et-Tirmizijev Sunen, knjiga: Vrijednosti, poglavlje: Vrijednosti porodice Allahovog Poslanika, radijellahu teala anhum,* br. 3718. Imam Ahmed ga je ocijenio slabim, mada ga neki učenjaci smatraju vjerodostojnim kada se uzmu u obzir sva njegova predanja.

TREĆI HADIS

Ibn Madžeh bilježi svojim senedom od Ebu dža'fera, pa kaže: „Ibn Omer kada bi god čuo hadis od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, postupao bi tačno po njemu i ne bi ništa ni dodavao ni oduzimao od toga".[1]

O ZABRANI KRVI

HADIS

En-Nesai bilježi svojim senedom od Ebu Džafera da je rekao: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je rekao: ***'Ko bude ubijen na pravdi on je šehid'***."[2]

O PIĆIMA

HADIS

En-Nesai bilježi svojim senedom od Bessama da je rekao: „Pitao sam Ebu Dža'fera o sirćetu, pa mi je odgovorio: 'Aliju ibn Husejnu, radijellahu teala anhu, su pripremali sirće navečer (noću) pa ga je pio jutrom, i pripremali su mu ga jutrom pa ga je pio navečer (noću)'."[3]

O RAZVODU BRAKA

PRVI HADIS

Ebu Davud bilježi svojim senedom od Ebu Dža'fera i Ebana ibn Saliha koji prenose od Mudžahida i Hišama ibn Urve od njegova oca a on od Aiše da je Berira oslobođena dok je bila kod Mugisa koji je bio rob porodici Alu Ebi Ahmed, pa joj Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, ostavi na izbor i reče joj: ***„Ako ti se primakne nećeš imati izbora"***.[4]

---

[1] *Ibn Madžin Sunen, knjiga: Predgovor, poglavlje: Slijeđenje sunneta Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem,* br. 4. Šejh El-Arnaut ga je ocijenio vjerodostojnim u Sahihu Ibn Hibbana.

[2] *En-Nesaijev Sunen, knjiga: Zabrana krvi, poglavlje: Ko pogine braneći svoj imetak*, br. 4025. Šejh El-Elbani je ocijenio ovaj hadis vjerodostojnim.

[3] *En-Nesaijev Sunen, knjiga: Pića, poglavlje: Koja sirćeta je dozvoljeno piti a koja nije*, br. 5645. Šejh El-Elbani je rekao da je ovo maktu' hadis ali mu je sened vjerodostojan.

[4] *Ebu Davudov Sunen, knjiga: Razvod braka, poglavlje: Do kada (žena) ima izbora*, br. 1909. Šejh El-Elbani je ocijenio hadis slabim (daif).

DRUGI HADIS

Imam Malik bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca a on od Alija ibn Ebi Taliba da je govorio: „Kada se čovjek zakune da neće obaviti snošaj (koitus) sa svojom ženom više od četiri mjeseca time se ne broji da je razveo makar i prošla četiri mjeseca, sve dok ne odustane od toga pa je ili razvede ili je vrati". Malik kaže: „A to je i naš stav".[1]

O HRANI

PRVI HADIS

Ebu Davud bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca a on od Džabira ibn Abdullaha, da je rekao: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je rekao: ***'Namaz se ne odgađa zbog hrane niti zbog bilo čega drugoga'***."[2]

DRUGI HADIS

Imam Ahmed bilježi svojim senedom od Muhammeda ibn Alija koji prenosi od Džabira ibn Abdullaha da je rekao: „Bili smo sa Allahovim Poslanikom, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, na jednom pohodu pa smo ulovili skakavca i pojeli smo ga".[3]

O IMANU (VJEROVANJU)

PRVI HADIS

Et-Tirmizi bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca a on od Džabira ibn Abdullaha da je rekao: „Allahov

---

[1] *Muvetta' imama Malika po predanju Jahjaa el-Lejsija, knjiga: Razvod braka, poglavlje: Kada se čovjek zakune da neće imati snošaj sa svojom ženom više od četiri mjeseca*, hadis br. 1020.

[2] *Ebu Davudov Sunen, knjiga: Hrana, poglavlje: Kada nastupi namasko vrijeme a postavi se večera*, br. 3266. U senedu ovoga hadisa se nalazi Muhammed ibn Mejmun ez-Za'ferani za kojega su El-Buhari i En-Nesai rekli da je „munkerul-hadis" (prenosi hadise koji se pored svoje slabosti još i kose sa vjerodostojnim hadisima).

[3] *Musned Ahmeda ibn Hanbela, ostatak Musneda onih koji prenose mnogo hadisa*, hadis br. 14118. Šejh Šuajb El-Arnaut je rekao: „Hadis je sahih li gajrihi (vjerodostojan uz potporu ostalih predanja u ovom smislu), ali ovaj sened je daif (slab) zbog slabosti Džabira, a puno ime mu je Džabir ibn Jezid el-Džu'fi.

Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je rekao: ***'Niko neće biti vjernik dok ne bude vjerovao u Kader, i to da je i dobro i zlo njime određeno, i dok mu ne bude jasno da ono što ga je zadesilo nije ga nikako moglo mimoići, a ono što ga je mimoišlo nikako ga nije moglo zadesiti'***."[1]

DRUGI HADIS

Ibn Madžeh bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca a on od Alija ibn El-Husejna a on od njegova oca a on od Alija ibn Ebi Taliba, da je rekao: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je rekao: ***'Iman (vjerovanje) je spoznaja srcem, izgovor jezikom i djelo ruku i nogu (tijela)'.***"[2]

TREĆI HADIS

Imam Ahmed bilježi svojim senedom od Ebu Dža'fera Muhammeda ibn Alija koji prenosi od Muhammeda ibn El-Hanefijje a on od njegovog oca da je rekao: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je rekao: ***'Uistinu Allah voli roba vjernika, koji je drag i omiljen ljudima i koji se često kaje'***."[3]

ČETVRTI HADIS

Imam Ahmed bilježi svojim senedom od Ebu Dža'fera Muhammeda ibn Alija da je rekao: „Ubejd ibn Umejr je jednom prilikom pričao a kod njega je bio Abdullah ibn Omer, pa Ubejd ibn Umejr reče: 'Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je rekao: ***'Primjer munafika (licemjera) je poput primjera ovce među dva stada („rebidajni"); kad dođe među ove one je bodu rogovima, a kad dođe među one druge i one je bodu rogovima'***.' Ibn Omer mu odgovori: 'Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve

---

[1] *Et-Tirmizijev Sunen, knjiga: Kader, poglavlje: Vjerovanje u Kader i da je i dobro i zlo njime određeno,* br. 2070. U senedu hadisa je Abdullah ibn Mejmun koji prenosi munker hadise (slabe hadise koji se i pored svoje slabosti još i kose s vjerodostojnim hadisima), mada ovaj hadis ima i drugih predanja tj. drugih seneda koji idu preko Ubadeta ibn Es-Samita, radijellahu teala anhu, i drugih.

[2] *Ibn Madžin Sunen, knjiga: Predgovor, poglavlje: O imanu (vjerovanju),* br. 64. U senedu je Ebu Es-Salt el-Herevi. Ibn El-Dževzi je rekao da je ovaj hadis mevdu' (izmišljen, slagan). Dobar dio učenjaka ocjenjuje ovaj hadis slabim (daif).

[3] *Musned Ahmeda ibn Hanbela, Musned desetorice kojima je obećan Džennet*, hadis br. 571. El-Iraki je ocijenio ovaj hadis slabim u klasifikaciji hadisa djela *Ihjau ulumid-Din*. A šejh Šuajb El-Arnaut je rekao: „Sened ovoga hadisa je jako slab, poput mevdua (potvorenog)", zbog toga što je Abdul-Melik ibn Sufjan nepoznat, a i zbog toga što je u senedu Ebu Amr el-Bedželi koji prenosi munker hadise od pouzdanih prenosilaca. Uz sve to, u senedu je i Mesleme er-Razi o čijem životopisu nigdje ništa nismo mogli naći.

alihi ve sellem, nije tako rekao, nego je rekao: ***'... poput ovce između dva stada („ganemejn")...'***. Šejh se naljuti i rasrdi. Kad Abdullah vidje njegovu reakciju, reče mu: 'Da ovo nisam čuo od tebe ne bih ti ni odgovorio ovako'."[1]

PETI HADIS

Ed-Darimi bilježi svojim senedom od Muhammeda ibn Alija da je rekao: „Nemoj sjediti s onima koji se raspravljaju i prepiru, jer oni netačno i pogrešno govore o Allahovim ajetima".[2]

ŠESTI HADIS

Ed-Darimi bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca da je rekao: „Ugled i čast Kur'ana i hadisa su podjednako sveti (važni)".[3]

O DOVI

HADIS

Ibn Madžeh bilježi svojim senedom od Ebu Džafera koji prenosi od Ebu Hurejre da je rekao: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je rekao: 'Tri dove će sigurno biti primljene i u to nema nikakve sumnje, dova onoga kome je učinjena nepravda, dova putnika i dova roditelja za svoje dijete'."[4]

O OPORUCI I NASLJEDSTVU

PRVI HADIS

Imam Ahmed bilježi svojim senedom od Muhammeda ibn Alija da je rekao: „Omer ibn Abdul-Aziz mi je poslao pismo u kojem mi je tražio da mu prepišem Fatiminu oporuku (testament). U toj njenoj oporuci je bila i koprena (veo) za koji ljudi vjeruju da je to njena novotarija, i da je Allahov

[1] *Musned Ahmeda ibn Hanbela, Musned onih ashaba koji prenose mnogo hadisa*, hadis br. 4640. Šejh Šuajb El-Arnaut je rekao: „Ovaj sened je daif (slab)".
[2] *Ed-Darimijev Sunen, knjiga: Predgovor, poglavlje: Pokuđenost povođenja samo za svojim mišljenjem*, hadis br. 217. Husejn Selim Esed je rekao: „Sened ovoga hadisa je daif (slab) zbog slabosti Lejsa ibn Ebi Sulejma...".
[3] *Ed-Darimijev Sunen, knjiga: Predgovor, poglavlje: O časti*, hadis br. 636. Husejn Selim Esed je rekao: „Sened ovoga hadisa je daif (slab)".
[4] *Ibn Madžin Sunen, knjiga: Dova, poglavlje: Roditeljska dova i dova onoga kome je učinjena nepravda,* br. 3852. Šejh El-Elbani je ocijenio ovaj hadis kao hasen.

Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, jedanputa došao kod nje pa, kada ga je vidio, vratio se“.[1]

DRUGI HADIS

Ed-Darimi bilježi svojim senedom od Abdul-E’laa da je čuo Muhammeda ibn Alija kada je pripovijedao od Alija da je pričao o čovjeku koji ima i muški i ženski spolni organ, te kako će naslijediti (kao muško ili kao žensko). Pa je rekao: „U obzir se uzima to na koji od ta dva spolan organa mokri“.[2]

TREĆI HADIS

Ed-Darimi bilježi svojim senedom od Dža’fera koji prenosi od svoga oca: „Ummu Kulsum i njen sin Zejd umrli su u jednom danu, i tako ne naslijediše jedno drugo.“.[3]

---

[1] *Musned Ahmeda ibn Hanbela, ostatak Musneda Ensarija*, hadis br. 25217. Šejh Šuajb El-Arnaut je rekao: „Sened ovoga hadisa je munkati’ (prekinut)“.

[2] *Ed-Darimijev Sunen, knjiga: Nasljedno pravo, poglavlje: Kako i nasljeđuje dvopolac,* hadis br. 2842. Husejn Selim Esed je rekao: „Svi prenosioci ovoga predanja su pouzdani, mada je sened prekinut između Muhammeda ibn Alija ibn El-Husejna i Alija ibn Ebi Taliba“.

[3] *Ed-Darimijev Sunen, knjiga: Nasljedno pravo, poglavlje: Nasljeđivanje utopljenika,* hadis br. 2919. Husejn Selim Esed je rekao: „Sened ovoga hadisa je hasen“.

Tabela s brojevima hadisa koje imam El-Bakir, radijellahu teala anhu, prenosi u devet hadiskih zbirki:

Broj	***El-Buhari***	***Muslim***	***Et-Tirmizi***	***En-Nesai***	***Ebu Davud***	***Ibn madžeh***	***Ahmed***	***Malik***	***Ed-Darimi***
1	244	496	43	94	158	4	543	228	208
2	248	532	477	182	243	44	549	464	320
3	348	1180	644	214	261	64	563	544	402
4	2132	1420	742	230	949	404	567	652	636
5	2486	1421	746	289	1547	484	571	655	780
6	2904	1435	784	389	1628	570	650	713	787
7	3897	1451	785	423	1629	998	769	730	1737
8	4032	1878	790	426	1630	1108	1628	731	1769
9	5096	2107	796	540	1652	2360	1643	735	1778
10	5099	2137	797	600	1909	2382	1718	766	1909
11	6098	2138	968	649	2352	2400	2046	782	2482
12	6577	2139	1264	650	2414	2407	2672	946	2842
13		2215	1265	1294	2565	2893	3099	947	2919
14		2216	1416	1373	3152	2904	3129	1020	
15		3048	1439	1560	3266	2910	4640	1210	

Broj	*El-Buhari*	*Muslim*	*Et-Tirmizi*	*En-Nesai*	*Ebu Davud*	*Ibn madžeh*	*Ahmed*	*Malik*	*Ed-Darimi*
16		3377	1477	1901	3294	2942	5287		
17		3595	1665	2230	3455	2951	9183		
18		4278	1715	2664		2957	9654		
19		5257	2070	2690		3065	13673		
20			2360	2693		3067	13760		
21			2893	2706		3119	13815		
22			3666	2711		3149	13908		
23			3718	2712		3852	13909		
24				2748		4300	13918		
25				2890			14012		
26				2895			14021		
27				2912			14022		
28				2913			14044		
29				2914			14102		
30				2920			14103		
31				2921			14118		

Broj	***El-Buhari***	***Muslim***	***Et-Tirmizi***	***En-Nesai***	***Ebu Davud***	***Ibn madžeh***	***Ahmed***	***Malik***	***Ed-Darimi***
32				2922			14133		
33				2923			14134		
34				2924			14361		
35				2925			14405		
36				2931			14447		
37				2932			14455		
38				2933			14476		
39				2934			14522		
40				2935			14603		
41				2965			14636		
42				2995			24637		
43				3004			14638		
44				3026			14639		
45				3029			14640		
46				3633			14707		
47				3634			14737		

Broj	*El-Buhari*	*Muslim*	*Et-Tirmizi*	*En-Nesai*	*Ebu Davud*	*Ibn madžeh*	*Ahmed*	*Malik*	*Ed-Darimi*
48				3635			15103		
49				4025			15624		
50				4028			16280		
51				4065			16281		
52				4253			16331		
53				4314			20764		
54				4343			20798		
55				5027			21856		
56				5645			23301		
57							23538		
58							33844		
59							24785		
60							24932		
61							25217		
62							25294		
63							25311		

64							25373		
65							25452		
Ukupno	12	19	23	56	17	24	65	15	13

DRUGA OBLAST

Neka El-Bakirova predanja u ostalim hadiskim zbirkama

El-Hakim bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda ibn Alija ibn El-Husejna (Es-Sadik) koji prenosi od svoga oca a on prenosi od njegova djeda a ovaj od Alija ibn Ebi Taliba, radijellahu teala anhum, da je rekao: ***„Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je rekao: 'Dova je vjernikovo oružje, ona je stub Vjere i svjetlo nebesa i Zemlje'.***"[1]

El-Hakim bilježi svojim senedom od Muhammeda ibn Alija ibn El-Husejna koji prenosi od svoga oca a on od Alija, radijellahu teala anhu, da je rekao: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je činio dovu riječima: ***'Allahu moj, podari mi blagodat u sluhu mojem i u vidu mojem sve dok ih ne učiniš nasljednikom mojim. Učini mi vjeru i tijelo zdravim, i pomozi mi protiv onoga koji mi učini nasilje sve dok mi ne pokažeš trag moje osvete na njemu. Allahu moj, ja dušu svoju (sebe) Tebi predajem, i stvar svoju (život svoj) Tebi prepuštam, Ti mi budi oslonac, Tebi svoje lice okrećem. Od Tebe se ne može nikud pobjeći osim k Tebi. Vjerujem u Poslanika Tvoga kojega si poslao i u Knjigu koju si objavio'.***"[2]

El-Hakim bilježi svojim senedom od Seida ibn Ebi Hilala da je rekao: „Čuo sam Ebu Dža'fera Muhammeda ibn Alija ibn El-Husejna kada je proučio ajet (وَاللّهُ يَدْعُو إِلَى دَارِ السَّلاَمِ وَيَهْدِي مَن يَشَاء إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ) ***A Allah poziva Kući spasa i na Pravi put upućuje koga On hoće***, pa je rekao: 'Džabir ibn Abdullah mi je pričao: 'Jednog dana Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, iziđe pred nas i reče: ***'U snu sam vidio kao da mi je Džibril bio pored glave, a Mikail pored nogu, pa jedan od njih reče drugome: 'Navedi mu primjer', a on reče: 'Slušaj, čulo uho tvoje, shvati, shvatilo srce tvoje. Zaista je tvoj primjer i primjer tvoga ummeta kao primjer vladara koji uzme posjed pa u tom posjedu napravi kuću, a u toj kući priredi gozbu pa pošalje izaslanika da pozove svijet na gozbu. Neki ljudi se odazovu izaslaniku a neki se ogluše i ne odazovu. Pa Allah je Vladar, posjed je islam, kuća je Džennet, a ti si o Muhammede Poslanik, pa***

---

[1] *El-Mustedreku ales-sahihajn od El-Hakima, 1/492*, a u senedu je Muhammed ibn El-Hasen el-Hemedani kojega Ibn Mein optužuje da laže, a En-Nesai je za njega rekao da je „metruk" (ostavljen, odbačen).

[2] *El-Mustedreku ales-sahihajn od El-Hakima, 1/527*. Svi prenosioci u ovom senedu su pouzdani, ali je sened prekinut između Alija ibn El-Husejna i Alija ibn Ebi Taliba, radijellahu teala anhuma.

ko ti se odazove ulazi u islam, ko uđe u islam ući će u Džennet, a onaj ko uđe u Džennet u njemu će se gostiti njegovom gozbom'."[1]

El-Hakim bilježi svojim senedom od Musaaa ibn Dža'fera ibn Muhammeda ibn Alija, koji prenosi od svoga oca a on od njegova djeda Ebu Dža'fera Muhammeda ibn Alija ibn El-Husejna koji prenosi od svoga oca a on od Alija, radijellahu teala anhum: „Kada je preselio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, Fatima, radijellahu teala anhu, je govorila: 'Dragi moj babo, otišao si svome Gospodaru. Dragi babo, neka ti vječni Džennet bude boravište. Dragi babo, neka te Allah najgosotljubije dočeka kad Ga sretneš. Dragi babo, i Gospodar i Njegovi Poslanici će te pozdraviti kad Ga sretneš'. A kada je Fatima preselila Ali, radijellahu teala anhu, je rekao:

Svi prijatelji koji se sastanu jednom se moraju rastati,

Nema onih koji se neće razdvojiti,

To što i ja gubim prijatelje, jednog po jednog,

Dokaz je da ovdje nema vječnog prijatelja."[2]

El-Hakim bilježi svojim senedom od Ebu Dža'fera Muhammeda ibn Alija ibn El-Husejna koji prenosi od svoga oca da je rekao: „El-Abbas ibn El-Muttalib je došao Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, a na sebi je imao ogrtač, i imao je dvije pletenice od kose, a bio je već obijelio (osijedio). Kada ga ugleda Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, se osmjehnu. El-Abbas ga upita:

- Allahov Poslaniče, zašto se smiješ, Allah ti dao da budeš nasmijan?"
- ***Sviđa mi se ljepota amidže Allahovog Poslanika,*** - odgovori Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem.
- A u čemu je ljudska ljepota? – upita El-Abbas.

---

[1] *El-Mustedreku ales-sahihajn od El-Hakima, 2/339.* Ovaj sened je daif (slab) zbog slabosti Abdullaha ibn Saliha, ali ima drugo predanje koje ga ojačava i podupire a koje je šejh El-Elbani spomenuo u Es-Silsiletus-sahiha, br.3595

[2] *El-Mustedreku ales-sahihajn od El-Hakima, 3/163.* U senedu postoji prekid između Alija ibn El-Husejna i njegovog djeda Alija ibn Ebi Taliba, radijellahu teala anhum, imajući u vidu i slabost Ismaila ibn Ebi Uvejsa. Za prvi dio hadisa u El-Buharijevom sahihu postoji hadis od Enes ibn Malika, br. 4193 koji ga podupire. A drugi dio ovoga hadisa ima svoju potporu u hadisu kod Ibni Hibbana u djelu Es-Sikat, spomenuo ga je u biografiji Hišama ibn Kamila el-Bejjuridija.

- *U njihovim jezicima,* - odgovori Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem."[1]

El-Hakim bilježi svojim senedom od Ebu Dža'fera Muhammeda ibn Alija ibn El-Husejna koji prenosi od svoga oca da je rekao: „Abdullahu ibn Dža'feru ibn Ebi Talibu smo rekli: 'Pričaj nam šta si čuo od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, i šta si vidio ali nemoj nam prenositi od drugih makar i bili pouzdani'. On nam reče: 'Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, sam čuo kada je rekao: ***'Ono što je čovjeku od pupka pa do koljena je avret (stidno mjesto)'***.'."[2]

Et-Taberani bilježi svojim senedom od Ebu Dža'fera Muhammeda ibn Alija ibn El-Husejna ibn Alija da je rekao: „Abdullah ibn Omer mi je pričao: 'Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je rekao: ***'Nemojte braniti svojim ženama da dolaze u džamiju'***.'."[3]

Et-Taberani bilježi svojim senedom od Ebu Dža'fera da je rekao: „Ka'bu ibn Udžri rekosmo: 'Pričaj nam šta si čuo od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, pa nam je rekao: 'Čuo sam ga kada je rekao: ***'Nije dozvoljeno (oženiti) kčerku od brata ili kćerku od sestre po mlijeku'***.'."[4]

Et-Taberani bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca a on od Ebu El-Jusra da je rekao: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je rekao: ***'Allah će staviti u hlad Svoga Arša onoga ko dužniku odgodi vraćanje duga ili mu oprosti dug'***."[5]

Et-Taberani bilježi svojim senedom od Harba ibn Surejdža el-Bezzaza da je rekao: „Ebu Dža'feru Muhammedu ibn Aliju ibn El-Husejnu rekoh:

---

[1] *El-Mustedreku ales-sahihajn od El-Hakima, 3/330.* Ez-Zehebi kaže: „Ovo je mursel hadis", Ibn Et-Tahir kaže da je sened ovoga hadisa medžhul (nepoznat).

[2] *El-Mustedreku ales-sahihajn od El-Hakima, 3/568.* U senedu je Asrem ibn Haušeb, a on je „metrukul-hadis" (muhaddisi od njega ne uzimaju hadis).

[3] *El-Mu'džemul-kebir od Et-Taberanija, 12/253.* U senedu je Abdul-Gaffar ibn El-Kasim Ebu Merjem kojega optužuju (muhaddisi) da izmišlja hadise. Ebu Hatim je za njega rekao da je „metrukul-hadis", mada je hadis: ***„Nemojte braniti Allahovim robinjama da dolaze u Allahove džamije"***, vjerodostojan i nalazi se u El-Buharijevom Sahihu i drugim zbirkama, a prenosi ga Abdullah ibn Omer, radijellahu teala anhuma.

[4] *El-Mu'džemul-kebir od Et-Taberanija, 19/154.* U senedu je Džabir el-Džu'fi, a on je slab prenosilac.

[5] *El-Mu'džemul-kebir od Et-Taberanija, 19/166.* Hadis se nalazi i u *Muslimovom Sahihu*, knjiga: Zuhd i rekaik, a prenosi ga Ebu El-Jusr u dugom hadisu od Džabira, i sened nije preko Dža'fera ibn Muhammeda.

- Za tebe bih se žrtvovao, reci mi je li ovaj šefaat (zagovorništvo, zauzimanje) o kojem govore stanovnici Iraka istina?
- Koji šefaat?
- Šefaat Muhammeda, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem.
- Istina je, tako mi Allaha. Pričao mi je amidža Muhammed ibn Ali ibn El-Hanefijje od Alija ibn Ebi Taliba, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, rekao: ***'Ja ću se zagovarati za svoj ummet sve dok me moj Uzvišeni Gospodar ne zovne i kaže: 'O Muhammede, jei li zadovoljan?', a ja ću odgovoriti: 'Jesam, Gospodaru moj, zadovoljan sam'.'***."[1]

Et-Taberani bilježi svojim senedom od Muhammeda ibn Alija ibn El-Husejna koji prenosi od Džabira ibn Abdullaha da je rekao: ***„Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je rekao: 'Ko bude jeo ovu biljku[2] neka se ne primiče našem mesdžidu'.***"[3]

El-Bejheki bilježi svojim senedom od Ebu Dža'fera Muhammeda ibn Alija ibn El-Husejna: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, susreo se s mušricima na Bedru u petak ujutro sedamnaestoga ramazana".[4]

El-Bejheki bilježi svojim senedom koji doseže do Ebu Dža'fera Muhammeda ibn Alija ibn El-Husejna da je rekao: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je poslao Amra ibn Umejjeta ed-Damerija En-Nedžašiju, pa ga je oženio Ummu Habibom, kćerkom Ebu Sufjana, i poslao mu četiri stotine dinara".[5]

El-Bejheki bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca a on od njegova djeda Alija ibn El-Husejna ibn Alija a on od svoga oca El-Husejna ibn Alija ibn Ebi Taliba, radijellahu teala anhum, da je rekao: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je rekao:

---

[1] *El-Mu'džemul-evsat od Et-Taberanija, 2/307.* El-Hejsemi kaže: „O Muhammedu ibn Jezidu el-Mizariju ne znamo ništa, mada je šefaat (zagovorništvo) Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, u osnovi, pouzdano utemeljena stvar".
[2] Pod pojmom „biljka" podrazumijevao je crveni i bijeli luk.
[3] *El-Mu'džemul-evsat od Et-Taberanija, 5/378.* U senedu je Džabir el-Džu'fi i on je „metruk" (odbačen od strane muhaddisa). Ovaj hadis ima i drugi sened koji je vjerodostojan.
[4] *Delalilun-nubuvveh od El-Bejhekija*, 2/5, a ovaj hadis je mursel.
[5] *Delalilun-nubuvveh od El-Bejhekija*, 4/44, a u senedu ovoga hadisa postoji prekid.

’Džennetlije neće imati nadimaka, osim Adema. On će imati nadimak Ebu Muhammed, iz počasti i poštovanja’.“[1]

El-Bejheki bilježi svojim senedom od Abdul-Aziza ibn Ebi Hazima i od Ed-Deraverdija, da su rekli: „Jedanputa samo sjedili kod Dža’fera ibn Muhammeda ibn Alija ibn El-Husejna ibn Alija ibn Ebi Taliba, radijellahu teala anhum, kad Sufjan zatraži dozvolu da uđe i on mu dopusti. On uđe, nazva selam i sjede. Dža’fer mu reče:

- O Sufjane!
- Odazivam ti se, - uzvrati Sufjan.
- Ti si čovjek koji traži (voli) vlast, a ja se vlasti čuvam (klonim). Pa ustani i napusti skup, i ne shvati ovo kao da te protjerujemo, - reče mu Dža’fer.
- Nastavi ti govoriti a ja ustajem (odoh), - reče Sufjan.

Dža’fer nastavi: ’Otac mi je pričao od moga djeda da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, rekao: ***’Onaj kome Allah podari neku blagodat neka Mu na njoj zahvaljuje, a onaj kome Allah uspori opskrbu neka traži oprosta od Njega, a onaj koga zadesi kakva nesreća neka kaže: ’La haule ve la kuvvete illa billah (Sva moć i snaga pripadaju samo Allahu)’.*** Nakon toga Sufjan ustade, a Dža’fer ga zovnu, pa mu reče:

- Sufjane!
- Odazivam ti se, - odgovori Sufjan.
- Uzmi svo ovo troje.
- Koje troje? – upita.

Dža’fer mu pokaza rukom’.“[2]

Ibn Hibban bilježi svojim senedom od Ebu Dža’fera El-Bakira koji prenosi od Ebu Hurejre da je rekao: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je rekao: ***’Najbolje djelo kod Allaha je nepokolebljivi iman u kojem ne postoji sumnja, džihad u kojem nema prevare i krađe i hadž koji je prmljen kod Njega’***.“[3]

---

[1] *Delalilun-nubuvveh od El-Bejhekija*, 6/119, a u senedu je Muhammed ibn Muhammed ibn El-Eš’as el-Kufi kojega Ed-Darekutni i Ibn Adijj optužuju za izmišljanje hadisa.
[2] *Šuabul-iman od El-Bejhekija*, 2/213. U senedu je Seid ibn Davud ez-Zubejri koji prenosi neke munker hadise a Ebu Zur’a ga je ocijenio slabim.
[3] *Sahih od Ibn Hibbana, 10/458, poglavlje: Vrijednost borbe na Allahovom putu.* El-Arnaut kaže: „sened mu je sahih po kriterijumima El-Buharija i Muslima“.

Ebu Nuajm el-Asbehani bilježi svojim senedom od Muhammeda ibn Alija ibn El-Husejna „El-Bakira“ koji prenosi od svoga oca da je rekao: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je oženio petnaest žena ukupno, i nijedna od njih nije bila djevica osim Aiše. Prva žena koju je oženio bila je Hatidža bint Huvejlid iz plemena Kurejš, druga je Sevda bint Zem'a iz plemena Kurejš, treća je Aiša bint Ebi Bekr, četvrta je Hafsa bint Omer, peta je Ummu Habiba bint Ebi Sufjan, šesta je Zejneb bint Džahš iz plemena Benu Esed ibn Huzejme, sedma je Mejmuna bint El-Haris iz plemena Benu Hilal, osma je Ummu Selema bint Ebi Umejje iz plemena Kurejš, deveta je Zejneb bint Huzejma iz plemena Benu Hilal, deseta Safijja bint Hujej iz plemena Benu Israil, jedanaesta je Amra bint Muavije iz plemena Kinda, dvanaesta je Džuvejrija bint El-Haris iz plemena Huzaa, trinaesta je Kila bint Kajs, sestra El-Eš'asa ibn Kajsa el-Kindija, četrnaesta je Ummu Šurejk el-Ensarijje koja je poklonila sebe Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, i petnaesta je Lejla bint El-Hutajm el-Ensarijje, a bila je jako ljubomorna žena i bojala se da se zbog toga nekada nedolično ne ponese prema Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, pa ga je zamolima da je pusti što je on i učinio'.“[1]

Et-Taberani bilježi svojim senedom od Muhammeda ibn Alija ibn El-Husejna koji prenosi od Ubejdullaha ibn Ebi Rafia da je rekao: „Prenoseći od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, Ebu Hurejre je rekao: ***'Doći će mi na Sudnjem danu grupa mojih ashaba, pa će biti otjerani sa vrela (Havzi kevsera). Ja ću reći: 'Gospodaru moj, to su moji ashabi', pa će mi biti rečeno: 'Ti ne znaš šta su oni uveli kao novotariju nakon tebe. Oni su se odmetnuli i otpadnici postali'.***“[2]

El-Kudai bilježi svojim senedom od Ebu Dža'fera Muhammeda ibn Alija ibn El-Husejna da je rekao: „Abdullahu ibn Dža'feru ibn Ebi Talibu rekoh: 'Ispričaj nam nešto što si čuo od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem', pa je rekao: 'Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu

---

[1] *Ma'rifetus-sahabe od Ebu Nuajma el-Asbehanija*, 22/240. U senedu ovoga hadisa postoji prekid.

[2] *Musneduš-Šamijjin od Et-Taberanija, 3/16, poglavlje: Ez-Zuhri od Ebu Dža'fera Muhammeda ibn Alija,* hadis br. 1708. Verifikator djela *Musneduš-Šamijjin*, Hamdi es-Selefi, kaže: „Ibn Hadžer je rekao da je ovaj sened vjerodostojan“. Ja kažem: „Mnogi ljudi pogrešno razumiju ovaj hadis, ali nije sada prilika da to pojašnjavam i obrazlažem. Onaj ko se želi dodatno informirati o pravom značenju ovoga hadisa neka se vrati na djelo *„Summe ebsartul-hakika“* od šejha Muhammeda Salima el-Hadira, ili na djelo *„El-Intisar lis-sahbi vel-al“* od šejha Er-Ruhajlija, ili na djelo *„Ma kalehus-sekalan fi evlijair-Rahman“* od cijenjenog brata Abdullaha bin Dževrana el-Hadira, a knjiga je napisana s ciljem odbrane porodice Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, i ashaba.

alejhi ve alihi ve sellem, kada je rekao: ***’Tajna sadaka gasi srdžbu našeg Gospodara’***.’.“[1]

Ibn Ebid-Dun’ja bilježi svojim senedom od Dža’fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca da je rekao: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, kada bi se pogledao u ogledalo izgovorio bi: ***’Hvala Allahu Koji me je stvorio, pa mi je da lijep ahlak (moral i etiku) i lijep izgled, i stvorio mi je lijepo ono što mnogima nije’***.“[2]

Ibn Ebid-Dun’ja bilježi svojim senedom od Dža’fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca da je rekao: „Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, dođe neki siromah i reče: ’Allahov Poslaniče, daj mi šta’. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, upita:

- ***Ko ima da mi da zajam (predujam)?***
- Imam ja, - kaza jedan Ensarija.
- ***Daj mu četiri devina tovara***.

Nakon toga, tome Ensariji je zatrebalo hrane, pa je nekoliko puta dolazio i svaki put mu je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, davao i svaki put je govorio: ***’Bit će ako Bog da’***. Kada je Ensarija došao treći put, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, upita:

- ***Ko ima da mi da zajam?***
- Imam ja, - reče neki čovjek.
- ***Koliko imaš?*** – upita ga Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem,
- Imam koliko god hoćeš, - odgovori čovjek.
- ***Daj mu osam devinih tovara,*** - reče mu Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem,
- Ali ja imam samo četiri, - odgovori čovjek,

---

[1] *Musned Eš-Šihaba el-Kudaija*, 1/159. U senedu je Asrem ibn Haušeb kojega su muhaddisi odbacili, ali postoje predanja koja podupiru tekst ovoga hadisa u *El-Musnedul-kebir* od Et-Taberanija, a prenosi ga Behz ibn Hakim od svoga oca a on od djeda, a drugo predanje u Musnedu El-Harisa prenosi Ebu Seid el-Hudri. Pogledaj *Telhisul-habir*, 3/114. Šejh El-Elbani je ocijenio ovaj hadis vjerodostojnim u djelu *Es-Silsiletus-sahiha, br. 1908,* zbog mnoštva njegovih predanja.

[2] Eš-Šukr od Ibn Ebid-Dun’jaa, 1/61, a sened hadisa je prekinut između Ibn Ebi Fudejka i El-Bakira uz činjenicu da je hadis još i mursel jer ga El-Bakir prenosi direktno, bez posrednika, od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem.

- ***I još četiri,*** - reče mu Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem'."[1]

Ibn Ebid-Dun'ja bilježi svojim senedom od Muhammeda ibn Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca a on od djeda a ovaj od Alija ibn Husejna koji prenosi od Alija ibn Ebi Taliba da je rekao: „Kada je preselio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, dođe neko čiji smo glas čuli ali ga nismo mogli vidjeti, pa reče: 'Esselamu alejkum, ve rahmetullahi ve berekatuhu (Mir i spas neka je na vama, kao i milost Allahova i blagoslov Njegov). Allah, azze ve dželle, je Onaj Koji nadoknađuje svaku nesreću, On ostaje nakon što sve propadne (svi umru) i On stiže sve što je proteklo (prošlo). U Allaha se pouzdajte, i u Njega se nadajte. A zaista je uskraćen onaj kome bude uskraćen sevap (nagrada). I neka je mir i spas na vama'."[2]

Ibn Ebid-Dun'ja također bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca da je rekao: „Durra bint Ebi Leheb je prošla pored nekog čovjeka, a on reče: 'Ovo je kćerka Allahovog neprijatelja'. Ona mu se okrenu pa mu odgovori: 'Allah je spomenuo moga oca zbog njegovog ugleda i časti, a tvog a oca nije spomenuo zbog njegove ništavnosti'. Potom je otišla i sve ispričala Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, na šta on kaza: ***'Nevjernik ne smije biti razlog da zbog njega vjernik trpi neugodnosti'***."[3]

Ibn Ebid-Dun'ja bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca a on od Alija, radijellahu teala anhu da mu je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je rekao: ***„O Alija, budi darežljiv jer Allah voli darežljive, budi hrabar jer Allah voli hrabre i budi ljubomoran jer Allah voli ljubomorne. Ako te neko zamoli da mu pomogneš pomozi mu, a ako on ne bude dorastao zadatku ti budi"***.[4]

Ibn Ebid-Dun'ja također bilježi svojim senedom od Dža'fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca a on od djeda koji prenosi kao merfu' predanje: „Nijedan vjernik neće obradovati nekoga a da Allah od te radosti ne stvori meleka koji Ga obožava, hvali i slavi Njegovu jednoću, pa kada vjernik bude spušten u svoj kabur doći će mu ona radost čiji uzrok je on bio, pa će ući kod njega i pitat će ga:

- Zar me ne poznaješ?

---

[1] *Mekarimul-ahlak od Ibn Ebid-Dunjaa*, 1/122, a u senedu ovoga hadisa postoji prekid.
[2] *El-Hevatifu od Ibn Ebid-Dun'jaa,* 1/21, a u senedu postoji prekid među prenosiocima.
[3] *El-Hilmu od Ibn Ebid-Dun'jaa,* 1/72, a hadis je mursel.
[4] *Kadaul-havaidži od Ibn Ebid-Dun'jaa*, 1/52, a sened hadisa je prekinut.

- A ko si ti? – upitat će je vjernik.
- Ja sam radost koju si ti unio u srce tome i tome, - reći će mu ona, - ja ću ti danas ubiti samoću (pravit ću ti društvo), naučit ću te jakim dokazima, učvrstit ću te argumentovanim i pouzdanim govorom, bit ću ti svjedok na Sudnjem danu, zagovarat ću se za tebe kod tvoga Gospodara i pokazat ću ti tvoj položaj u Džennetu.“ [1]

Ibn Ebid-Dun’ja također bilježi svojim senedom od Abdullaha ibn Dža’fera koji prenosi od Dža’fera ibn Muhammeda a on od svoga oca da je rekao: „Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je rekao: ***’Djetetu se daje ime sedmog dana po njegovom rođenju’.***“[2]

Ibn Ebid-Dun’ja također bilježi svojim senedom od Dža’fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca a on od djeda da je rekao: „Alija, radijellahu teala anhu, je rekao: ’Ljudima će doći vrijeme kada od islama ostane samo ime, a od Kur’ana samo pismo (slova). Data će biti dosta izgrađenih džamija ali u njima neće biti upute. Učenjaci toga vremena će biti najgora stvorenja koja će tada biti pod nebeskim svodom, od njih će nered počinjati i njima će se vraćati’.“[3]

Ibn Ebid-Dun’ja također bilježi svojim senedom od Dža’fera ibn Muhammeda koji prenosi od svoga oca da je rekao: „Kada je El-Hasen ibn Ali bio na samrti gorko je zaplakao, pa ga njegov brat El-Husejn upita: ’Zašto plačeš, brate moj? Ideš u susret Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, Aliju, Fatimi i Hatidži. Oni su te rodili, a jezikom Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je rečeno da si ti gospodin džennetskih mladića. Tri puta si s Allahom podijelio svoj imetak, a Allahovu Kuću si hodočastio petnaest puta pješice?’ On je plačući samo htio da se još više pripremi i bude još bolji. I tako mi Allaha, kada mu je to sve spomenuo samo ga je još više rasplakao. El-Hasen mu na to odgovori: ’Brate moj, ja sada idem k velikoj stvari i užasu u kakvom nikad nisam bio’.“[4]

---

[1] *Kadaul-havaidži od Ibn Ebid-Dun’jaa*, 1/97. Usenedu hadisa postoji prekid.
[2] *El-Ijal od Ibn Ebid-Dun’jaa, 1/190.* Hadis je mursel ali ima i drugih predanja koja ga podupiru.
[3] *El-Ukubat od Ibn Ebid-Dun’jaa,* 1/23. Usenedu hadisa postoji prekid.
[4] *El-Muhtedirin od Ibn Ebid-Dun’jaa,* 1/173 a u senedu postoji prekid između El-Bakira i El-Hasena ibn Alija, radijellahu teala anhuma.

TREĆA OBLAST

El-Bakirovi šejhovi (učitelji)

Imam El-Bakir je dostiga toliki stepen u nauci zahvaljujući, prije svega, svom trudu, upornosti i oštroumnosti, a nakon toga i zahvaljujući tome što je svoje znanje uzimao od jednog velikog broja ashaba Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, i starijih tabiina. Općepoznato je da bi zemlja urodila plodom mora ona biti plodna i obradiva a mora postojati i vrijedan ratar koji će je uredno sijati, obrađivati i redovno zaljevati vodom, i takav je primjer i imama El-Bakira. Allah, subhanehu ve teala je imamu El-Bakiru ukazao veliku blagodat jer mu je dao izrazitu oštroumnost a i najbolje učitelje, osim Allahovih poslanika, alejhimusselam, a to su oni ashabi i stariji tabiini koje je zatekao i od kojih je učio i znanje uzimao, neka je sa svima njima Allah zadovoljan. U ovom dijelu ćemo spomenuti neke od učitelja imama El-Bakira, radijellahu teala anhum edž'mein, kako bi, poštovani čitatelju, shvatio da njegovo znanje nije bilo produkt slučajnosti ili sreće niti je nastalo trenutno, nego je to produkt upornog, predanog i marljivog obostranog rada, kako njega kao učenika tako i njegovih učitelja.

1. **Džabir ibn Abdullah ibn Amr ibn Hiram el-Ensari el-Hazredži es-Sulemi, umro 70. h. godine**

Ugledni je sahabija, vrstan je poznavalac fikha, oprezan u čuvanju od harama i veliki borac (mudžahid) na Allahovom putu, radijellahu teala anhu. Učestvovao je u svim borbama zajedno sa Allahovim Poslanikom, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, osim bitke na Bedru i bitke na Uhudu. Otac mu je jedan od poglavara (odabranih), učesnik je Bedra a poginuo je na Uhudu, radijellahu teala anhuma. Dovoljno je ponosa Džabiru ibn Abdullahu to što je o njegovoj vrijednosti posvjedočio i sam Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, kao i vrijednosti učesnika Hudejbije, radijellahu teala anhum edž'mein.

Od Amra se prenosi da je rekao: „Džabira sam čuo kada je rekao: 'Na Hudejbiji nas je bilo toga dana hiljadu i četiri stotine ljudi, pa nam Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, reče: ***'Vi ste danas najbolji ljudi na Zemlji'***.[1] Posljednji je sahabija Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, koji je umro u Medini. Pred njim su učili najeminentniji

---

[1] *Muslimov Sahih, knjiga: Zapovjedništvo, poglavlje: Sunnet (poželjno) je da vojska svome vođi (zapovjedniku) da prisegu na pokornost, br. 3453*

učenjaci ovoga ummeta kao što su El-Hasen el-Basri, Seid ibn El-Musejjib, Tavus ibn Kejsan, Urva ibn Ez-Zubejr, Ata ibn Ebi Rebbah, i još mnogi drugi. A imam El-Bakir, rahimehullah, od njega prenosi mnogo predanja.

2. Abdullah ibn Abbas ibn Abdulmuttalib el-Kureši el-Hašimi, umro 68. h. Godine u Taifu

Imam El-Bakir je od njega prenio silno dobro. On je učenjak ovoga ummeta i tumač Kur'ana Časnog. Amidžić je Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, i jedan je od četvorice koji su poznati u islamskoj literaturi pod zajedničkim nazivom El-Abadile.[1] Nazvan je „Habr“ i „Bahr“ zbog silnog znanja koje je posjedovao. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je dva puta činio dovu da mu Allah podari znanje i mudrost. Imao je petnaest godina kada je preselio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, i to je mišljenje koje Ahmed ibn Hanbel smatra najispravnijim. Sauvišno je spominjati koliko je poznat po svojim vrijednostima i vrlinama. Mnogi ashabi i tabiini su posvjedočili njegovim vrijednostima i hvalili ga:

Abdullah ibn Mes'ud za njega je rekao: „Da je Ibn Abbas živio koliko mi niko od nas ne bi imao toliko znanja koliko je imao on“.

Ibn Ebi Hajsema prenosi svojim senedom da je Ibn Omer govorio: „Ibn Abbas je najučeniji čovjek u cijelom Muhammedovom ummetu u onome što je objavljeno Muhammedu“.

Ibn Mes'ud prenosi vjerodostojnim senedom da je Ebu Hurejra rekao kada je umro Zejd ibn Sabit: „Danas je umro učenjak ovoga ummeta. Nadam se da će Allah u Ibn Abbasu dati njemu dostojna nasljednika“.

Es-Siddika bintu Es-Siddik, gospođa, Aiša, radijellahu teala anha, je rekla: „On je najučeniji među ljudima o hadždžu“.

Urva ibn Ez-Zubejr je rekao: „Nikada nisam vidio nekoga poput Ibn Abbasa“.

Jezid ibn El-Esamm je rekao: „Muavija je pošao na hadždž, a i Ibn Abbas je, također tada, pošao na hadždž. Tako je i Muavija imao društvo (Ibn Abbasa) a i oni koji su tražili znanje imali su društvo“.

[1] To je zajednički naziv za Abdullaha ibn Mes'uda, Abdullaha ibn Abbasa, Abdullaha ibn Omera i Abdullaha ibn Amra ibn Asa, op.prev.

Prenosi se da je Ibn Omer rekao: „Omer je zvao Ibn Abbasa, primakao bi ga sebi i govorio bi: 'Jednog dana sam vidio Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, da te je pozvao, pomilovao te po glavi i huknuo (pljunuo) ti je u usta pa rekao: 'Allahu moj, podari mu da razumije Vjeru i pouči ga njenom tumačenju'.'."[1]

3. Abdullah ibn Omer ibn El-Hattab el-Adevi, umro 73. ili 74. h. godine

Ugledni je sahabija, vrstan je poznavalac fikha i vrlo oprezan u čuvanju od harama. Rođeni je brat majke pravovjernih Hafse bint Omer, radijellahu teala anha, a sin drugog halife Islamske države Omera ibn El-Hattaba, radijellahu teala anhu ve erdahu. Jedan je od „El-Abadila" (Abdullaha) i jedan od onih koji su prenijeli mnogo predanja od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem. Islam je primio zajedno sa svojim ocem prije nego je postao punoljetan. Nije mu bilo dozvoljeno učešće u bitci na Uhudu zbog toga što je bio premlad. Sa Allahovim Poslanikom, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je učestvovao u bitci na Hendeku i kasnijim bitkama i pohodima. On je o tome rekao: „Došao sam Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, na dan bitke na Uhudu, a imao sam četrnaest godina, pa mi nije dopustio da učestvujem. A kada sam mu došao na dan bitke na Hendeku, kada sam imao petnaest godina, dopustio mi je".[2] Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, ga je pohvalio kada je rekao: ***„Abdullah je dobar čovjek"***.[3]

Mnogi ashabi i tabiini su pohvalili Abdullaha ibn Omera, radijellahu teala anhu. Abdullah ibn Mes'ud, radijellahu teala anhu, je rekao o njemu: „Abdullah ibn Omer je, od svih kurejšijskih mladića, najmanje vezan za dunjaluk".

Džabir ibn Abdullah, radijellahu teala anhu, o njemu je rekao: „Niko od nas nije stekao dunjaluka (imetka) a da ga on makar malo nije privukao i da mu nije počeo težiti, osim Abdullaha ibn Omera".

I mnogi tabiini koji su živjeli u njegovo vrijeme o njemu su pohvalno govorili. Seid ibn El-Musejjib je rekao: „Na dan kada je umro Ibn Omer na

---

[1] *Tehzibut-tehzib,* 5/244
[2] *Ibn Madžin Sunen, knjiga: Kazne, poglavlje: Nad kime nije obavezno sprovesti kaznu*, br. 2533. Šejh El-Elbani je ocijenio ovaj hadis vjerodostojnim.
[3] *El-Buharijev Sahih, knjiga: Vrijednosti, poglavlje: Vrijednosti Abdullaha ibn Omera ibn El-Hattaba*, br. 3458

Zemlji nije bilo nijednoga ljudskog bića sa čijim djelima bih više volio sresti Allaha nego što je bio on“.

Ez-Zuhri je rekao: „Mišljenje Ibn Omera ne ravnamo s mišljenjima drugih“.

Među najistaknutijim učenicima Abdullaha ibn Omera, radijellahu teala anhuma, su: Nafi’ njegov štićenik, El-Hasen ibn Ebi El-Hasen el-Basri, Salim ibn Abdillah ibn Omer, Seid ibn Džubejr, Seid ibn El-Musejjib, Tavus ibn Kejsan, Ata ibn Ebi Rebbah i mnogi drugi.[1] Imam El-Bakir ga je sreo i preuzeo je od njega neka predanja.

4. Enes ibn Malik ibn En-Nadr el-Ensari en-Nedždžari Ebu Hamza el-Medeni, umro 92. ili 93. h. godine

Enes je sahabija (drug) i sluga Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem. Imam El-Bakir ga je sreo i preuzeo je neka predanja. Majka mu je Ummu Sulejm bint Melhan. Deset godina je služio Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, koliko je i boravio u Medini. On je ispričao kako se susreo s Allahovim Poslanikom, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, i kako mu je postao sluga. Njegova priča počinje ovako: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je došao u Medinu kada sam ja imao osam godina. Majka me je povela njemu i rekla je: ’Allahov Poslaniče, Ensarije i Ensarijke su te počastili, a ja te nemam čime počastiti osim ovim svojim sinom. Prihvati ga kao poklon od mene neka ti služi dok god budeš htio’. Eto tako sam ja postao sluga Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, i služio sam mu deset godina. Nikada me ničim nije udario, niti me je ikada naružio ili uvrijedio niti mi se ikada smrkao u lice“. Enes, radijellahu teala anhu, također priča: „Ummu Sulejm me je dovela Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, kad sam još bio mladić, pa je rekla: ’Allahov Poslaniče, Enis, uputi dovu za njega’, a Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, reče: ***’Allahu moj, opskrbi ga obilnim imetkom i brojnim učini njegovo potomstvo, i uvedi ga u Džennet’.*** “ Enes kaže: „Prve dvije stvari sam već vidio, a i trećoj se nadam“. Mnogo je vrijednosti koje mu se pripisuju, radijellahu teala anhu.[2]

5. Sa’d ibn Malik ibn Sinan el-Ensari Ebu Seid el-Hudri, umro 63., 64. ili 65. h. godine a neki kažu čak i 74. h. godine u Medini

[1] *Tehzibul-kemal,* 15/339
[2] *Tehzibul-kemal,* 3/353

Sa'd je ugledni sahabija kojem zbog maloljetnosti nije bilo dozvoljeno da se bori na Uhudu. Toga dana u toj bitci kao šehid je pao njegov otac. Kasnije je zajedno sa Allahovim Poslanikom, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, učestvova u dvanaest bitaka i pohoda. Imam El-Bakir, rahimehullah, prenosi hadise i od njega.

Ebu Omer ibn Abdul-Berr je rekao: „Prva bitka u kojoj je on učestvovao bila je bitka na Hendeku. Učestvovao je zajedno sa Allahovim Poslanikom, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, u dvanaest bitaka. On je bio jedan od onih koji su zapamtili mnoge stvari iz sunneta Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, i usvojio je veliki kvontum znanja. Bio je jedan od rijetkih ashaba, jedan od najučenijih i najvrednijih".[1]

6. Abdullah ibn Dža'fer ibn Ebi Talib el-Kureši el-Hašimi, umro 80. h. godine

I Abdullah, radijellahu teala anhu, je jedan od učitelja imama El-Bakira, rahimehullah. On je ugledni sahabija, sin je šehida Mu'te, „Vlasnika dvaju krila", radijellahu teala anhuma. Zbog svoje darežljivosti i plemenitosti dobio je nadimak „Brdo darežljivosti". Časnog je porijekla, jedan je od najčasnijih uglednika, jako plemenit čovjek, uvijek pohitan u činjenju dobra. Rođen je u prvom muhadžirluku u Abesiniji. O njemu je Abdullah ibn Kajs citirao ispjevao stihove:

Na svojoj devi, Eš-Šehba', putujem prema Ibn Dža'feru,

njoj je svejedno bio dan ili noć,

Posjetit će čovjeka za kojega Allah zna

Da je darežljiv kao malo ko.

I tako mi Boga da nije posjete Ibn Dža'feru,

vrlo malo bi se zadržala u Damasku.

Dođoh ti da te po onome čega si dostojan spomenem,

kao što je i dostojan onaj koji leži u blizini Revde.

Spmenuh te nam kad Eufrat, jednom, zemlju poplavi

Te more silu njegovu odmah pokori.

Iako si umro, prijateljstvu svakom i

i dobročinstvu i dalje simbol si ostao.

---

[1] *Tehzibul-kemal,* 10/295

Pohvale o njemu, radijellahu teala anhu ve erdahu, su tolike da ih je nemoguće pobrojati. A Muavija, radijellahu teala anhu, o njemu je rekao: „Jedan od prvaka plemena Benu Hašim, Abdullah ibn Dža'fer, dostojan je svake časti. Tako mi Allaha, niko se sa njim nije natjecao u časti a da ga on nije pretekao".[1]

7. Majka pravovjernih (Ummu Selema) Hind bint Ebi Umejja Huzejfa el-Kurešijja el-Mahzumijja, umro 62. h. godine

Ona je majka pravovjernih a njeno ime je bilo Hind. Ebu Omer kaže: „Kažu da se zvala remla, mada je to neosnovano". Ocu joj je bilo ime Huzejfa, a neki kažu Suhejl. Dobio je nadimak „Zadur-rekb" (Podmirivač putnika) jer je bio jedan od rijetko darežljivih ljudi. Kada je putovao nije nikoga ostavljao ako je imao podmire a da i njega nije podmirio potrebštinama. Njena majka je bila Atika bint Amir ibn Rebia ibn Malik el-Kinanijja iz plemena Benu Ferras. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je oženio u mjesecu džumadel-uhra, četvrte godine po Hidžri, a neki kažu treće godine. Ona je bila jedna od onih koji koji su među prvima primili islam, i ona i njen muž. Nakon primanja islama učinili su hidžru u Abesiniju, i tamo mu je rodila sina Selemu. Nedugo po povratku iz Abesinije u Mekku, opet su učinili hidžru, ali ovoga puta u Medinu. Kažu da je ona prva žena u nosiljci (korpi na devi) koja je u Medinu došla kao muhadžirka. Kada joj je muž preselio od rana koje je zadobio, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je zaprosio.[2]

8. Seid ibn El-Musejjib el-Kureši el-Mahzumi (najugledniji tabiin), umro 90. h. godine

Katade je rekao: „Nikada nisam vidio nikoga ko bolje poznaje halal i haram od Seida ibn El-Musejjiba.

Mekhul je rekao: „Cijelu Zemlju sam obišao u potrazi za naukom i nisam našao nikoga učenijeg od Ibn El-Musejjiba".

El-Evzai je rekao: „Upitali su Ez-Zuhrija i Mekhula:

- Ko je najučeniji čovjek kojega ste ikada sreli?
- Seid ibn El-Musejjib, - odgovorili su.

Sulejman ibn Musa je rekao: „Seid ibn El-Musejjib je bio najučeniji (najbolji poznavalac fikha) među tabiinima".

---

[1] *Tehzibut-tehzib,* 5/150
[2] *El-Isabe fi temjizis-sahabe,* 8/342

Ibrahim ibn Sa'd prenosi od svoga oca a on od Seida ibn El-Musejjiba da je rekao: „Nije ostao niko ko bolje od mene poznaje svaku presudu kojom je presudio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, niti svaku presudu kojom je presudio Ebu Bekr, niti svaku presudu kojom je presudio Omer, - Ibrahim kaže da mu je rekao: 'Mislim i da je rekao: 'Ni svaku presudu kojom je presudio Osman','."

Malik prenosi od Jahjaa ibn Seida a on od Seida ibn El-Musejjiba da je rekao: „Nekada sam putovao danima i noćima u potrazi za jednim hadisom".

Jahja ibn Seid je rekao: „Seid ibn El-Musejjib nikada nije izdao neku fetvu niti je išta rekao prije nego kaže: 'Allahumme sellimni ve sellim minni' (Allahu moj, sačuvaj me i sačuvaj druge od mene).[1]

Ibn Hadžer je za njega rekao: „Jedan je od učenjaka, jako pouzdan i vrhunski je poznavalac fikha. Konsenzus učenjaka je na tome da su mursel predanja koja on prenosi najvjerodostojnija predanja".

Ez-Zehebi je za njega rekao: „Ibn Musejjib je imam, jedan od najeminentnijih učenjaka i prvak tabiina. On je ***„sika"*** (pouzdan), ***„hudždže"*** (dokaz, argument) i ***„fekih"*** (poznavalac fikha), visokodostojan je spomena i sami je vrh u učenosti (teoriji) i djelima (praksi)".[2]

9. Muhammed ibn Ali ibn Ebi Talib el-Kureši el-Hašimi (Ibn El-Hanefijja), umro 80. h. godine

Ibrahim ibn Abdillah ibn El-Džunejd je za njega rekao: „Nije nam poznato da postoji iko ko je senedom prenosio od Alija a on Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, da je prenio više i vjerodostojnije nego što je prenio Muhammed ibn El-Hanefijja".[3]

Ibn Hibban je za njega rekao: „On je bio jedan od najvrednijih iz loze Ehli Bejta".[4]

10. Ali ibn El-Husejn ibn Ali ibn Ebi Talib el-Kureši el-Hašimi (Zejnul-abidin), umro 93. h. godine

Već smo prethodno pisali o njemu i njegovoj biografiji, radijellahu teala anhu ve erdahu. Ovdje ćemo spomenuti neke od njegovih učenika među kojima su svakako i njegovi sinovi Zejd, Omer I Abdullah, radijellahu teala

---

[1] *Tehzibul-kemal,* 11/66
[2] *Takributt-tehzib,* 1/364
[3] *Tehzibul-kemal,* 26/147
[4] *Tehzibut-tehzib,* 9/316

anhum. Slijede: Ebu Ez-Zinad Abdullah ibn Zekvan, Amr ibn Dinar, Muhammed ibn Muslim ez-Zuhri i drugi.

11. **Ibrahim ibn Sa'd ibn Ebi Vekkas el-Kureši ez-Zuhri el-Medeni, umro 100. h. godine**

Muhammed ibn Sa'd je rekao: „Bio je pouzdan i prenio je mnogo hadisa“.[1]

El-Idžli je rekao: „On je tabiin, i pouzdan je“.

Ja'kub ibn Šejbe je rekao: „Svrstan je u drugu generaciju učenjaka fikha u Medini, koja dolazi nakon ashaba“.

Ibn Hibban ga je spomenuo u djelu *„Es-Sikat“*.[2]

12. **Jezid ibn Hurmuz el-Medeni Ebu Abdillah, štićenik plemena Benu Lejs, umro 100. h. godine**

Abbas ed-Duri, prenoseći od Jahjaa ibn Meina i Ebu Zur'e, kaže: „Sika“ (Pouzdan je).

Ibn Hibban ga je spomenuo u djelu *„Es-Sikat“*.[3]

El-Idžli je rekao: „On je Medinelija, tabiin, i pouzdan je“.[4]

13. **Jezid Ebu Murra el-Hidžazi el-Medeni, štićenik Akila ibn Ebi Taliba, umro 70. h. godine**

Od Ibn Sa'da se prenosi da je rekao za njega: „Bio je pozdan, ali je prenio malo hadisa“.

El-Idžli je rekao: „On je Medinelija, tabiin, i pouzdan je“.

Ibn Hibban ga je spomenuo u djelu *„Es-Sikat“*.[5]

14. **Ubejdullah ibn Ebi Rafi', otac mu je Eslem el-Medeni, štićenik Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem**

Ebu Hatim i Ebu Bekr El-Hatib kažu: „Pouzdan je“.

Ibn Hibban ga je spomenuo u djelu *„Es-Sikat“*.[6]

---

[1] *Tehzibul-kemal,* 2/94
[2] *Tehzibut-tehzib,* 1/107
[3] *Tehzibul-kemal,* 32/270
[4] *Tehzibut-tehzib,* 11/323
[5] *Tehzibut-tehzib,* 11/328
[6] *Tehzibul-kemal,* 19/34

Ibn Sa'd kaže: „Bio je pozdan, i prenio je mnogo hadisa“.[1]

Njegovi najistaknutiji učenici su: Dža'fer ibn Muhammed ibn Ali, El-Hasen ibn Muhammed ibn El-Hanefijja, Zejd ibn Ali ibn El-Husejn i Muavija ibn Abdillah ibn Dža'fer ibn Ebi Talib.

15. Ata ibn Jesar el-Hilali, umro 94. h. godine

Ishak ibn Mensur, prenoseći od Jahjaa ibn Meina, kaže, kao i Ebu Zur'a i En-Nesai: „Pouzdan je“.

Malik ibn Enes je rekao: „Ata ibn Jesar prenosi od Abdullaha es-Sanabihija, a bio je pouzdan i prenio je mnogo hadisa“.[2]

Ibn Hibban ga je spomenuo u djelu *„Es-Sikat“*.[3]

16. Harmela, štićenik Usame ibn Zejda ibn Harise, el-Kelbi el-Medeni

„Harmela je štićenik Usame ibn Zejda. Prenosio je hadis od njega (Usame), Alija i Ibn Omera. Posebno je bio vezan za Zejda ibn Sabita sve do njegove smrti tako da su ga nazvali i štićenik Zejda ibn Sabita. Od njega su hadis prenosili Ebu Dža'fer El-Bakir i Ez-Zuhri“.[4]

17. Abdullah ibn Habbab el-Ensari, štićenik Benu Adijja ibn En-Nedždžara, umro 100. h. godine

O njemu je Ibrahim ibn Ja'kub el-Džeuzedžani rekao: „Pitao sam ih o njemu, ali nisam vidio da su mu iučemu ravni“.

Ebu Hatim i En-Nesai kažu: „Pouzdan je“.

Ibn Hibban ga je spomenuo u djelu *„Es-Sikat“*.[5]

Ibn Adijj je rekao: „Dosta imama je prenosilo hadise od njega. Dosta je pouzdan i nema razloga da ga se izbjegava“.

El-Buhari je rekao: „Od njega je prenosio Ishak ibn Jesar, a predanja je od njega slušao Muhammed ibn Ishak za vrijeme hilafeta Omera ibn Abdul-Aziza“.[6]

---

[1] *Tehzibut-tehzib,* 7/10
[2] *Tehzibul-kemal,* 20/125
[3] *Tehzibut-tehzib,* 7/194
[4] *Tehzibut-tehzib,* 2/203
[5] *Tehzibul-kemal,* 14/449
[6] *Tehzibut-tehzib,* 5/172

18. **Nuajm ibn Abdillah El-Mudžmir Ebu Abdillah el-Medeni, štićenik porodice Omera ibn El-Hattaba**

Jahja ibn Mein, Ebu Hatim, Muhammed ibn Sa'd i En-Nesai o njemu su rekli: „Pouzdan je".

Ibn Hibban ga je spomenuo u djelu *„Es-Sikat"*.[1]

ČETVRTA OBLAST

El-Bakirovi učenici (oni koji prenose od njega)

Prethodno smo spomenuli samo neke primjere koji svjedoče o veličanstvenom znanju imama El-Bakira. Samo smo malo pijucnuli sa izvora njegovog znanja i mudrosti, vidjeli smo koliki je bio genije i koliko je bio bogobojazan čovjek. Zbog toga nije nikakvo čudo što su mu učenici žedni nauke naprosto hrlili da od njega slušaju, napoje se njegovog znanja i prosvijetle se njegovom mudrošću. To je bio razlog što su učenici i prenosioci od imama El-Bakira bili toliko brojni. Međutim, žalosno je to što je, od tolikog broja njegovih učenika i prenosilaca onoga što su od njega slušali, samo jedan mali broj onih koji su bili poznati po iskrenosti i vjerodostojnom prenošenju. Mnogo je onih koji su lagali na njega. Takvi su mu, lažno i potvarajući ga, pripisivali neke stvari koje nikako ne može prihvatiti ni zdrav razum ni čisto srce. Čak štaviše, mnogi lašci su mu pripisivali da je govorio stvari koje, onoga ko ih izgovori, neminovno i definitivno izvode iz vjere islama, a da ne govorimo o odstupanju sa puta sunneta Alahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem. Naravno, imam El-Bakir je potpuno čist od tih lažljivaca kao i od onoga što su lagali na njega.

U tekstu koji slijedi detaljno ćemo izlagati stanje prenosilaca od imama El-Bakira, kao i ono što su o njima rekli učenjaci čija je specijalnost ocjena i klasifikacija prenosilaca hadisa.

Prvi dio: Čestiti i pošteni prenosioci[2]

1. **Bessam ibn Abdillah es-Sajrefi, Ebu El-Hasen el-Kufi**

Jahja ibnMein je rekao: „Dobar je".

---

[1] *Tehzibul-kemal,* 29/488

[2] Pod čistovjernošću se podrazumijeva da su inače u životu bili pozdani i da nisu zastranili iako predanja nekih od njih nisu baš toliko pouzdana i tačno prenešena.

Na drugom mjestu je rekao: „Pouzdan je“.

Ebu Hatim je rekao: „Dobro prenosi hadis, nije problematičan“.[1]

El-Adžurri prenosi od Ebu Davuda a on od njega da mu je Zejd ibn Ali rekao: „Pouči mi sina feraidu (nasljednom pravu)“.

Ahmed je rekao: „Nije problematičan“.

IbnHibban u djelu Es-Sikat je rekao: „Griješi (pri prenošenju hadisa)“.

El-Hakim u El-Mustedreku je rekao: „On je jedan od pouzdanih prenosilaca iz Kufe čiji se hadisi sabiraju, mada El-Buhari i Muslim nisu zabilježili hadise od njega“.[2]

2. Dža'fer ibn Muhammed ibn Ali ibn El-Husejn ibn Ali ibn Ebi Talib el-Kureši el-Hašimi, Ebu Abdillah el-Medeni, umro je 148. h. godine

Ahmed ibn Selema en-Nejsaburi prenosi od Ishaka ibn Rahevejha: „Šafiju sam upitao:

- Kakav je po tebi Dža'fer ibn Muhammed? – a bijaše to u jednoj raspravi koja je vođena među njima.
- Pouzdan je, - odgovori Šafija“.

Jahja ibn Mein je rekao: „On je jedan od pouzdanih ljudi“.

Abbas ed-Duri je dodao: „Povjerljiv je“.

Abdur-Rahman ibn Ebi Hatim je rekao: „Kada je Ebu Zur'a upitan o Dža'feru ibn Muhammedu kada prenosi od svoga oca, o Suhejlu kada prenosi od svoga oca i o El-Allau kada prenosi od svoga oca, te koji je od njih najvjerodostojniji, čuo sam ga da je rekao: 'Oni se ne mogu porediti sa Dža'ferom'.“ A svoga oca sam čuo kada je rekao: „Dža'fer ibn Muhammed je pouzdan. I suvišno je pitati za takve kao što je on“.

Amr ibn Ebi El-Mikdam je rekao: „Kada bih god pogledao u Dža'fera ibn Muhammeda uvjerio bih se da potiče iz loze Allahovih Poslanika, alejhimusselam.

Amr ibn Sabit je rekao: „Dža'fera ibn Muhammeda sam vidio kada je stajao kod velikog džemreta i govorio: 'Pitajte me, pitajte me“.

---

[1] *Tehzibul-kemal,* 4/59
[2] *Tehzibut-tehzib,* 1/380

Ebu Nedžih je rekao: „Hasana ibn Zijada sam čuo kada je govorio: ’Čuo sam kada je upitan Ebu Hanife:

- Ko je najučeniji (najbolji poznavalac fikha) kojega si sreo?
- Nikada nisam sreo ikoga učenijeg od Dža’fera ibn Muhammeda’.“

Ali ibn El-Dža’d prenosi od Zuhejra ibn Muavije da je rekao: „Moj otac je upitao Dža’fera ibn Muhammeda: ’Imam jednoga komšiju koji tvrdi da se ti odričeš od Ebu Bekra i Omera’. A Dža’fer mu odgovori: ’Allah se odrekao toga tvojega komšije. Tako mi Allaha, ja se iskreno nadam da će mi Allah podariti veliku korist zbog moje bliskosti s Ebu Bekrom. Jednom sam imao neki problem pa sam se obratio svome dajdži Abdurrahmanu ibn El-Kasimu’.“[1]

Od Salima ibn Ebi Hafse prenosi se da je rekao: „Došao sam Dža’feru ibn Muhammedu da ga obiđem jer je bio bolestan, pa mi reče: ’Allahu moj, ja zaista volim Ebu Bekra i Omera i smatram ih svojim prijateljima. Allahu moj, ako u srcu osjećam bilo šta drugo osim toga ja nemam pravo na šafaat Muhammeda, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem,.“

Od El-Ezdija se prenosi da je rekao: „Hafs ibn Gijas nam je pričao: ’Dža’fera ibn Muhammeda sam čuo kada je rekao: ’Ništa ne očekujem od Alija da mi bude od koristi na onom svijetu osim isto ono što očekujem i od Ebu Bekra. On me je rodio dva puta’.“

On veli: „Abdul-Džebbar ibn El-Abbas el-Hemedani nam je pričao: ’Dža’fer ibn Muhammed im je došao kada su htjeli otputovati iz Medine, pa im je rekao: ’Vi ste, ako Bog da, ponajbolji ljudi u svom kraju, pa prenesite svome narodu od mene da svako onaj koji smatra da sam ja imam kojem se strogo mora pokoravati ja ga se odričem, i svako onaj koji smatra da se ja odričem Ebu Bekra i Omera, ja se odričem njega’.“.

Od Hannana ibn Sudejra prenosi se da je rekao: „Dža’fera ibn Muhammeda sam čuo, kada su ga upitali o Ebu Bekru i Omeru, da je rekao: ’Pitao si me o dvojici ljudi koji su jeli džennetskih plodova’.“

Ibn Hiban ga je spomenuo u djelu *Es-Sikat*, i rekao je: „On je bio jedan od prvaka Ehli Bejta po pitanju razumijevanja vjere (fikha), učenosti i vrijednosti. Hadisi koje on prenosi mjerodavni su kada ih od njega ne prenose njegova djeca. Ja sam razmatrao neke hadise koje od njega prenose pouzdani prenosioci i vidio da su to hadisi sasvim na mjestu, i da se ni u čemu ne kose

[1] On mu je dajdža, jer majka imama Dža’fera Es-Sadika je Ummu Ferva bint El-Kasim ibn Muhammed ibn Ebi Bekr Es-Siddik, radijellahu teala anhu, a njena majka je Esma bint Abdirrahman ibn Ebi Bekr Es-Siddik, radijellahu teala anhu.

sa hadisima najpouzdanijih prenosilaca. Prema tome, neprihvatljivo je imputirati njemu zlo koje su učinili drugi."

Es-Sadži veli: „Bio je iskren i povjerljiv. Kada od njega prenose pouzdani prenosioci njegovi hadisi su ispravni."[1]

U djelu *El-Džerhu vet-ta'dil* En-Nesai je rekao: „Pouzdan je".

Malik veli: „Jedno vrijeme sam često bio sa njim, i viđao sam ga samo u jednoj od tri situacije: ili je klanjao, ili je postio ili je učio Kur'an. A nikada ga nisam vidio da je prenosio hadise a da nije bio pod abdestom."[2]

3. Hadždžadž ibn Ertat ibn Sevr en-Nehai, Ebu Ertat el-Kufi el-Kadi, umro 145. h. godine

U djelu *Es-Sikat* Ibn Hibban je naveo stotinu četrdeset i petu godinu kao godinu njegovog preseljenja.

Es-Sadži je rekao: „Služio se tedlisom, bio je ne baš tako pouzdan, i imao je loše pamćenje. U šerijatskim propisima nije bio merodavan."

Ibn Huzejma veli: „Hjegove hadise nikada nisam uzimao kao pouzdane osim kada eksplicitno naglasi ***„ahberena"*** (obavijestio nas je) i ***„semi'tu"*** (čuo sam)."

Ibn Sa'd je rekao: „Bio je častan ali je u hadisu bio slab."

Ebu Ahmed el-Hakim je rekao: „Ne smatraju ga jakim", i rekao je: „Njegovi hadisi nisu mjerodavni".

El-Bezzaz je rekao: „Bio je hafiz hadisa ali se služio tedlisom. Bio je dosta samoljubljiv. Šu'be ga je hvalio, a ja ne znam ikoga da od njega nije htio prenositi hadise (podrazumijeva samo one koje je on sreo) osim Abdullaha ibn Idrisa."

Mes'ud es-Sidžizzi prenoseći od El-Hakima, kaže: „Nije mjerodavan".

Ibn Hibban kaže: „Ibn El-Mubarek, Ibn Mehdi, Jahja el-Kattan, Jahja ibn Mein i Ahmed ibn Hanbel su ga odbacili."

Ismail el-Kadi je rekao: „Hadisi su mu kontradiktorni zbog toga što se mnogo često koristi tedlisom".

Muhammed ibn Nasr je rekao: „Uglavnom prenosi hadise kao mursel predanja, mnogo koristi tedlis i mijenja pojedine izraze u tekstu hadisa".[1]

---

[1] *Tehzibul-kemal,* 5/75
[2] *Tehzibut-tehzib,* 2/89

Ibn Hadžer kaže: „Nije baš toliko pouzdan kao prenosilac, mnogo griješi i koristi tedlis, a ubraja se među šerijatske pravnike“.[2]

4. **Harb ibn Surejdž ibn El-Munzir el-Munekkiri**

Ebu El-Velid et-Tajalisi kaže: „On nam je bio komšija. Nije bio problematičan i nisam čuo nijedno predanje od njega“.

Ahmed ibn Hanbel veli: „Nije problematičan“.

Jahja ibn Mein kaže: „Pouzdan je“.

Ebu Hatim je rekao: „Nije jak. Od pouzdanih prenosi munker predanja“.[3]

Ebu Ahmed ibn Adij je rekao: „Nije prenio mnogo hadisa, a nekako su mu hadisi čudni, i osim njega malo ko ih prenosi. Mislim da nije problematičan“.[4]

El-Buhari kaže: „O njemu treba povesti računa“.

Ibn Hibban je rekao: „Mnogo griješi, čak toliko da kada sam prenosi neki hadis nije mjerodavan pa se ne može osloniti na njega“.

Ed-Darekutni kaže: „Dobar je“.[5]

5. **El-Hakem ibn Utejbe el-Kindi, umro je 113. h. godine**

Ibn Sa'd kaže: „Bio je jako pouzdan, dobar šerijatski pravnik, učenjak visokog ranga, i prenio je mnogo hadisa“.

Ja'kub ibn Sufjan kaže: „Bio je dobar poznavalc šerijatskog prava i pozdan prenosilac“.

U djelu *Es-Sikat* Ibn Hibban je rekao: „Koristio je tedlis u prenošenju hadisa“.[6]

---

[1] *Tehzibut-tehzib,* 2/172
[2] *Takributt-tehzib,* 1/188
[3] Prethodno je pjašnjeno da je munker hadis onaj hadis koji ima jaku slabost i pored toga kosi se s vjerodostojnim predanjima (op.prev.).
[4] *Tehzibul-kemal,* 5/522
[5] *Tehzibut-tehzib,* 2/196
[6] *Tehzibut-tehzib,* 2/372. Jezički riječ ***tedlis*** je infinitiv glagola ***dellese, judellisu***, što znači *obaviti, pokriti, prekriti*. Terminološki ovaj pojam znači da prenosilac hadisa namjerno ne spominje neke prenosioce od kojih je preuzeo hadis ako su slabi nego ih izbaci iz seneda a spominje one pouzdane od kojih su oni preuzeli, kako bi na taj način sakrio slabost seneda.

Ibn Hadžer je rekao: „Jako je pouzdan i dobar je poznavalc šerijatskog prava osim što se, vjerovatno, koristi tedlisom u prenošenju hadisa“.[1]

Ez- Zehebi je rekao: „Pouzdan je, i dosljedan je u prakticiranju sunneta“.[2]

6. Rebia ibn Ebi Abdirrahman (Rebiatur-re'j), umro je 136 h. godine

Ebu Zur'a ed-Dimeški prenosi od Ahmeda ibn Hanbela da je rekao: „Pouzdan je, ali Ebu Zinad je učeniji od njega“.

Ahmed ibn Abdillah el-Idžli, Ebu Htim i En-Nesai su rekli: „Pouzdan je“.

Ja'kub ibn Šejba je rekao: „Jako je pouzdan, i jedan je od medinskih muftija“.

Jahja ibn Seid je rekao: „Nisam vidio nikoga oštroumnijeg od Rebie ibn Ebi Abdirrahmana“.

El-Lejs je rekao: „Ubejdullah ibn Omer mi je rekao za Rebiu: 'On je naš učenjak i najbolji je među nama'.“

Ibn Sa'd je rekao: „Kad god bi bilo potrebno istaći svoje mišljenje zazirali su pred njim zbog njegove umnosti“.[3]

7. Sulejman ibn Mihran el-Esedi, el-Kahili je njihov štićenik, poznat je pod nadimkom El-E'meš, umro je 147 h. godine

Asim El-Ahvel je rekao: „El-E'meš je jedanputa prošao pored El-Kasima ibn Abdurrahmana pa je ovaj rekao: 'Ovaj šejh najbolje poznaje ono što je govorio Abdullah ibn Mes'ud'.“

Ibn Ujejna je rekao: „El-E'meš je pretekao svoje društvo (generaciju) u četiri stvari: najbolje i najčešće je učio Kurna, najviše hadisa je pamtio, najbolje je poznavao šerijatsko nasljedno pravo i spomenuo je još jednu osobinu'.“

Hušejm je rekao: „Nisam nikoga vidio u Kufi da bolje i više uči Kur'an od El-E'meša“.

Hadis se ne prihvata od ljudi koji koriste tedlis osim ako jasno kažu da su direktno čuli od pouzdanog prenosioca.

[1] *Takribut-tehzib,* 1/232

[2] *El-Kašif,* 1/345

[3] *Tehzibul-kemal,* 9/124

Zuhejr ibn Muavija je rekao: „Nisam sreo nikoga umnijeg od El-E'meša i Mugire".

Šu'be je rekao: „Ni od koga nisam imao toliko koristi u hadisu kao što sam imao od El-E'meša".

Amr ibn Ali je rekao: „El-E'meša su, zbog njegove iskrenosti i tačnosti, prozvali Mushafom".

Abdullah ibn Davud el-Hureji kaže: „Čuo sam Šu'bu, kada mu spomenu El-E'meša, da govori: 'To je Mushaf, to je Mushaf'!"

Muhammed ibn Abdillah ibn Ammar el-Meusili je rekao: „Nema pouzdanijeg i sigurnijeg muhaddisa od El-E'meša".

Ahmed ibn Abdillah el-Idžli je rekao: „Bio je jako pouzdan i siguran u hadisu".

Veki' je rekao: „El-E'meš oko sedamdeset godina nije propustio prvi tekbir namaza u džematu. Mnogo često sam bio uz njega oko dvije godine i nikada ga nisam vidio da je naklanjo jedan rekat".

Jahja ibn Mein je rekao: „El-E'meš je pouzdan".

En-Nesai je rekao: „Jako je pouzdan".[1]

Ibn Hadžer je rekao: „Pouzdan je, hafiz je u hadisu, odlično poznaje kiraete, oprezan u izbjegavanju zabranjenog i pokuđenog, ali ipak koristi se tedlisom u prenošenju".[2]

Ez-Zehebi kaže: „Hafiz je u hadisu, i jedan je od simbola učenosti".[3]

8. Abdul-E'la ibn Amir es-Sa'lebi el-Kufi

Ibn Mein je rekao: „Nije baš tako jak".

Es-Sadži je rekao: „Iskren je ali kada prenosi sklon je griješenju".

Jahja ibn Seid je rekao: „Zna i ne zna".

Ebu Ali el-Kerabisi: „Griješio je kao malo ko".

El-Ukajli je rekao: „Ibn Mehdi i El-Kattan su ga odbacili".

Ja'kub ibn Sufjan je rekao: „Smatra se slabim", i kažu: „Greškom su mu pripisana predanja od Ibn El-Hanefijje.

---

[1] *Tehzibul-kemal,* 12/76
[2] *Takribut-tehzib,* 1/392
[3] *El-Kašif,* 1/464

A na drugom mjestu je rekao: „Ima neku mehkoću (krhkost) u hadisu, ali pouzdan je“.

Ibn Sa’d je rekao: „Slab je bio u hadisu“.

Ed-Darekutni je rekao: „Uzima se u obzir“.

U djelu El-Ilel, rekao je: „Ne smatraju ga jakim“.[1]

Ibn Hadžer kaže: „Iskren je ali kada prenosi sklon je griješenju“.[2]

Ez-Zehebi je rekao: „Mehak (krhak) je, i Ahmed ga je ocijenio slabim“.[3]

9. Abdul-Hamid ibn Dža’fer ibn Abdillah ibn El-Hakem ibn Rafi’ el-Ensari el-Evsi, umro je 153 h. godine

Ibn Hibban veli: „Možda ponekad pogriješi“.

Es-Sadži kaže: „Pouzdan je i iskren“.

U knjizi *Ed-Duafa’* En-Nesai je rekao: „Nije jak“.[4]

Ibn Hadžer je rekao: „Iskren je, a optužuju ga da poriče kader. Ponekad je sklon pogrešnom prenošenju“.[5]

Ez-Zehebi kaže: „Pouzdan je, a Sevri ga okrivljuje da niječe (ne priznaje) kader“.[6]

10. Abdurrahman ibn Abdillah ibn Utbe ibn Abdillah ibn Mes’ud el-Kufi, umro je 160 h. godine

Ja’kub ibn Ebi Šejba veli: „Bio je pouzdan i iskren, ali se promijenio na pri kraju svoga života“.

Ibn Ammar kaže: „Bio je jako pouzdan prije nego je pobrkao sve, a predanja onih koji su od njega slušali u Bagdadu su slaba“.

El-Idžli veli je rekao: „Pouzdan je, mada se promijenio pri kraju života“.

Ibn Hibban veli: „Predanja su mu pobrkana tako da nije razlikovao zbog čega zaslužuje da bude odbačen“.

---

[1] *Tehzibut-tehzib,* 6/86
[2] *Takributt-tehzib,* 1/551
[3] *El-Kašif,* 1/611
[4] *Tehzibut-tehzib,* 6/101
[5] *Takribut-tehzib,* 1/554
[6] *El-Kašif,* 1/614

Ebu En-Nadr Hašim ibn El-Kasim je rekao: „Danas mi je jasno zašto je El-Mes'udi pobrkao hadise. Jednom smo bili kod njega kad mu se izražavalo saučešće zbog gubitka sina, pa mu dođe neki čovjek i reče: 'Tvoj sin ti uze deset hiljada i pobježe'. On se uplaši i skoči, pa utrča u kuću. Kad je izišao iz kuće i došao pred nas već je pobrkao hadise".[1]

Ibn Hadžer je rekao: „Iskren je ali je pobrkao pred smrt. Svi oni koji su hadise čuli od njega u Bagdadu čuli su ih nakon što je pobrkao".[2]

Ez-Zehebi kaže: „On je jedan od velikih učenjaka. A Ibn Numejr je za njega rekao: 'Pouzdan je, ali je pred kraj života pobrkao'."[3]

11. Abdurrahman ibn Amr ibn Ebi Amr (El-Evzai), umro je 157 h. godine

Ibn El-Mubarek je rekao: „Kada bi mi rekli da izaberem nekoga ovome ummetu ja bih izabrao Sevrija i Evzaija, a među njima dvojicom izabrao bih Evzaija jer sam sa njim bio duže".

El-Hureji je rekao: „Evzai je bio najvredniji čovjek svoga doba".

Bekijja ibn El-Velid je rekao: „Mi smo s Evzaijem provjeravali ljude, pa ko bi ga spomenuo po dobru mi bismo znali da je sljedbenik sunneta".

El-Velid ibn Mezid je rekao: „Nisam vidio nikoga da se brže od njega vraća k istini".

Muhammed ibn Adžlan je rekao: „Ne zna nikoga kome je više stalo ukazati ovome ummetu na pravi put od njega".

El-Idžli je rekao: „Živio je u Šamu. Pouzdan je, i jedan je od najboljih muslimana".

Eš-Šafi'i je rekao: „Nisam vidio nikoga čiji hadisi liče njegovom fikhu (poimanju šerijatskog prava) kao što je to bio slučaj kod Evzaija".

El-Fellas je rekao: „Evzai je jedan od najpozdanijih".

Ibrahim el-Harbi je rekao: „Ahmeda ibn Hanbela sam pitao o Evzaiju pa mi je rekao: 'Hadis mu je slab'."

El-Bejheki je to prokomentirao ovako: „Ahmed je pod tim podrazumijevao da su slabi neki hadisi koje je Evzai navodio kao argumente jer je on bio ponajslabiji u prenošenju hadisa. Mada je Evzai imam i nesumnjivo pouzdan, ali je u nekim svojim šerijatsko-pravnim pitanjima kao

---

[1] *Tehzibut-tehzib,* 6/190
[2] *Takributt-tehzib,* 1/578
[3] *El-Kašif,* 1/633

dokaze navodio hadise onih čije pravo stanje nije dobro upoznao, a kao dokaze je uzimao i maktu’ predanja[1]“.[2]

12. Abdullah ibn Ebi Bekr ibn Muhammed ibn Amr ibn Hazm el-Ensari, umro je 135 h. godine

El-Idžli je rekao: „Živio je u Medini, pripadao je generaciji tabiina i pouzdan je“.

Ibn Hibban ga je spomenuo u djelu „Es-Sikat“.

Ibn Abdul-Berr je rekao: „Bio je učen, pouzdan i upućen u šerijatsko pravo, a bio je i muhaddis, povjerljiv i hafiz u hadisu. Pouzdan je bio kao dokaz u onome što je preuzimao i prenosio.“

Malik je rekao: „Bio je učen i upućen“.[3]

13. Abdullah ibn Ata et-Taifi el-Mekki

Et-Tirmizi je rekao: „Abdullah ibn Ata je pouzdan među meuhaddisima“.

En-Nesai je rekao: „Slab je“.

Na drugom mjestu je rekao: „Nije jak“.

Ibn Hibban ga je spomenuo u djelu „Es-Sikat“.[4]

Ibn Mein je rekao: „Abdullah ibn Ata, drug Ibn Burejde, je pouzdan“.[5]

14. Abdul-Melik ibn Abdil-Aziz ibn Džurejdž el-Kureši el-Emevi, umro je 150 h. godine

Ed-Darekutni je rekao: „Kloni se tedlisa Ibn Džurejdža, njegov tedlis je nezgodan. On ne koristi tedlis osim u slučaju kada je hadis čuo od nekoga koga su muhaddisi ocijenili lošim“.

Ibn Hibban ga je spomenuo u djelu „Es-Sikat“, riječima: „On je bio jedan od šerijatskih pravnika i temeljitih i vještih učača Kur’ana iz Hidžaza, ali, koristio se tedlisom u prenošenju predanja“.

---

[1] To su predanja čiji sened doseže tek do tabiina (op.prev.)
[2] *Tehzibut-tehzib,* 6/216
[3] *Tehzibut-tehzib,* 5/144
[4] *Tehzibul-kemal,* 15/312
[5] *Tehzibut-tehzib,* 5/281

Ez-Zuhli je rekao: „Samo ona Ibn Džurejdžova predanja u kojima on naglasi ***„pričao mi je“*** ili ***„čuo sam“*** mogu biti prihvaćena kao dokaz“.

Ibn Harraš je rekao: „Bio je iskren“.

El-Idžli kaže: „Živio je u Mekki i bio je pouzdan“.[1]

15. Alkama ibn Mersed el-Hadrami, Ebu El-Haris el-Kufi

Ahmed ibn Hanbel je rekao: „Jedan je od najpouzdanijih u hadisu“.

Ebu Htim je rekao: „Hadis mu je dobar“.

En-Nesai je rekao: „Pouzdan je“.

Ibn Hibban ga je spomenuo u djelu *„Es-Sikat“*.[2]

16. Amr ibn Dinar el-Mekki, Ebu Muhammed El-Esrem, umro je 126 h. godine

Imam Ahmed ibn Hanbel je rekao: „Šu’ba nikoga nije pretpostavljao Amru ibn Dinaru, ni Hakema ni bilo koga drugoga kada je u pitanju pouzdanost i preciznost u prenošenju.

Ebu Zur’a, Ebu Hatim i En-Nesai su rekli: „Pouzdan je“.

En-Nesai je dodao: „Jedan je od najpouzdanijih“.[3]

17. Amr ibn Abdillah el-Hemedani, Ebu Ishak es-Sebii, umro je 129 h. godine

Abdullah ibn Ahmed ibn Hanbel je rekao: „Pitao sam svoga oca:

- Ko ti je draži: Ebu Ishak ili Es-Sa’di?
- Ebu Ishak je pouzdan, ali ovi su od njega preuzeli hadis pri kraju njegova života, - odgovori mi on.“

Jahja ibnMein je rekao: „Pouzdan je“.

En-Nesai je rekao: „Pouzdan je“.

Ebu Hatim je rekao: „Pouzdan je“.[4]

Ibn Hadžer je rekao: „Pouzdan je, i prenosi mnogo hadisa. Veliki je pobožnjak, a pred kraj života je pobrkao.“[1]

---

[1] *Tehzibut-tehzib,* 6/357
[2] *Tehzibul-kemal,* 20/309
[3] *Tehzibul-kemal,* 22/5
[4] *Tehzibul-kemal,* 22/102

Ez-Zehebi je rekao: „On je jedan od simbola (najpoznatijih), a po pitanju mnoštva predanja je poput Zuhrija“.[2]

18. El-Kasim ibn Abdirrahman ibn Abdillah ibn Mes'ud el-Huzeli el-Mes'udi, umro je 120 h. godine

Ibn Harraš kaže: „Pouzdan je“.

Ibn Hibban ga je spomenuo u djelu *„Es-Sikat“*.[3]

19. El-Kasim ibn El-Fadl ibn Ma'dan el-Haddani el-Ezdi, umro je 167 h. godine

Ahmed ibn Hanbel je rekao: „Pouzdan je“.

Abdurrahman ibn Mehdi je rekao: „El-Kasim je jedan od naših pouzdanih šejhova (učitelja)“.

Jahja ibn Mein je jedanom rekao: „Pouzdan je“. Na drugom mjestu je rekao: „Dobar je“, a na treće mjestu je rekao: „Nije problematičan“.

Muhammed ibn Sa'd, Et-Tirmizi i En-Nesai su rekli: „Pouzdan je“.

Ibn Hibban ga je spomenuo u djelu *„Es-Sikat“*.[4]

20. Ellejs ibn Ebi Sulejm, umro je 148 h. godine

Ibn Sa'd je rekao: „Bio je dobar čovjek i pobožnjak, ali je bio slab u hadisu“.

Ibn Hibban je rekao: „Pri kraju svoga života je sve pobrkao pa je izvrtao senede, mursel predanja je prenosio kao merfu' (spojenim senedima do Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem), a pouzdanim prenosiocima je pripisivao predanja koja im ne pripadaju. El-Kattan, Ibn Mehdi, Ibn Mein i Ahmed su ga odbacili (od njega nisu prihvatali predanja)“.

Ebu Ahmed El-Hakim je rekao: „Ne smatraju ga jakim“.

Ebu Abdillah El-Hakim je rekao: „Svi su saglasni na tome da je imao loše pamćenje“.

El-Džeuzedžani je rekao: „Hadis mu je slab“.

---

[1] *Takributt-tehzib,* 1/739
[2] *El-Kašif,* 2/82
[3] *Tehzibut-tehzib,* 8/288
[4] *Tehzibul-kemal,* 23/410

El-Bezzar je rekao: „On je bio jedan od pobožnjaka, ali mu se pored kraj života desilo da je pobrkao pa su mu haidisi postali kontradiktorni. Učenjaci jedino to navode kao njegovu mahanu, inače, ne znam nekoga ko od njega nije prihvatao hadise.“

Ja'kub ibn Ebi Šejba je rekao: „Iskren je ali je slab u hadisu“.

Ibn Šahin je u Es-Sikat rekao: „Osman ibn Ebi Šebiba je rekao: 'Lejs je iskren ali nije mjerodavan (u hadisu)'.“

Es-Sadži je rekao: „Iskren je ali ima slabosti. Imao je loše pamćenje i mnogo je griješio (brkao)“.[1]

Ibn Hadžer je rekao: „Iskren je ali je jako mnogo pobrkao i nije prepoznavao svoje hadise pa su ga zbog toga odbacili“.[2]

Ez-Zehebi je rekao: „Ima malo slabosti zbog svoga lošega pamćenja, mada neki prihvataju hadise od njega kao argument“.[3]

21. Muhammed ibn Ishak ibn Jesar el-Medeni, umro je 150 h. godine

Ibn El-Medini je rekao: „Pouzdan je. Od njegova predanja, po meni, slaba su jedino ona koja prenosi od Ehli Kitabija (Židova i kršćana)“.

Ibn Hibban je rekao: „Niko u Medini nije bio ni blizu Ebu Ishaka po učenosti, niti je posjedovao toliku količinu predanja. On je bio jedan od najsposobnijih ljudi da lijepo rasporedi predanja (hadise).“

Ed-Darekutni je rekao: „Učenjaci se razilaze o pitanju njega. Svakako da nije mjerodavan ali se uzima u obzir.“

Ibn El-Berki je rekao: „Nisam primijetio da se muhaddisi razilaze po pitanju njegove pouzdanosti, umijeća pripovijedanja i prenošenja predanja. Istina, ima nešto u hadisima koje on prenosi od Hafia.“

Ebu Hatim er-Razi kaže: „Hadisi koje on prenosi pišu se“.

Ebu Zur'a je rekao: „Iskren je“.

Muhammed ibn Jahja je rekao: „Slatkorječiv je i prenosi čudne (jedinstvene) hadise. Hadise je prenosio i od Zuhrija i to je fantastično činio.“

El-Hakim je rekao: „Spominje se da je El-Bušendži rekao: 'On je za nas jako pouzdan'.“[4]

Ibn Hadžer je rekao: „Iskren je ali koristi tedlis“.[1]

---

[1] *Tehzibut-tehzib,* 8/417
[2] *Takribut-tehzib,* 2/48
[3] *El-Kašif,* 2/105
[4] *Tehzibut-tehzib,* 9/34

Ez-Zehebi je rekao: „On je bio imam, bio je iskren i more znanja. U okviru onoga što je prenosio postoje i jedinstvena slaba predanja koji se još i kose sa vjerodostojnima. Učenjaci se razilaze po pitanju njegove mjerodavnosti. Hadis mu je hasen, mada ga neki smatraju i vjerodostojnim.“[2]

22. Muhammed ibn Sevka el-Ganevi

Sufjan es-Sevri je rekao: „Pokazat ću vam knjigu najboljeg čovjeka u Kufi“. Pomislili smo da će nam pokazai Mensurovu knjigu, a on nam pokaza knjigu Muhammeda ibn Sevke.

Sufjan ibn Ujejna je rekao: „U Kufi su bila trojica ljudi kojima da je bilo rečeno: „Sutra ćete umrijeti“, ne bi mogli išta više učiniti za sebe od onoga što su do tada već činili. To su bili: Muhammed ibn Sevka, Ebu Hajjan et-Tejmi i Amr ibn Kajs el-Milai.“

Ahmed ibn Abdillah el-Idžli je rekao: „Živio je u Kufi a bio je jedan od najpouzdanijih“.

Ebu Hatim je rekao: „Hadis mu je dobar“.

En-Nesai je rekao: „Pouzdan je i zadovoljavajući“.[3]

23. Muhammed ibn Muslim ibn Ubejdillah ibn Abdillah ibn Šihab ibn Abdillah ibn El-Haris ibn Zuhra el-Kureši ez-Zuhri, Ebu Bekr el-Medeni, umro je 125 h. godine

Ebu bekr ibn Mendževije je rekao: „Sreo je desetoricu ashaba Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem. Bio je jedan od najučenijih ljudi svoga doba, i ponajbolje je umio sortirati tekstove predanja i hadisa. A bio je i vrstan poznavalac fikha (šerijatskog prava) i izuzetan čovjek.“

Muhammed ibn Sa’d je rekao: „Zuhri je bio pouzdan. Prenio je mnogo predanja i hadisa, a posjedovao je ogromno znanje. Bio je vrstan poznavalac fikha i sakupio je ogromnu količinu predanja.“[4]

24. Mihvel ibn Rašid, štićenik im je Ebu Rašid ibn Ebi Mudžalid en-Nehdi, el-Hannat a živio je u Kufi, umro je 140 h. godine

Imam Ahmed ibn Hanbel je rekao: „O njemu znam samo dobro“.

---

[1] *Takribut-tehzib,* 2/54
[2] *El-Kašif,* 2/156
[3] *Tehzibul-kemal,* 25/334
[4] *Tehzibul-kemal,* 26/432

Jahja ibn Mein i Ebu Abdirrahman en-Nesai su rekli: „Pouzdan je“.

Ebu Hatim je rekao: „Hadis koji prenosi on zapisuje se“.

El-Idžli je rekao: „Pouzdan je i u samom vrhu stanovnika Kufe, ali nije prenio mnogo hadisa“.

Ibn Hibban ga je spomenuo u djelu *„Es-Sikat“*.[1]

Ed-Darekutni je rekao: „Mihvel ibn Rašid i Mudžahid ibn Rašid su pouzdani“.

Muhammed ibn Ammar je rekao: „Živio je u Kufi i pouzdan je“.

Ja'kub ibn Sufjan je rekao: „Pouzdan je“.[2]

25. Ma'mer ibn Jahja ibn Sam ibn Musa ed-Dabbi el-Kufi

Ebu Zur'a je rekao: „ Pouzdan je“.

Ibn Hibban ga je spomenuo u djelu *„Es-Sikat“*.[3]

El-Adžurri prenosi od Ebu Davuda da je rekao: „Čuo sam da nije problematičan“, ali kao da nije bio zadovoljan njime.[4]

Ibn Hadžer je rekao: „Prihvatljiv je“.[5]

Ez-Zehebi je rekao: „Smatra se pouzdanim“.[6]

26. Musa ibn Salim, Ebu Džehdam

Abdullah ibn Ahmed ibn Hanbel je rekao: „Otac je govorio:

- Ebu Džehdam Musam ibn Salim nije problematičan.
- Pouzdan je? – upitah ga.
- Da! - odgovori on.

Jahja ibn Mein i Ebu Zur'a kažu: „Pouzdan je“.

Ebu Hatim je rekao: „Hadis mu je dobar, a on je iskren“.[7]

Ibn Abdil-Berr ,e rekao: „Nisu se uopšte razilazili po pitanju toga je li on pouzdan“.[1]

---

[1] *Tehzibul-kemal,* 27/348
[2] *Tehzibut-tehzib,* 10/71
[3] *Tehzibul-kemal,* 28/323
[4] *Tehzibut-tehzib,* 10/223
[5] *Takributt-tehzib,* 2/203
[6] *El-Kašif,* 2/283
[7] *Tehzibul-kemal,* 29/64

27. **Hišam ibn Urva ibn Ez-Zubejr ibn El-Avvam el-Kureši el-Esedi, umro je 145 h. godine**

Muhammed ibn Sa'd i El-Idžli su rekli: „Bio je pouzdan".

Ibn Sa'd je dodao: „Jedan je od najpouzdanijih, poznaje mnogo hadisa i mjerodavan je".

Ebu Hatim je rekao: „Pouzdan je, i imam je u hadisu".

Abdurrahman ibn Jusuf ibn Harraš je rekao: „Malik nije bio zadovoljan njime. A Hišam je bio iskren i njegova predanja potpadaju pod vjerodostojna".[2]

Ibn Hibban ga je spomenuo u djelu *„Es-Sikat"*, i rekao je: „Bio je temeljit, oprezan, vrijedan a bio je i hafiz hadisa".

Ebu El-Hasan ibn El-Kattan je rekao: „Pred smrt se promijenio".[3]

Ibn Hadžer je rekao: „Pouzdan je, dobar je poznavalac fikha ali možda ponekad koristi tedlis".[4]

Ez-Zehebi je rekao: „On je jedan od velikana (prvaka).

Ebu Hatim je rekao: „pouzdan je i imam je u hadisu".[5]

28. **Vasil el-Ezdi el-Basri štićenik Ebu Ujejne**

Jahja ibn Mein je rekao: „Pouzdan je".

Ebu Hatim je rekao: „Hadis mu je dobar".

Ibn Hibban ga je spomenuo u djelu *„Es-Sikat"*.[6]

29. **Jahja ibn Ebi kesir, štićenik im je Et-Tai, Ebu Nasr el-Jemami, umro je 132 h. godine**

Ahmed ibn Hanbel je rekao: „Jahja ibn Ebi Kesir je jedan od najpouzdanijih ljudi".

El-Idžili je rekao: „Pouzdan je. Ubrajan je među muhaddise."

---

1 *Tehzibut-tehzib,* 10/307
2 *Tehzibul-kemal,* 30/232
3 *Tehzibut-tehzib,* 11/44
4 *Takribut-tehzib,* 2/267
5 *El-Kašif,* 2/337
6 *Tehzibul-kemal,* 30/408

Ebu Hatim je rekao: „On je imam i ne prenosi osim od pouzdanih“.

Ibn Hibban ga je spomenuo u svome djelu *„Es-Sikat“*, i rekao je: „On je bio jedan od pobožnjaka. Kada bi prisustvovao nekoj dženazi te večeri ne bi večerao niti je iko od njegovih ukućana mogao sa njim razgovarati.“

Ebu Dža’fer el-Ukajli je rekao: „Spominjali su ga po tedlisu“.[1]

Ibn Hadžer je rekao: „Pouzdan je i jedan je od najpouzdanijih, ali koristi tedlis i prenosi mursel predanja“.[2]

Ez-Zehebi je rekao: „On je imam i jedan od velikana. Bio je jedan od pobožnjaka, učenjaka i najpouzdanijih.“

Ejub je rekao: „Na Zemlji nije ostao niko ravan Jahja ibn Ebi Kesiru“.[3]

Drugi dio: Oni čije je poštenje i čestitost upitno (krnjavo)

Prije nego počnemo nabrajati prenosioce čije poštenje je krnjavo moramo pojasniti jednu jako bitnu stvar, a to je da je imam „El-Bakir“ Medinelija, tj. da je bio jedan od stanovnika grada Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, i cijelo vrijeme svoga života je boravio u njoj. Medinska zemlja je bila njegovo boravište, kao i boravište njegovog sina Dža’fera „Es-Sadika“. Tokom cijeloga svoga istraživanja nisam našao niti jedan historijski izvor koji spominje da je on ikada putovao u Kufu. A ako makar pretpostavimo da je on nekada i putovao u Kufu to putovanje je moglo biti tek slučajno ili u prolazu, i nije u Kufi mogao boraviti osim par dana. Pa ako je tako, kako je onda moguće i zamisliti da većina prenosilaca koji od njega prenose hadise i druga predanja budu stanovnici Kufe?!

Možda će neko reći da su prenosioci iz Kufe koji prenose od njega putovali u Medinu i tamo preuzeli znanje od imama El-Bakira.

Takvima odgovaram sljedećim: Ovo se možda i moglo desiti, i tačno je da smo čuli da je bilo slučajeva sličnih putovanja u potrazi za znanjem kada su mnogi ulagali sve što su imali s ciljem da dođu do onoga zbog čega putuju. Međutim, kada smo podrobnije prostudirali životopise ovih prenosilaca utvrdili smo da se radi o stanovnicima Kufe koji u Medinu nisu putovali osim neznatan broj puta i to na samo po par dana. Prema tome, znanje koje su oni preuzeli od imama El-Bakira i prenošenje istoga od njega ni u kom slučaju nije moglo dostići tako ogroman broj niti količinu kao što se

---

[1] *Tehzibul-kemal,* 31/504
[2] *Takribut-tehzib,* 2/314
[3] *El-Kašif,* 2/373

to tvrdi.[1] Neki od njih prenose od imama El-Bakira i po trideset hiljada hadisa, a neki čak i po sedamdeset hiljada! Ovo je strašno velika brojka. A broj predanja od nekog šejha (učitelja) mora se logički podudarati sa vremenom koje je dotični prenosilac proveo sa tim šejhom. Znanje se ne pretače čašom nego se postiže trudom i upornim zalaganjem. A ako bismo i pretpostavili da taj prenosilac može stvarno precizno preuzeti i zapamtiti toliko hadisa i predanja, kako razum da prihvati da se toliko znanje može usvojiti tokom samo jednog susreta, kako nam to navodi El-Hurr El-Amili u svojoj knjizi „El-Vesail“: „Neki ljudi su došli kod El-Bakira, radijellahu teala anhu ve erdah, pa su mu postavili trideset hiljada pitanja na samo jednom susretu, pa im je odgovorio na sva pitanja a tada je imao samo devet godina!“[2]

Ako bismo nekako i prihvatili da je on tada bio toliko mlad, kako da uopšte prihvatimo da je mogao odgovoriti na tolika pitanja u jednom susretu? Primjera radi, ako je svako pitanje i odgovor na njega uzeo samo trideset sekundi, mada je to nemoguće i neprihvatljivo razumski i logički, onda se vrlo jednostavnom matematičkom operacijom dolazi do zaključka da je taj njihov susret trajao dvije stotine i pedeset sati, tj. nešto oko deset ipo dana!

Allah, subhanehu ve teala, je htio da stanovnici Kufe imaju vrlo crnu prošlost u historiji ovoga ummeta općenito, a prema Ehli Bejtu (porodici Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem) posebno. Oni su ukoreni jezicima mnogih imama iz loze Ehli Bejta, alejhimusselam. Naš velikan Ali, radijellahu teala anhu, je o njima rekao: ***„O stanovnici Kufe, iskušan sam od vas s troje i s dvoje, gluhima iako sluh imaju, nijemima iako jezike imaju i slijepima iako vid imaju, niti su iskrena braća kada se s neprijateljima sretnemo na bojnom polju, niti su pouzdana braća kada neka iskušenja nastupe. Allahu moj, dosadili su i oni meni i ja njima, i j sam se njih zasitio i oni mene. Allahu moj, nemoj im dati nijednog vođu***

[1] Postoji jako mnogo hadisa koji se pripisuju Ehli Bejtu, radijellahu teala anhum, ali je samo jako mali broj njih vjerodostojan. Ako samo prelistamo naslove poglavlja životopisa Ebu Dža’fera „El-Bakira“ iz knjige *Biharul-envar* od Medžlisija, koja sadrži dvije stotine i šezdeset i osam predanja (268), primijetit ćemo da od svih tih predanja pouzdana su samo dvadeset i troje (23), kako to navodi šejh Muhammed Asif Muhsini – koji se potpuno slaže sa Medžlisijem u vjerovanju – u knjizi *„Mešreatu biharil-envar“*. To znači da je broj slabih predanja dvije stotine i četrdeset i pet (245), odnosno deset puta više nego što je broj vjerodostojnih i pouzdanih predanja, a to je jako mnogo. A ako bismo i ova dvadeset i tri predanja postavili na vagu rigoroznih kriterija vjerodostojnosti vidjeli bismo da niti jedno predanje od njih nije zaista vjerodostojno. Ovo je slučaj samo sa jednim poglavljem ove knjige (djela) za koje (autor) tvrdi da posvećuje pažnju predanjima (hadisima) koje prenosi Ehli Bejt, a šta mislite kad bismo analizirali i ostale hadise iz drugih poglavlja?!

[2] *El-Vesail,* 28/280, *poglavlje: Kazna za onoga koji otkopava kabur,* hadis br.6

(zapovjednika) koji će biti zadovoljan njima niti im daj vođu kojim će oni biti zadovoljni, i rastopi im srca kao što se rastopi so u vodi."[1]

A Hasan, radijellahu teala anhu, je rekao: ***„Upoznao sam stanovnike Kufe i njihove zakletve (ugovore). I meni ne može valjati niko od njih ko je pokvaren. Oni se ne drže date riječi, pa im ni govor ni djela nemaju sigurnosti ni odgovornosti. Oni su kontradiktorni; govore nam da su im srca sa nama a isukali su sablje protiv nas."***[2]

A Fatima, mlađa, kćerka Husejna, radijellahu teala anhuma, rekla je: ***„O stanovnici Kufe, o vi koji ste skloni lukavstvima, prevarama i oholosti (uobraženosti), mi smo Ehli Bejt koje je Allah iskušao preko vas i vas iskušao preko nas..."***.[3]

Sukejna bint El-Husejn, radijellahu teala anhuma, je rekla: ***„Allah vas prokleo, o stanovnici Kufe, kad sam bila mala učiniste me jetimom, a kada sam odrasla učiniste me udovicom"***.[4]

To zbog toga što su stanovnici Kufe ubili njenoga oca Husejna, radijellahu teala anhu, i njenoga muža Mus'aba ibn Ez-Zubejra, radijellahu teala anhuma.

Imam „Zejnul-abidin" im je rekao: ***„Daleko je daleko od vas, o prevaranti i podlaci, ono što vam strasti vaše nalažu. Zar se i mene želite dočepati kao što ste se dočepali mojih predaka ranije?!"***[5]

Mnogo je kritika izrečeno na njihov račun zbog silnih prevara i podlosti prema Ehli Bejtu, radijellahu teala anhum, koje su se kontinuirano ponavljale kroz historiju. Naravno, prostor ne dopušta da se sve to nabroji na ovom mjestu. Ali stanovnici Kufe u to vrijeme nisu se zadovoljili samo time, nego su pored toga otišli još dalje pa su na to nasilje dodali još i više od toga, a to su sve ove laži koje su izmislilina Ehli Bejt. Tako su otišli u zabludu i sa sobom u zabludu odveli mnogi svijet. Ebu Dža'fer El-Bakir, radijellahu teala anhu, je o njima rekao: ***„Kada naši hadisi dospiju do Šama i vrate nam se vjerodostojni, a kada dospiju do Iraka vrate nam se sa određenim dodacima ili krnjavostima."***[6]

Istinu je rekao njegov sin Dža'fer Es-Sadik, radijellahu teala anhu, kada je kazao: ***„Mi, Ehli Bejt, smo iskreni ali se ponegdje nađe među nama***

---

[1] *El-Iršad od El-Mufida*, 1/282
[2] *Biharul-envar*, 44/147
[3] *Biharul-envar*, 45/110
[4] *Ensabul-ešrafi* od El-Bilazurrija, str. 195, a pod tim je podrazumijevala činjenicu da su oni ubili njenoga muža Mus'aba ibn Ez-Zubejra ibn El-Avvama, radijellahu teala anhum.
[5] *Musirul-ahzan*, str. 70
[6] *Šerhul-ahbar* od El-Kadija En-Nu'mana el-Magribija, 3/278

poneki lažljivac koji laže na nas, pa nam tako svojim lažima kod svijeta umanjuje iskrenost...“.[1]

Poštovani čitaoče, sada ćemo vam navesti neka imena takvih prenosilaca s tim da ćemo navesti i kakav tretman imaju kod eksperata za ocjenu i klasifikaciju prenosilaca hadisa. Uz to, navest ćemo i pojedine primjere njihovih imišljotina i laži:

1. **Sabit ibn Ebi Safijja, Ebu Hamza es-Sumali el-Ezdi el-Kufi**

Ahmed ibn Hanbel je rekao: „Slab je u hadisu. Ne predstavlja ništa.“

Jahja ibn Mein je rekao: „Ne predstavlja ništa“.

Ebu Zur'a je rekao: „Mehak je (krhak)“.

Ebu Hatim je rekao: „Hadis mu je mehak. Mogu mu se pisati hadisi, ali nije mjerodavan.“

Ibrahim ibn Jak'kub el-Dževzedžani je rekao: „Brka hadise“.

En-Nesai je rekao: „Nije pouzdan“.[2]

Ibn Sa'd je rekao. „Umro je za vrieme hilafeta Ebu Dža'fera, a bi o je slab“.

Jezid ibn harun je rekao: „Vjerovao je u seljenje duša“.

Ebu Davud kaže: „Ibn El-Mubarek mu je došao a on mu pruži neko pismo (list knjige) na kojem je bio napisan hadis koji loše govori o Osmanu, pa on vrati to pismo sluškinji i reče joj: 'Kaži mu: 'Allah te učinio ružnim (prezrenim), i prezrenim učinio i ovo tvoje pismo'.'.“

Ubejdullah ibn Musa je rekao: „Jedanputa smo bili kod Ebu Hamze es-Sumalija pa dođe i Ibn El-Mubarek. Ebu Hamza spomenu neki hadis o Osmanu, a Ibn El-Mubarek podera sve što je do tada bio napisao, pa ustade i ode“.

Ja'kub ibn Sufjan je rekao: „Slab je“.

Ed-Darekutni je rekao: „Odbačen je“, a na drugom mjestu je rekao: „Slab je“.

Ibn Abdil-Berr je rekao: „Ne smatraju ga sigurnim, hadis mu je mehak“.

---

[1] *Mustedrekul-vesail* od Mirze en-Nurija, 9/90, poglavlje: Zabrana izmišljanja laži na Allaha i Njegova Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, br. 10306

[2] *Tehzibul-kemal* od Mizzija, 4/358

Ibn Hibban je rekao: „Jako je mnogo griješio kada je prenosio vijesti, čak toliko da kada god sam prenosi neki događaj ne može biti mjerodavan".

Ibn Adij prenosi od El-Fellasa : „Nije pouzdan".

El-Ukajli, Ed-Dulabi i Ibn El-Džarud spominju ga u djelima „Ed-Duafa (Slabi prenosioci)".[1]

Ibn Hadžer je za njega rekao: „Slab je".[2]

Ez-Zehebi je rekao: „Ocijenili su ga slabim".[3]

Neki primjeri gdje je skrenuo:

Prvi hadis: Od Ebu Hamze es-Sumalija se prenosi da je rekao: „Ebu Dža'fer, alejhisselam, i Ebu Abdillah, alejhisselam, su rekli: 'O Ebu Hamza, ako ti budemo rekli da će nešto doći s ove strane a ono dođe sa one, pa Allah radi šta on hoće. A ako ti danas budemo rekli jedan hadis a sutra ti budemo rekli drugi hadis oprečan njemu, pa Allah briše šta hoće a ostavlja šta hoće."[4]

Ovo je jako ružan hadis koji u sebi sadrži mnoge oprečnosti i neslaganja s vjerodostojnim predanjima.

1- Ovaj hadis implicira da Muhammed, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, nije upotpunio vjeru pa se Objava i dalje nastavlja imamima, i Allah, dž.š., i dalje derogira Svoje naredbe i Svoju vjeru upotpunjuje jezikom imama.
2- Ovaj hadis implicira i to da El-Bakir laže i izmišlja svaki dan hadise pravdajući to time da Allah derogira Svoje naredbe koje eto on prima od Njega.

Drugi hadis: U hadisu kojega prenosi Ebu Hamza es-Sumali, stoji da je Abdullah ibn Omer došao Zejnul-abidinu, alejhisselam, i rekao mu: „O sine Husejnov, ti govoriš:

- ***Junusa ibn Mettaa je progutao kit zbog toga što mu je ponuđeno da moga djeda prihvati za velijja (vladara, vođu), pa se pri tome pokolebao i zastao?***
- ***Naravno, jadna ti majka, - odgovori mu on.***

---

[1] *Tehzibut-tehzib* od Ibn Hadžera, 2/7
[2] *Takribut-tehzib*, 1/147
[3] *El-Kašif*, 1/282
[4] *Tefsirul-Ajjaši*, 2/217

- ***Dokaži mi to nekim znakom ako govoriš istinu, - reče mu Abdullah ibn Omer.***

  On naredi pa i njemu i meni povezaše oči a nakon nekog vremena nam ih odvezaše, kad ono mi na obali mora gdje se dižu jaki talasi. Ibn Omer reče:
- ***Cijenjeni, preuzimaš me na svoj vrat. Boj se Allaha i pazi, odgovoran si za mene. A sad pokaži ga ako govoriš istinu.***
- ***O kitu!, - zovnu Zejnul-abidin. A kit izbaci svoju glavu iz vode poput ogromnog brda i progovori:***
- ***Odazivam ti se, odazivam, o Allahov prijatelju.***
- ***Ko si ti? – upita ga Zejnul-abidin.***
- ***Ja sam kit koji je progutao Junusa, poštovani gospodine, - odgovori kit.***
- ***Ispričaj nam tu vijest, - naredi mu.***
- ***O gospodine moj, zaista Allah, dž.š., nije poslao nijednog Poslanika od Adema do tvog djeda Muhammeda, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, a da mu nije ponudio da vas, Ehli Bejt, prihvati za vođe i predvodnike, pa ko je to od Poslanika prihvatio spasio se i izvukao a ko se pokolebao i nije to prihvatio snađu ga nevolje koje su snašle Adema, ili ga zadesi potop koji je zadesio Nuha, ili vatra kao što se desilo Ibrahimu, ili bude izgubljen u jami u sred šume kao Jusuf, ili ga snađu iskušenja kao što su snašla Ejuba, ili pogriješi kao što je i Davud, sve dok Allah nije poslao i Junusa i objavio mu:***
- ***O Junuse, prihvati vođstvo i predvodništvo Vladara pravovjernih, Alije, alejhisselam, i pravednih imama iz njegove loze.***
- ***Kako da prihvatim nekoga koga niti sam sreo niti vidio i upoznao? – odgovori Junus i ode srdit i ljut. Allah, zbog toga, objavi meni: 'Progutaj Junusa ali mu nemoj podrobiti kosti'. Tako je on ostao u mojoj utrobi četrdeset sabaha i ronio je morem sa mnom u trima tminama, moleći: 'La ilahe illa ente subhaneke inni kuntu minez-zalimine (Nema boga osim Tebe, slavljen neka Si Ti, ja sam zaista bio nepravedan prema sebi). Prihvatam vođstvo i predvodništvo Vladara pravovjernih, Alija ibn Ebi Taliba, i pravednih imama od njegova potomstva'. I tek kada je prihvatio vas za predvodnike Allah mi je naredio pa sam ga izbacio na morsku obalu.' Zejnul-abidin,***

alejhisselam, reče: 'O kitu, vrati se u more u svoje sklonište i prebivalište'.“[1]

Poštovani čitaoče, nikako sebi ne dopusti a da ne primijetiš kakve katastrofalne stvari sadrži ovaj izmišljeni hadis, od kojih navodimo sljedeće:

1- Prenosilac ovoga hadisa vrši atak na sve Poslanike, alejhimusselam, bez izuzetka, i potvara ih da su odbijali ono što im je Allah naređivao, te kako su se oholo i s indignacijom odnosili prema Njegovoj mudrosti.
2- Otvoreno i prekomjerno pretjerivanje u važnosti cijenjenog Alija, radijellahu teala anhu, tako da prenosilac ovoga hadisa tvrdi da sve je živo stvoreno samo zbog toga da bi prihvatilo njega za vođu, te kako je to bio glavni test svih živih bića pa čak i Poslanika, alejhimusselam. I naravno, u ovom hadisu je prenosilac jasno pojasnio kako su eto i Poslanici propali na tom ispitu. *La havle ve la kuvvete illa billah!* (Sva sila i moć pripadaju samo Allahu!)
3- Allah, subhanehu ve teala, je rekao u Svojoj Veličanstvenoj Knjizi:
(وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُون) ***I džinne i ljude sam stvorio samo da Me obožavaju***.[2] A prenosilac ovoga hadisa se nije ni osvrnuo na tu činjenicu nego je potpuno zapostavio i nije je ni spomenuo. Umjesto nje nametnuo je vilajet kao prioritetniji razlog, iako Allah za to nije objavio nikakav dokaz. U ovom hadisu je jasno rečeno da je neprihvatanje vilajeta bio glavni razlog uništenja Nuhovog i Lutovog naroda kao i Ada, Semuda i drugih. Propali su, dakle, jer nisu prihvatili vilajet (Alijevo vođstvo). Jer, ako su Allahovi Vjerovjesnici bili dužni da vjeruju u to onda su pogotovo svi ostali ljudi bili dužni da vjeruju u isto. Ovaj isti prenosilac je također izmislio još jedan hadis kojega je pripisao imamu El-Bakiru i to ovako brutalno i otvoreno. U djelu Besairud-deredžat Saffar svojim senedom do Es-Sumalija prenosi da je imam El-Bakir rekao: ***„Naš vilajet (potčinjavanje nama) jeste***

---

[1] *Biharul-envar* od Medžlisija, 61/52-53, br. 31, poglavlje: Hutba koju je držao Ali, alejhisselam, u opisu čudnovatosti stvaranja pojedinih vrsta životinja.
[2] *Ez-Zarijat*, 56

potčinjavanje Allahu s kojim je On poslao sve Poslanike“.[1] Ove izmišljotine su imale itekako jak eho kod mnogih među njima. Jedan od njih je i El-Mazindrani koji je, u komentaru knjige „El-Kafi“, rekao, citiramo: ***„Mi kažemo da ova prijetnja slijedi svima od Adema, alejhisselam, do Sudnjega dana, ukoliko ne priznaju Alijevo, alejhisselam, vođstvo (vilajet). A u mnogim predanjima smo spomenuli da će u Džehennem ući samo oni koji budu negirali njegovo vođstvo“.***[2] Dakle, Nuhov narod, Ad i drugi su vjerovali u Allaha i bili su zadovoljni Njime, ali su porekli vilajet i zbog toga su propali! Ovo je vrhunska nepravda prema njima, jer, i prije njih su i Poslanici porekli vilajet, a imali su toliko uvjerenje i čvrsto vjerovanje u Allaha, a pored toga imali su još i podršku Objave, pa zašto bi onda ovi narodi bili koreni i kažnjeni zbog poricanja vilajeta a nemaju Objavu kao podršku?

Osim toga, u ovoj temi se samo po sebi nameće pitanje: Je li i Poslaniku Muhammedu, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, ponuđen vilajet? I ako jeste, da li je prihvatio vilajet? Je li povjerovao u njega i slijedio ono što propagiraju imami potčinjavajući se njima ili nije? Ako je odgovor DA, onda to znači da je naš Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, sljedbenik a ne onaj kojega treba slijediti! A ako je odgovor NE, onda to znači da naš Poslanik, Muhammed, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, nije upotpunio najbitniji imanski rukn (neodvijivi dio), pa je time Ebu Hamza es-Sumali i njegova slična družina potpunijeg imana nego što je bio on! Da nas Allah sačuva ovakvog otpadništva i ovakvog novotarijskog vjerovanja!

4- Razum ne može a da se ne zapita o dužini životnoga vijeka onoga kita koji je progutao našega cijenjenoga i voljenoga Junusa, alejhisselam, i kako je mogao živjeti sve do doba Zejnul-abidina. To znači da je živio stotinama godina, a to je neprihvatljivo i razumski i naučno (predajno). Ali, neki ljudi su naprosto zaljubljeni u praznovjerja i čudesa koja se ničim ne mogu dokazati i opravdati.

---

[1] *Besairud-deredžat* od Saffara, str. 95

[2] *Šerhu usulil-kafi* od El-Mazindranija, 7/123

Treći hadis: Od Ebu Hamze es-Sumalija prenosi se da je rekao: „Ali ibn El-Husejn, alejhisselam, nas je upitao:

- ***Koje mjesto na Zemlji je najvrednije?***
- ***Allah, Njegov Poslanik i i sin Njegova Poslanika najbolje znaju, - odgovorih.***
- ***Najvrednije mjesto na Zemlji je dio između Rukna (Jemenskoga ćošeta) i Mekama (Mekamu Ibrahim). A kada bi čovjek živio koliko je živio i Nuh među svojim narodom devet stotina i pedeset godina, i kada bi postio po cijeli dan a klanjao po cijelu noć na tome mjestu, a vratio se Allahu ne priznajući vilajet (naše predvodništvo), sve to mu ne bi nimalo koristilo.“***[1]

Vjerovanje u Allaha Jednoga Jedina Koji je o svemu neovisan, i vjerovanje u Poslanike Njegove, alejhimusselam, sav ibadet posvećen samo Njemu, iskrenost prema Njemu ispoljavana i manifestovana cijeloga života, slijeđenje svega što je Allah, dž.š., naredio u Svojoj Knjizi, sve to ništa ne koristi niti je dovoljno da bi se čovjek spasio na onom svijetu, osim ukoliko prihvati vilajet koji nigdje nije spomenut u Kur'anu u jednom takvom značenju?! Može li zaista razumna i pametna osoba kazati nešto takvo?! Pa kako onda shvatiti da vilajet ima takvu težinu i značaj a nigdje u Allahovoj Knjizi nije spomenuta u takvom značenju? Zar to ne bi bila nepravda od strane Allaha, dž.š., prema Njegovim robovima, *vel ijazu billahi* (utječem se Allahu moleći Ga da oprosti zbog ovakvih riječi). A hvaljen neka Si Ti Gospodaru, ovo je uistinu velika potvora i laž.

Najbolje što se može reći na sve ovo jesu riječi Uzvišenoga Allaha, dž.š: (إِنْ هِيَ إِلَّا أَسْمَاء سَمَّيْتُمُوهَا أَنتُمْ وَآبَاؤُكُم مَّا أَنزَلَ اللَّهُ بِهَا مِن سُلْطَانٍ إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَمَا تَهْوَى الْأَنفُسُ وَلَقَدْ جَاءهُم مِّن رَّبِّهِمُ الْهُدَى) ***To su samo imena koja ste vi i vaši preci nadjeli a za koja Allah nije objavio nikakav dokaz. Oni slijede samo svoja mišljenja i prohtjeve, a od Gospodara njihova im je već došla uputa.***[2]

Da već nam je došla uputa a to je govor našega Veličanstvenoga Gospodara. I sve što nije govor našega Gospodara niti govor Njegova Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, koji je vjerodostojno sačuvan i prenešen od njega, to nije ništa više od običnoga mišljenja, a mišljenje nimalo ne može nadomjestiti istinu.

Četvrti hadis: Od Ebu hamze es-Sumalija prenosi se da je rekao: „Ebu Dža'fera, alejhisselam, čuo sam kada je rekao: 'Ali Allah svjedoči onome što ti je objavio o Aliji. Objavio ga je Svojim znanjem a i meleki

---

[1] *Ed-Durus* autora Muhammeda Mekkija el-Amilija zvanog Prvi Šehid, 1/499

[2] *En-Nedžm*, 23

svjedoče, a Allah je dovoljan kao svjedok'." Nastavljajući kaže: „Čuo sam ga kako govori: 'Ovako je Džibril dostavio ovaj ajet: 'Oni koji ne vjeruju i koji su nepravdu učinili porodici Muhammedovoj pa im nisu pravo njihovo dali, njima Allah neće oprostiti niti će ih na pravi put uputiti', pa sve do riječi „jesira" (lahko)'.' A onda je rekao: „O ljudi, došao vam je Poslanik sa istinom od vašega Gospodara o vilajetu Alijevom, pa povjerujte bolje će biti za vas. A ako budete zanijekali njegov vilajet, pa Allahu pripada ono što je na nebesima i ono što je na Zemlji. Pa Allah je Sveznajući i Mudri".[1]

Naravno, njegove riječi: „Ovako je Džibril dostavio ovaj ajet", znače da ovaj ajet koji mi danas učimo u Kur'anu nije autentičan i da je drugačiji od onoga kako ga je Džibril originalno dostavio, odnosno, to znači da ovaj Kur'an koji mi imamo danas nije cjelovit niti potpun onako kako ga je Džibril, alejhisselam, dostavio! U ajetima spomenutim u prethodnim predanjima ne spominje se ni Ali, ni Alijin vilajet ni porodica Muhammedova, alejhisselam. Najbolji demantiji svih ovih laži i izmišljotina jeste da spomenemo autentične ajete iz Kur'ana:

a) (لَـكِنِ اللّهُ يَشْهَدُ بِمَا أَنزَلَ إِلَيْكَ أَنزَلَهُ بِعِلْمِهِ وَالْمَلآئِكَةُ يَشْهَدُونَ وَكَفَى بِاللّهِ شَهِيدًا) ***Allah svjedoči da je istina ono što ti objavljuje, objavljuje ono što On jedini zna, a i meleki svjedoče; - a dovoljan je Allah kao svjedok.***[2]

b) (إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُواْ وَظَلَمُواْ لَمْ يَكُنِ اللّهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلاَ لِيَهْدِيَهُمْ طَرِيقاً) ***Onima koji neće da vjeruju i koji čine nepravdu Allah doista neće oprostiti i neće im put pokazati.***[3]

c) (يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءكُمُ الرَّسُولُ بِالْحَقِّ مِن رَّبِّكُمْ فَآمِنُواْ خَيْرًا لَّكُمْ وَإِن تَكْفُرُواْ فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَكَانَ اللّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا) ***O ljudi, Poslanik vam je već donio Istinu od Gospodara vašeg; zato vjerujte – bolje vam je! A ako ne budete vjerovali, - pa, Allahovo je ono što je nebesima i na Zemlji, i Allah sve zna i mudar je.***[4]

2. Džabir ibn Jezid ibn El-Haris (el-Džu'fi) el-Kufi, umro je 127. h. godine

Jahja ibn Ja'la el-Muharibi je rekao: „Zaidu su upitali:

---

[1] *Tefsirul-Ajjaši*, 1/285
[2] *En-Nisa*, 166
[3] *En-Nisa*, 168
[4] *En-Nisa*, 170

- Od trojice nikako ne prenosiš hadise. Zašto ne prenosiš od njih? To su Ibn Ebi Ja'la, Džabir el-Džu'fi i El-Kelbi.
- Džabir el-Džu'fi je tako mi Allaha bio pravi lažljivac i vjerovao je u seljenje duša, - odgovori im Zaida."

Jahja ibn Mein je rekao: „Od svih koje je Džabir sreo niko ga nije odbacio osim Zaide. A Džabir je bio lažljivac."

A na drugom mjestu je rekao: „Njegove hadise ne treba bilježiti. Nije dostojan nikakve časti ni poštovanja."

Ebu Hanife je rekao: „Od svih ljudi koje sam sreo nisam sreo većeg lažljivca nego što je Džabir el-Džu'fi. Nikad mu nisam rekao svoje mišljenje o nečemu a da mi nije spomenuo neki hadis po tom pitanju. Tvrdio je da posjeduje (pamti) trideset hiljada hadisa od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, koje nije objelodanio."

Amr ibn Ali je rekao: „Jahja i Abdirrahman nisu prenosili od njega. Abdurrahman nam je prenosio hadise od njega prije toga pa ga je kasnije odbacio."

En-Nesai je rekao: „Hadisi od njega se odbacuju".

Na drugom mjestu je rekao: „Nije pouzdan i hadise od njega ne treba bilježiti".

Ebu Ahmed El-Hakim je rekao: „Hadisi su mu nikakvi".[1]

Selam ibn Ebi Muti' je rekao: „Džabir el-Džu'fi mi je rekao: 'Imam pedeset hiljada naučnih poglavlja a još nikome nisam ništa od toga rekao'. Kad sam došao kod Ejuba, spomenuo sam mu to, a on reče: 'On je od sada lažljivac'."

Es-Sa'lebi je rekao: „Htio sam otići Džabiru el-Džu'fiju, pa mi Lejs ibn Ebi Sulejm reče: ' Ne idi mu, to je pravi lažljivac'."

Džerir je rekao: „Ne smatram dozvoljenim prenošenje hadisa od njega, on je vjerovao u seljenje duša".

Ebu Davud je rekao: „Po meni nije jak u hadisima koje prenosi".

Ebul-Ahves je rekao: „Kada god sam prolazio pored Džabira el-Džu'fija molio sam Gospodara da me sačuva".

Eš-Šafii je rekao: „Sufjana ibn Ujejnu sam čuo kada je rekao: 'Od Džabira el-Džu'fija sam čuo neke stvari nakon kojih sam požurio da izađem napolje kako ne bi na nas pao krov'."

---

[1] *Tehzibul-kemal*, 4/465

Sufjan je rekao: „Vjerovao je u seljenje duša“.

Ibrahim el-Dževzedžani je rekao: „Lažljivac“.

Ibn Sa’d je rekao: „Koristio je tedlis, a bio je i očajno slab i u mišljenju i u prenošenju hadisa“.

El-Ukajli je, u djelu *Ed-Duafa*, rekao: „Seid ibn Džubejr ga je proglasio lažljivcem“.

Es-Sadži je, u djelu *Ed-Duafa*, rekao: „Ibn Ujejne ga je proglasio lažljivcem“.

El-Mejmuni je rekao: „Ahmeda ibn Haddaša sam upitao:

- Je dli Džabir bio sklon lažima?
- Jest tako mi Allaha, to je iz njegovih hadisa bilo sasvim jasno, - odgovori.

Eš-Ša’bi je rekao Džabiru i Davudu ibn Jezidu: „Kada bih imao kakvu vlast nad vama a ne bih našao ništa drugo osim igle ja bih vas njome izubadao“.[1]

Ono što je jako začuđujuće jeste činjenica da je ovaj lažljivi prenosilac prenio sedamdeset hiljada (70 000) hadisa od El-Bakira i prenio je stotinu i četrdeset hiljada (140 000) hadisa od Es-Sadika a nije boravio ni kod El-Bakira niti kod Es-Sadika. Čak postoji predanje od Es-Sadika, radijellahu teala anhu, koje potpuno negira Džabirovo druženje sa njegovim ocem (El-Bakirom) i preuzimanje hadisa od njega, kao što negira i to da je Džabir uopšte ikada došao njemu (Es-Sadiku)!

Od Zurare se prenosi da je rekao: „Ebu Abdullaha, alejhisselam, sam upitao o hadisima koje prenosi Džabir pa mi je odgovorio: ***’Samo jednom sam ga vidio kod moga oca a kod mene nikada nije došao’.***“[2]

Poštovani čitaoče, imaj na umu da prenošenje ovako stravično velikog broja hadisa neminovno iziskuje da je prenosilac tih hadisa obavezno morao biti u blizini ljudi od kojih ih je preuzimao a nikako da bude daleko od njih, osim ukoliko pretpostavimo da je u vrijeme Džu’fija postojala satelitska konekcija pa je tako bio stalno konektovan sa svojim imamima!

Imam Dža’fer Es-Sadik je rekao istinu kada je opisivao stanje vrhunskih lažljivaca na porodicu i potomke Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, kao što su Džabir el-Džu’fi i njemu slični, pa je rekao: ***„Ima nekih koji ovo svojataju i prisvajaju – tj. ljubav prema njima i***

---

[1] *Tehzibut-tehzib*, 2/44

[2] *Ihtijar ma’rifetir-ridžal* od Et-Tusija, 2/436

priznanje njih za vođe i predvodnike – a tako lažu da čak i šejtanu posluži njihova laž“.[1]

Poštovani čitaoče, evo nekih primjera laži koje je ovaj čovjek iznio na imame koji su bili na pravom putu:

Prvi hadis: Od Džabira se prenosi da je Ebu Dža'fer, alejhisselam, rekao: „Niko ne može tvrditi da zna u potpunosti cijeli Kur'an, njegovo vanjsko i tajno (skriveno) značenje, osim onih koji su vasijjetom opunomoćeni kao imami“.[2]

Drugi hadis: Od Džabira se također prenosi da je rekao: „Ebu Dža'fera, alejhisselam, čuo sam kada je rekao: 'Nijedan čovjek osim lažljivca ne može tvrditi da je sakupio cijeli Kur'an onako kako je objavljen. Niko osim Alija ibn Ebi Taliba, alejhisselam, i imama nakon njega, alejhimusselam, nije sakupio i zapamtio cijeli Kur'an onako kako ga je Allah, dž.š., objavio.“[3]

Ovo je samo nastavak serije ataka na Allahovu Knjigu od strane ovakvih prenosilaca, neka ih od Allaha stigne ono što zaslužuju. Ovaj Kur'an koji danas mi muslimani učimo sakupili su Ebu Bekr i Osman, radijellahu teala anhuma, i pored njega mi nemamo nikakvog drugog Kur'ana kojega su navodno sabrali imami iz loze Allahovog Poslanika. Pa da li to znači da je naša Knjiga iskrivljena? Da li musliman smije i može neštp takvo kazati?

Treći hadis: Od Džabira el-Džufija se prenosi da je Ebu Dža'fer, alejhisselam, rekao: „Ko obuje žute nanule sve dok ih bude nosio bit će radostan, jer je Allah, dž.š., rekao: (صَفْرَاء فَاقِعٌ لَّوْنُهَا تَسُرُّ النَّاظِرِينَ) ***žute boje, da se svidi onima koji je vide."***[4]

Subhanellah! Kakvo je ovo poigravanje s Allahovom vjerom? Je li razumom pojmljivo da je nešto ovako moglo poteći od imama Ehli Bejta? Ne, tako mi Onoga Koji je uzdigao nebesa a Zemlju prostro, od njih ovakve stvari nikako nisu mogle poteći. Oni su, bez ikakve sumnje, apsolutno čisti od ovakvih poigravanja s Allahovom vjerom, i od ismijavanja s Allahovim ajetima, i njihovim smještanjem tamo gdje objektivno ne pripadaju kao i od pripisivanja tim ajetima onih značenja koja oni objektivno nemaju.

---

[1] *El-Kafi*, 8/254, poglavlje: Ko ovo svojata a nije ga dostojan, br. 362

[2] *El-Kafi* od Kulejnija, 1/228, poglavlje: Samo su imami sakupili i obuhvatili cijeli Kur'an, br. 2

[3] *El-Kafi* od Kulejnija, 1/228, poglavlje: Samo su imami sakupili i obuhvatili cijeli Kur'an, br. 1

[4] *El-Kafi* od Kulejnija, 6/466, poglavlje: Mestve, br. 6

Četvrti hadis: Od Džabira se prenosi da je Ebu Abdillah el-Džedeli rekao: „Jednom sam došao Aliju ibn Ebi Talibu, alejhisselam, pa mi je rekao: 'Ja sam životinja iz zemlje (Dabbetul-erd)'.“[1]

Bože sačuvaj da bi naš voljeni i cijenjeni Ali, radijellahu teala anhu, rekao nešto tako. Da li postoji veća uvreda za Alija ibn Ebi Taliba, radijellahu teala anhu, od ove koju oni spominju? Zar da Ali bude životinja? Da li iko može i pomisliti da onaj koji je ovo rekao može imati imalo ljubavi prema Aliju ibn Ebi Talibu, radijellahu teala anhu?!

3. Ibrahim ibn Muhammed ibn Ebi Jahja, umro je 184. h. godine

Jahja ibn Seid el-Kattan je rekao: „Pitao sam Malika za njega: 'Da li je bio pouzdan?', pa mi je odgovorio: 'Nije bio pouzdan kao prenosilac niti je bio pouzdan kao vjernik'.“

Ahmed ibn Hanbel je rekao: „Bio je kaderija, mutezilija i džehmija. U sebi je sabrao sve nesreće.“

Također je rekao: „Hadise koje on prenosi ne treba bilježiti. Učenjaci su odbacili njegove hadise jer je prenosio munker hadise (one koji pored svoje slabosti još i proturječe vjerodostojnim hadisima) koji nemaju nikakve osnove u vjeri. A on je sakupljao hadise od ljudi i bilježio ih u svojim knjigama.“

Bišr ibn El-Fadl je rekao: „Šerijatske pravnike iz Medine sam pitao o njemu pa su mi svi govorili da je on lažljivac, ili tome slično“.

Jahja ibn Seid je rekao: „Lažljivac“.

Ebu Hafs Ahmed ibn Muhammed es-Saffar je rekao: „Jezida ibn Zurej'a sam čuo kada je, vidjevši kako Ibrahim ibn Ebi Jahja govori, rekao: 'Kada bi im se pojavio i sam šejtan oni bi i od njega bilježili šta im govori'.“

El-Buhari je rekao: „On je džehmija, i Abdullah ibn El-Mubarek, kao i mnogi, su ga odbacili. Vjerovao je da Kader (Božije određenje) ne postoji.“

Jahja ibn Mein je rekao: „Nije pouzdan“.

Ahmed ibn Seid ibn Ebi Merjem je rekao: „Jahjaa ibn Meina sam upitao:

- A Ibn Ebi Jahja?
- Laže sve ono što prenosi, - odgovori.“

En-Nesai je rekao: „Hadisi koje on prenosi odbačeni su“.

[1] Biharul-envar od Medžlisija, 53/100, br. 120

Na drugom mjestu je rekao: „Nije pouzdan, i hadisi koje on prenosi ne treba bilježiti“.[1]

Neka od predanja koja je on prenio:

Hadis: Od Ibrahima se prenosi da je El-Mugira rekao: „Ebu Dža'fera, alejhisselam, sam čuo kada je rekao: ' (فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سِيئَتْ وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا) *Kad ga izbliza ugledaju, jad će prekriti lica onih koji nisu vjerovali,* ***kada su vidjeli Alija kod Havzi-Kevsera (džennetskog vrela) sa Allahovim Poslanikom, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem.*** (وَقِيلَ هَذَا الَّذِي كُنتُم بِهِ تَدَّعُونَ) *i biće rečeno: "Evo ovo je ono što ste požurivali!"*[2] ***sami ste sebe nazivali njegovim imenom Emirul-mu'minin (Zapovjednik pravovjernih).***[3]

U ovim ajetima iz sure El-Mulk, čiji komentar Ibrahim ibn Ebi Jahja pripisuje El-Bakiru, Allah, dž.š., se obraća nevjernicima pa kaže: (وَلِلَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ) ***A za one koji ne vjeruju u Gospodara svoga kazna je džehennem, užasno je ono boravište!***[4]

Zatim ajeti slijede u kontekstu nastavka prijetnji nevjernicima džehennemom i njegovim patnjama, sve dok Allah nije rekao: (وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ)(قُلْ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِندَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ)(فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سِيئَتْ وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَقِيلَ هَذَا الَّذِي كُنتُم بِهِ تَدَّعُونَ)(قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكَنِيَ اللَّهُ وَمَن مَّعِيَ أَوْ رَحِمَنَا فَمَن يُجِيرُ الْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ) ***A oni govore:"Kad će već jednom ta prijetnja, ako istinu govorite?!" Reci:"Sam Allah zna! A ja sam dužan samo da javno opominjem." Kad ga (džehennem) izbliza ugledaju, jad će prekriti lica onih koji nisu vjerovali i biće rečeno :"Evo ovo je ono što ste požurivali!" Reci:"Kažite vi meni: ako Allah pošalje smrt meni i onima koji su sa mnom, ili ako nam se smiluje, ko će nevjernike od neizdržljive patnje zaštititi?"***[5]

Dakle, ovim ajetima se ne može dati onaj smisao i značenje u kojem ih je naveo prenosilac ovog izmišljenog predanja, osim u jednom jedinom slučaju, a to je da je sam Ali, radijellahu teala anhu, taj džehennem i džehennemska patnja kojega su ti zlikovci negirali i u kojeg nisu vjerovali. A u tom slučaju, zar postoji gori atak na Alija, radijellahu teala anhu, nego taj. *La haule ve la kuvvete illa billa!*

Taktika sjeckanja ajeta i vađenja istih iz konteksta u kojem su poredani, a onda njihov komentar shodno prohtjevima i šejtanskim dosjetkama jeste taktika poznata i ipsrobana od strane zabludjelih sljedbenika

---

[1] *Tehzibul-kemal*, 2/184
[2] *Sura El-Mulk*, 27
[3] *Tefsir Furata el-Kufija*, str. 494
[4] *Sura El-Mulk*, 6
[5] *Sura El-Mulk*, 25-28

prohtjeva kako bi običnom svijetu i svima onima koji ne uče Kur'an pa su zbog toga vrlo oskudnog znanja i neupućeni u kontekst ajeta i sura, zamotali istinu i prikazali je onakvom kako im odgovara. A takvih primjera je ček toliko da ih je nemoguće pobrojati.

4. Suvejr ibn Ebi Fahita Seid ibn Alaka el-Kufi

Sufjan es-Sevri je rekao: „Suvejr je bio jedan od temeljnih stubova laži".

Jahja ibn Mein je rekao: „Ne predstavlja ništa".

Ibrahim ibn Ja'kub el-Dževzedžani je rekao: „Slab je u hadisu".

Ebu Zur'a je rekao: „Nije naročito jak".

Ebu Hatim: „Slab je. Po slabosti je jako blizak Hilalu ibn Habbabu i Hakimu ibn Džubejru".

En-Nesai je rekao: „Nije pouzdan".

Ed-Darekutni je rekao: „odbačen je".

Neki primjeri njegovih laži:

Hadis: Ibn Hamza et-Tusi u djelu „Es-Sakibu fil-menakibi" prenosi od Suvejra ibn Seida ibn Alake da je rekao: „Muhammed ibn El-Hanefijje, radijellahu teala anhu, je došao kod prvaka pobožnjaka, Alija ibn El-Husejna, alejhimesselam, pa je zamahnuo rukom i ošamario ga, jer je on u njegim očima bio mali, a zatim mu je rekao:

- ***Jesi li ti taj koji tvrdi da je imam?***
- ***Boj se Allaha, i nemoj sebi pripisivati ono što ti ne pripada! – odgovori mu Ali ibn El-Husej.***
- ***Tako mi Allaha, pripada mi to, - uzvrati mu Muhammed ibn El-Hanefijje.***
- ***Hajde sa mnom da odemo do mezarja pa da vidimo i ja i ti.***

Oni pođoše zajedno sve dok ne dođoše do jednog friškog kabura, kada mu Muhammed ibn El-Hanefijje reče:

- ***Ovdje je ukopan čovjek koji je skoro umro. Pozovi ga i upitaj ga da ti kaže o tebi. Ako budeš imam on će ti se odazvati. A ako ti nećeš ja ću ga pozvati pa će mi reći.***
- ***Hoćeš li ti to učiniti? - reče Ali ibn El-Husejn.***
- ***Hoću, - odgovri Muhammed ibn El-Hanefijje. I priča on: „Ali nikako nisam mogao to postići. Nakon toga, Ali ibn El-Husejn,***

alejhimesselam, uputi neku dovu Allahu, pa potom zovnu onoga mejta u kaburu. On ustade iz kabura i strese prašinu sa glave, i progovori: 'Alij ibn El-Husejn je u pravu a ti nisi'.'

Prenosilac dalje pripovijeda: „Muhammed ibn El-Hanefijje se baci na zemlju i poče ljubiti noge Aliju ibn El-Husejnu, te se poče utjecati njemu i moliti ga riječima: 'Moli za moj oprost'.“[1]

Pa gdje su oni koji tvrde da vole Ehli Bejt? Zar i Muhammed ibn El-Hanefijje nije od Ehli Bejta? Zar on nije sin Alija ibn Ebi Taliba? Zašto se njemu ovoliko uništava ugled? Kako Suvejr i njemu slični, koji tvrde da slijede Ehli Bejt, mogu hvaliti i veličati jedne pripadnike Ehli Bejta dok u isto vrijeme ovako vrijeđaju i ponižavaju Alijevog sina a rođenog Hasanovog i Husejnovog brata? Osim toga, kakva je to pozicija zbog koje se pripadnici Ehli Bejta međusobno biju, svađaju i hvataju za vratove? Je li to neka vjerska ili dunjalučka pozicija? Ako je dunjalučka pozicija, pa pripadnici Ehli Bejta su daleko iznad tog nivoa da se zbog dunjalučke stvari međusobno svađaju, a ako je vjerska pa oni su daleko od toga da se ne slože s Allahovom odredbom nego da se svađom grabe za tu poziciju? A osim toga, pa gdje je taj imamet i taj visajet u Allahovoj Knjizi? Kako da se to ustanovljuje na jedan ovakav način putem oživljavanja mrtvih[2] a da uopšte nisu ni spomenuti u Allahovoj Knjizi? Zar imami Ehli bejta baš nikako ne mogu dokazati svoje imamstvo kroz Kur'an ili vjerodostojno prenešen sunnet Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, nego im je prijeko potrebno svjedočenje mrtvih? Šta da kažemo na sve ovo osim: Pametan je govorio stvari koje mu ne dolikuju, a ako mu one dolikuju pa onda on pameti nema.

5. Himran ibn E'jun el-Kufi

Jahja ibn Mein je rekao: „Ne predstavlja ništa“.[3]

Također je rekao: „Slab je“.

En-Nesai je rekao: „Nije pouzdan“.[4]

Ibn Hadžer je rekao: „Slab je“.[5]

---

[1] *Es-Sakibu fil-menakib* od Ibn Hamze et-Tusija, str. 351-352

[2] Oživljavanje mrtvih je bila mu'džiza Allahovog poslanika Isaa, alejhisselam, i nakon njega nikome više Allah tu privilegiju nije dao, pa čak ni najboljem ljudskom biću, Muhammedu, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem. Kako se onda nešto tako može pripisivati nekome ko je na nižem rangu od njih dvojice?!

[3] *Tehzibul-kemal*, 7/306

[4] *Tehzibut-tehzib*, 3/22

[5] *Takribut-tehzib*, 1/240

Za ovog Himrana se kaže da je bio među vrsnim učačima Kur'ana, i da je Hamza el-Kisai učio pred njim. Neki su ovo smatrali razlogom njegove pouzdanosti i sigurnosti i u prenošenju hadisa. Pa kako onda da od njega ne prihvatamo hadise?

Dakle, tačno je da je Himran ibn E'jun bio vrstan učač Kur'ana, ali postoji velika razlika između učenja i hifza Kur'ana i između prenošenja hadisa. To zato što niko nema šanse da se poigrava s Kur'anom niti da mu mijenja bilo koju riječ ili slovo. Allah, dž.š., je na Sebe preuzeo obavezu da ga čuva od iskrivljenja i u tome je odredio najbolju generaciju ljudskog roda poslije Poslanika, alejhimusselam. Prema tome, ako bi iko pokušao da se poigra sa tekstom Kur'ana ili neko nehotimično pogriješi u pamćenju, to se vrlo lahko otkrije i ispravi jer su kur'anska predanja mutevatir[1] kako izgovorom tako i značenjem. Stoga treba biti oprezan kod učenja Kur'ana pred onim koji nije po našim kriterijima za prihvatanje hadisa od njega, zato što su bilo kakve izmjene u Allahovoj Knjizi nemoguće.

Mi znamo da postoji dosta jako pouzdanih i sigurnih učenjaka koji su izuzetno vješti u određenoj naučnoj disciplini, kao recimo izuzetno vrsnog poznavaoca fikha (šerijatskog prava) ali ne moznaje hadisku nauku, ili postoji muhaddis koji ne poznaje kiraete i razlike među njima kao ni senede po kojima su prenešeni. Postoje i ljudi jako temeljiti u kiraetima, pamte po nekoliko hiljada stihova o pravilima kiraeta, kao što su stihovi Šatibijje i dr., ili postoje učeni ljudi koji poznaju kur'anske senede i imame u kiraetima ali ako sa njim uđete u dijalog o hadisu vjerovatno će se zapetljati na njajjednostavnijim senedima ili će možda pobrkati tekst hadisa. Pa ako se to dešava jako pouzdanim i poštenim učenim ljudima kako je tek onda sa ovako slabima i odbačenima poput Himrana ibn E'juna i dr.?!

Od El-Bakira seprenosi da je učače Kur'ana podijelio u tri grupe, pa je rekao: „Postoje tri vrste učača Kur'ana: 'Jedni uče Kur'an pa ga uzmu za izvor opskrbe. Sa takvima trguju kraljevi i vladari, a oni se počnu uznositi nad ljudima. Drugi su oni koji uče Kur'an pa nauče napamet njegove harfove i riječi, ali zapostave i izgube njegove naredbe i zabrane. Treći su oni koji uče Kur'an pa kur'anski lijek stave na bolest svoga srca, njime ožive svoje noći noćnim namazom i svoje dane životom u skladu sa njegovim naredbama i zabranama. Oni ga u svojim džamijama uče, njemu poučavaju druge, a noću napuštaju svoje postelje da bi ga učili. Zbog takvih Allah, dž.š., otklanja nedaće i belaje, odvraća neprijatelje, zbog takvih spušta kišu s nebesa. Tako

[1] Mutevatir predanje je ono predanje koje je prenešeno preko tolikog broja pouzdanih prenosilaca da je i teoretski i praktično nemoguće da se desi hotimična ili nehotimična greška tokom prenošenja (op.prev.).

mi Allaha, ovakvi su u svome učenju Kur’ana dostojanstveniji i časniji od crvene šibice.“[1]

Prema tome, nije dovoljno da čovjek samo uči Kur’an i da zbog toga znači da je bogobojazan i iskren, možda je to samo jedan od mnogih koji se tim učenjem Kur’ana nastoji domoći dunjaluka i imetka, možda uči Kur’an ali ne radi po onome što je u njemu naređene ili zabranjeno.

Pogledajmo sada zajedno neka od njegovih predanja kako bismo vidjeli o kakavom se profilu radi:

Prvi hadis: Kulejni u svome djelu „El-Kafi“ svojim senedom bilježi od Himrana ibn E’juna, pa kaže: „Ebu Dža’feru, alejhisselam, jedanputa rekoh:

- ***Za tebe bih se žrtvovao,[2] vidi kako nas je malo. Svi skupa ne bismo ni jednu ovcu mogli pojesti.***
- ***Hoćeš li da ti kažem nešto što je još čudnije?, - upita me. – Muhadžiri i Ensarije su otišli (otpali) svi osim trojice, - pa mi pokaza rukom.“***

Himran ga upita:

- ***Za tebe bih se žrtvovao, a šta je sa Ammarom?***
- ***Allah neka se smiluje Ammaru. Dao je prisegu i poginuo je kao šehid, - odgovori mi. Ja pomislih u sebi da ništa nema ljepše nego kad čovjek pogine kao šehid? On pogleda u mene pa mi reče: „Ti vjerovatno misliš da je on vrijedan kao i ova trojica? Ni slučajno!***“[3]

Pogledajte ovo opasno predanje u kojem Himran ibn E’jun za Muhadžire i Ensarije govori da su otišli u nevjerstvo i otpali od vjere.

A ko su Muhadžiri i Ensarije?

Oni su oni za koje je Allah, dž.š., u Kur’anu rekao: „ (وَالسَّابِقُونَ الأَوَّلُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالأَنصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُم بِإِحْسَانٍ رَّضِيَ اللّهُ عَنْهُمْ وَرَضُواْ عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتَهَا الأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ) ***Allah je zadovoljan prvim muslimanima, muhadžirima i ensarijama i svima onima koji ih slijede dobra djela čineći, a i oni su zadovoljni Njime: za njih je On pripremio***

[1] *Revdatul-vaizin* od Fettala en-Nejsaburija, str. 9
[2] To se kaže kada se želi ukazati velika čast i poštovanje prema onome kome se obraća (op.prev.).
[3] *El-Kafi* od Kulejnija, 2/244, poglavlje: Malobrojnost vjernika, br. 6

džennetske bašče kroz koje će rijeke teći, i oni će vječno i zauvijek u njima boraviti. To je veliki uspjeh.[1]

(لَقَد تَّابَ الله عَلَى النَّبِيِّ وَالْمُهَاجِرِينَ وَالأَنصَارِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ الْعُسْرَةِ مِن بَعْدِ مَا كَادَ يَزِيغُ قُلُوبُ فَرِيقٍ مِّنْهُمْ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ إِنَّهُ بِهِمْ رَؤُوفٌ رَّحِيمٌ) ***Allah je oprostio vjerovjesniku, i muhadžirima i ensarijama, koji su ga u teškom času slijedili, u vrijeme kada se srca nekih od njih zamalo nisu pokolebala: On je poslije i njima oprostio, jer je On prema njima blagi milostiv.***[2]

(لِلْفُقَرَاء الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِن دِيارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَيَنصُرُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُوْلَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ) 8 (وَالَّذِينَ تَبَوَّؤُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِن قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِّمَّا أُوتُوا وَيُؤْثِرُونَ عَلَى أَنفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَن يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ) 9 (وَالَّذِينَ جَاؤُوا مِن بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِّلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَّحِيمٌ) 10 ***8) i siromašnim muhadžirima koji su iz rodnog kraja svoga protjerani i imovine svoje lišeni, koji žele da Allahovu milost i naklonost steknu, i Allaha i Poslanika Njegova pomognu, - to su, zaista, pravi vjernici -, 9) i onima koji su Medinu za življenje izabrali i domom prave vjere još prije njih je učinili; oni vole one koji im se doseljavaju i u grudima svojim nikakvu tegobu, zato što im se daje, ne osjećaju, i više vole njima nego sebi, mada im je i samima potrebno. A oni koji se učuvaju lakomosti, oni će sigurno uspjeti. 10) Oni koji poslije njih dolaze – govore: "Gospodaru naš, oprosti nama o braći našoj koja su nas u vjeri pretekla i ne dopusti da u srcima našim bude imalo zlobe prema vjernicima; Gospodaru naš, ti si, zaista, dobar i milostiv!".***[3]

U ovim ajetima Uzvišeni Allah hvali Muhadžire i Ensarije, a Himran ibn E'jun ih potvara i pripisuje im otpadništvo od islama. Nimalo se ne ustručava pred vama, poštovani čitaoče, niti ga zanima to što govori da su se Muhadžiri i Ensarije odmetnuli od islama nakon smrti Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem. Nama su ashabi prenijeli ovu vjeru, a vrijeđanje prenosilaca neminovno iziskuje i vrijeđanje onoga što su prenijeli, a to je vjera.

Drugi hadis: Kulejni također prenosi od Himrana ibn E'juna koji prenosi od Džuajda el-Hemedanija a on od Alija ibn El-Husejna, alejhimesselam, da je rekao: „Upitao sam ga:

- ***Na osnovu čega vi sudite?***

[1] *Sura Et-Tewba*, 100
[2] *Sura Et-Tewba*, 117
[3] *Sura El-Hašr*, 8-10

- ***Na osnovu onoga čime je sudila i Davudova porodica, - odgovori mi. – A ako iskrsne neki teži problem onda nam dođe Sveti Duh (Džibril).“***[1]

Himran ibn E'jun potvara Ehli Bejt (porodicu Muhammeda, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem) da su napustili šerijat Muhammeda, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, i da su umjesto toga prihvatili za sudstvo u životu ono čime sude Židovi. Ne možemo a da se ne zapitamo: Je li to šerijat Muhammeda, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, krnjav i manjkav pa ga zbog toga imami Ehli Bejta zamjenjuju za ono čime je sudila Davudova porodica? Tako mi Allaha, ovakva izjava ne može poteći iz srca u kojem postoji ijedan atom vjerovanja (imana), i zbog toga je nemoguće da je neko od imama Ehli Bejta rekao nešto ovako stravično. A da bi atak na Allahovu vjeru bio što efikasniji, ovaj čovjek tvrdi da im Melek (Džibril) povremeno donosi objavu. Pa ako je tako, kakva je onda razlika između njih i Allahovog Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem? Allah, dž.š., je u Svojoj plemenitoj Knjizi rekao o Svome uvaženom Poslaniku, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem: (قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَى إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَمَن كَانَ يَرْجُو لِقَاء رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا) ***Reci: "Ja sam čovjek kao i vi, meni se objavljuje da je vaš Bog – jedan Bog. Ko žudi da od Gospodara svoga bude lijepo primljen, neka čini dobra djela i neka, klanjajući se Gospodaru svome, ne smatra Njemu ravnim nikoga!"***[2]

Muhammed, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je samo ljudsko biće, ali ga je Allah, dž.š., odabrao za Vjerovjesništvo i Poslanstvo. Prema tome, on je, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, pečat svih Vjerovjesnika i Poslanika, alejhimuselam. Nakon njega nikada više neće biti Poslanika, i s njegovom smrću zauvijek je prekinuta nebeska Objava. Međutim, oni koji su u zabludi prešli svaku mjeru kao što su Himran i njemu slični, oni to ne prihvataju nego pretjeruju pripisujući imamima Ehli Bejta dolazak objave preko Džibrila. Žele li oni time imamima pripisati Poslanstvo?

To je vrlo nezgodna situacija iz koje se, Himran i njegovi saradnici, nikako ne mogu izvući. Kada god pokušaju poreći svoje pretjerivanje u veličanju imama Ehli Bejta, to uvijek nanovo iziđe na vidjelo u njihovim kazivanjima i djelima.

---

[1] *El-Kafi od Kulejnija*, 1/398, poglavlje: Izvor znanja je iz kuće Muhammedove porodice, hadis br. 4

[2] *Sura El-Kehf*, 110

6. Berid ibn Muavije ibn Ebi Hakim el-Kufi, umro je 150. h. godine

O Beridu ibn Muaviji nisam uspio pronaći nešto značajno iz biografije u pouzdanim knjigama koje obrađuju tretman i klasifikaciju prenosilaca hadisa. Mada njegov tretman nije nešto bitno različit u odnosi na prethodno spomenute prenosioce. Es-Sadik, radijellahu teala anhu, je o njemu rekao: ***„Allah prokletim učinio Berida i prokletim učinio Zuraru!“***[1]

I rekao je: ***„Propali su oni koji su se stavili na čeo kao vjerski poglavari, od kojih su: Zurara, Berid, Muhammed ibn Muslim i Ismail el-Džu'fi...“.***[2]

Abdurrahim el-Kasir prenosi od Dža'fera Es-Sadika, radijellahu teala anhu, da je rekao: ***„Idi Zurari i Beridu i reci im: 'Kakva je to novotarija? Zarniste čuli Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, kada je rekao: 'Svaka novotarija je zabluda'?' Ja mu rekoh: 'Ja se njih bojim', pa on posla sa mnom i Lejsa el-Muradija. Dođosmo Zurari i prenijesmo mu šta je rekao Ebu Abdillah, alejhisselam, a on odgovori: 'Tako mi Allaha, on mi je to dopustio', i ne obazrije se na to. A Berid reče: 'Tako mi Allaha, nikad od toga neću odstupiti'.“***[3]

Pogledajmo samoneka od predanja koja prenosi Berid ibn Muavija:

Prvi hadis: El-Kulejni svojim senedom bilježi od Berida ibn Muavije koji prenosi od Ebu Abdillaha, alejhisselam, da je rekao. „Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, došao je neki čovjek i rekao:

- ***Allahov Poslaniče, ja imam izrazito velik (spolni ud) kao niko od ljudi, pa mogu li ja imati spolni odnos sa svojom stokom, devama ili mazgama, jer žene ne mogu podnijeti ovo što ja imam?'***
- ***Allah te ne bi stvorio s tim a da ti ne stvori onu koja te može podnijeti a tvoga je oblika i građe, - odgovori mu Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem.***

Čovjek ode, ali nedugo zatim, vrati se opet Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, pa mu i ovog puta reče isto ono kao što mu je rekao i prvi put, a Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, ga upita:

- ***A šta ti je sa dugovratom crnkom?***

---

[1] *Ihtijaru ma'rifetir-ridžal* od Et-Tusija, 1/364
[2] *Ihtijaru ma'rifetir-ridžal* od Et-Tusija, 2/508
[3] *Ihtijaru ma'rifetir-ridžal* od Et-Tusija, 2/509

Čovjek opet ode, ali nedugo zatim, po treći put se vrati Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, i reče: „O Allahov Poslaniče, svjedočim da si ti zaista Allahov Poslanik. Tražio sam ono što si mi naredio i našao sam svoje građe onu koja me može podnijeti, i tako sam se nepokolebljivo uvjerio.“[1]

Pa zar se kod ovog čovjeka i njemu sličnih na ovaj način potvrđuje i ustanovljuje poslanstvo našeg Poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem? Da nas Allah sačuva maloumnosti i neodgoja!

Drugi hadis: El-Kulejni svojim senedom također bilježi od Berida ibn Muavije da je rekao: „Ebu Dža'fera, alejhisselam, sam čuo kada je rekao: 'Kada je Jezid ibn Muavija pošao na hadždž došao je u Medinu pa je poslao ljude da mu dovedu nekog čovjeka od Kurejšija. Kada su mu doveli čovjeka, Jezid ga upita:

- ***Priznaješ li da si mi rob? Ako želim mogu te prodati, a ako želim učinit ću te robom.***
- ***Tako mi Boga Jezide, ti među Kurejšijama nisi nimalo časniji i ugledniji od mene, niti je tvoj otac u džahilijjeti a ni u islamu bio bolji od moga oca, a niti si ti vredniji od mene u vjeri niti bolji, pa kako da priznam to što si me pitao? – odgovori mu čovjek.***
- ***Tako mi Boga, ako mi to ne priznaš ubit ću te.***
- ***Ako ubiješ mene nećeš napraviti veću grešku i zulum nego što si napravio kada si ubio Husejna ibn Alija, alejhimesselam, a potomka Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, - odogovori mu čovjek.***

Jezid se naljuti pa naredi i ubiše čovjeka. Onda posla ljude po Alija ibn El-Husejna, alejhimesselam, te i njemu reče isto ono što je rekao i onom Kurejšiji. Ali ibn El-Husejn, alejhimesselam, mu odgovori:

- ***Je li da ako ti ne priznam to ubićeš me kao što si ubio i onog čovjeka juče?***
- ***Naravno, - odgovori mu Jezid, Allah ga prokleo.***

Ali ibn El-Husejn, alejhimesselam, reče:

- ***Priznajem ti to što si od mene tražio. Ja sam, eto, rob pa ako hoćeš zadrži me a ako hoćeš prodaj me.***

---

[1] *El-Kafi od Kulejnija*, 5/336, poglavlje: Allah,dž.š., je za ljude stvorio ženska bića njihovih oblika, hadis br. 1

- ***Tako ti dolikuje da postupiš. Spasio se a to nimalo nije naškodilo tvojoj časti i ugledu, - reče mu Jezid.“***[1]

Nikako mi nije jasno zašto ovaj čovjek i njemu slični uporno pokušavaju da predstave porodicu i potomke Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, kao ponižene i prezrene, kao da su bili niko i ništa. Počeli su sa hrabrim i neustrašivim Hajderom, Lavom ratnih poprišta, radijellahu teala anhu, pa su ga prikazali kao jadnika i bijednika bespogovorno pokornog, kojem tuku ženu i siluju kćerku dok im se on skrušeno i ponizno pokorava. A onda nastavljaju tako predstavljati i Hasana i Husejna te njihove potomke, i evo i ovog predanja koje nam prikazuje Alija ibn El-Husejna, radijellahu teala anhu, kao poniženog u plašljivog kukavicu – da Allah sačuva da je on bio takav! Zamislite, dokle je to došlo da ga opisuju kao nekoga ko govori: „Ja sam rob ponizni, pa ako hoćeš zadrži me ili me prodaj!“

Ne, tako mi Allaha, ovakve nedolične riječi nisu mogle biti izgovorene od strane prvaka i uglednika iz Ehli Bejta, radijellahu teala anhum, jer, tako mi Boga, njima bi bilo draže da budu ubijeni nego da dožive poniženje na samo jedan tren. A da čudo bude još veće, ovaj Berid i njemu slični koji prenose ovakva predanja od Ehli Bejta tvrde da gaje ljubav prema njima. Oni ne vole da se ovako nešto pripisuje njima, ali im ne smeta kada se sve to pripisuje Ehli Bejtu, radijellahu teala anhum! Pa je li ovo bliže ljubavi prema Ehli bejtu ili mržnji prema njima? Odgovor na ovo pitanje prepuštam tebi, cijenjeni čitaoče.

Treći hadis: Es-Saffar svojim senedom bilježi od Berida ibn Muavije el-Idžlija da je rekao: „Ebu Dža'fera, alejhisselam, pitao sam za ajet u kojem Allah, dž.š., kaže: (وَعَلَى الأَعْرَافِ رِجَالٌ يَعْرِفُونَ كُلاًّ بِسِيمَاهُمْ) ***a na vrhovima ljudi koji će svakog po obilježju njegovom poznati..***

- ***Ajet se odnosi na ovaj ummet, a riječ „ridžal (ljudi)“ odnosi se na imame iz Muhammedovog potomstva, alejhimusselam, - odgovori mi.***
- ***A vrhovi? – upitah ga.***
- ***To je put između Dženneta i Džehennema. Pa za koga od grešnih vjernika imam bude činio šefaat on će biti spašen a za koga se ne bude htio zauzimati on će propasti i stradati.“***[2]

---

[1] *El-Kafi od Kulejnija*, 8/235, poglavlje: Ko zaniječe jedan kur'anski ajet bacio je za leđa (odbacio je) cijeli Kur'an, hadis br. 313

[2] *Besairud-deredžat,* str. 517

Onaj koji bude pročitao Allahovu Knjigu ne treba mnogo da se muči da bi shvatio ko si ti ***„ljudi na vrhovima“***. To su ljudi čija su dobra i loša djela podjednaka, pa ih je Allah zaustavio na vrhovima gdje čekaju da im se konačno presudi. Oni će ponekad gledati u džennetlije i molit će Allaha da ih opskrbi ulaskom u njega, a ponekad će gledati u Džehennem pa će Mu se utjecati od njegove patnje i strahota. Prema tome, da li je onaj koji imame Ehli Bejta opisuje kao ljude koji će čekati na vrhovima neko ko ih voli ili ko ih mrzi? Slavljen neka je Onaj Koji je u njima objedinio lažljivost i neznanje (džehl).

Četvrti hadis: El-Kulejni svojim senedom bilježi od Berida ibn Muavije da je rekao: „Bio sam kod Ebu Dža'fera, alejhisselam, u njegovom velikom šatoru na Mini, a on pogleda u Zijada El-Esveda kako su mu noge izranjanave, pa se sažali na njega i upita ga:

- ***Zašto su ti takve noge?***
- ***Došao sam na nekom mršavom i iščezlom mužjaku deve, pa sam većinu puta hodao pješice, - odgovori. On se sažali na njega, a Zijad tad reče:***
- ***Mene ponekad grijesi bole i plaše da taman pomislim da sam propao, pa se sjetim svoje ljubavi prema vama i ponadam se spasu, kad ono mene i prođe onaj strah i bol.***
- ***A šta je vjera drugo nego ljubav? – odgovori mu Ebu Dža'fer, alejhisselam. – Allah, dž.š., je rekao:*** (حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ) ***ali Allah je nekima od vas pravo vjerovanje omilio, i u srcima vašim ga lijepim prikazao***[1], (إِن كُنتُمْ تُحِبُّونَ اللّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللّهُ) ***"Ako Allaha volite, mene slijedite, i vas će Allah voljeti“,***[2] (يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ) ***oni vole one koji im se doseljavaju.***[3] ***Neki čovjek je doša Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, i rekao mu:***
- ***Allahov Poslaniče, ja volim one koji obavljaju namaz mada ga ja ne obavljam, i volim one koji poste iako ja ne postim?***
- ***Ti ćeš biti sa onima koje voliš, ali ćeš imati onoliko koliko zaradiš sam, - odgovori mu Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem.***

---

[1] *Sura El-Hudžurat*, 7
[2] *Sura Ali Imran*, 31
[3] *Sura El-Hašr*, 9

A onda mu reče: „Šta vi hoćete i šta želite? Kada bi se pojavio kakav užas s nebesa svi ljudi bi pohrlili ka svojim skloništima, mi bismo pohrlili ka našem Vjerovjesniku, a vi biste pohrlili k nama“.[1]

Prenosilac ovoga hadisa izmišlja na imame Ehli Bejta a onda prenosi nešto što te izmišljotine čini potpuno ništavnim. On je ovim hadisom mislio ukazati na to da onaj koji voli Vjerovjesnika i njegovu porodicu (Ehli Bejt), alejhimusselam, njemu ne može naškoditi ništa pa makar se i ne držao načela ove vjere. Ovo je jako podmukao plan, a cilj mu je što više udaljiti ljude od njihove vjere. Zašto bi se iko zamarao klanjajući namaz, dajući zekat, obavljajući hadždž, posteći i držeći se svih propisa ove vjere ako je dovoljno samo voljeti Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, i njegovu porodicu?

Pogledaj kako samo uporno pokušavaju praktično odvojiti ljude od islama i kazati kako su temeljna načela ove vjere nešto nebitno i bez čega se može i to vrlo jednostavno. Naprotiv, ona uopšte i nisu potrebna. A to što ih je Allah, dž.š., naredio pa to je tek onako neka formalna naredba. Čovjeku je dovoljna samo ljubav da bi bio sa Poslanikom, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, na onom svijetu makar i ne primijenio niti jednu šerijatsku obavezu. E upravo ovo želi i Berid i njegovi saradnici istoga kova. Međutim, on u ovom istom hadisu spominje ajet koji temeljito ruši cijeli smisao ovoga hadisa, a to je ajet: (قُلْ إِن كُنتُمْ تُحِبُّونَ اللّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ) ***Reci: "Ako Allaha volite, mene slijedite, i vas će Allah voljeti i grijehe vam oprostiti!" – a Allah prašta i samilostan je.“***[2]

Allah, dž.š., je Svoju ljubav uslovio slijeđenjem Njegova Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, i to je istinska potvrda ljubavi. A ako čovjek tvrdi da voli Allaha i Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, i da voli dobre ljude ali ih ni u čemu ne slijedi, to je običan lažljivac i prevarant. Takva ljubav mu neće nimalo koristiti. Imam El-Bakir je poništio ovakvu tvrdnju riječima: ***„Mi nismo u srodstvu s Allahom, dž.š., i Njemu niko ne može postati blizak osim pokoravajući Mu se“***, kao i: ***„Ko se bude pokoravao Allahu i bude nas volio on nam je prijatelj, a onaj ko Allahu bude nepokoran on neće imati nikakve koristi od ljubavi prema nama“***.

El-Bakir, radijellahu teala anhu, je rekao: ***„Čovjek misli da ako kaže volim Alija i prihvatam ga za predvodnika i imama, a zatim ništa ne radi da tu ljubav i praktično potvrdi, pa kada bi rekao i volim Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, a on je bolji nego Ali, neka je na njima i njihovim porodicama Allahov salavat, a ne bude slijedio njegov put niti praktikovao njegov sunnet u svom životu, ta ljubav mu nimalo ne bi bila ni***

---

[1] *El-Kafi* od Kulejnija, 8/79
[2] *Sura Ali Imran*, 31

od kakave koristi. Prema tome, bojte se Allaha i radite za ono što je kod Njega. Allah ni sa kim nije u srodstvu. Allahu, dž.š., su najdraži oni Njegovi robovi koji su najbogobojazniji i koji Mu se najviše praktično pokoravaju.“[1]

Peti hadis: El-Hurr el-Amili svojim senedom prenosi Berida ibn Muavije el-Idžlija koji prenosi od Ebu Abdillaha Es-Sadika, alejhisselam, da je rekao: ***„Svako djelo koje čovjek uradi dok je u zabludi i neprijateljstvu prema Ehli Bejtu, pa mu se Allah smiluje nakon toga i uputi ga da spozna vilajet, sve će mu se ubrojiti i neće biti poništeno osim zekata, koji mora ponovo dati jer ga je do tada davao na pogrešnu stranu s obzirom da on pripada onima koji prihvataju i priznaju vilajet. A namaz, hadždž i post nije dužan ponavljati.“***[2]

Ovo predanje u potpunosti razgolićuje pravi razlog njegovog izmišljanja i potvaranja na imame Ehli Bejta, a to je isključivo traženje imetka. Oni, dakle, nisu tražili istinu i vjeru nego dunjaluk. Pogledaj, cijenjeni čitatelju koliko ovi podlaci posvećuju pažnju imetku i kako nimalo nisu tolerantni prema onima koji se sa njima ne slažu u tome. Svi ibadeti koji su prethodili čovjekovoj navodnoj uputi nisu obavezni da se ponove osim imetka koji se neoprostivo mora udijeliti opunomoćenicima imama koji je u odsustvu!

7. Zijad ibn El-Munzir el-Hemedani Ebu El-Džarud El-E’ma el-Kufi, umro je 150. h. godine

Ahmed ibn Hanbel je rekao: „Hadisi koje prenosi odbacuju se“, i ocijenio ga je jako slabim.

Jahja ibn Mein je rekao: „Lažljivac i Allahov neprijatelj, ne vrijedi ni koliko ništica“.

El-Buhari kaže: „Kritikuju ga“.

En-Nesai je rekao: „Odbačen je“.

Na drugom mjestu je rekao: „Nije pouzdan“.

Ebu Hatim je rekao: „Slab je“.[3]

Jahja ibn Jahja en-Nejsaburi je rekao: „Izmišlja hadise“.

Ibn Abdil-Berr je rekao: „Jedinstveni su u tome da je slab u hadisu, a neki ga optužuju i da laže“.[1]

---

[1] *Šedžerutu Tuba* od Muhammeda Mehdija el-Hairija, 1/3
[2] *El-Vesail* od El-Hurra el-Amilija, 1/136
[3] *Tehzibul-kemal*, 9/517

Postoji mnogo hadisa o njemu u kojima su ga imami kudili. Jedan od takvih je i hadis koji prenosi Et-Tusi od Ebu Basira, u kojem kaže: ***„Jedanputa smo bili kod Ebu Abdillaha, alejhisselam, pa pored nas prođe jedna sluškinja i nosila je neki bakrač koji joj se prevrnu. Ebu Abdillah, alejhisselam, reče: 'Allah, dž.š., je prevrnuo Ebu El-Džarudovo srce kao što ova sluškinja prevrnu ovaj bakrač. A u čemu je moja moja krivica?"***[2]

Od Ebu Usame se prenosi da je rekao: ***„Ebu Abdillah, alejhisselam, mi je rekao: 'Šta je uradio Ebu El-Džarud? Tako mi Boga on će umrijeti lutajući'."***[3]

Od Ebu Basira se prenosi da je rekao: ***„Ebu Abdillah, alejhisselam, je spomenuo Kesira en-Nevaa, Salima ibn Ebi Hafsu i Ebu El-Džaruda, pa je rekao:***

- ***To su lažljivci, koji sve poriču, i nevjernici su, neka je na njima Allahovo prokletstvo.***
- ***Za tebe bih se žrtvovao, znam šta znači „kezzabune" (lažljivci), ali šta znači „mukezzibune"? – upitah ga.***
- ***Dolaze nam lažljivci i govore nam kako nam vjeruju, a nije tačno, i od nas slušaju hadise a onda ih poriču, - odgovori mi."***[4]
-

8. Sudejf ibn Mejmun el-Mekki

On je bio jedan od onih koji su pretjerivali i mnogo je lagao. Ubijen je za vrijeme halife Mensura.[5] Najpoznatije predanje mu je ono koje prenosi Ibn Babevejh el-Kummi svojim senedom od Sudejfa el-Mekkija da je rekao: ***„Muhammed ibn Ali El-Bakir, alejhisselam, mi je pričao, a nisam nikada nikoga od Muhammedovih potomaka vidio da mu je ravan: 'Džabir ibn Abdillah el-Ensari nam je pričao: 'Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, nam je održao hutbu, pa je rekao: 'O ljudi, onoga koji nas, Ehli Bejt, bude mrzio, Allah će na Sudnjem danu proživjeti Židovom'. Ja ga upitah:***

- ***Allahov Poslaniče, a šta ako čovjek posti i klanja i tvrdi (vjeruje) da je musliman?***
- ***Iako posti i klanja i tvrdi da je musliman', - odgovori mi."***[6]

---

[1] *Tehzibut-tehzib*, 3/323
[2] *Ihtijaru ma'rifetir-ridžal* od Et-Tusija, 2/495
[3] *Ihtijaru ma'rifetir-ridžal* od Et-Tusija, 2/495
[4] *Ihtijaru ma'rifetir-ridžal* od Et-Tusija, 2/495
[5] Pogledati *Lisanul-mizan*, 3/9
[6] El-Emali od Ibn Babevejha el-Kummija, str. 412

Tvrde da je Es-Sadik, radijellahu teala anhu, rekao: ***„Nisam vjerovao da će ovaj hadis otići od moga oca bilo kome“!!***

Zaista ne znam u čemu je tajna njihovog upornog nastojanja da Ehli Bejt prikažu kao neko tajno udruženje koje se trudi da sakrije svoju vjeru i njena obilježja od ostalog svijeta, a kao da je vjera ograničena samo na njih, iako je Allah naredio Svome Poslaniku, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, da vjeru dostavi svim ljudima i da ne pravi razliku među njima. Pa može li iko razuman i pomisliti da je Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, poslan samo da bi dostavio vjeru svojoj porodici i potomcima, a onda da ovi to sakriju i ne prenesu ostalom svijetu? Najmanje što se može reći za ovo jeste da je to jedno tipično poigravanje.

Naš Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je poslan cijelom ummetu, svim ljudima. I dostavio je sve ono što mu je Allah, dž.š., naredio, i apsolutno nikoga nije specijalno odredio da preuzme znanje od njega. On je milost svim stvorenjima, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem. Ovako izopačena vjerovanja su potekla od ovakvih prenosilaca koji su bili pogođeni time što su ih ljudi odbacili zbog njihovih laži i izopačenog vjerovanja, te su sebe pokušali neznalicama prikazati kao ljude koji slijede Ehli Bejt i da je eto takva i njihova situacija. A nažalost, veliki je broj onih koji su nasjeli na ovakva izigravanja. Allahu se utječemo od poniženja!

9. Kesi ibn Ismail en-Nevva’, Ebu Ismail et-Temimi el-Kufi

Ebu Hatim je rekao: „Slab je u hadisu, uglavnom prenosi od Sa’da ibn Tarifa“.

El-Dževzedžani je rekao: „Otpadnik“.

En-Nesai je rekao: „Slab je“. Na drugom mjestu je rekao: „Treba obratiti pažnju na njega“.[1]

Također se prenosi da se on pred smrt povratio od pretjerivanja i izopačenja tog mezheba,[2] a Allah najbolje zna njegovo stanje.

10. Ibrahim ibn Nuajm „Ebu Es-Sabbah el-Kinani el-Kufi“

On je jedan od onih koji su tvrdili da su se družili sa El-Bakirom, radijellahu teala anhu, i da su ga slijedili. Nisam mu uspio naći podrobniju biografiju u pouzdanoj literaturi koja tretira životopise prenosilaca hadisa, ali sam proučavao neke njegove hadise, i vidio sam da je on samo ponovljena

[1] *Tehzibul-kemal*, 24/103
[2] *Tehzibut-tehzib*, 8/367

kopija svojih prethodnika. Ebu Abdillah Es-Sadik, radijellahu teala anhu, ga je ukorio.

Jedan takav hadis je i ovaj koji bilježi Et-Tusi svojim senedom od Berida el-Idžlija da je rekao: „Ja i Ebu Sabbah el-Kinani smo bili kod Ebu Abdillaha, alejhisselam, pa nam je rekao:

- ***Tako mi Boga, drugovi moga oca su bili bolji od vas. Drugovi moga oca su bili lišće na kojem nije bilo trnja, a vi ste danas trnje na kojem nema lišća.***
- ***Rado bih se za tebe žrtvovao, pa i mi smo družina tvoga oca? - reče mu Ebu Sabbah el-Kinani.***
- ***Tada ste bili bolji nego što ste danas, - odgovori mu Ebu Abdillah, alejhisselam.“***[1]

Nije mi jasno kako čovjek može imati povjerenje u ljude koje je Ehli Bejt grdio i korio u mnogim predanjima, i kako od takvih prenosilaca neko može primati vjeru. I ne samo to, nego kako čovjek uopšte može vjerovati prenosiocima koji su, zapravo, bili totalno nemoralni!

Pogledajte samo ovo predanje pa će vam biti jasno o kakvom se profilu radi:

Prvi hadis: El-Medžlisi bilježi u svom Biharu od Ebu Es-Sabbaha el-Kinanija da je rekao: „Jednog dana samo otišao i pokucao Ebu Dža'feru na vrata, kad ono mi se pojavi Vasifa djevojka bujnih grudi, pa mi uze ruku i njom pomilova vršicu svoje dojke. Ja joj rekoh:

- ***Reci svome gazdi da sam pred vratima.***
- ***Uđi, nemala te majka' - javi se on otuda iz kuće.***
- ***Bogami nisam namjeravao da te uznemiravam samo sam htio da se dodatno uvjerim, - rekoh mu.***
- ***Istinu si rekao. Ako ste pomislili da nas ovi zidovi sprečavaju da vidimo iza njih kao što sprečavaju vas, onda nebi bilo nikakve razlike između nas i vas. I nemoj slučajno da ponoviš ono.“***[2]

Da ne govorimo o kerametima i razlikama između kerameta i mu'džiza koje su bile nepobitni dokazi poslanstva, i da ne govorimo o besmislenom pretjerivanju u pripisivanju čudesa imamima Ehli Bejta, ali kada se prenosilac spusti toliko nisko da pipa jednu El-Bakirovu sluškinju (robinju) i time udari na čast ovog imama, a onda ponudi izgovor koji je još

---

[1] *Ihtijaru ma'rifetir-ridžal*, 2/ 639
[2] *Biharul-envar* od Medžlisija, 46/248

odvratniji nego i grijeh koji je učinio, a to je navodna želja da dodatno potvrdi uvjerenje! Koje to uvjerenje on želi potvrditi? Osim ako se nije radilo o uvjerenju u grijeh i razvrat pa je to uvjerenje htio da potvrdi. A osim toga, pogledaj kako je samo El-Bakir hladno reagovao na takav postupak! Je li to ljubomora imama Ehli Bejta kada su u pitanju njihove žene i sluškinje?

Zaista je čovjekova ljubomora koju ima prema članovima njegove kuće potvrda njegove čovječnosti i muškosti, pa i potpunosti i kompletnosti njegove vjere, kao što se to navodi u hadisu kojega nam prenosi Ebu Hurejra, radijellahu teala anhu, da je Sa’d ibn Ubada, radijellahu teala anhu, rekao:

- Allahov Poslaniče, zar da ako zateknem čovjeka sa svojom ženom ne smijem ga dirati dok ne dovedem četiri svjedoka?
- Naravno, - odgovori mu Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem.
- Ne, tako mi Onoga Koji te je s Istinom posla, ja bih mu presudio sabljom prije toga. – Energično odgovori Sa’d. A Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, reče:
- Slušajte šta govori vaš prvak, mnogo je ljubomoran, a ja sam ljubomorniji od njega a Allah je još ljubomorniji i od mene.“[1]

U predanjima se spominje Alijeva, radijellahu teala anhu, velika ljubomora koju je imao prema Fatimi Ez-Zehra, radijellahu teala anha, koja je bila prvakinja svih žena na dunjaluku. Prenosi se da je jednom došao kod nje, radijellahu teala anha, a ona je osvježavala usta koristeći misvak, pa je izrecitovao sljedeće stihove:

Spasio si se štapiću kojega gledam u njenim ustima
I ne bojiš se što te ja toliko gleda i gleda
Da si u stanju boriti se slatko bih te ubio
Jer, niko se od mene nije spasio osim tebe, o misvaku.

Ovakvi su oni bili i takvi su bili svi ljudi koji imaju časti i dostojanstva. A onda nam se pojavi neko poput ovog lažca koji tvrdi da je El-Bakir tako mlitavo reagovao i samo blago ukorio ovog čovjeka i još ga primio kao gosta!

11. El-Mugira ibn Seid el-Bedželi el-Kufi

Ibn Avn je rekao: „Ibrahim nam je govorio: ’Čuvajte se El-Mugire ibn Seida i Ebu Abdirrahima, jer oni su lažljivci“.

---

[1] *Muslimov Sahih, knjiga: Prizivanje prokletstva*, hadis br. 2754

Abdul-E'la ibn Ebi El-Musavir je rekao: „El-Mugiru ibn Ebi Seida, lažljivca, čuo sam kada je rekao: 'Allah uistinu naređuje pravičnost (Ali), dobročinstvo (Fatima) i da se rodbini udjeljuje (Hasan i Husejn), a zabranjuje razvrat i sve što je pokuđeno'. Pa je rekao: '(Taj i taj je najrazvratniji čovjek) a ono što je pokuđeno je (taj i taj)'."

Džerir ibn Abdil-Hamid je rekao: „El-Mugira ibn Seid je bio lažljivac i sihribaz".

El-Dževzedžani je rekao: „El-Mugira je ubijen zbog toga što je tvrdio da je poslanik. Najpoznatiji je bio u Kufi po čarolijama i vradžbinama, pa su mu se mnogi odazivali.

El-E'meš je rekao: „El-Mugira mi je jednom došao pa kad je stigao do vrata brzo uskoči u kuću.

- Šta ti je? – upitah ga.
- Ove vaše bašče su pokvarene. Blago onima koji ih zaljevaju vodom iz Eufrata.
- Ali mi za piće koristimo drugu vodu, - rekoh mu.
- U njega bacaju krv od menstruacije i krepale životinje.
- A ti odakle piješ vodu? – upitah ga.
- Iz bunara. – Odgovori mi on. Ja rekoh u sebi: 'E Bogami moram ga upitati i ovo:
- Je li Ali oživljavao mrtve?
- Jest, tako mi Onoga u Čijoj je Ruci moja duša, da je htio mogao je oživjeti i narod Ad i Semud.
- Kako si ti to saznao?
- Došao sam kod nekih ljudi od Ehli Bejta pa me je napojio nekim šerbetom (vodom) i nakon toga nije ostalo ništa da ne znam."

A od Kesira en-Nevvaa se prenosi da je rekao: „Ebu Dža'fera sam čuo kada je rekao: 'Allah i Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, su se odrekli El-Mugire ibn Seida i Bennana ibn Sem'ana, jer oni lažu na nas, Ehli Bejt."

Ibrahim ibn El-Hasen je rekao: „El-Mugira ibn Seid je došao kod mene dok sam još bio mladić, a ja sam bio jako sličan Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem. On mi poče pričati o robinstvu, mojoj sličnosti i koliko polaže nade u mene, ***a onda spomenu Ebu Bekra i Omera, pa prizva Allahovo prokletstvo na njih dvojicu. Ja povikah: 'Pa zar mi je Allahov neprijatelj došao?'***, i skočih te ga ščepah za vrat i stezao sam ga toliko da mu je jezik ispao vani od zora."

El-E’meš je rekao: „El-Mugira ibn Seid mi je doša i spmenuo mi je Alija i spomenuo mi je Vjerovjesnike, alejhimusselam, pa je njemu dao prednost nad njima, i rekao je: ’Ali je bio u Basri kada mu je došao neki slijepac a on ga samo pomilovao po očima i taj slijepac je odmah progledao. Zatim ga Ali upita:

- Želiš li da vidiš Kufu?
- Da, - odgovori slijepac.

Kufa mu odmah bi prinijeta i on mu je pokaza pa je ovaj vidje. On joj, potom, naredi: ’Vrati se’, i ona se vrati. Ja povikah: ’Subhanellah, subhanellah!’ On me ostavi i ode.“

Ibn Adij je rekao: „U Kufi nije bilo prokletijeg čovjeka od El-Mugire ibn Seida prema onim podvalama i potvorama koje se prenose od njega o Aliju. Stalno je lagao na Ehli Bejt, i ne znam jednoga hadisa da ga je citirao sa senedom.“[1]

Jako mnogo je prenio pa je zbog toga toliko njegovih laži. Ali je žalosno što te njegove laži nailaze na odziv kod mnogih, pa ih oni nepravedno i potvarajući pripisuju Ehli Bejtu, radijellahu teala anhum. Et-Tusi je u svome djelu Ihtijaru ma’rifetir-ridžali spomenuo mnoge hadise od Es-Sadika, radijellahu teala anhu, u kojima on njega ruži i grdi. Pa evo nekih od tih hadisa:

Prvi hadis: Dža’fer Es-Sadik, radijellahu teala anhu, je rekao: „Allah prokletim učinio El-Mugiru ibn Seida, on je lagao na moga oca, pa mu je Allah dao da iskusi žestinu čelika. Allah prokletim učinio svakoga ko o nama kaže (ko nam pripiše) nešto što mi ne govorimo o sebi. I neka Allah prokletim učini svakoga onoga ko zaniječe da smo mi Allahovi robovi koje je On stvorio i Kojem ćemo se svi mi vratiti a naša sudbina i konačan ishod su samo u Njegovoj Ruci.“[2]

Ono što je Dža’fer Es-Sadik rekao o sebi i svojim precima, radijellahu teala anhum, jeste upravo ono što i Kur’an potvrđuje a to je da se ibadet smije ispoljavati samo i jedino Allahu, dž.š., i nikome više. Tako Allah, dž.š., kaže: (مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَن يُؤْتِيَهُ اللّهُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُواْ عِبَادًا لِّي مِن دُونِ اللّهِ وَلَـكِن كُونُواْ رَبَّانِيِّينَ بِمَا كُنتُمْ تُعَلِّمُونَ الْكِتَابَ وَبِمَا كُنتُمْ تَدْرُسُونَ) ***Nezamislivo je da čovjek kome Allah da Knjigu i znanje i vjerovjesništvo – poslije rekne ljudima: "Klanjajte se meni, a ne Allahu!" – nego: "Budite Božji jer vi Knjigu znate i nju proučavate!".***[3]

---

[1] *Lisanul-mizan*, 6/77
[2] *Ihtijaru ma’rifetir-ridžali* od Et-Tusija, 2/489
[3] *Sura Ali Imran*, 79

Et-Tusi je od Es-Sadika, radijellahu teala anhu, prenio da je rekao: „Nemojte o nama prihvatati ništa osim onoga što je u skladu s Kur'anom i Sunnetom, ili ako nađete neki hadis pouzdan da svjedoči tome. El-Mugira ibn Seid, Allah ga prokleo, ubacio je u knjige učenicima moga oca neke hadise koje nije prenio moj otac. Bojte se, zato, Allaha, i ne prihvatajte o nama ništa što se kosi sa onim što je rekao Allah ili Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, u Sunnetu. Mi kada prenosimo govorimo: 'Allah, dž.š., je rekao ili Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je rekao'."[1]

Istinu je rekao, radijellahu teala anhu. Uistinu je Allahov govor i govor Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, mjerilo istine, i sve ono što se sa tim ne slaže ništavno je i bezvrijedno. El-Bakir i Es-Sadik samo su Allahovi, dž.š., robovi i sljedbenici najboljeg sina Ademovog, alejhisselam, našeg prvaka i odabranika Muhammeda, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem.

12. Muhammed ibn Muslim ibn Rejjah Ebu Dža'fer el-Evkasi Et-Tahhan

I on je jedan od onih koji su pretjerivali u veličanju Ehli Bejta, pa su zbog toga izmišljali, lagali i podmetali imamima Ehli Bejta, radijellahu teala anhum, ono što oni nikada nisu rekli. On je prenio mnogo munker hadisa (hadisi sa najnezgodnijim mahanama, op.prev.). Es-Sadik, radijellahu teala anhu, ga je grdio i ružio u hadisima o njemu. Postoji dosta tekstova u kojima je koren, a evo nekih od njih:

Et-Tusi bilježi svojim senedom od Ebu Es-Sabbaha da je rekao: „Ebu Abdillaha, alejhisselam, čuo sam kada je rekao: 'O Ebu Es-Sabbahu, propali su oni koji su se nametnuli kao vjerski lideri, od kojih su: Zurara, Berid, Muhammed ibn Muslim, Ismail el-Džu'fi i...', spomenuo je još nekoga ali ga nisam zapamtio."[2]

Također, od Mufeddala ibn Omera se prenosi da je rekao: „Ebu Abdillaha, alejhisselam, čuo sam kada je rekao: 'Allah prokletim učinio Muhammeda ibn Muslima, on je govorio da Allah ne zna stvari prije nego se one dese'."[3]

Neki primjeri njegovih izmišljotina:

Prvi hadis: El-Kulejni u svome djelu El-Kafi prenosi svojim senedom od Muhammeda ibn Muslima da je rekao: „Ebu Abdillaha,

[1] *Ihtijaru ma'rifetir-ridžali* od Et-Tusija, 2/489
[2] *Ihtijaru ma'rifetir-ridžali* od Et-Tusija, 1/394
[3] *Ihtijaru ma'rifetir-ridžali* od Et-Tusija, 1/394

slejhisselam, čuo sam kada je rekao: 'Imami su na stepenu Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, osim što oni nisu Vjerovjesnici niti im je dozvoljeno imati onoliko žena koliko je bilo dozvoljeno Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem. A u ostalim stvarima oni su na stepenu Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem'.“[1]

Pogledajte koliko samo smjelosti i drskosti ovo predanje sadrži prema poziciji Allahovog poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem!

13. Zurara ibn E'jun

On je jedan od najvećih extremnih lažljivaca, i onih koji su izmižljali i potvarali na El-Bakira i Es-Sadika, radijellahu teala anhuma. Od El-Bakira je prenio mnogo predanja iako ga nikad u životu nije sreo.[2]

Ibn Hadžer je prenio jedno predanje koje nam najbolje otkriva situacije ovog Zurare, i koliko je Es-Sadik, radijellahu teala anhu, prezirao ljude poput njega. Evo tog predeanja:

Od Ibn Es-Semmaka se prenosi da je rekao: „Pošao sam na hadždž pa me je Zurara sreo na Kadisijji i rekao mi:

- Nešto bih te zamolio.
- Šta si trebao, - upitah ga.
- Kada sretneš Dža'fer ibn Muhammeda poselami ga od mene i zamoli ga da mi kaže jesam li ja od stanovnika Džehennema ili od stanovnika Dženneta?

Ja ga ukorih zbog toga, a on mi reče: 'Zna on to sigurno', i toliko mi je navaljivao da sam mu morao obećati da ću to uraditi. Kad sam sreo Dža'fera prenio sam mu sve to od Zurare, a on mi odgovori:

- On je među stanovnicima Džehennema.

Meni to bi malo čudno što Dža'fer tako reče pa ga upitah:

- A kako ti to znaš?
- Ko za mene bude tvrdio da ja posjedujem znanje o tome taj je stanovnik Džehennema, - odgovori.

[1] *El-Kafi* od Kulejnija, 1/270, poglavlje: Kome su imami slični, i pokuđenost pripisivanja im poslanstva, br. 7. A obrati pažnju, poštovani čitatelju, koliko je to pretjerano kada kažu: „pokođenost pripisivanja im poslanstva“, jer ne kažu da je haram pripisivati im poslanstvo nego je samo pokuđeno (mekruh)!

[2] *Lisanul-mizan*, 2/474

Kad se vratih s hadždža Zurara me opet sretnu i ja mu prenijeh da je Dža'fer rekao za njega kako je stanovnik Džehennema. Zurara mi na to odgovori:

- Udijelio ti je iz posebne torbe.
- A šta to zanči? – upitah ga.
- Odgovorio ti je koristeći tekijje."[1]

Ovakva je situacija sa onima koji uzmu svoje prohtjeve za boga, a šejtana za svoga prijatelja pa mu on uljepša zabludu a zaslijepi ga da ne bi vidio i spoznao istinu i pored sve njene jasnoće i očitosti.

Kritike i ukori Zurare su mutevatir tako da je naprosto nemoguće negirati činjenicu da su one zaista i došle od imama Ehli Bejta koji su bili na pravom putu. Muhsin El-Emin je u svojoj knjizi ***E'januš-Šia*** potvrdio tu činjenicu, pa je rekao: ***„Predanja o nečijem ukoru kao i predanja o nečijem hvaljenju su jako mnogo brojna, skoro da su mutevatir, tako da se ne mogu odbaciti zbog slabosti seneda ili tome slično. Odgovor na njih jedino može biti da se sve to tumači kao tekijje."***[2]

Naravno, tekijje kao postulat njihova vjerovanja jeste zapravo klin o koji se kače sva predanja koja nisu u skladu s onim što Muhsin El-Emin i drugi vjerju. I tu ne postoji nikakvo pravilo koje određuje šta i kako mora biti. On to smatra da je rečeno kao tekijje, a neki drugi to isto predanje ocjenjuju i smatraju vjerodostojnim a neko drugo predanje smatraju da je tekijje, i tako sve ovisi o prohtjevu dotičnog muhaddisa! Sve to je posljedica nepostojanja programa i metodologije u ocjenjivanju i klasifikaciji hadisa, te odvajanju vjerodostojnih od onih koji to nisu.

A ovaj Zurara ima jako crn dosije uvreda i kritika imama Ehli Bejta, radijellahu teala anhu, a predanja koja o tome govore jako su brojna. Spomenut ćemo neka koja on sam prenosi o sebi:

Prvo predanje: Ebu Abdillaha, alejhisselam, upitao sam o učenju šehadeta, pa mi je rekao:

- Ešhedu en la ilahe illallahu vahdehu la šerike lehu, ve ešhedu enne Muhammeden abduhu ve resuluhu (Svjedočim da nema drugog boga osim Allaha, Jednoga i Jedinoga, Koji sudruga nema. I svjedočim da je Muhammed Njegov rob i Poslanik).
- Ettehijjatu vessalevatu? – upitah.
- Ettehijjatu vessalevatu, - odgovori.

---

[1] *Lisanul-mizan*, 2/473
[2] *E'januš-Šiah* od Muhsina El-Emina, 7/51

Kad sam izišao rekao sam sebi ako ga sutra sretnem opet ću ga pitati. Kad sam ga sutradan sreo ponovo sam ga pitao o šehadetu, pa mi je rekao isto onako kao i prvoga dana.

- Ettehijjatu vessalevatu? – upitah.
- Ettehijjatu vessalevatu, - odgovori.

Sutradan ću ga opet pitati o ovome, rekoh u sebi. I sutradan mi je opet rekao isto kao i prethodnih puta.

- Ettehijjatu vessalevatu? – upitah.
- Ettehijjatu vessalevatu, - odgovori.

Kad sam izišao, prdnuo sam mu u bradu i rekao: „Nikad se neće spasiti“.[1]

Najiskrenije se izvinjavamo cijenjenim čitateljima, jer smo svjesni da ovakva predanja iritiraju sve iskrene ljubitelje i simpatizere Ehli Bejta, radijellahu teala anhum. Jedini razlog spominjanja i nabrajanja ovih ovakvih predanja jeste da se pojasni kolika se nepravda i šteta nanosi Ehli Bejtu kada se o njima uzimaju predanja od Zurare i njemu sličnih. Osim toga, kako da uopšte vjerujemo nekome čiji moral je na ovako niskom stupnju i razini i čija narav je ovako niska?

Drugo predanje: Od Zijada ibn Ebi El-Halala se prenosi da je rekao: „Ebu Abdillahu, alejhisselam, rekao sam:

- Zurara je od tebe prenio nešto po pitanju mogućnosti obavljanja hadždža, pa smo mu povjerovali i prihvatili to od njega. A volio bih da ti to spomenem.
- Reci, šta ti je prenio, - reče mi Ebu Abdillah.
- Tvrdi da te je pitao o ajetu (وَلِلّهِ عَلَى النَّاس حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلاً) ***Hodočastiti Hram dužan je, Allaha radi, svaki onaj koji je u mogućnosti,*** da se to odnosi na čovjeka koji posjeduje putnu otpremninu i jahalicu?
- Da je svako ko ima otpremninu i jahali u mogućnosti obaviti hadždž iako ga nije obavio?
- Da, - odgovorih.
- ***Nije on mene tako pitao, niti sam ja njemu tako odgovorio. Tako mi Boga slagao je na mene, i tako mi Boga slagao je na mene. Allah***

[1] *Ihtijaru ma'rifetir-ridžali* od Et-Tusija, 1/379

prokleo Zuraru, Allah prokleo Zuraru, Allah prokleo Zuraru. On me je pitao:

- Onaj koji ima putnu otpremninu i jahalicu je li u mogućnosti obaviti hadždž?
- Hadždž mu je time postao obavezan, - odgovorih mu.
- Pa je li u mogućnosti? – upita.
- Ne, sve dok mu se ne dopusti.

Ja ga upitah:

- Hoću li ja ovo prenijeti Zurari?
- Prenesi.

Kad se vratih u Kufu[1] sretoh Zurari i sve mu ispričah kako je Ebu Abdillah, alejhisselam, rekao, ali mu ne rekoh da ga je proklinjao. Kad me sasluša, on mi odgovori: „Pa on nije ni svjestan da mi je dao mogućnost. ***A taj vaš drug ne razumije baš najbolje muški govor***".[2]

Pogledaj, cijenjeni čitatelju, koliko je samo ovaj čovjek bio drzak prema Ebu Abdullahu Es-Sadiku, radijellahu teala anhu, i kako mu je bilo jednostavno lagati. A onda kada se otkrila njegova laž još je dublje zagazio u zabludu i optužio je Es-Sadika i opisao ga kao neukog!

A evo i nekih hadisa u kojima imami Ehli Bejta ružno govore o njemu i kritikuju ga:

Treće predanje: Od El-Velida ibn Subejha se prenosi da je rekao: ***„U Medini sam prolazio Revdom, kad me neko povuče za rame. Ja se okrenuh, kad ono Zurara. I zamoli me, govoreći: 'Zamoli svoga druga (učitelja) da me primi'. Izišao sam iz mesdžida i otišao do Ebu Abdillaha, alejhisselam, i ispričao mu šta mi se desilo. On pomilova svoju bradu rukom, pa reče: 'Nemoj mu dozvoliti, nemoj mu dozvoliti, nemoj mu dozvoliti. Zurara bi me sada ovako starog krojio po svojoj mjeri. On nije na mojoj vjeri niti vjeri mojih predaka'."***[3]

Četvrto predanje: Et-Tusi bilježi od jednog od Es-Sadikovih učenika, u kojem stoji da je došao kod Es-Sadika pa ga ovaj upita o Zurari, a on mu odgovori da ga nije vidio već nekoliko dana.

---

[1] Ovo je jedno od predanja koja otvoreno dokazuju da je Zurara lagao na imam iako je on bio u Kufi a imam u Medini.
[2] *Ihtijaru ma'rifetir-ridžali* od Et-Tusija, 1/360
[3] *Ihtijaru ma'rifetir-ridžali* od Et-Tusija, 1/380

- ***Ne obraćaj pažnju na njega i ne mari za njim. Ako se razboli nemoj ga obilaziti, a ako umre nemoj da bi mu prisustvovao dženazi, - reče Ebu Abdillah Es-Sadik, alejhisselam***
- ***Zurara?! – upitah, začuđen onim što čuh od njega.***
- ***Da, da. Zurara, Zurara, gori je od Židova i kršćana i onih koji kažu da je Allah jedan od trojice.“***[1]

Peto predanje: Od Lejsa el-Muradija se prenosi da je rekao: „Ebu Abdillaha, alejhisselam, sam čuo kada je rekao: ***’Zurara će umrijeti lutajući’.***[2]

Živio je lutajući pa nije čudo ni da umre na isti način.

Šesto predanje: Od Imarana ez-Za’feranija se prenosi da je rekao: „Ebu Abdillaha, alejhisselam, sam čuo kada je Ebu Basiru rekao: ***’O Ebu basire, a on je dvanaestorici ljudi dao nadimke, niko u islamu nije uveo toliko novotarija kao što je to učinio Zurara, Allah ga prokletim učinio’.***“[3]

Sedmo predanje: Od Kulejba es-Sajdavija se prenosi da su negdje sjedili a sa njima je bio i Azafir es-Sajrefi i još nekoliko njihovih drugova među koji je bio i Ebu Abdillah, alejhisselam. Pa Ebu Abdillah, alejhisselam, iako prije toga uopšte niko nije ni spomenuo Zuraru, poče govoriti: ***„Allah prokleo Zuraru, Allah prokleo Zuraru, Allah prokleo Zuraru“, tri puta.***[4]

Osmo predanje: Od Ammara es-Sabatija se prenosi da je rekao: „Jedne noći sam odsjeo u nekoj koući kad sam bio na putu prema Mekki, kad ono neki čovjek na kijamu, obavljaše namaz, nikad nisam vidio nekoga da tako lijepo klanja. I učio je dovu da nikoga nisam vidio da tako lijepo uči. Kad smo osvanuli pogledah u njega ali ga ne prepoznah. Tada je sa mnom bio i Ebu Abdillah, ajehisselam, sjedio je pored mene kad onaj čovjek uđe u kuću. Ebu Abdillah, alejhisselam, pogleda u njega, pa reče: ’Kako je ružno kada čovjeku njegova braća vjeruju i imaju povjerenje u njega, a on to pronevjeri’. Čovjek odmah izađe napolje, a Ebu Abdillah, alejhisselam, se okrenu prema meni pa me upita:

- Ammare, znaš li ko je ovaj čovjek?
- Ne znam, samo znam da sam jedne noći odsjeo u nekoj kući kada sam bio naputu prema Mekki, pa sam ga vidio da klanja lijepo kao što nikoga do tada nisam vidio, i učio je neku dovu tako lijepo kao niko koga sam do tada vidio’, – odgovorih.

---

[1] *Ihtijaru ma’rifetir-ridžali* od Et-Tusija, 1/380-381
[2] *Ihtijaru ma’rifetir-ridžali* od Et-Tusija, 1/365
[3] *Ihtijaru ma’rifetir-ridžali* od Et-Tusija, 1/365
[4] *Ihtijaru ma’rifetir-ridžali* od Et-Tusija, 1/365

- ***Ovo je Zurara ibn E'jun. Tako mi Allaha, ovo je jedan od onih za koje Allah, dž.š., rekao u Kur'anu:*** (وَقَدِمْنَا إِلَى مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاء مَّنثُورًا) ***I Mi ćemo pristupiti djelima njihovim koja su učinili u prah i pepeo ih pretvoriti.***[1].[2]

Također je jako mnogo predanja koja su primjeri njegovog pretjerivanja i laži, ali ćemo se zadovoljiti sa nekoliko sljedećih primjera:

Prvi hadis: Es-Saffar bilježi svojim senedom od Zurare koji prenosi od Ebu Dža'fera, alejhisselam, za kojeg govori da ga je čuo kada je rekao:

- ***Da nije mene, dobili bismo još namirnica.***
- ***A ako vam bude dato, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, ne zna za to? - odgovorih.***
- ***Kada bi se to desilo to bi bilo objavljeno Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, i imamima, i na kraju bi došlo i od nas.***"[3]

Ovdje se otvoreno govori da objava dolazi i El-Bakiru, radijellahu teala anhu, a on je čist od takvih izjava, Bože sačuvaj da bi on izgovorio nešto takvo. Ovo predanje je negacija činjenice da je Muhammed, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, pečat Allahovih Poslanika, alejhimuselam, i ono je ujedno i napad na Allahovu knjigu. Allahu se utječemo od ovoga i od onoga ko je ovo izmislio.

***Drugi hadis: Od Zurare ibn E'juna koji prenosi od jednoga od njih, alejhimusselam, prenosi se da je rekao: „Allah ničim nije tako obožavan kao što je obožavan el-beda-*om*"** .[4]

„El-Beda'" znači da je Allah saznao nešto što nije ranije poznavao, a to znači pripisivanje neznanja (džehla) Allahu, dž.š., *neuzubillahi teala!* Bože sačuvaj da bi nešto ovako moglo poteći od El-Bakira ili Es-Sadika, radijellahu teala anhuma.

---

[1] *Sura El-Furkan*, 23

[2] *Ihtijaru ma'rifetir-ridžali* od Et-Tusija, 1/367-368

[3] *Besairud-deredžat,* str. 414

[4] *El-Kafi od Kulejnija*, 1/146*, poglavlje: El-Beda'*, hadis br. 1

ČETVRTO POGLAVLJE

IMAM EL-BAKIR - ČOVJEK KOJI JE VJEROVAO U ALLAHOVU JEDNOĆU

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, nije žalio truda u dostavljanju Poslanice od svoga Gospodara, tako da nam je upotpunio vjeru i ostavio nas je na bijelom janom putu koji se jednako vidi i noću kao i danju, a sa kojega niće skrenuti niti zabasati osim onaj koji je propao. Allah, dž.š., mu je to posvjedočio pa je u Veličanstvenom Kur'anu rekao: (الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الإِسْلاَمَ دِينًا) ***Sada sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam islam bude vjera.***[1] Pa neka mu Allah, dž.š., zbog svih nas, podari najbolju nagradu koju će ikada dati ijednom Vjerovjesniku, alejhimusselam.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, nije posebno odredio nikoga iz ovoga ummeta koga bi učio nečemu posebnom a što bi se nakon njegove smrti moglo učiti tajno ili javno. Vjera je već upotpunjena i blagodat je cjelovita.

Imam Ahmed bilježi u svome Musnedu od El-Harisa ibn Suvejda da je rekao: „Alija su upitali:

- Je li vam Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, išta posebno odredio?
- Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, nas nije ničim posebnim odlikovao od ostalih ljudi osim za dužinu ovog moga mača od prilike, - odgovori Ali, pa izvadi neki list u kojem je bilo nekoliko zuba od deve, a na kojem je pisalo: 'Medina je harem (svetište) između brda Sevr i Air, pa ko u njoj uvede neku novotariju ili pruži utočište onome koji čini takve stvari, neka je na njega Allahovo prokletstvo i prokletstvo svim meleka i ljudi. Na onom svijetu se od njega neće primiti ni obavezni ibadeti (dobra dobra djela) niti nafile (dobrovoljna dobra djela). Svi muslimani imaju jednaku garanciju i sigurnost, pa ko muslimana ostavi na cjedilu neka je na njega Allahovo prokletstvo i prokletstvo svim meleka i ljudi. Na onom svijetu se od njega neće primiti ni obavezni ibadeti niti nafile. I ko bez dozvole svoga vlasnika (gazde, gospodara) uzme za vlasnika nekoga drugoga, neka je na njega Allahovo prokletstvo i prokletstvo svim meleka i ljudi. Na onom svijetu se od njega neće primiti ni obavezni ibadeti niti nafile.“[2]

---

[1] *Sura El-Maida*, 3

[2] *Musned Ahmeda ibn Hanbela,* 1/151. Šuajb El-Arnaut je rekao za ovaj hadis da mu je sened vjerodostojan po kriterijima Buharija i Muslima.

Allah, subhanehu ve teala, je na sebe preuzeo odgovoronost i obavezu čuvanja ove vjere, pa je rekao u Veličanstvenoj Knjizi Svojoj: (إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ) ***Mi, uistinu, Kur'an objavljujemo i zaista ćemo Mi nad njim bdjeti!***[1] Allah, subhanehu ve teala, je i sačuvao Svoju Knjigu od iskrivljenja i korigovanja, a Sunnetu je odredio učenjake i hafize koji će ga naučiti napamet i tako sačuvati od laži lažljivaca i potvora onih koji izmišljaju lažne hadise i predanja. Međutim, onaj koji malo bolje iščita zaostavštinu koja se pripisuje Ehli Bejtu a posebno imamima El-Bakiru i njegovom sinu Es-Sadiku, uočit će stravično veliki broj podmetnutih i izmišljenih predanja i hadisa za čije nabrajanje bi trebalo dosta vremena. Tako da se baš na njih i odnosi ono što je Et-Tusi rekao na početku svoje knjige „Tehzibul-ahkam“: ***„Jedan od prijatelja prema kojem imamo velike obaveze, Allah ga podržao, podsjetio me je na neke hadise naših drugova, Allah se smilovao našim prethodnicima među njima, te koliko u njima ima nepomirljivih različitosti koje jedna drugu isključuju, koliko ima paradoksa i suprotnosti, da nema ni jednog hadisa (predanja) a da ne postoji drugi koji ga pobija, niti ima jednog zdravog hadisa a da ga drugi ne demantuje.“***[2]

Zato je imam El-Bakir, radijellahu teala anhu, bio odlučan da stane u kraj ovoj žestokoj propagandi pokrenutoj sa više strana a čiji je cilj bio upravo on. Te je podsticao ljude da ne prihvataju sve ono što se pripisuje njemu dok to prethodno ne uporede sa Kur'anom i Sunnetom, pa ako se ta predanja koja mu se pripisuju budu kosila sa Kur'anom i Sunnetom, on je prvi koji se odriče tih predanja.

Zbog toga je rekao: ***„Sve što se ne slaže s Kur'anom uporedite s Kur'anom i Sunnetom“.***[3] A i on i njegov sin Es-Sadik, radijellahu teala anhuma, govorili su nekim svojim učenicima: ***„Ne prihvatajte o nama ništa osim onoga što se slaže s Kur'anom i Sunnetom Njegovog Poslanika“***.[4]

Dakle, Ehli Bejt (porodica i potomci Muhammeda, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem), alejhimusselam, su, kao i svi ostali ljudi, dužni slijediti Kur'an i Sunnet njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, a ne obrnuto.

Imam El-Bakir, radijellahu teala anhu, je bio jedan od prvaka vjernika koji su besprijekorno vjerovali u Allahovu Jednoću, i bio je jedan od imama

---

[1] *Sura El-Hidžr*, 9
[2] *Tehzibul-ahkam*, str. 45
[3] *El-Fusulul-muhimme fi usulil-eimme* od El-Hurra el-Amilija, 2/36
[4] *El-Vesail, poglavlje: Način nalaženja modusa između hadisa koji se međusobno razlikuju i kako postupati i po jendom i po drugom,* br. 47

pobožnjaka. O njemu se prenosi „da je u jednom danu i noći klanjao i do stotinu i pedeset rekata“.[1]

On, radijellahu teala anhu, je dobro znao koliko je bitna dova i iskreno obraćanje Allahu, subhanehu ve teala, i od svoga oca, imam Zejnul-abidina, zapamtio je njegove riječi obraćanja svome Gospodaru: „I govorio sam: (لَئِن شَكَرْتُمْ لأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِن كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ) ***’Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati; budete li nezahvalni, kazna Moja doista će stroga biti’***,[2] i govorio sam (ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ) ***"Pozovite Me i zamolite, Ja ću vam se odazvati! Oni koji iz oholosti neće da Mi se klanjaju – ući će, sigurno, u džehennem poniženi“.***[3] ***“ Dovu si nazvao ibadetom a njeno ne ostavljanje ohološću, i zaprijetio si da će oni koji je ostave ući u Džehennem poniženi.***“[4]

Zbog toga je od njega, radijellahu teala anhu, prenešeno da jasno govori: „Najbolji ibadet je dova“.[5] Jednom su ga upitali:

- ***Koji ibadet je najbolji (najvredniji)?***
- ***Ništa kod Allaha nije bolje nego to da se od njega traži, - odgovori.“***[6] Prema tome, niji nikakvo čudo da je imam El-Bakir, radijellahu teala anhu, bio jako iskren u obraćanju svome Stvoritelju, subhanehu ve teala, jer je znao da je dova ibadet i da se ne smije upućivati nikome osim Allahu.

Kada je osvanjivao imam El-Bakir imao je običaj učiti sljedeću dovu: ***„Osvanuh a moj Gospodar je hvaljen. Osvanuh i Allahu nikoga ravnim ne smatram, i pored Njega ne dozivam drugog boga, niti pored Njega uzimam ikoga za zaštitnika“.***[7]

NEKE DOVE KOJE JE UČIO IMAM EL-BAKIR

Dova koju je on, radijellahu teala anhu, učio na nanćnom namazu bila je: „Nema boga osim Allaha, Jednoga i Jedinoga, Koji sudruga nema. Njemu pripada sva vlast i sva hvala. On oživljava i usmrćuje, usmrćuje i oživljava, a On je Živi Koji nikad ne umire. Svako dobro je u Njegovoj Ruci, i On je

---

[1] *Tarihul-islam,* 7/464
[2] *Sura Ibrahim,* 7
[3] *Sura Gafir,* 60
[4] *Es-Sahifetus-sedždžadijjeh*, str. 224
[5] *El-Vesail od El-Hurra el-Amilija, poglavlje: Sunnet je davati prednost dovi nad ostalim dobrovoljnim ibadetim*, 7/30
[6] *El-Kafi , 2/388, knjiga: Dova, poglavlje: Šta se uči jutrom i večerom.*
[7] *El-Kafi , 2/388, knjiga: Dova, poglavlje: Šta se uči jutrom i večerom.*

svemoguć. Allahu moj neka je Tebi hvala! Ti si svjetlo nebesa i Zemlje, pa neka Ti je hvala. Ti održavaš nebesa i Zemlju, pa neka Ti je hvala. Ti si ljepota nebesa i Zemlje, pa neka Ti je hvala. Ti si ukras nebesa i Zemlje, pa neka Ti je hvala. Ti se odazivaš na vapaj onih koji ga Tebi upućuju, pa neka Ti je hvala. Ti kišu daješ onima koji Te za kišu mole, pa neka ti je hvala. Ti se odazivaš na dove i molbe nevoljnika, pa neka Ti je hvala. Ti si od svih milostivih najmilostiviji, Milostivi Samilosni, pa neka Ti je hvala. Allahu moj, Ti zadovoljavaš (ispunjavaš) svaku potrebu, pa neka Ti je hvala. Allahu moj, Tebi večeras svoje potrebe iznosim pa Ti mi ih ispuni, o Ti Koji ispunjavaš želje onih koji Ti se obraćaju. Allahu moj, Ti si Istina, Tvoj Govor je Istina, Tvoje obećanje je istina, i Ti si apsolutni Vlasnik istine. Svjedočim da je susret sa Tobom istina, Džennet je istina, Džehennem je istina, Sudnji dan je istina i doći će bez imalo sumnje, a Ti ćeš proživjeti sve one koji su u svojim kaburovima. Allahu moj, Tebi se predajem, i u Tebe vjerujem, na Tebe se oslanjam i u Tebe se uzdam. Radi Tebe se sporim i samo Tebe uzimam za Sudiju. Oprosti mi ono što sam učinio i ono što ću učiniti, ono što sam utajio i ono što sam objelodanio. Ti si vječno Živi. Nema boga osim Tebe.“[1]

Obrati pažnju, cijenjeni čitatelju, na ovu blagoslovljenu dovu i to koliko on sadrži obraćanja direktno Allahu, a ne bilo kome drugome, sa željom za ispunjenje želja i potreba. Uporedi ovo sa onim što čine neki koji samo tvrde da vole i slijede Ehli Bejt, pa se mimo Allaha drugima obraćaju za rješenje svojim potreba i problema u životu. Kakve to ima veze sa imamima Ehli Bejta? Zašto se takvi ne povode za ovim imamima u svojim dovama i obraćanjima Bogu? Zbog čega Allahu čine širk u dovi dozivajući i nekoga drugoga pored Njega?

On, radijellahu teala anhu, je imao običaj učiti i ovu dovu: „Allahu moj, Blagi, Koji mnogo praštaš, Voljeni i Dragi, molim Ti se da pređeš preko hrđavih djela mojih Svojom dobrotom, i da mi od Sebe podariš ono što mi je potrebno i da me u tome nadahneš pa da budem pokoran Tebi i Tvome Poslaniku, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, i da mi podariš po Svojoj milosti onako kako iziskuje Tvoja plemenitost i milosrđe. Allahu moj, podari mi onako kako Tebi dolikuje da daruješ, i nemoj sa mnom postupiti onako kako ja zaslužujem da postupiš. Ja se samo u tebe uzdam, i nikada nikakvo dobro nisam doživio osim da je bilo od Tebe. O ti Koji najbolje vidiš, Koji najbolje čuješ, Koji si Najmudriji, Zaštitniče onih koji zaštitu i utočište traže i Ti Koji se odazivaš na molbe i dove nevoljnika, smiluj se Muhammedu i njegovoj porodici.“[2]

---

[1] *Misbahul-mutehedždžid* od Et-Tusija, str. 164
[2] *Biharul-envar* od Medžlisija, 88/188

Subhanellah! Ovo što neki ljudi danas u naše vrijeme rade potpuno je u suprotnosti sa onim što su radili imami Ehli Bejta. Ehli Bejt je upućivao dove samo Allahu i znali su da je on Zaštitnik onih koji Mu se obraćaju, i da je On Onaj Koji se odaziva na dove onih koji mu čine dove, a neki koji samo tvrde da slijede Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, i imame, dove upućuju drugima mimo Allahu i od drugih traže zaštitu? Nigdje nismo mogli vidjeti da El-Bakir traži utočište kod Muhammeda, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, niti kod bilo kojega Poslanika ili Vjerovjesnika ili bilo kojega od nekih dobrih ljudi. Nigdje ne vidjesmo da je tražio utočište kod Alija ili Fatime, kod Hasana ili Husejna, radijellahu teala anhum, neka je Allah zadovoljan sa njima i oni sa Njim, a svi su oni bolji od njega i na većem stepenu od njega kod Allaha, subhanehu ve teala. Naprotiv, vidjeli smo samo to da traži direktno od Allaha i Njemu se obraća iskreno Mu vjeru ispovijedajući. Od njega, radijellahu teala anhu, se prenosi da je rekao: „Allahu moj, ako se neko za svoju potrebu obraća nekome drugome, ja se za svoju potrebu obraćam samo Tebi, Ti suparnika nemaš.“[1] A mi vidimo da se neki, kada imaju neku potrebu, obraćaju Ebul-Fadlu, neki Hasanu i Husejnu ili drugima Allahovim robovima. Pa da li se za takve može reći da slijede put Muhammeda, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem? I da li se za njim može reći da slijede put El-Bakira, radijellahu teala anhu?

Pročitajmo zajedno ovaj kur'anski ajet: (لَهُ دَعْوَةُ الحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِ لاَ يَسْتَجِيبُونَ لَهُم بِشَيْءٍ إِلاَّ كَبَاسِطِ كَفَّيْهِ إِلَى الْمَاء لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ بِبَالِغِهِ وَمَا دُعَاء الْكَافِرِينَ إِلاَّ فِي ضَلاَلٍ) ***Samo se Njemu možete moliti! A oni kojima se pored Njega mole – neće im se odazvati, kao što ni voda neće stići u usta onome koji prema njoj samo dlanove svoje pruži; molitva nevjernika je stvar izgubljena***[2]**.** A onda pročitaj kako je El-Bakir, radijellahu teala anhu, prokomentirao ovaj ajet: (لَهُ دَعْوَةُ الحَقِّ) ***Samo se Njemu možete moliti!***, Njemu se upućuju dove i On se na njih odaziva, (وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِ) ***A oni kojima se pored Njega mole***, tj. mušrici (mnogobožci) im se mole, (بِشَيْءٍ) ***ničim***, neće im ništa udovoljiti od onoga što su tražili, (إِلاَّ كَبَاسِطِ كَفَّيْهِ) ***kao što ni voda neće stići u usta onome koji prema njoj samo dlanove svoje pruži***, tj. oni im se neće odazvati kao što se ni voda neće odazvati i ući u usta onome koji samo pruži svoje dlanove prema njoj i od nje bude tražio da mu uđe u usta s daljine ili ako pokušava zahvatiti vode dlanovima koje potpuno otvori, (وَمَا هُوَ بِبَالِغِهِ) ***voda neće stići***, jer je voda neživo biće i nije svjesna niti zna da je neko zove, a niti se može odazvati na poziv niti se može zadržati u otvorenoj šaci. Pa tako i njihova božanstva.

[1] *Biharul-envar* od Medžlisija, 91/270, poglavlje: 34
[2] *Sura Er-Ra'd*, 14

Ali ibn Ibrahim bilježi od El-Bakira, radijellahu teala anhu, da je rekao: „Ovo je primjer koji je Allah naveo onima koji obožavaju kipove, i onima koji obožavaju druge bogove mimo Allaha, pa im se tako oni ničim neće odazvati niti će im njihovo dozivanje imalo biti od koristi, kao što neće koristiti ni onome koji pruža ruke prema vodi s daleka kako bi je se domogao. I sve će mu to biti uzalud.“ Medžlisi je rekao: „Ovaj primjer se odnosi na kipove i božanstva od kojih se traži nagrada, jer ona nisu u stanju ikome pribaviti ikakvu korist osim da to Allah olakša i odredi povode tome. Samo On je vlasnik života, i On vlada i upravlja srcima i prevrće ih kako hoće, i samo On određuje uzroke svemu. Isto tako, Allah kaže (أَفَاتَّخَذْتُم مِّن دُونِهِ أَوْلِيَاء) ***Pa zašto ste onda umjesto Njega kao zaštitnike prihvatili***, prvenstveno se odnosi na kipove ali općenito može podrazumijevati i sve drugo.“[1]

Muhammed, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je Allahu najdraži čovjek, i on kod Njega ima najveći i najčasniji položaj, pa ipak nikome ne može pomoći osim ako mu to bude Allah, subhanehu ve teala, dopustio. Allah, subhanehu ve teala, je u Kur'anu rekao: (وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلْ أَفَرَأَيْتُم مَّا تَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ إِنْ أَرَادَنِيَ اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّهِ أَوْ أَرَادَنِي بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَاتُ رَحْمَتِهِ قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ) ***Ako ih upitaš ko je stvorio nebesa i Zemlju, sigurno će reći: "Allah!" a ti reci? "Mislite li vi da bi oni kojima se, pored Allaha, klanjate mogli otkloniti štetu, ako Allah hoće da mi je učini, ili, da bi mogli zadržati milost Njegovu, ako On hoće da im je podari?" Reci: "Meni je dovoljan Allah, u Njega se pouzdaju oni koji se pouzdavaju."***.[2] Ovo se odnosi i na kipove i na sve drugo. Imamo pravo zapitati se da li velijj ili čak i Poslanik može otkloniti nekiproblem bez Allahove dozvole i dopuštenja? Pa ako je odgovor da oni to ne mogu, zar onda nije preče da se moli Onaj Koji to zasigurno može i Koji je u stanju svaki problem riješiti?

Zaista su El-Bakir, Ali, Hasen, Husejn, Ebu bekr, Omer i dr. samo Allahovi robovi, i oni, tako mi Allaha, ne mogu ni od sebe otkloniti nedaću a kamo li da je otklone od drugoga. A i oni koji se Husejnu i drugim Allahovim dobrim robovima obraćaju za pomoć, i oni priznaju da su svi oni pobijeni, i da je Husejn, radijellahu teala anhu, umro žedan. Pa zašto se obraćaju za pomoć nekome ko nije mogao ni sebi priuštiti da se napije vode?

Mi u Allahovom Vjerovjesniku Ejubu, alejhisselam, imam savjet i pouku. Njega je snašao iskušenje i bolest pa ih nije bio u stanju odagnati od sebe osim moleći Allaha, subhanehu ve teala, i upućujući Mu dovu. A i najbolji Vjerovjesnik, Muhammed, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, kada ga je zadesilo iskušenje, tegoba i bolest, nije našao izlaz niti utočište osim

---

[1] *Biharul-envar* od Medžlisija, 68/115
[2] *Sura Ez-Zumer*, 38

kod Allaha, subhanehu ve teala. Tako je bilo i sa imamima El-Bakirom, Alijem, Omerom, El-Abbasom i svim dobrim ljudima, neka je na svima njima Allahovo zadovoljstvo.

Prema tome, neka se niko ne zavarava šejtanskim spletkama i dosjetkama da ovi ljudi koji se obraćaju evlijama i dobrim ljudima za pomoć da oni njih samo uzimaju kao zagovarače i posrednike kod Allaha, subhanehu ve teala, zbog njihove bliskosti Allahu, a ne zato što vjeruju da su oni neka božanstva. Tako mi Boga, to je upravo ono što su radili obožavaoci kipova i idola. Pročitajmo sada zajedno ove ajete iz Allahove Knjige pa uporedite između postupka ovih džahila (neznalica) našega doba i postupka onih džahila iz predislamskoga doba.

Allah, subhanehu ve teala, je rekao u Kur'anu: (وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللّهِ مَا لاَ يَضُرُّهُمْ وَلاَ يَنفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَـؤُلاء شُفَعَاؤُنَا عِندَ اللّهِ قُلْ أَتُنَبِّئُونَ اللّهَ بِمَا لاَ يَعْلَمُ فِي السَّمَاوَاتِ وَلاَ فِي الأَرْضِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ) ***Oni se, pored Allaha, klanjaju onima koji im ne mogu nauditi niti im mogu kakvu korist pribaviti, i govore: "Ovo su naši zagovornici kod Allaha." Reci: "Kako da Allahu kazujete da na nebesima i na Zemlji postoji nešto, a On zna da ne postoji!" Neka je hvaljen On i vrlo visoko iznad onih koje smatraju Njemu ravnim!"***[1]

Možda će neko reći da su posrednici samo kipovi a ne i kaburovi evlija i dobrih ljudi. Takvima kažemo neka pročitaju ajet: (إِن تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دُعَاءكُمْ وَلَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُونَ بِشِرْكِكُمْ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيرٍ) ***Ako im se molite, ne čuju vašu molbu, a da i čuju, ne bi vam se odazvali; na Sudnjem danu će poreći da ste ih Njemu ravnim smatrali. I niko te neće obavijestiti kao Onaj koji zna.***[2]

Obratite pažnju na Allahove riječi: (وَلَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ) ***a da i čuju, ne bi vam se odazvali***, a svima nam je jasno ko dan da su kipovi i gluhi i nijemi pa niti razumiju niti čuju, a obrati pažnju i na sljedeći dio ajeta:) يَكْفُرُونَ بِشِرْكِكُمْ) ***poreći će da ste ih Njemu ravnim smatrali.*** Dakle ovo se odnosi na one koji čuju i razumiju, i koji će na Sudnjem danu zanijekati (poreći) da su se oni njima obraćali i time Allahu pripisivali druga, a to su dakle evlije i dobri ljudi koji se odriči svih onih koji ih Allahu pripisuju ravnima i suparnicima, u ljubavi, strahu i dovama. U sljedećem ajetu vidimo primjer kako se Isa sin Merjemin odriče svih onih koji ga Allahu smatraju ravnim pa ga obožavaju: (وَإِذْ قَالَ اللّهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ أَأَنتَ قُلتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي وَأُمِّيَ إِلَـهَيْنِ مِن دُونِ اللّهِ قَالَ سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقٍّ إِن كُنتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ تَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي وَلاَ أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ إِنَّكَ أَنتَ عَلاَّمُ الْغُيُوبِ) ***A kada Allah rekne: "O Isa, sine Merjemin, jesi li ti govorio ljudima: 'Prihvatite mene i majku moju kao dva boga uz Allaha!'" – on će reći: "Hvaljen neka si Ti! Meni nije priličilo da***

[1] *Sura Junus*, 18
[2] *Sura Fatir*, 14

govorim ono što nemam pravo. Ako sam ja to govorio, Ti to već znaš; Ti znaš šta ja znam, a ja ne znam šta Ti znaš; Samo Ti jedini sve što je skriveno znaš.[1] Možda će neko reći kršćani su za Isaa rekli da je bog pa se ovaj ajet ne može uzeti kao dokaz za to. Ali kršćani nikad nisu rekli da je Merjem bog niti da je božija kćerka, nego priznaju da je ona ljudsko biće i da je potomak Adema, alejhisselam, pa je ipak uzimaju za posrednika i zagovarača kod Boga. Ipak, Allah, subhanehu ve teala, je i ovo zagovorništvo nazvao širkom jer je i to jedan vid pridavanja božanskih epiteta Merjemi i time je se pripisuje kao sudruga Allahu u traženju pomoći i otklanjanja nesreća. Pa pripazimo se svi i neka nas ne zavaravaju djela naših očeva i djedova. Istina je najpreča da se slijedi. A Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, i njegova porodica i ashabi su bili ti koji su nam prenijeli vjeru, pa se mi za njima povodimo i njih slijedimo. Njihova ispravna djela su ta koja će nas na onom svijetu spasiti Allahove kazne. Neophodno je da se ne zavaravamo praznim pričama nekih nemarnika koji tvrde da imaju znanje i fikh. To nam nimalo neće biti od koristi niti pomoći pred Allahom na Sudnjem danu. Allah, subhanehu ve teala, je rekao: (وَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَاءنَا فَأَضَلُّونَا السَّبِيلَا) ***I govoriće: "Gospodaru naš, mi smo prvake naše i starješine naše slušali, pa su nas oni s pravog puta odveli***.[2] Ovo bi bio i naš izgovor kada bismo slijedili one koji su otišli u zabludu i u nju sa sobm vuku i druge. Kada bi nas Allah uzvišeni upitao, i rekao: „O robovi Moji, zašto ste druge Meni ravnim smatrali, i tražili od onih koji niti vam ičim mogu koristiti niti škoditi? Zar niste znali da sam Ja Taj Koji ispunjava želje i potrebe i koji otklanja nedaće? I jeste li znali da oni od kojih ste vi tražili pomoć da su to Moji robovi, i da oni ništa ne mogu uraditi osim s Mojom dozvolom?

Prenosi se od El-Bakira da je rekao svome sinu Dža’feru Es-Sadiku, radijellahu teala anhuma: „O sine, ako čovjek drži u tajnosti iskušenje koje ga je zadesilo od ljudi, a samo se Allahu požali Allah Sebe obavezuje da će mu ga otkloniti“.[3]

U ovom predanju imam El-Bakir, radijellahu teala anhu, savjetuje svoga sina da krije iskušenja od ljudi a da se žali Allahu. Pa kakve veze sa ovim imaju oni koji hrle ka kaburovima kada imaju kakvu potrebu, pa se tamo mole onima koji su u njima ukopani, tražeći od njih lijek, opskrbu ili otklanjanje neke nedaće ili iskušenja?

Prenosi se da je El-Bakir, radijellahu teala anhu, na rukuu govorio: „Allahu moj, Tebi se klanjam, pema Tebi strahopoštovanje osjećam, u Tebe

---

[1] *Sura El-Maida*, 116
[2] *Sura El-Ahzab*, 67
[3] *Biharul-envar od El-Medžlisija, 90/296, poglavlje: Kad čovjek krene putem (dolinom) pa spomene Allaha.*

vjerujem, Tebi se predajem i na Tebe se oslanjam. Ti si moj Gospodar. Strahopoštovanje prema Tebi ispoljavam svojim sluhom, vidom, umom, tijelom i kostima svojim, i sve što mi noge nose predajem Allahu, Gospodaru svjetova“.[1]

A onda dođe neko ko tvrdi da ga slijedi pa govori: „Strahopoštovanje osjećam prema tom i tom evliji, poniženje osjećam prema tom i tom evliji. Pa kakve to veze ima sa El-Bakirovim, radijellahu teala anhu, postupcima?

KADA SE POJAVIO ŠIRK?

Ibn Ebi Hatim bilježi u svome tefsiru od Ebul-Muatahhira da je rekao: „Neko spomenu Jezida ibn Mihleba dok je Ebu Dža’fer El-Bakir klanjao u blizini, pa kad završi s namazom reče im: ’Spomenuste Jezida ibn Mihleba. On je ubijen u mjestu na kojem se po prvi put obožavao neko drugi mimo Allaha. Nekada je živio jako dobar čovjek zvani Vedd, i bio je mnogo omiljen u svom narodu. Kada je umro ljudi su bili mnogo ožalošćeni njegovom smrću i sakupili su se oko njegovog kabura u Babilonu i mnogo su žalili i tugovali. Kada je Iblis, la’netullahi alejhi, vidio koliko ljudi žale za njim ukazao im se u liku čovjeka, pa im rekao: ’Vidim koliko žalite za ovim čovjekom. Hoćete li da vam napravim njegov kip pa da ga postavite negdje gdje ga možete često posjećivati i sjećati se na njega?’. ’Hoćemo’, - rekoše. I on im napravi kipa sličnog onome čovjeku. I oni ga postaviše gdje su ga mogli redovno obilaziti, što su i činili. Iblis im opet dođe i ponudi im: ’Hoćete li da u kući svakoga od vas napravim po jednoga ovakvoga kipa da ga imate uvijek u kući pa da ga se bolje sjećate?’. ’Hoćemo’, - rekoše. I tako on napravi svakoj kući po jednoga takvoga kipa, pa su ga gledali i sjećali se njima dragog čovjeka. Njihova djeca su gledala šta rade stariji sa tim kipovima, pa se vremenom tom takvom spominjanju i zikru pridavao sve veći značaj iz generacije u generaciju, sve dok ne dođe generacija koja te kipove prihvati za božanstva koja su istinski obožavali kao što samo Allaha treba obožavati. Tako je prvi koji je obožavan mimo Allaha, subhanehu ve teala, bio „Vedd“ kip kojega su nazvali po imenu onoga čovjeka.“[2]

Pogledaj kako je Iblis postepeno doveo ljude do širka. Prva stepenica te postupnosti bila je da su se okupljali oko kabura dobrog čovjeka i molba da im posreduje i da se zagovara za njih. A to je potpuno ista situacija koju i danas viđamo kod mnogih ljudi. Allahu se žalimo na ovu nesreću.

DOVA JE IBADET

[1] *Biharul-envar od El-Medžlisija, 82/110, poglavlje: Sunnet je činiti zikr i učiti dove na rukuu.*
[2] *El-Bidajetu ven-nihaje* od Ibn Kesira, 1/119

Allah, subhanehu ve teala, u Svojoj Veličanstvenoj Knjizi, veli: (وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ) ***Gospodar vaš je rekao: "Pozovite Me i zamolite, Ja ću vam se odazvati! Oni koji iz oholosti neće da Me obožavaju – ući će, sigurno, u džehennem poniženi."***[1] Obrati pažnju na riječ (ادْعُونِي) ***Pozovite Me i zamolite,*** a onda (عِبَادَتِي) ***Me obožavaju***. A onaj koji se oholi prema dovi on se oholi prema ibadetu Allahu, subhanehu ve teala.

Prenosi se da je Sudejr es-Sajrefi upitao El-Bakira, alejhisselam: „Koji ibadet je najbolji (najvredniji)?“, pa mu je on odgovorio: „Ništa kod Allaha nije vrednije niti bolje nego da se od Njega moli i traži. I niko Allahu nije mrskiji od onoga koji se oholi prema njegovom ibadetu i ne traži ono što je kod Njega.“[2]

Pa kako onda, Allahov robe, možeš činiti ibadet nekome drugome mimo Allahu? Zar u Sunnetu Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, nemaš najljepši primjer?

Pročitaj šta je on, radijellahu teala anhu, rekao: ***„Nijedan rob neće ustrajno i iskreno u dovi moliti Allaha za neku svoju potrebu a da mu je On neće ispuniti“.***[3]

Nije rekao: Tražite šefaat od mene ili od nekoga drugoga od Ehli Bejta da biste obavili svoje potrebe!“.

Govorio je: „Vjernik treba da se obraća Allahu kad je u izobilju i rahatluku kao i onda kada je u nekom belaju i problemima, a ne čim mu bude dato što traži on prestane činiti dove. I ne treba da mu postaje dosadno činiti dove, jer dova kod Allaha ima vrlo visoko mjesto“.[4]

El-Bakir je ukazao na ogroman značaj dove i da ona kod Allaha ima vrlo visoko mjesto, pa kako se onda može upućivati drugome mimo Allaha?

Pročitaj ovo predanje u djelu „*Mekarimul-ahlak*“ od Et-Tabresija:

„Od Ebu Ubejde El-Hazzaa, prenosi se da je rekao: ’Bio sam zajedno sa El-Bakirom, alejhisselam, pa mi se izgubila deva. On mi reče: ’Klanjaj dva rekata, a onda reci isto ovo što ću i ja govoriti: ’Allahu moj, Ti Koji vraćaš izgubljenu stvar, i Koji upućuješ iz zablude, vrati mi moju izgubljenu stvar, jer ona je tvoje dobro i milosrđe prema meni’.’ Zatim mi reče, alejhisselam: ’O Ebu Ubejde, hajde jaši’. Pa sam pojahao zajedno sa Ebu Dža’ferom, alejhisselam. Samo što smo pošli kad se na putu ukaza nešto crno, aEbu

---

1 *Sura Gafir*, 60
2 *Avalil-leali* od Ibn Ebi Džumhura el-Ahsaija, 4/19
3 *Uddetud-dai* od Ibn Fehda el-Hillija, str. 189
4 *Uddetud-dai* od Ibn Fehda el-Hillija, str. 186-187

Dža'fer, alejhisselam, reče: 'O Ebu Ubejde, evo tvoje deve'. I stvarno, bila je to moja deva."[1]

To je bio El-Bakir u svome životu, poučavao je ljude kako da se Allahu približavaju svojim dobrim djelima, kada je rekao: „Klanjaj dva rekata", a potom upućivanjem dove samo Allahu, subhanehu ve teala, i nije rekao čovjeku: „Traži pomoć od mene ili mojih djedova". Upravo na ovo se odnose Allahove riječi: (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ اتَّقُواْ اللّهَ وَابْتَغُواْ إِلَيهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُواْ فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ) ***O vjernici, Allah se bojte i nastojte da Mu se umilite i na putu Njegovu se borite kako biste postigli što želite.***[2] Prema tome, ono čime nam Gospodar naređuje da Mu se umilimo jesu dobra djela, i to je ono što je El-Bakir, radijellahu teala anhu, razumio. Zato je čovjeku koji je bio sa njim naredio da učini dobro djelo kako bi Allahau postao bliži i draži, a onda to dobro djelo poprati dovom.

El-Medžlisi bilježi u svome djelu El-Bihar da je El-Bakir, radijellahu teala anhu, rekao: ***„Najbolje što ljudima može posredovati kod Allaha jeste iman u Allaha i Njegova Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, džihad na Allahovom putu, iskren govor jer je to prirodno čovjeku, obavljanje namaza jer je on vjera, davanje zekata jer je to jedan od farzova, post mjeseca ramazana jer je on zaštita od Allahove kazne, obavljanje hadždža jer je to sastajalište (odredište) vjere, suzdržavanje od grijeha, spajanje i jačanje rodbinskih veza jer to povećava opskrbu i produžuje život, tajna sadaka jer ona potire grijehe i gasi Gospodarovu srdžbu i činjenje dobrih djela jer ona čovjeka čuvaju od doživljavanja poniženja. I budite iskreni jer Allah je sa onima koji su iskreni. Klonite se laži jer laž sklanja iman. Iskrena čovjeka čeka spas i počast a lažljivca prezir i propast. Govorite samo lijepe stvari i bit ćete poznati po njima, i radite po njima bit ćete dostojni toga. Ispunite emanet (povjerenje) prema onima koji vam ga ukažu. Dijelite onima koji vama uskraćuju i budite dobri prema njima."***[3]

Pre tome, posredništvo nije da čovjek uzme evlije i dobre ljude da posreduju između njega i njegovog Stvoritelja, nego su to ibadeti kojima se čovjek usmjerava prema svome Gospodaru, nastojeći da se domogne Njegove nagrade i da izbjegne Njegovu kaznu.

Et-Tusi bilježi u ***„El-Emani"*** od Muhammeda ibn Adžlana, štićenika imama El-Bakira, da je rekao: „Zadesila me teška bijeda, a u teškoći malo je prijatelja. Bio sam pod teškim dugom koji sam ubrzo trebao vratiti, pa sam se uputio prema kući El-Hasana ibn Zejda, jer smo se dugo poznavali, a on je

---

[1] *Mekarimul-ahlak* od Et-Tabresija, str. 259-260
[2] *Sura El-Maida*, 35
[3] *Biharul-envar* od El-Medžlisija, 66/386

tada bio namjesnik u Medini. Pa je to osjetio na meni Muhammed ibn Abdillah ibn Ali ibn El-Husejn, a odavno smo se poznavali. Sreo me na putu i uzeo me za ruku, pa me upitao:

- Čuo sam u kakvoj si situaciji. Od koga očekuješ da će ti pomoći u tome u čemu si sada?
- Od El-Hasana ibn Zejda, - rekoh mu.
- Znači, nećeš otkloniti svoj problem i nemoj uzalud tražiti. Obrati se Onome Koji može da ti pomogne, a On je najmilostiviji. Pokušaj imati više nade u Njega. Ja sam čuo svoga amidžića Dža'fera ibn Muhammeda kada je pričao od svoga oca koji je prenio od djeda a on od svoga oca El-Husejna ibn Alija a on od svoga oca Alija ibn Ebi Taliba, alejhimusselam, a on od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, da je rekao: 'Allah je objavio nekim Svojim Poslanicima: 'Tako Mi Svoje časti i dostojanstva, prekinut ću nadu beznađem svakome onome ko se bude nadao nekome drugome osim Mene, i odjenut ću ga odjećom poniženja među ljudima, a udaljit ću ga od mje pomoći i dobrote. Zar da se Moj rob u teškoćama nada i obraća drugome mimo Mene, zar mu je neko drugi preči nego Ja! A Ja sam Vlasnik svega i Najmilostiviji sam. Ključevi svih zaključanih vrata su kod Mene. Moja vrata su otvorena svakome ko Me pozove. Zar ne zna da ako mu pošaljem neko iskušenje da mu ga niko drugi ne može otkloniti? Pa šta mu je da se sada okreće od Mene nekome drugome? Ja sam mu iz darežljivosti i plemenitosti Svoje podario i ono što Mi nije tražio, pa se okrenuo od Mene i nije od Mene tražio nego od drugoga. A Ja sam Allah, dajem i prije nego Mi se zatraži, pa zar da ne dam kad Mi se zatraži? Naprotiv, pa zar darežljivost i plemenitost ne pripadaju Meni? Zar i dunjaluk i ahiret nisu u Mojoj Ruci? Kada bi Me i stanovnici svih sedam nebesa i Zemalja zamolili da im dam šta god žele i da svakome od njih udovoljim želji i dam šta traži od Mene to ne bi umanjilo od Moga vlasništva ni koliko jedno krilo mušice. A kako da se umanji vlasništvo koje ja održavam? Bijedan li je i loš onaj koji Mi je nepokoran i nema Me na umu.
- Sine Allahovog Poslanika, ponovi mi taj hadis, - rekoh mu, pa mi ga ponovi još tri puta. Ja rekoh: 'Ne, tako mi Allaha, nikad više ništa ni od koga neću tražiti'.

Ubrzo mi on donese neku opskrbu i poklone od sebe.“[1]

Kako je bijedan svako onaj koji nadu polaže u nekoga drugoga mimo Allaha, i kako je bijedan onaj koji dovu upućuje nekome drugome mimo Allahu, i kako je bijedan svako onaj koji utočište traži kod nekoga drugoga mimo Allaha. Takav hrli ka robu a ostavlja Onoga Koje ti robovi obožavaju. Drži se ljudi a zaboravlja na njihovog Gospodara. O ti koji tražiš od drugih a ne od Allaha, boj se Allaha! Ugledaj se na Vjerovjesnika, na njegovu porodicu i ashabe. Tako mi Boga, nikada nisu Allahu pripisali ikoga ravnim u svojim dovama. I neka te ne zavarava mnoštvo onih koji su skrenuli s pravog puta. Allah, subhanehu ve teala, je rekao: (وَإِن تُطِعْ أَكْثَرَ مَن فِي الأَرْضِ يُضِلُّوكَ عَن سَبِيلِ اللّهِ إِن يَتَّبِعُونَ إِلاَّ الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلاَّ يَخْرُصُونَ) ***Ako bi se ti pokoravao većini onih koji žive na Zemlji; oni bi te od Allahova puta odvratili; oni se samo za pretpostavkama povode i oni samo neistinu govore.***[2]

Jedan od velikih učenjaka, rahimehullah, je rekao: „Slijedi pravi put i nimalo ti neće škoditi to što ih je na tom putu malo, a dobro se čuvaj stranputica i nemoj da te zavara mnoštvo onih koji su propali.“

Od El-Bakira, radijellahu teala anhu, se prenosi da je rekao: „Oko koje iz strahopoštovanja prema Allahu zaplače i pusti suzu, Allah će zabraniti vatri na Sudnjem danu. I suza koja poteče iz oka te nakvasi obraz čovjeku taj neće doživjeti poniženje na Sudnjem danu. I nema nikakvog dobrog djela a da kod Allaha nema određenu cijenu ili nagradu osim suze iz strahopoštovanja prema Allahu, jer On će jednom takvom suzom ugasiti mora vatre na Sudnjem danu. Čovjek iz jednog ummeta zaplače iz strahopoštovanja prema Allahu, pa se zbog njega Allah smiluje cijelom tom ummetu zbog plača tog vjernika među njima.“[3]

PODVALE I IZMIŠLJOTINE

Upravo smo se osvjedočili kakvu je akidu čistu, stabilnu i nepatvorenu imao imam El-Bakir, radijellahu teala anhu, tako da je to dovoljno pametnom čitatelju i onome koji traži istinu. Međutim, izmišljotine onih koji pretjeruju u veličanju imama, a kojih je mnogo u fikhskoj i tefsirskoj literaturi koja navodi predanja od El-Bakira, nalaze načina da unakazuju obilježja čistoga tevhida kojim je živio imam El-Bakir, radijellahu teala anhu.

Prema ovim izmišljotinama i mi imamo isti stav kao što je imao i imam El-Bakir, kada je rekao: „Sve što se ne slaže s Kur’anom vratite Kur’anu i Sunnetu“.

---

[1] *El-Emali* od Et-Tusija, str. 584
[2] *Sura El-En’am*, 116
[3] *El-Emali* od El-Mufida, str 143

Isto tako, svako onaj koji zna da je ništavno i netačno neko predanje koje mu se pripisuje a ne zaštiti ga i ne stavi s eu njegovu odbranu, on je time saučenik u toj laži i potvori, kao što je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, rekao u hadisu: „Ko od mene prenese neki hadis, a smatra ga lažnim i izmišljenim, i on je jedan od lažaca".

Poštovani čitatelju, evo nekih takvih predanja koja su izmišljena i potvorena na Ebu Dža'fera El-Bakira, radijellahu teala anhu, i primjeri ajeta i vjerodostojnih hadisa koji se sa tim ne slažu:

Prvo predanje: El-Medžlisi prenosi od imama El-Bakira da je rekao u komentaru ajeta: (إِنَّ إِلَيْنَا إِيَابَهُمْ) ***Nama će se oni, zaista vratiti***, Nama će se vratiti sva stvorenja a mi ćemo im svoditi račun.[1]

Pogledaj kako samo ovaj nesretni lažljivac potvara imame i kako im pripisuje božanska svojstva. A svi mi znamo da se stvorenja vraćaju samo Allahu, subhanehu ve teala, i da će im račun svoditi samo Allah, subhanehu ve teala, i On u tome nema sudruga niti pomoćnika. Allah, dž.š., je rekao: (يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِّنَفْسٍ شَيْئًا وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِّلَّهِ) ***dan kada niko nikome neće moći nimalo pomoći, toga dana će vlast jedino Allah imati***[2], (إِنْ حِسَابُهُمْ إِلَّا عَلَى رَبِّي لَوْ تَشْعُرُونَ) ***svi će pred Gospodarom mojim, da znate, račun polagati.***[3]

Drugo predanje: En-Nuri et-Tabresi prenosi od El-Bakira, radijellahu teala anhu, da je rekao: „Sa svojim ocem Alijom ibn El-Husejnom, alejhimesselam, otišao samo do kabura svoga djeda Predvodnika pravovjernih, Alija ibn Ebi Taliba, alejhisselam, u Nedžefu u oblasti Kufe, pa on zastade kod kabura i zaplaka, pa reče: 'Mir i spas neka je na tebi oče imama, prijatelju Poslanikov, posebni po bratstvu, misr i spas tebi izvore imana, Mizanu (vago) djela, sabljo Allahova. Selam neka je na tebe najbolji vjerniče, ti koji si naslijedio znanje svih Vjerovjesnika i Sudijo na Sudnjem danu. Mir i spas na tebe drvo bogobojaznosti. Mir i spas na najveći Allahov dokaz, na Njegovu blagodat neizmjernu, na Njegovu kaznu užasnu. Mir i spas na jasni put, na zvijezdu blistavu, i imama koji je upućivao i savjetovao, i milost Njegova i blagoslov.' A onda je reka: 'Ti si mi posrednik kod Allaha i moja zaštita. Ja imam pravo na tvoju zaštitu i nadu polažem na to, pa budi mi zagovornik kod Allaha, dž.š., da mi pomogneš u udovoljenju potrebe a to je da me oslobodiš od vatre džehennemske, i da mi pomogneš u ovoj mojoj situaciji da uspijem, a sve ovo molim i tražim Njegovom milošću i moći. Allahu podari mi kompletan razum, i razborita prijatelja, čisto srce, da mnogo uradim, lijep odgoj, i sve

[1] *Biharul-envar* od El-Medžlisija, 35/59
[2] *Sura El-Infitar,* 19
[3] *Sura Eš-Šuara,* 113

mi to podari u moju korist a ne protiv mene, Tvojom Te milošću molim o Najmilostiviji.“[1]

Kritiku ovoga predanja ćemo započeti jako ružnom rečenicom koja se nalazi u njegovom kontekstu a to je „***Sudijo na Sudnjem danu***“. Pogledaj samo koliko je ovaj lažljivac koji je izmislio ovaj hadis pretjerao uzdižući Alija ibn Ebi Taliba, radijellahu teala anhu. Pogledaj koja hrabrost u lažima na imame Ehli Bejta, i otvorenog odstupanja od onoga što je Allah, dž.š., rekao: (ثُمَّ رُدُّواْ إِلَى اللّهِ مَوْلاَهُمُ الْحَقِّ أَلاَ لَهُ الْحُكْمُ وَهُوَ أَسْرَعُ الْحَاسِبِينَ) ***Oni će, poslije, biti vraćeni Allahu, svome istinskom Gospodaru. Samo će se On pitati i On će najbrže obračun svidjeti.***[2] (وَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ) ***I ne klanjaj se, pored Allaha, drugom bogu! Nema boga osim Njega! Sve će, osim Njega, propasti! On će suditi, i Njemu ćete se povratiti!***[3] (يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِّنَفْسٍ شَيْئًا وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِّلَّهِ) ***dan kada niko nikome neće moći nimalo pomoći, toga dana će vlast jedino Allah imati.***[4]

Ovi ajeti su posve jasni da će vlast i sudstvo na Sudnjem danu pripadati samo Allahu, subhanehu ve teala, i nikome više mimo Njega. A ovaj zlotvor i prevarant tvrdi lažno i potvarajući da će sudstvo na Sudnjem danu pripadati nekome drugome mimo Allaha.

Osim toga, rečenica: ***„pa budi mi zagovornik kod Allaha, dž.š., da mi pomogneš u udovoljenju potrebe a to je da me oslobodiš od vatre džehennemske“.*** To se kosi sa kur'anskim ajetima u kojima Allah, subhanehu ve teala, kaže: (إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ اللّهِ عِبَادٌ أَمْثَالُكُمْ فَادْعُوهُمْ فَلْيَسْتَجِيبُواْ لَكُمْ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ) ***Oni kojima se vi, pored Allaha, klanjate, zaista su robovi, kao i vi. Pa, vi im se klanjajte, i neka vam se odazovu ako istinu govorite!***[5]

(وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللّهِ مَا لاَ يَضُرُّهُمْ وَلاَ يَنفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَـؤُلاء شُفَعَاؤُنَا عِندَ اللّهِ قُلْ أَتُنَبِّئُونَ اللّهَ بِمَا لاَ يَعْلَمُ فِي السَّمَاوَاتِ وَلاَ فِي الأَرْضِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ) ***Oni se, pored Allaha, klanjaju onima koji im ne mogu nauditi niti im mogu kakvu korist pribaviti, i govore: "Ovo su naši zagovornici kod Allaha." Reci: "Kako da Allahu kazujete da na nebesima i na Zemlji postoji nešto, a On zna da ne postoji!" Neka je hvaljen On i vrlo visoko iznad onih koje smatraju Njemu ravnim!***[6]

---

[1] *Mustedrekul-vesail od En-Nurija et-Tabresija, 10/223, poglavlje: Sunnet je posjećivati Predvodnika pravovjernih*, hadis br. 11900
[2] *SuraEl-En'am*, 62
[3] *Sura El-Kasas*, 88
[4] *Sura El-Infitar*, 19
[5] *Sura El-E'raf*, 194
[6] *Sura Junus,* 18

(وَلاَ تَدْعُ مِن دُونِ اللّهِ مَا لاَ يَنفَعُكَ وَلاَ يَضُرُّكَ فَإِن فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذًا مِّنَ الظَّالِمِينَ) ***i, pored Allah, ne moli se onome ko ti ne može ni koristiti ni nauditi, jer ako bi to uradio, bio bi uistinu, nevjernik.***[1]

(وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللّهِ مَا لاَ يَمْلِكُ لَهُمْ رِزْقًا مِّنَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ شَيْئًا وَلاَ يَسْتَطِيعُونَ) ***i klanjaju se pored Allaha, onima koji nisu u stanju da im bilo kakvu hranu daju, ni iz nebesa ni iz zemlje, i koji ništa ne mogu!***[2]

(وَاتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ آلِهَةً لِّيَكُونُوا لَهُمْ عِزًّا) ***Oni kao zagovornike nekakva božanstva, a ne Allaha, uzimaju.***[3]

(قُلْ مَن ذَا الَّذِي يَعْصِمُكُم مِّنَ اللَّهِ إِنْ أَرَادَ بِكُمْ سُوءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً وَلَا يَجِدُونَ لَهُم مِّن دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا) ***Reci: "Ko će vas od Allha zaštiti ako On hoće da vas zlo snađe, ili, ko vam može nauditi ako On želi da vam milost ukaže?" Osim Allaha, oni neće naći sebi ni zaštitinika ni pomagača.***[4]

(وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُو مِن دُونِ اللَّهِ مَن لَّا يَسْتَجِيبُ لَهُ إِلَى يَومِ الْقِيَامَةِ وَهُمْ عَن دُعَائِهِمْ غَافِلُونَ) ***Ko je u većoj zabludi od onih koji se, umjesto Allahu, klanjaju onima koji im se do Sudnjeg dana neće odazvati i koji su prema njihovim molbama ravnodušni.***[5]

(أَمِ اتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ شُفَعَاء قُلْ أَوَلَوْ كَانُوا لَا يَمْلِكُونَ شَيْئًا وَلَا يَعْقِلُونَ)

(قُل لِّلَّهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا لَّهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ)***Oni bez Allahova odobrenja posrednike uzimaju. Reci: "Zar i onda kada su bez ikakve moći i kada ništa ne razumiju!" Reci: "Niko ne može bez Njegove volje posredovati, vlast na nebesima i na Zemlji Njegova je, a poslije – Njemu ćete se vratiti."***[6]

---

[1] *Sura Junus,* 106
[2] *Sura En-Nahl,* 73
[3] *Sura Merjem,* 81
[4] *Sura El-Ahzab,* 17
[5] *Sura El-Ahkaf,* 5
[6] *Sura Ez-Zumer,* 43-44

POGLAVLJE V

KOLIKO JE EL-BAKIR POŠTIVAO ASHABE I DRUGE UČENE LJUDE

Sahabija (ashab) Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je svaka ona osoba koja je srela Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, za vrijeme njegovog života i koja je povjerovala u njega i na tome je i umrla.

To su najbolji ljudi nakon Allahovih Vjerovjesnika, alejhimusselam. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je upitan: „Koji ljudi su najbolji (najvredniji)?“, pa je odgovorio: „Najbolja je moja generacija, pa onda oni koji slijede nakon njih, pa onda oni koji slijede nakon njih...“.[1]

Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je rekao: „Nemojte vrijeđati moje ashabe. Kada bi neko od vas udijelio zlata koliko brdo Uhud ne bi dostigao stepen niti položaj jednoga od njih“.[2]

(وَالسَّابِقُونَ الأَوَّلُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالأَنصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُم بِإِحْسَانٍ رَّضِيَ اللّهُ عَنْهُمْ وَرَضُواْ عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتَهَا الأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ) ***Allah je zadovoljan prvim muslimanima, muhadžirima i ensarijama i svima onima koji ih slijede dobra djela čineći, a i oni su zadovoljni Njime: za njih je On pripremio džennetske bašče kroz koje će rijeke teći, i oni će vječno i zauvijek u njima boraviti. To je veliki uspjeh.***[3]

Evo Allahova vječna Knjiga, koju je Allah, subhanehu ve teala, učinio uputom ljudima, otvoreno hvali ashabe Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, i neka je Allah zadovoljan sa njima svima, i svjedoči da je Allah zadovoljan sa njima i da su oni džennetlije. A oni koji im pripisuju otpadništvo i nevjerstvo njih čeka propast i kazna kad su dotle došli da poriču ono što kaže Kur’an pa im tako on razotkriva laž i potvoru.

O njima je Allah, subhanehu ve teala, rekao: (كُنتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللّهِ وَلَوْ آمَنَ أَهْلُ الْكِتَابِ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُم مِّنْهُمُ الْمُؤْمِنُونَ وَأَكْثَرُهُمُ الْفَاسِقُونَ) ***Vi ste narod najbolji od svih koji se ikada pojavio: tražite da se čine dobra djela, a od nevaljalih odvraćate, i u Allaha vjerujete. A kad bi sljedbenici Knjige ispravno vjerovali, bilo bi bolje za njih; ima ih i pravih vjernika, ali, većinom su nevjernici.***[4]

Poznato je da je ovaj ajet objavljen povodom Allahovog Poslanika, i onih koji su bili sa njim, mada obuhvata i sve vjernike. Međuti, prvenstveno podrazumijeva Poslanika i njegovu generaciju. Pa i pored toga postoje neki koji pokušavaju relativizirati vrijednost ovoga ummeta i njegovu vodeću poziciju, te potvaraju najbolje ljude ummeta, vrijeđaju, psuju i proklinju, a

---

[1] *Sahihu Muslim, knjiga: Vrijednost ashaba*, hadis br. 4600
[2] *Sahihul-Buhari, knjiga: Vrijednosti*, hadis br. 3397
[3] *Sura Et-Tevba*, 100
[4] *Sura Ali Imran*, 110

oni su bili ashabi Muhammeda, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, i njegovi pratioci, njegovi punčevi i zetovi i njegovi miljenici. Neki ih potvaraju u vjeri govoreći da su bili licemjeri i munafici, da su otpadnici od vjere Allahove, te da su iznevjerili Allaha i Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem. Oni pored toga ne štede ni imame Ehli Bejta, radijellahu teala anhum. Molim Allaha da nas sačuva otpadništva i zablude.

Apsolutno je nemoguće da najbolji narod koji se ikad pojavio na Zemlji bude onaj koji je već u prvoj generaciji otišao u otpadništvo i izišao iz vjere, osim par pojedinaca. Tako mi Boga, onaj koji takve stvari govori niti uči Kur'an niti ga razumije, jer da ga uči znao bi ko su ashabi, znao bi njihovu vrijednost i njihova prava i ne bi se usuđivao da ih vrijeđa. Kako bi kad El-Bakir, radijellahu teala anhu, kaže: „Sve što se ne slaže s Kur'anom vraća se Kur'anu i Sunnetu". Ovo jasna poruka imama El-Bakira da se Kur'an mora prihvatiti kao životni ustav i ideološka vodilja, a sve što se sa njim ne slaže biva odbačeno.

Obratimo zajedno pažnju na sljedeće ajete: (لِلْفُقَرَاء الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِن دِيارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَيَنصُرُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُوْلَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ) ***i siromašnim muhadžirima koji su iz rodnog kraja svoga protjerani i imovine svoje lišeni, koji žele da Allahovu milost i naklonost steknu, i Allaha i Poslanika Njegova pomognu, - to su, zaista, pravi vjernici -,***[1] (وَالَّذِينَ تَبَوَّؤُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِن قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِّمَّا أُوتُوا وَيُؤْثِرُونَ عَلَى أَنفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَن يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ) ***i onima koji su Medinu za življenje izabrali i domom prave vjere još prije njih je učinili; oni vole one koji im se doseljavaju i u grudima svojim nikakvu tegobu, zato što im se daje, ne osjećaju, i više vole njima nego sebi, mada im je i samima potrebno. A oni koji se učuvaju lakomosti, oni će sigurno uspjeti.,***[2] (وَالَّذِينَ جَاؤُوا مِن بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِّلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَّحِيمٌ) ***Oni koji poslije njih dolaze – govore: "Gospodaru naš, oprosti nama o braći našoj koja su nas u vjeri pretekla i ne dopusti da u srcima našim bude imalo zlobe prema vjernicima; Gospodaru naš, ti si, zaista, dobar i milostiv!"***[3]

Sada pitamo one koji ashabe Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, potvaraju za otpadništvo, ko su bili siromašni muhadžiri koji su pomogli Allaha i Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, a koje je Allah, subhanehu ve teala, opisao kao iskrene? Da li Allah, subhanehu ve teala, nevjernike i munafike opisuje kao iskrene? Da li iko rauman može nešto tako reći? A onda, ko su oni koji i više vole njima nego

---

[1] *Sura El-Hašr*, 8
[2] *Sura El-Hašr*, 9
[3] *Sura El-Hašr*, 10

sebi, mada im je i samima potrebno? I koji vole one koji im se doseljavaju? I neka se svako od nas zapita: Jesam li ja među onima koji govore: 'Oprosti nama i našoj braći koja su nas u vjeri pretekla'? Ili sam među onima koji govore da su oni nevjernici, otpadnici od vjere i da su stanovnici vatre? Odgovor ostavljam svakome onome koji ima zdravu pamet.

IMAM EL-BAKIR HVALI ASHABE, RADIJELLAHU TEALA ANHUM

Nakon što smo spomenuli neke ajete koji hvale ashabe Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, a nabrojali smo i neke izjave koje se kose sa slovom Kur'ana, sada ćemo spomenuti samo jedan djelić onoga što je El-Bakir, radijellahu teala anhu, govorio o ashabima Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem.

Prvo predanje: Et-Tusi u djelu El-Emali prenosi od El-Bakira, radijellahu teala anhu, da je rekao: „Predvodnik pravovjernih Ali ibn Ebi Talib, alejhisselam, je predvodio ljude u sabah namazu u Iraku. Kada je završio održao im je predavanje, pa je zaplakao i svi su plakali od strahopoštovanja prema Allahu, subhanehu ve teala. Govorio im je: 'Tako mi Allaha, u vrijeme moga miljenika (velikog prijatelja) Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, bio sam sa ljudima koji su osvanjivali i omrkavali neočešljani i prašnjavi, među očima im je koža zadebljana zbog čestih i dugih sedždi,[1] noći su provodili na sedždi i kijamu pred svojim Gospodarom, jedni na nogama a jedni ničice dozivali su svoga Gospodara, i molili ga da ih spasi džehennemske vatre. Tako mi Allaha, vidio sam da su svi bili uplašeni i zabrinuti od straha od Njega."[2]

Obrati pažnju na to koliko naš cijenjeni Ali, radijellahu teala anhu, hvali ashabe i kako o njima priča s ljubavlju. I obrati pažnju na to kada govori: „Tako mi Allaha, vidio sam da su svi bili uplašeni i zabrinuti od straha od Njega". Pa upitaj svakoga onoga koji potvara ashabe Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem: Jesu li ovakvi nevjernici i munafici?

---

[1] Na to se odnose Allahove riječi: (سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِم مِّنْ أَثَرِ السُّجُودِ) ***na licima su im znaci, tragovi od padanja licem na tle**.*

[2] *Biharul-envar* od El-Medžlisija, 22/306, *El-Emali* od Et-Tusija, str. 102, *Nehdžul-belaga*, 1/190

Drugo predanje: Ibn Asakir prenosi od El-Bakira, radijellahu teala anhu, da je rekao: „Svi Fatimini sinovi (potomci) su složni na tome da o Ebu Bekru i Omeru govore sve najljepše“.[1]

Istinu je rekao El-Bakir, radijellahu teala anhu, jer svi pripadnici Ehli Bejta su voljeli ashabe i cijenili ih, a dokaza i okolnosti u prilog tome ima toliko da ih se naprosto ne može nabrojati. Primjera radi, kada čitamo imena koja su davali svojoj djeci vidimo da su to Ebu Bekr, Omer i Osman. Ali, radijellahu teala anhu, svoju kćerku Ummu Kulsum udao je za Omera ibn El-Hattaba, radijellahu teala anhu. El-Bakir nam to prenosi pa kaže: ***„Omer ibn El-Hattab je zaprosio od Alija njegovu kćerku Ummu Kulsum, pa mu je rekao:***

- ***Udaj je za mene.***
- ***Nju čuvam svome btratiću Dža'ferau, - odgovori mu Ali.***
- ***Udaj je za mene, jer, tako mi Boga, niko drugi je neće paziti bolje nego ja, - uporno je govorio Omer.***

Tako ga je Ali oženio njome. A Omer iziđe pred muhadžire i reče:

- ***Zar mi nećete čestitati?***
- ***Na čemu, Vladaru pravovjernih? – upitaše.***
- ***Na Ummu Kulsum kćerku Alija i Fatime kćeri Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem. Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, čuo sam kada je rekao: 'Svaka genetska i rodbinska veza će na Sudnjem danu biti prekinuta, osim moje genetske i rodbinske veze'. Pa eto, htio sam da između mene i Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, bude ta genetska i rodbinska veza.“***[2]

Treće predanje: Ibn Asakir u svome Tarihu bilježi svojim senedom od Ebu Hanife, radijellahu teala anhu, kako nam priča kada je otišao u posjetu imamu El-Bakiru, radijellahu teala anhu, i kako ga je pitao o Omeru,

---

[1] *Sijeru e'lamin-nubela* od Ez-Zehebija, 4/406

[2] Mustedrek od El-Hakima, 3/142. El-Hakim je o ovome hadisu rekao: „Ovaj hadis je vjerodostojnog sene ali ga nisu ubilježili“. Ez-Zehebi je rekao: „sened mu je prekinut“. Ipak tazbinska veza između Omera i Alija, radijellahu teala anhuma, je bez sumnje pouzdana i dokazana u historijskoj literaturi koja tretira biografije, životopise i porijekla ljudi. A ovo je dokazao i Et-Tabresi u djelu „I'lamul-vera bi e'lamil-huda“, kao i En-Nisaba ibn Et-taktaki u djelu „El-asili fi ensabit-talibine“, El-Kulejni u djelu „El-Kafi“ i to u četiri hadisa, od kojih je El-Medžlisi jeda ocijenio vjerodostojnim, drugi pouzdanim, a treći kao hasen. Još mnoge knjige su potvrdile ovu tazbinsku vezu da ih je teško nabrojati sve. Ovo je jedan od najočitijih dokaza koliko je bila jaka i prisna veza između Omera ibn El-Hattaba i Alija ibn Ebi taliba, radijellahu teala anhuma.

radijellahu teala anhu, i u kakvoj je vezi i odnosima sa njim bio Ali, radijellahu teala anhu. On nam to ovako pripovijeda, pa kaže: „Kad sam mu došao, nazvao sam mu selam i sjeo pored njega, a on mi reče:

- Iračanine, ne sjedaj pored mene jer vi ne dozvoljavate da se pored nas sjedi.

  Ja sjedoh i rekoh mu:

- Allah ti se smilovao. Je li Ali prisustvovao Omerovoj dženazi?
- ***Subhanellah! Pa zar on nije rekao: 'Nema nijednog čovjeka na Zemlji sa čijim djelima bih više volio sresti Allaha, subhanehu ve teala, nego što je ovaj čovjek koji je umotan ovim ćefinom'. Pa ga je oženio i svojom kćerkom. Da ga nije smatrao dostojnim nje zar bi mu je dao? A znate li ko je bila ona, ne bilo ti oca? Bila je najčasnija od svih žena na dunjaluku.“*** U dodatku stoji: „Djed joj je bio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, a otac joj je bio Ali koji je imao visoko mjesto i vrijednost u islamu. Majka joj je bila Fatima kćerka Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, braća su joj bila Hasan i Husejn, dva najčasnija mladića u Džennetu, a nana joj je bila Hatidža.“- reče mi.
- Neki ljudi kod nas tvrde da se ti odričeš njih dvojice (Ebu Bekra i Omera, op.prev.) i da ih po ružnom spominješ, pa bilo bi lijepo da napišeš neko pisamce u kojem demantuješ te neistine, - zamolih ga.
- Ti si mi najbliži među svima njima, pa sam ti naredio da ne sjedaš pored mene i nisi me poslušao, pa kako da me poslušaju oni onakvi? – odgovori mi.“[1]

Obrati pažnju, cijenjeni čitatelju, na to kako je Ali, radijellahu teala anhu, pomagao dvojici šejhova i imama, Ebu Bekru i Omeru, radijellahu teala anhuma, pa ćeš se uvjeriti da ta prisna veza između Ehli Bejta i ostalih ashaba nije nikakva fikcija niti pretjerivanje nego stvarnost i realnost. Oni koji potvaraju Ebu Bekra i Omera da su bili nevjernici i munafici gube iz vida činjenicu da je Ali, radijellahu teala anhu, bio njihov ministar i pomagač. A El-Bakir, radijellahu teala anhu, je rekao: ***„Onaj koji čini nasilje, onaj koji mu u tome pomaže i onaj koji je s time zadovoljan trojica su ortaka i saučesnika u istoj stvari“.***[2]

---

[1] *Tarihu medineti Dimešk*, 53/289-290

[2] *Mustedrekul-vesail* od En-Nurija et-Tabresija, 13/125, poglavlje: Zabranjeno je pomagati nasilniku makar koliko i na tren, hadis br. 16

Ne znam ikoga da je pokušao negirati ili relativizirati činjenicu da je Ali, radijellahu teala anhu, bio ministar i Ebu Bekru i Omeru, radijellahu teala anhum. Kojeg li paradoksa, potvrđuju činjenicu da je Ali bio Omerov ministar i savjetnik i ponavljaju riječi koje pripisuju Omeru, radijellahu teala anhu, da je rekao: „Da ne bi Alija propade Omer", te tako Omerovim riječima dokazuju koliko je Ali bio učen i oštrouman, ali, u isto vrijeme, zaboravljaju da je El-Bakir, radijellahu teala anhu, rekao: ***„Onaj koji čini nasilje, onaj koji mu u tome pomaže i onaj koji je s time zadovoljan su ortaci i saučesnici u istoj stvari"!*** Ne shvataju da oni time i samog Alija, radijellahu teala anhu, potvaraju da se pokoravao nasilnicima i nepravednicima i da je samim tim saučestvovao u nasilju i nepravdi. Pa da li razuman čovjek može prihvatiti nešto ovako?!

Ne postoji niti jedan put i način da se Ali, radijellahu teala anhu, opravda i da mu se nađe isprika za to što je činio osim da se to isto učini i sa njegovom braćom, ostalim ashabima, radijellahu teala anhum, a posebno sa dvojicom prvih halifa, Ebu Bekrom i Omerom.

Ko god ashabima pripiše otpadništvo i nevjerstvo, sa njima je udružio i ubrojio, bez imalo sumnje, i Alija, radijellahu teala anhu, jer im je on bio pomagač i savjetnik na sve načine.

En-Nuri et-Tabresi bilježi od El-Bakira, radijellahu teala anhu, da je rekao: „Vladar pravovjernih, alejhisselam, je rekao: 'Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je govorio: 'Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka ne uzima nevjernika za brata, i neka se ne druži sa velikim grešnikom. A onaj ko nevjernika uzme za brata ili se često bude družio sa velikim grešnikom, on je nevjernik i veliki grešnik'."[1]

Hajmo se, onda zapitati da li se Ali, radijellahu teala anhu, družio sa nevjernicima i grešnicima, pa čak se i ženio od njih i njima je udavao svoje kćeri? A ima i još važnije pitanje, a to je da li se i Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, družio sa nevjernicima i grešnicima, pa je još bio i oženjen njihovim kćerima a njih je ženio svojim kćerima?

Svi mi znamo da je Aiša, kćerka Ebu Bekra Es-Siddika, bila supruga Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, a da su njegove dvije kćeri bile udate za Osmana ibn Affana, radijellahu teala anhu, pa da li je moguće da Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, govori jedno a postupa suprotno tome? I da li je Ali, radijellahu teala anhu, od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, prenio ovaj hadis a onda postupao suprotno njemu?

---

[1] *Mustedrekul-vesail* od En-Nurija et-Tabresija, 8/334, poglavlje: Pokuđenost bratimljenja sa velikim grešnikom, maloumnikom i lažljivce, hadis br. 1

Pročitaj šta je El-Medžlisi zabilježio od El-Bakira koji prenosi od Alija, radijellahu teala anhuma: „Allah, dž.š., je objavio Šuajbu, alejhisselam:

- Iz tvoga naroda ću uništiti stotinu hiljada ljudi; četrdeset hiljada najgorih među njima i šezdeset hiljada najboljih među njima.
- Jasno mi je za najgore, ali zašto da uništiš ove najbolje? – upita.
- Zato što su im laskali i povlađivali i nisu se na njih srdili zbog Mene.“[1]

Hajmo sada uporediti ovo sa postupkom Alija, radijellahu teala anhu, kada je posavjetovao Omera, radijellahu teala anhu, da ne ide u susret Rimljanima. Da je Omer, radijellahu teala anhu, bio otpadnik ili u zabludi, - da Allah sačuva i oprosti, - da li bi Ali, radijellahu teala anhu, povlađivao i dodvorao se takvom čovjeku? Jer njegov govor je mogao biti samo jedno od dvoga: ili istinit i iskren govor dobrom čovjeku ili ulagivanje i dodvoravanje nasilniku i tulumćaru.

Četvrto predanje: ***Salim ibn Ebi Hafsa je rekao: „Ebu Dža'fera i njegovog sina Dža'fera ibn Muhammeda upitao sam o Ebu Bekru i Omeru, pa su mi obojica rekli: 'O Salime, uzmi ih za prijatelje a odreci se njihovih neprijatelja, jer njih dvojica su bili imami pravoga puta'. I još mi je rekao: 'Nisam vidio nikoga od Ehli Bejta ko ih nije priznao za prijatelje i vođe'.“***[2]

Peto predanje: Čak i Džabir el-Džu'fi, osvjedočeni mrzitelj ashaba koji je izmišljao na Ehli Bejt i potvarao ih da su psovali ashabe Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, nije mogao a da ne prenese kako su imami Ehli Bejta hvalili ashabe Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, pa je rekao: „Muhammeda ibn Alija sam upitao:

- Je li bilo ko od vas Ehli Bejta smatrao da ijedan grijeh može biti širk?
- Nije, - odgovori.
- Je li iko od vas Ehli Bejta vjerovao u preseljenje duša? – upitah opet.
- Nije.
- Je li iko od vas Ehli Bejta psovao Ebu Bekra i Omera? – upita treći put.
- Nije niko. Voli ih, prihvati ih za prijatelje i vođe i moli Allaha da im oprosti grijehe, - odgovori mi.“[3]

---

[1] *Biharul-envar* od El-Medžlisija, 97/81
[2] *Tehzibut-tehzib*, 9/312, i *Tarihul-islam*, 7/463
[3] *Et-Tabekatul-kubra*, Ibn Sa'd, 5/321

On nikada ne bi prenio jedno ovakvo predanje osim zvog toga što je bilo toliko očito i općepoznato da se o ashabima pohvalno govorilo tako da je bilo nemoguće da se to utaji i sakrije od strane njega ili njemu sličnih.

Šesto predanje: Urva ibn Abdillah je rekao: „Ebu Dža'fera Muhammeda ibn Alija sam upitao o ukrašavanju sablje pa mi je odgovorio:

- Nema nikakve smetnje da se ukrašava. I Ebu Bekr Es-Siddik je ukrašavao svoju sablju.
- Jel ti to reče Es-Siddik (Istinoljubivi)? – upitah.

On odmah skoči na noge, okrenu se prema Kibli, pa glasno povika: „Da, Es-Siddik, da, Es-Siddik, i ko ne kaže Es-Siddik, Allah mu ne podario iskren govor ni na ovom svijetu ni na ahiretu."[1]

El-Bakir je bio živi primjer Allahovih riječi: (وَالَّذِينَ جَاؤُوا مِن بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِّلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَّحِيمٌ (***Oni koji poslije njih dolaze – govore: "Gospodaru naš, oprosti nama o braći našoj koja su nas u vjeri pretekla i ne dopusti da u srcima našim bude imalo zlobe prema vjernicima; Gospodaru naš, ti si, zaista, dobar i milostiv!"***[2] Nije osjećao nikakvu zlobu prema ashabima Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem. Naprotiv, cijenio ih je i znao je njihovu vrijednost i dužnosti koje je prema njima Allah stavio u obavezu kako njemu tako i svim ostalim vjernicima.

Sedmo predanje: El-Bakir, izražavajući negodovanje zbog svih ništavnih potvora koje mu se imputiraju po pitanju njegovog odnosa i stava prema ashabima, rekao je: ***„O Džabire, čuo sam da neki ljudi u Iraku tvrde da nas vole a u usta uzimaju Ebu Bekra i Omera, i još tvrde da sam im ja to naredio. Obavijesti ih da se ja pred Allahom odričem njih. Tako mi Onoga u Čijoj Ruci je Muhammedova (tj. njegova) duša, da sam dobio vlast Allahu bih se nastojao približiti proljevajući njihovu krv. I ako za njih dvojicu ne budem molio da im Allah oprosti grijehe i ne budem im milost od Allaha prizivao, neka me ne sljeduje šefaat Muhammeda, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem. Allahovi neprijatelji su nemarni i ne znaju kolika je vrijednost njih dvojice i koliko su ostale pretekli u islamu. Obavijesti ih da se ja njih (koji psuju Ebu Bekra i Omera, op.prev.) odričem kao i od svih onih koji se odriču Ebu Bekra i Omera, radijellahu teala anhuma."***[3]

El-Bakir, radijellahu teala anhu, je spoznaju pravog puta na koji nam je ukazao Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, uslovio

---

[1] *El-Bidajetu ven-nihaje*, 9/340, *Kešful-gummeh*, 2/360
[2] *Sura El-Hašr*, 10
[3] *El-Bidajetu ven-nihaje*, 9/340

spoznajom vrijednosti Ebu Bekra i Omera, radijellahu teala anhuma, pa je rekao: ***„Ko nije spoznao vrijednost Ebu Bekra i Omera, taj uopšte nije ništa shvatio od Sunneta.“***[1]

Osmo predanje: Kada su ga upitali za komentar ajeta: (إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُواْ الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلاَةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ) ***Vaši zaštitnici su samo Allah i Poslanik Njegov i vjernici koji ponizno molitvu obavljaju i zekat daju.***[2] Odgovorio im je:

- To su ashabi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem.
- Neki kažu da se to odnosi na Alija, - reče neko od prisutnih.
- Pa i on je jedan od ashaba Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, - odgovori mu El-Bakir.“[3]

Njegov komentar ovog ajeta dovoljno govori koliko je bio temeljit u nauci, razumijevanju, i mudrosti. Jer, upotreba općih termina u situaciji kada se želi ukazati na nešto posebno i specifično u kolizjiji je sa rejčitošću i jasnoćom kojom se odlikuje Allahova Knjiga kao nijedna pored nje. Ako je Allah, subhanehu ve teala, upotrijebio opći termin, koji podrazumijeva sve ashabe, iz tog općeg termina se nikako ne može shvatiti da se time misli samo na određenu osobu, osim da se radi o nekom dodatnom eksplicitnom dokazu ili jasnoukazujućoj okolnosti, a nje ovdje svakako nigdje nema.

Deveto predanje: Ebu Nuajm bilježi svojim senedom do Muhammeda El-Bakira, radijellahu teala anhu, da je rekao: „Kada je Omer, radijellahu teala anhu, proboden poslao je čovjeka da upita učesnike Bedra koji su u kružoku sjedili između Poslanikovog kabura i minbera, pa on upita: ’Omer vas zaklinje Bogom da mu kažete, je li vam drago što mu se ovo desilo?’. Ljudi se počeše ispričavati i pravdati, ***a Ali ibn Ebi Talib, radijellahu teala anhu, ustade i reče: ’Nipošto. Da smo ikako mogli mi bismo njemu produžili život na uštrp naših života’.***“[4]

Deseto predanje: El-Bakir, radijellahu teala anhu, prenosi da je njegov djed Ali, radijellahu teala anhu, ušao kod Omera nakon što je umro, a on je već bio umotan u ćefine, pa je rekao: ***„Ni sa čijom stranicom ne bih volio sresti Allaha, osim sa stranicom ovog koji je sada umotan.“***[5]

To su bila samo neka predanja koja se prenose od El-Bakira, radijellahu teala anhu, a koja hvale Ebu Bekra i Omera, radijellahu teala

---

[1] *El-Bidajetu ven-nihaje*, 9/340
[2] *Sura El-Maida*, 55
[3] *El-Bidajetu ven-nihaje*, 9/340
[4] *Hil’jetul-evlija, Tabekatul-asfija* od Hafiza Ebu Nuajma el-Asbehanija. Rekao je: „Ovo je čudan (jedinstven) hadis koji prenose Ejub i Dža’fer.“
[5] *El-Mutemennine* od Ibn Ebid-Dun’jaa, 1/57

anhuma, i koja dokazuju koliko ih je volio i cijenio. A uvrede i psovke nikada nisu bile svjstvene imamima Ehli Bejta koji su bili na pravom putu. To je bilo svojstveno samo onima koji su na njih izmišljali predanja.

Jedanaesto predanje: Kusejjir En-Nevva' je upitao imama El-Bakira, radijellahu teala anhu, riječima:

- Allah me žrtvovao kao iskup tebi, šta ti kažeš, jesu li Ebu Bekr i Omer učinili nepravdu prema vama i uzurpirali vaša prava ili je li bilo išta od toga?
- ***Ne, tako mi Onoga Koji je Svome robu objavio Knjigu koja rastavlja istinu od neistine, kako bi bila opomena svjetovima. Nisu nam učinili nepravdu ni koliko jedno zrno gorušice.***
- ***Allah me žrtvovao kao iskup tebi, pa hoću li ih prihvatiti za prijatelje i vođe? – upitah.***
- ***Naravno! Šta je tebi? Uzmi ih za prijatelje i na ovom i na onom svijetu, a sve što ti se zbog toga desi ja preuzimam na svoj vrat. Allah Mugiri Bennanu dao šta zaslužuju, mnogo su lagali na nas, Ehli Bejt.***“[1]

Dvanaesto predanje: Evo šta prenosi El-Bakir od Abdullaha ibn Dža'fera da je rekao: „Ebu Bekr nas je predvodio, a bio je najbolje Allahovo stvorenje, najveći dobročinitelj i najpažljiviji prema nama“.[2]

Trinaesto predanje: Pogledajmo šta Ibn Asakir prenosi da je kusejjir en-Nevva' rekao: „Ebu Dža'feru spomenuh da mi je taj i taj pričao od Alija ibn El-Husejna da je ovaj ajet objavljen zbog Ebu Bekra i Omera: (وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِم مِّنْ غِلٍّ إِخْوَانًا عَلَى سُرُرٍ مُّتَقَابِلِينَ) ***I Mi ćemo zlobu iz grudi njihovih istisnuti, oni će kao braća na divanima jedni prema drugima sjediti.***[3] , a on mi odgovori: „Tako mi Boga, radi njih je objavljen, a radi koga drugoga i da bude osim radi njih?“

- A o kakvoj zlobi se radi? – upitah.
- Zloba iz doba džahilijjeta, - odgovori. – Benu Temim i Benu Hašim su između sebe u džahilijjetu imali jake sporove i sukobe, a kada su prihvatili islam međusobno su se zavoljeli. Ebu Bekra je uzela

[1] *Šerhu nehdžil-belaga*, od Ibn Ebil-Hadida, 16/220
[2] *Mustedrek* od El-Hakima, 3/79, a El-Hakim , rahimehullah je rekao: „Vjerodostojnoga je seneda ali ga nisu ubilježili“. A i Zehebi ga je ocijenio vjerodostojnim.
[3] *Sura El-Hidžr*, 47

groznica, pa je Ali zagrijavao svoju ruku i njome pokušavao ublažiti groznicu Ebu Bekru, te je zbog toga objavljen ovaj ajet.“[1]

Četrnaesto predanje: „Urve ibn Abdillah ibn Kušejr nam prenosi da je razgovarao sa Ebu Dža’ferom El-Bakirom, ***koji mu je pričao, pa je izgovorio: „Ebu Bekr Es-Siddik. Ja ga upitah:***

- ***Jesil to rekao: Es-Siddik?***
- ***Da, naravno, Es-Siddik, - odgovori. A potpom spomenu neki hadis u kojem se spominjao Omer, pa on reče:***
- ***Emirul-mu’minin (Vladar pravovjernih) Omer.***
- ***Jel to kažeš Emirul-mu’minin? – u pitah ga.***
- ***Da, Emirul-mu’minin, - odgovori.“***[2]

Petnaesto predanje: El-Bakir, radijellahu teala anhu, prenosi od svoga djeda Alija, radijellahu teala anhu, da je rekao: „Nadam se da smo ja, Talha i Ez-Zubejr oni za koje je Allah, subhanehu ve teala, rekao u Kur’anu: (وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِم مِّنْ غِلٍّ إِخْوَانًا عَلَى سُرُرٍ مُّتَقَابِلِينَ) ***I Mi ćemo zlobu iz grudi njihovih istisnuti, oni će kao braća na divanima jedni prema drugima sjediti,***[3].“[4]

Šesnaesto predanje: Imam El-Bakir je pohvalio ensarije općenito, pa je rekao: „Sablje se nisu isukale (u džihadu), niti su se redali safovi u namazu, niti na bojnom polju, niti se glasno učio ezan, niti je Allah, subhanehu ve teala, objavio: (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا) ***O vjernici***, sve dok Evs i Hazredž ne primiše islam.“[5]

Sedamnaesto predanje: El-Bakir, radijellahu teala anhu, prenosi od svoga oca, Zejnul-abidina, radijellahu teala anhu, da je rekao: „Jednom mi dođe neka grupa iz Iraka pa ne spomenuše Ebu Bekra i Omera po dobru, a Osmana posebno napadoše i svojski se potrudiše da ga oblate. Kad završiše s pričom Ali ibn El-Husejn ih upita:

- Recite mi jeste li vi oni prvi muhadžiri za koje je Allah, dž.š., rekao: (الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِن دِيارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا) ***koji su iz rodnog kraja svoga protjerani i imovine svoje lišeni, koji žele da Allahovu milost i naklonost steknu?***
- Nismo, - odgovoriše.

---

1 *Tarihu Dimešk*, 30/338
2 *Fedailus-sahabe,* Ahmed ibn Hanbel, 1/40
3 *Sura El-Hidžr*, 47
4 *Et-Tabekatul-kubra*, 3/113, *Eš-Šafi fil-imameti*, Šerif El-Murteda, 4/340
5 *Biharul-envar, El-Medžlisi, 22/312, poglavlje: Ashabu soffa*, hadis br.17. Pogledaj: Es-Senaul-mutebadel bejnel-ali vel-ashab, iz izdanja Meberrtil-ali vel-ashab.

- A jeste li vi oni za koje je Allah rekao: (وَالَّذِينَ تَبَوَّؤُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِن قَبْلِهِمْ (*i onima koji su Medinu za življenje izabrali i domom prave vjere još prije njih je učinili?*
- Nismo, - odgovoriše.
- Vi ste dami priznali da ne pripadate ni jednoj od prve dvije grupe, a ja svjedočim da ne pripadate ni ovoj trećoj za koju Allah, subhanehu ve teala, kaže u Kur'anu: (وَالَّذِينَ جَاؤُوا مِن بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِّلَّذِينَ آمَنُوا) ***Oni koji poslije njih dolaze – govore: "Gospodaru naš, oprosti nama o braći našoj koja su nas u vjeri pretekla i ne dopusti da u srcima našim bude imalo zlobe prema vjernicima.***[1]

Osamnaesto predanje: El-Bakir, radijellahu teala anhu, potvrđuje riječi svoga oca, Zejnul-abidina, radijellahu teala anhu, i podržava ga u odbrani Osmana, radijellahu teala anhu, vlasnika dva svjetla (dvije kćeri Allahovog Poslanika), pa kaže: ***„Osman, radijellahu teala anhu, je ubijen potpuno bespravno.“***[2]

Ovo je svjedočanstvo od El-Bakira da je Osman, radijellahu teala anhu, bio imam na pravom putu i da je ubijen kao šehid, bespravno, nedužan i čista srca i tijela. El-Bakir, radijellahu teala anhu, ovim svojim pohvalnim govorom o ashabima u potpunosti se podudara sa onim što Kur'an eksplicitno govori o njima kao i sunnet i put Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem. Prema tome, cijenjeni čitatelju, uporedi ova predanja koja se prenose od imama Ehli Bejta sa onima koja se lažno i potvoreno pripisuju El-Bakiru a on je od njih potpuno čist, pa i ova i ona predanja uporedi sa onim što kaže Kur'an, a onda ono što se slaže sa onim što Allah Milostivi govori mi to prihvatamo a ono što se sa Njegovim govorom ne slaže to otresemo o zid, i znamo da imam El-Bakir sa tim nema nikakve veze i od toga je potpuno čist.

Proklinjanje, psovanje i bestidnost nije ahlak svojstven imamu El-Bakiru, radijellahu teala anhu, niti je karakteristika dolična Ehli Bejtu, alejhimusselam, čak ni prema mušricima. Pa zar je moguće da onda proklinju, psuju i vrijeđaju one koji su prvi prihvatili islam i koji su pomogli vjeru pa je Allah preko njih islam počastio?

Od El-Bakira, radijellahu teala anhu, se prenosi da je rekao: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, je zabranio da se psuju oni mušrici koji su ubijeni na Bedru, pa je rekao: 'Nemojte psovati ove, jer ništa

---

[1] *Tehzibul-kemal,* 20/394, *Kešful-gumme*, 2/291
[2] *El-Bidajetu ven-nihaje,* 7/218

od toga što im govorite ne stiže do njih, a tako vrijeđate one koji su živi. ***Bestidnost je zaista ružna osobina'.***"[1]

Pa kako da prihvatimo da neko potvara El-Bakira, radijellahu teala anhu, da je bio bestidan i da se nije slagao sa onim čemu nas je naučio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, pa da o njemu prenosimo kako je, navodno, psovao, proklinjao bio bestidan i niskog morala?

Čuli smo da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, rekao: ***„Musliman ne može vrijeđati, niti proklinjati, niti može biti razvratan a niti bestidan."***[2]

Pa zar nam dolikuje da tvrdimo kako slijedimo Muhammeda, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, i Ehli Bejt, aljehimusselam, a da postupamo potpuno suprotno onome kako su oni postupali, te da proklinjanje i psovanje uzmemo za svoju vjeru i način približavanja Bogu?!

Ovi koji tako rade postupaju potpuno suprotno onome kako je postupao El-Bakir, radijellahu teala anhu. Ako smo iskreni u svojim tvrdnjama da slijedimo Muhammeda, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, i Ehli Bejt, onda se moramo za njima i povoditi, moramo se ukrasiti istim moralom i ahlakom i živjeti onako kao što su oni živjeli. U tom slučaju bismo se trebali strogo kloniti proklinjanja, psovanja, vrijeđanja i bilo kojega ružnoga govora. Neophodno je da Allahovu milost prizivamo na sve one koji su nas pretekli u vjerovanju, a posebno na ashabe, radijellahu teala anhum. Jer, tako mi Boga, moral i etika Ehli Bejta su bili samo takvi.

Devetnaesto predanje: El-Baki, radijellahu teala anhu, nije prestao hvaliti Ebu Bekra i Omera čak ni kada se razboli i posljednjim trenutcima svoga života. Od Salima ibn Ebi Hafse prenosi se da je rekao: „Došao sam kod Ebu Dža'fera kad je bio bolestan, pa je rekao, a mislim da je to rekao baš radi mene: ***'Allahu moj, ja zaista prihvatam za prijatelje i vođe Ebu Bekra i Omera, i volim ih. Allau moj, ako u srcu gajim išta osim ovoga neka me ne sljeduje šefaat Muhammeda, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, na Sudnjem danu'."***[3]

Jasno se vidi koliko je El-Bakir bio energičan i žestok kada je u pitanju vrijeđanje ashaba, radijellahu teala anhu, po tome što je prenosio hadis Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, u kojem je

---

[1] *Umdetul-kari,* 8/230
[2] *Sunenu Tirmizi, knjiga: Dobročinstvo i spajanje rodbinskih veza, poglavlje: O proklinjanju*, hadis br. 1900
[3] *Sijeru e'lamin-nubela,* Ezhebi, 4/406

rekao: ***„Ko uvrijedi (opsuje) Poslanika ubija se, a ko uvrijedi Poslanikovog ashaba bičuje se.“***[1]

I na kraju, onima koji psuju i vrijeđaju najbolje ljude nakon Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, rekao bih sljedeće: Klanjaj onoliko i onako kao što su oni klanjali, posti kao što su oni postili, pomozi i ti vjeru kao što su je ono pomagali, oslobodi svijeta i proširi vjeru onoliko koliko su to oni uradili, bori se protiv mušrika kao što su se oni borili, prije nego svojim jezikom izgovoriš ijednu psovku ili uvredu na njihov račun, radijellahu anhum edžmein. Istinu je rekao onaj koji je rekao:

Ne psujte ih i ne vrijeđejte, bez oca svoga ostali,

ili budite dostojni položaja kojega su oni dostojni.

NJEGOVE POHVALE U KORIST ATAA I EL-HASANA EL-BASRIJA

Ata ibn Ebi Rebbah, u Mekki je bio muftija, muhaddis, predvodnik na kojega su se ugledali i bio je simbol, a bio je crn i sitan, ali retoričan, prepun znanja i bio je vojničkog porijekla.

Ebu Hanifa, rhimehullah, je govori: „Nisam vidio nikoga vrednijeg od Ataa“. Ibn Džurejdž je govorio: „Mesdžid mu je bio postelja punih dvadeset godina. Niko tako lijepo i mnogo nije klanjao namaz kao što je to on činio.“. El-Evzai je rekao: „Onoga dana kada je umro Ata svima je bio najdraži čovjek na Zemlji“. Muhammed ibn Abdillah Ed-Dibadž je rekao: „Nikada nisam vidio boljega muftiju od Ataa. Sjedenje sa njim je bilo stalni zikr Allahu, a ako bi nako nešto upitao on bi mu dao izvanredan odgovor“. Ismail ibn Umejja je rekao: „Ata bi dugo šutio, a kada bi progovorio to bi činio tako vješto i fascinantno da bismo pomislili da ima neku podršku“. Abdullah ibn Abbas je rekao: „Mekelije, vi dolazite meni a u Mekki imate Ataa?“.[2]

Ebu Dža’fer el-Bakir, radijellahu teala anhu, je bio jedan od onih koji su najbolje znali cijeniti i poštovati učene ljude i znati njihovu pravu vrijednost, i on je govorio ljudima kada su mu dolazili: „Držite se Ataa, on je vam je, tako mi Boga, bolji nego ja“. Savjetovao ih je i podsticao da od njega usvajaju znanje, pa je govorio: „Naučite od Ataa šta god budete mogli“, i

[1] *Vesailuš-šiati,* El-Hurr el-Amili, poglavlje: Smrtna kazna za onoga ko opsuje Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi ve sellem, ili nekog drugog, hadis br. 34591, *Biharul-envar,* 76/221, poglavlje: Propis za ženu koja se odmetne od islama, hadis br. 7

[2] *Tezkiretul-huffaz*, 1/98 A pohvala koju je izrekao Abdullah ibn Abbas je najbolji dokaz koliko je ovaj tabiin bio temeljit u nauci i razumijevanju. A kako i ne bi bio takav kad ga je pohvalio najveći komentator Kur’ana i učenjak ovoga ummeta.

govorio je: „Na Zemlji nije ostao niko ko bolje poznaje propise hadždža i umre nego što ih poznaje Ataa“.[1]

El-Bakir, radijellahu teala anhu, nije hvalio samo Ataa. Hvalio je mnoge njegove savremenike koji su bili poznati po učenosti, razumijevanju i mudrosti. Hvalio je i El-Hasana el-Basrija, koji je bio štićenik Zejda ibn Sabita, radijellahu teala anhu. A njegova majka je bila štićenica Majke pravovjernih Ummu Seleme, radijellahu teala anha. Hasan el-Basri je bio rječit, vješt, okretan, pametan, razborit. Omer ibn El-Hattab je za njega molio Allaha riječima: „Allahu moj, podari mu temeljito i ispravno razumijevanje vjere i učini ga omiljenim među ljudima“. I, istina, toliko je postao jak i temeljiti u razumijevanju vjere da je o njemu Katada rekao: „Nikada nisam sjedio ni sa jednim učenjakom (fekihom) a da na njemu nisam primijetio tragove i uticaj Hasan El-Basrija“.[2]

El-Bakir, radijellahu teala anhu, je toliko hvalio El-Hasana El-Basrija da je govorio: „To je čovjek čiji govor mnogo liči govoru Allahovih Vjerovjesnika, alejhimusselam“.[3]

---

[1] *Sijeru e'lamin-nubela*, 5/81
[2] *Tehzibul-kemal*, 6/107
[3] *Tehzibut-tehzib,* 2/232

Epilog

Tako evo privedosmo kraju naše druženje sa ovim velikim čovjekom, imamom Muhammedom el-Bakirom, nadajući se da smo bar donekle uspjeli baciti svjetlo na njegov životopis, znanje koje je posjedovao i uzuse kojima se vladao. Vidjeli smo kroz naše pisanje koliko se nepokolebljivo držao Kur'ana i Sunneta, bio je tumač Kur'ana koji nije slijedio tkz. batinijski tefsir za "unutarnja" tumačenja Kur'ana, i bio je *fekih* širokih spektara u svome govoru koji nedvojbeno upućuje ljude da odbace sve ono što je njemu lažno pripisano, a što je u koliziji sa Kura'nom i sunnetom. On je otvoreni sljedbenik tevhida koji Allaha nikoga ravnim nije pripisivao, samo je Njemu dove činio, samo je od Njega pomoć tražio, samo se Njemu obraćao i u ime Njega odlučivao.

Vidjeli smo također koliko je insistirao na znanju i koliko je bio zauzet njegovim stjecanjem i širenjem, a bio je jedan od njegovih istinskih sljeđbenika kojem nije ispodniženja tražiti znanje bez obzira gdje ono bilo.

Nismo zaboravili pored lijepih trenutaka provedenih uz El-Bakirov životopis spomenuti i ono što se lažno pripisuje njemu, a što izaziva određene sumnje u njegovu plemenitu ličnost.

Molim Allaha da smo uspjeli u našoj namjeri, što se nađe ispravno u ovom djelu, to je samo od Allaha, što smo pogriješili, to je zbog naših slabosti i od šejtana. Ne uskratite nam savjete i sugestije koje su nam itekako potrebne na putu rada za ovu vjeru. Posljednja dova naša je: hvala Alahu Gospodaru svjetova.

متوفر الكتب الاسلامية وتراجم القرآن الكريم باللغات الأجنبية المختلفة
www.ipbshop.com +965 22427383, 24738786
Fahad Salem St. Al-Mulla Saleh Mosque P.O.Box: 1613 Safat 13017
Fax: 24713973 - e-mail: ipb@gmail.com